

Cijferanalyse van individuele meldingen & dossiers

Inhoudstafel

1	Inleiding	4
1.1	Inhoud van het cijferverslag	4
1.2	Hoe dit verslag te gebruiken?.....	4
1.3	Interpretatie van de cijfers	5
1.4	Methodologische opmerkingen over de samenstelling van de grafieken	6
2	Overzicht van de grafieken.....	7
3	Overzicht meldingen en dossiers	12
4	Analyse van de meldingen	16
4.1	Maatschappelijke domeinen	16
4.2	Beschermde criteria.....	19
4.3	Plaats van de gemelde feiten	22
4.3.1	Meldingen per gewest.....	22
4.3.2	Meldingen per provincie	27
4.4	Bevoegdheid van Unia	31
4.5	Aard van de melding.....	35
4.6	Meldingskanaal	37
4.7	Details van de melders	38
5	Analyse van de dossiers.....	41
5.1	Maatschappelijke domeinen	41
5.1.1	Overzicht van de voornaamste tendensen.....	41
5.1.2	Werk	44
5.1.3	Goederen en diensten	48
5.1.4	Samenleving.....	53
5.1.5	Onderwijs.....	56
5.1.6	Media/internet	60
5.1.7	Politie en justitie.....	63
5.1.8	Diverse activiteiten	66
5.1.9	Sociale bescherming.....	69
5.2	Beschermde criteria.....	71
5.2.1	Overzicht van de voornaamste tendensen.....	71
5.2.2	'Raciale' criteria	74
5.2.3	Handicap.....	81

5.2.4 Gezondheidstoestand	83
5.2.5 Leeftijd	84
5.2.6 Geloof of levensbeschouwing	86
5.2.7 Seksuele oriëntatie	88
5.2.8 Vermogen	89
5.2.9 Sociale toestand	90
5.2.10 Overige beschermde criteria	92
5.3 Plaats van de gemelde feiten	93
5.3.1 Dossiers per gewest	93
5.3.2 Dossiers per provincie	98
5.4 Aard van de verboden gedragingen	102
5.4.1 Overzicht van de verschillende verboden gedragingen in de dossiers	103
5.4.2 Dossiers discriminatie	105
5.4.3 Dossiers haatspraak	107
5.4.4 Dossiers haatmisdrijven	109
5.5 Gegrondheid en resultaten	112
6 Cijfers over de sensibiliseringsacties en opleidingen in 2024	114

Disclaimer

We vergemakkelijken de leesbaarheid voor lezers die gebruik maken van spraaksynthese en streven naar tekstzichtbaarheid. Daarom gebruiken we de mannelijke vormen van bepaalde zelfstandige naamwoorden om beide geslachten, mannen en vrouwen, en verschillende vormen van genderidentiteit of -expressie aan te duiden.

1 Inleiding

1.1 Inhoud van het cijferverslag

Eén van de wettelijke opdrachten van Unia is het behandelen van ‘individuele meldingen’. Iedereen kan contact opnemen met Unia voor een melding of een vraag om bijstand. We geven ook informatie over de antiracisme-, antidiscriminatie- en negationismewetgeving, en over de grondrechten van personen met een handicap, zoals vastgelegd in het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap (VRPH).

Is Unia bevoegd om een melding te behandelen en vraagt de melder een tussenkomst of individueel advies? Dan openen we een ‘dossier’. Meer info over het onderscheid tussen meldingen en dossiers vind je onder de paragraaf [overzicht meldingen en dossiers](#). Meer info over de bevoegdheid van Unia vind je onder paragraaf [bevoegdheid van Unia](#).

Dit cijferverslag verzamelt gedetailleerde statistieken over de meldingen en dossiers die Unia in 2024 behandeld heeft. Er komen ook enkele cijfers over onze sensibiliseringsacties en opleidingen aan bod.

Het cijferverslag is aanvullend op het jaarverslag van Unia. Dat jaarverslag biedt een overzicht van de aanbevelingen, onze strategie en onze lokale, regionale, nationale en internationale activiteiten in 2024. Het jaarverslag bevat ook meer informatie over onze communicatie, informatie- en bewustmakingscampagnes en onze opleidingen.

1.2 Hoe dit verslag te gebruiken?

Je kan de statistieken over onze meldingen en dossiers vanuit verschillende invalshoeken benaderen. We structureren het volgens deze verschillende invalshoeken.

Zowel voor meldingen als voor dossiers kijken we naar:

- de maatschappelijke domeinen waarop ze betrekking hebben
- de beschermde criteria waarop ze betrekking hebben
- de plaats (lokalisering) van de gemelde feiten

Voor de dossiers kijken we ook naar:

- de verboden gedragingen die erin voorkomen
- de gegrondheid en de resultaten van de dossiers

Daarnaast geven we ook enkele statistieken over de bevoegdheid van Unia, het type melding (eenvoudige melding, informatievragen, vragen naar bijstand, ...), de meldingskanalen en enkele details van de melders zoals taal en gender.

In dit rapport focussen we vooral op de dossiers. Statistieken over de meldingen kunnen een vertekend beeld opleveren. Ze bevatten onder andere ‘meervoudige meldingen’¹, meldingen waarvoor we niet bevoegd zijn en meldingen waar de melder geen concreet advies of een tussenkomst van ons verwacht (eenvoudige melding).

Op dossierniveau registreren we ook veel bijkomende informatie, zoals bijvoorbeeld het type discriminatie, specifieke misdrijven en specifieke problematieken.

Voor een goede interpretatie van de statistieken vind je doorheen het verslag informatiekaders terug die meer uitleg geven over de gebruikte terminologie of methodologie om de statistiek samen te stellen.

Bij de meeste grafieken vind je telkens ook een samenvatting van de opvallendste inzichten.

Specifieke grafieken vind je snel terug in het [overzicht van de grafieken](#).

Als aanvulling op dit cijferverslag heeft Unia een [onlinetool](#) waar je alle cijfers van 2017 tot 2024 interactief kan raadplegen en zelf bepaalde grafieken kan samenstellen.

1.3 Interpretatie van de cijfers

Ieder jaar rapporteert Unia over het aantal meldingen en dossiers. Deze cijfers en statistieken gaan enkel over ontvangen meldingen en geopende/afgesloten dossiers door Unia. De data zijn dus een weergave van feiten die worden gemeld bij Unia of die uitzonderlijk via andere kanalen (bijv. media) tot bij Unia komen².

De cijfers leveren ons waardevolle informatie op om discriminatie verder in kaart te brengen en om meer inzicht te krijgen in bepaalde problematieken en fenomenen. Maar ze zijn geen zuivere beschrijving van de realiteit.

Er zijn immers verschillende factoren die de cijfers kunnen beïnvloeden zoals de meldingsbereidheid bij bepaalde doelgroepen, de bekendheid van Unia en belangrijke gebeurtenissen in de maatschappij. Maar ook berichtgeving in de media, wijzigingen in het registreren van meldingen bij Unia of eigen communicatie- en sensibiliseringscampagnes hebben een invloed. We weten ook dat discriminatie aanzienlijk ondergerapporteerd wordt, vooral bij de meest kwetsbaren.

De data zeggen in principe dus niets over de ‘hoeveelheid discriminatie’ of discriminatiegraad in de samenleving. Hiervoor doet Unia een beroep op wetenschappelijk onderzoek via de [‘diversiteitsbarometers’](#).

We beperken ons daarom tot een beschrijvende statistiek van de opvallendste tendensen in onze cijfers en zijn voorzichtig met de interpretatie daarvan.

¹ Meervoudige meldingen zijn individuele meldingen die gaan over dezelfde feiten. Als we tien of meer individuele meldingen voor een enkel feit hebben genoteerd, dan beschouwen we dit als meervoudige melding. Alle meervoudige meldingen worden dan gebundeld onder één hoofddossier.

² In uitzonderlijke gevallen opent Unia op eigen initiatief een melding, een zogenaamde ‘autosaisine’. Bijvoorbeeld wanneer we via de media kennisnemen van bijzonder ernstige feiten met grote maatschappelijke impact.

1.4 Methodologische opmerkingen over de samenstelling van de grafieken

- **De n-waarde in de tabellen en grafieken**

Een melding of dossier kan over meerdere beschermde discriminatiecriteria tegelijk gaan. De n-waarde in de statistieken en grafieken over het aantal meldingen/dossiers per beschermd criterium ligt daardoor hoger dan het effectieve totaal aantal dossiers of meldingen.

- **Geopende dossiers en afgesloten dossiers**

Bij de analyse van de dossiers per domein en criterium kijken we naar het totaal aantal geopende dossiers in 2024. Bij de analyse van de verboden gedragingen, de gegrondheid en de resultaten kijken we naar de dossiers die in 2024 werden afgesloten. Er is dus een verschil in het totaal aantal geopende en afgesloten dossiers. De behandeling en de analyse van het dossier moet beëindigd zijn om het type discriminatie, haatboodschap of haatmisdrijf, de gegrondheid en de resultaten te kunnen bepalen. Een dossier dat we in 2024 openen kan bijvoorbeeld pas het volgende jaar worden afgesloten. In het totaal aantal afgesloten dossiers van 2024 kunnen ook dossiers zijn opgenomen die in 2023 of eerder zijn geopend.

- **Locatie en domein media**

Dit cijferverslag geeft ook statistieken en grafieken van meldingen en dossiers per locatie zoals provincie of gewest. Dat zijn enkel de meldingen en de dossiers waarvan we de plaats en feiten kennen.

In sommige meldingen of dossiers is de informatie over de locatie niet beschikbaar en/of relevant. Neem bijvoorbeeld de dossiers rond media of internet. Daarom nemen we in statistieken over de lokalisering van de feiten het domein 'media' niet in aanmerking. Als we de meldingen en de dossiers waar we de plaats van de feiten niet kennen, mee opnemen, dan noteren we ze als 'onbekend' of 'niet lokaliseerbaar'.

Waar mogelijk noteren we voor elke melding de volgende plaatsgegevens: gemeente, provincie en gewest. Soms kunnen we de gemeente niet exact identificeren, maar wel de provincie of het gewest waar de feiten hebben plaatsgevonden. Zo kan het dat we een melding of dossier meenemen in de berekening van de gewestcijfers, maar dat we ze niet kunnen opnemen in de cijfers per provincie of per gemeente.

- **Dynamische data**

Weet ook dat we voortdurend onze registratiemethode van meldingen verbeteren, net zoals onze methode om te rapporteren. Het kan dus zijn dat cijfers over het aantal meldingen en dossiers van vorige jaren, in dit rapport lichtjes verschillen van cijfers in oudere cijferrapporten.

Overzicht van de grafieken

Grafiek 1: Overzicht ontvangen meldingen en geopende dossiers – lange termijn evolutie	14
Grafiek 2 : Langetermijnevolutie van de ontvangen meldingen – gecorrigeerd beeld	14
Grafiek 3 : Overzicht ontvangen meldingen gecorrigeerd voor meervoudige meldingen	15
Grafiek 4: ontvangen meldingen 2024 – per domein (n=7577).....	16
Grafiek 5: evolutie ontvangen meldingen per domein – afgelopen 5 jaar	17
Grafiek 6: ontvangen meldingen 2024 – per beschermd criterium (n= 8192).....	20
Grafiek 7 : ontvangen meldingen 2024 – per beschermd criterium waarvoor Unia bevoegd is (n= 5524)	20
Grafiek 8: evolutie ontvangen meldingen per beschermd criterium – afgelopen 5 jaar	21
Grafiek 9: evolutie ontvangen meldingen per gewest – afgelopen 5 jaar.....	22
Grafiek 10: ontvangen meldingen 2024 per gewest en per maatschappelijk domein	23
Grafiek 11: ontvangen meldingen 2024 per gewest en per beschermd criterium.....	24
Grafiek 12: evolutie ontvangen meldingen per domein in het Vlaamse gewest – afgelopen 5 jaar	25
Grafiek 13: evolutie ontvangen meldingen per domein voor het Waalse gewest – afgelopen 5 jaar	25
Grafiek 14: evolutie ontvangen meldingen per domein voor het Brusselse gewest – afgelopen 5 jaar	26
Grafiek 15 : Ontvangen meldingen 2024 – per provincie.....	27
Grafiek 16: Ontvangen meldingen 2024 per provincie in Vlaanderen en per domein	27
Grafiek 17: Ontvangen meldingen 2024 per provincie in Wallonië en per domein	28
Grafiek 18: Ontvangen meldingen 2024 voor het Brussels hoofdstedelijk gewest per domein	29
Grafiek 19: Ontvangen meldingen 2024 op het grondgebied van de Duitstalige gemeenschap – per domein (n= 31).....	30
Grafiek 20: Ontvangen meldingen 2024 op het grondgebied van de Duitstalige gemeenschap – per beschermd criterium	30
Grafiek 21: ontvangen meldingen 2024 – volgens bevoegdheid voor het beschermd criterium (n= 8192)	31
Grafiek 22: detail van de meldingen waarvoor Unia niet bevoegd is op basis van het beschermd criterium (n= 2668)	32
Grafiek 23: ontvangen meldingen volgens bevoegdheid voor het beschermd criterium – langetermijnevolutie.....	33
Grafiek 24: Ontvangen meldingen 2024 – aantal meldingen over Vlaamse bevoegdheden (n=7577)	33
Grafiek 25 : Ontvangen meldingen 2024 over Vlaamse bevoegdheden (n=763) – per gewest.....	34
Grafiek 26: ontvangen meldingen 2024 – volgens aard van de melding (n=7577)	35
Grafiek 27: ontvangen meldingen volgens aard van de melding – evolutie laatste 5 jaar	36
Grafiek 28: ontvangen meldingen 2024 – volgens meldingskanaal (n=7577)	37
Grafiek 29: evolutie ontvangen meldingen volgens meldingskanaal – laatste 5 jaar	37

Grafiek 30: evolutie ontvangen meldingen volgens gender van de melder – laatste 5 jaar	38
Grafiek 31: Ontvangen meldingen 2024 per domein en per gender van de melder	39
Grafiek 32: Ontvangen meldingen 2024 per criterium en per gender van de melder.....	39
Grafiek 33: evolutie ontvangen meldingen volgens taal van de melder	40
Grafiek 34: geopende dossiers 2024 – per domein (n= 1831)	41
Grafiek 35: evolutie geopende dossiers per domein – afgelopen 5 jaar	42
Grafiek 36: geopende dossiers 2024 per domein en per beschermd criterium	43
Grafiek 37: evolutie van het aantal geopende dossiers in het domein werk.....	44
Grafiek 38: geopende dossiers in het domein werk 2024 – per beschermd criterium (n= 768) ...	45
Grafiek 39: geopende dossiers in het domein werk per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar	45
Grafiek 40: dossiers werk 2024 - top 10 geregistreerde sectoren (indeling volgens NACE-benaming)	46
Grafiek 41: geopende dossiers werk 2024 – per problematiek	47
Grafiek 42: Overzichtstabel van de problematieken in de dossiers arbeid 2024 – aantal dossiers per problematiek voor de voornaamste criteria.....	48
Grafiek 43: evolutie aantal geopende dossiers in het domein goederen en diensten	48
Grafiek 44: geopende dossiers goederen en diensten 2024 – per criterium (n=543).....	49
Grafiek 45: geopende dossiers goederen en diensten per beschermd criterium – evolutie laatste 5 jaar	50
Grafiek 46: geopende dossiers goederen en diensten 2024 – per subdomein (n=468)	51
Grafiek 47: geopende dossiers goederen en diensten per subdomein – evolutie laatste 5 jaar ...	51
Grafiek 48: geopende dossiers huisvesting per beschermd criterium – evolutie laatste 5 jaar....	52
Grafiek 49: evolutie van het aantal geopende dossiers in het domein samenleving	53
Grafiek 50: geopende dossiers samenleving 2024 – per criterium (n=237)	54
Grafiek 51: geopende dossiers samenleving per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar	55
Grafiek 52: geopende dossiers samenleving per subdomein – evolutie laatste 5 jaar.....	55
Grafiek 53: evolutie aantal geopende dossiers in het domein onderwijs.....	56
Grafiek 54: geopende dossiers onderwijs 2024 – per beschermd criterium (n= 177)	57
Grafiek 55: geopende dossiers onderwijs per beschermd criterium – evolutie laatste 5 jaar	57
Grafiek 56: geopende dossiers onderwijs 2024 – per type onderwijs	58
Grafiek 57: Overzichtstabel van de problematieken in de dossiers onderwijs – aantal dossiers per problematiek voor de voornaamste criteria	59
Grafiek 58 : evolutie aantal geopende dossiers in het domein media/internet	60
Grafiek 59: geopende dossiers media 2024 – per beschermd criterium (n= 119).....	60
Grafiek 60: geopende dossiers media per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar	61
Grafiek 61: geopende dossiers media per medium – evolutie laatste 5 jaar	62
Grafiek 62: geopende dossiers medium internet 2024 – detail.....	63
Grafiek 63: evolutie aantal geopende dossiers in het domein politie en justitie.....	63
Grafiek 64: geopende dossiers politie en justitie 2024 – per beschermd criterium (n=100).....	64

Grafiek 65: geopende dossiers politie en justitie per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar	65
Grafiek 66: geopende dossiers politie en justitie per subdomein – evolutie laatste 5 jaar.....	65
Grafiek 67: Overzichtstabel van specifieke problematieken in het domein politie en justitie.....	66
Grafiek 68: evolutie aantal geopende dossiers in het domein diverse activiteiten.....	66
Grafiek 69: geopende dossiers diverse activiteiten 2024 – per beschermd criterium (n= 86).....	67
Grafiek 70: geopende dossiers diverse activiteiten per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar	68
Grafiek 71: geopende dossiers diverse activiteiten per subdomein – evolutie laatste 5 jaar	68
Grafiek 72: evolutie aantal geopende dossiers in het domein sociale bescherming	69
Grafiek 73: geopende dossiers sociale bescherming 2024 – per beschermd criterium (n=21)	70
Grafiek 74: geopende dossiers sociale bescherming per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar	70
Grafiek 75: geopende dossiers 2024 – per beschermd criterium (n= 2098)	71
Grafiek 76: evolutie geopende dossiers per beschermd criterium – afgelopen 5 jaar	71
Grafiek 77: geopende dossiers 2024 per criterium en per domein	72
Grafiek 78: evolutie aantal geopende dossiers ‘raciale’ criteria.....	74
Grafiek 79: geopende dossiers ‘raciale’ criteria per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar	75
Grafiek 80: ontvangen meldingen en geopende dossiers antisemitisme en negationisme- evolutie laatste 4 jaar	76
Grafiek 81: geopende dossiers antisemitisme en negationisme per domein – evolutie laatste 4 jaar	77
Grafiek 82: afgesloten dossiers antisemitisme en negationisme 2024 – per verboden gedraging (n=116).....	78
Grafiek 83: afgesloten dossiers antisemitisme en negationisme per verboden gedraging – evolutie laatste 5 jaar	78
Grafiek 84: ontvangen meldingen inzake Roma en woonwagenbewoners – evolutie laatste 5 jaar	79
Grafiek 85: ontvangen meldingen inzake Roma en woonwagenbewoners per domein (belangrijkste domeinen)– evolutie laatste 5 jaar	80
Grafiek 86: evolutie aantal geopende dossiers handicap.....	81
Grafiek 87: geopende dossiers handicap per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar	81
Grafiek 88: Overzichtstabel aantal dossiers per type handicap voor de belangrijkste domeinen.	82
Grafiek 89 : evolutie geopende dossiers criterium gezondheidstoestand	83
Grafiek 90: geopende dossiers gezondheidstoestand per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar	83
Grafiek 91 : evolutie aantal geopende dossiers criterium leeftijd	84
Grafiek 92: geopende dossiers leeftijd per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar	85
Grafiek 93: geopende dossiers leeftijd 2024 – per leeftijdscategorie	85

Grafiek 94 : evolutie aantal geopende dossiers geloof of levensbeschouwing	86
Grafiek 95: geopende dossiers geloof of levensbeschouwing per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar	87
Grafiek 96: geopende dossiers 2024 geloof of levensbeschouwing – detail (n = 158)	87
Grafiek 97 : evolutie geopende dossiers seksuele oriëntatie	88
Grafiek 98: geopende dossiers seksuele oriëntatie per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar	88
Grafiek 99 : evolutie aantal geopende dossiers vermogen	89
Grafiek 100: geopende dossiers vermogen per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar	90
Grafiek 101 : evolutie aantal geopende dossiers sociale toestand	91
Grafiek 102 : geopende dossiers sociale toestand per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar	91
Grafiek 103: Overzichtstabel – aantal dossiers voor de overige criteria in 2024 per domein	92
Grafiek 104: evolutie van de geopende dossiers per gewest – laatste 5 jaar	93
Grafiek 105: geopende dossiers 2024 per gewest en per maatschappelijk domein	94
Grafiek 106: geopende dossiers 2024 per gewest en per beschermd criterium	94
Grafiek 107: evolutie geopende dossiers per domein voor het Vlaamse gewest – afgelopen 5 jaar	96
Grafiek 108: evolutie geopende dossiers per domein voor het Brusselse gewest – afgelopen 5 jaar	96
Grafiek 109: evolutie geopende dossiers per domein voor het Waalse gewest – afgelopen 5 jaar	97
Grafiek 110: evolutie geopende dossiers huisvesting in de verschillende gewesten – afgelopen 5 jaar	98
Grafiek 111 : geopende dossiers 2024 – per provincie	98
Grafiek 112: geopende dossiers 2024 per provincie in Vlaanderen en per domein	99
Grafiek 113: geopende dossiers 2024 per provincie in Wallonië en per domein	100
Grafiek 114: geopende dossiers 2024 in het Brussels hoofdstedelijk gewest per domein	101
Grafiek 115: geopende dossiers 2024 op het grondgebied van de Duitstalige gemeenschap – per domein	101
Grafiek 116: geopende dossiers 2024 op het grondgebied van de Duitstalige gemeenschap – per beschermd criterium	102
Grafiek 117: aantal afgesloten dossiers 2024 per type verboden gedraging	103
Grafiek 118: afgesloten dossiers 2024 per beschermd criterium (belangrijkste criteria) en per type verboden gedraging	104
Grafiek 119: afgesloten dossiers 2024 per domein en per type verboden gedraging	105
Grafiek 120: afgesloten dossiers discriminatie 2024 – detail van het type discriminatie	105
Grafiek 121: afgesloten dossiers discriminatie 2024 per beschermd criterium en per detail van het type discriminatie	106
Grafiek 122: afgesloten dossiers haatspraak 2024 – detail van het misdrijf	107
Grafiek 123: afgesloten dossiers haatspraak 2024 per criterium en per detail van het misdrijf	108
Grafiek 124: afgesloten dossiers haatmisdrijven 2024 – detail van het misdrijf	109

Grafiek 125: afgesloten dossiers haatmisdrijven 2024 per criterium en per detail van het misdrijf	110
Grafiek 126: afgesloten dossiers 2024 – evaluatie van de verboden gedraging in de dossiers (n=1793).....	113
Grafiek 127 : afgesloten dossiers 2024 gegrond of vermoeden (n=988) – afsluitresultaten	113

2 Overzicht meldingen en dossiers

Meldingen of dossiers bij Unia?

Meldingen

Meldingen zijn alle contacten die Unia, in het kader van haar bevoegdheden, heeft vastgelegd in artikel 6 van het samenwerkingsakkoord (B.S. van 5/03/2014).

Het gaat om meldingen van vermoedelijke slachtoffers van discriminatie, haatmisdrijven of -boodschappen. Maar ook om getuigenissen, vragen of bekommernissen van derden. Of om vragen van personen of organisaties die in een concrete situatie discriminatie willen vermijden of een concrete situatie aan de wetgeving willen toetsen.

Meldingen binnen het domein media/internet zijn personen of organisaties die aangeven geschokt te zijn door commentaren, interviews of sociale mediaberichten, zonder dat ze zelf betrokken zijn bij de feiten.

Meldingen kunnen ook gaan over de rechten van personen met een handicap onder het VN-verdrag van 13 december 2006.

Al een aantal jaar zien we bij Unia een stijging van meldingen door meerdere, soms tientallen tot honderden personen, voor eenzelfde feit. Dit gebeurt spontaan of via oproepen op sociale media. Denk bijvoorbeeld aan reacties op een video op sociale media waarvan de inhoud vragen oproept. In zo'n situaties registreren we alle meldingen en nemen we ze op in een overkoepelend dossier. Als we tien of meer meldingen voor een enkel feit hebben genoteerd, dan beschouwen we dit als een 'meervoudige melding'.

In uitzonderlijke gevallen opent Unia op eigen initiatief een melding, een zogenaamde 'autosaisine'. Bijvoorbeeld wanneer we bijzonder ernstige feiten met grote maatschappelijke impact via de media vernemen.

Dossiers

Unia opent een dossier wanneer (1) de melding verwijst naar een discriminatiecriterium, een domein waarvoor Unia bevoegd is of dat betrekking heeft op de rechten van personen met een handicap en wanneer (2) de melder een 'vraag naar bijstand' heeft onder de vorm van een concreet individueel advies of een andere tussenkomst van Unia. We openen ook een dossier wanneer er een vraag naar informatie is, die een individuele juridische analyse vereist. Het begrip 'dossier' houdt dus niet noodzakelijk verband met de ernst en de al dan niet bewezen aard of gegrondheid van de feiten. Verschillende meldingen over dezelfde feiten worden in principe in eenzelfde dossier gebundeld.

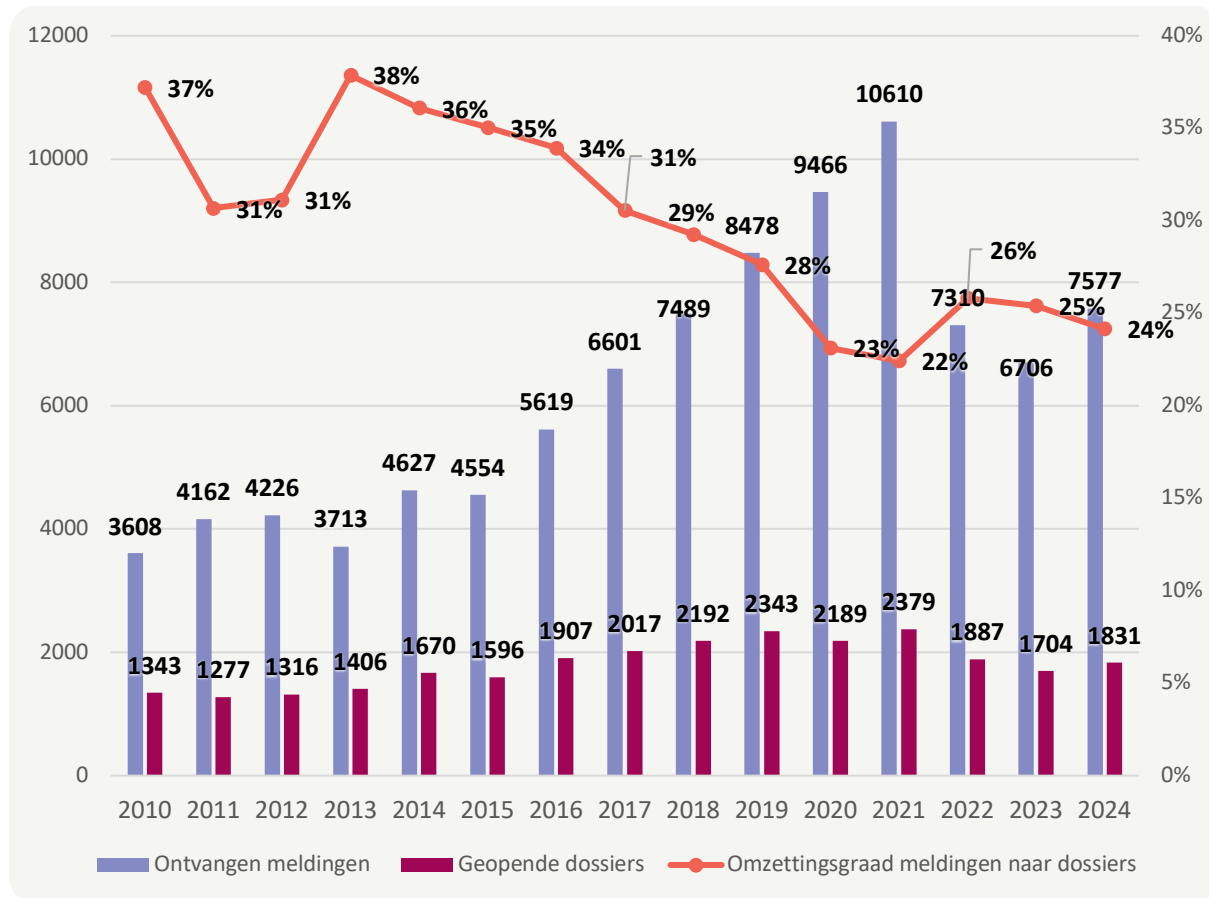

Een algemeen beeld van de meldingen en dossiers in 2024

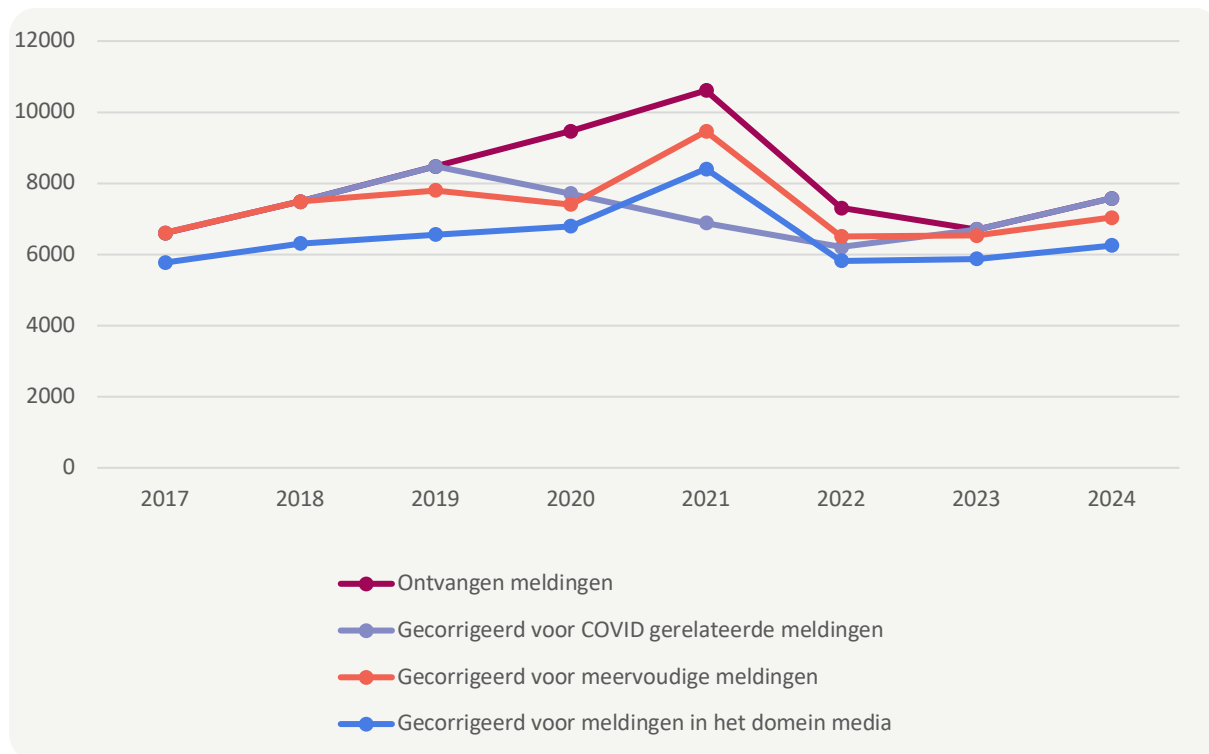
Hieronder vind je onze opvallendste inzichten over ontvangen meldingen en geopende dossiers in 2024. We zoomen ook telkens in op de details, zoals de maatschappelijke domeinen, de criteria, de lokalisering, enzovoort.

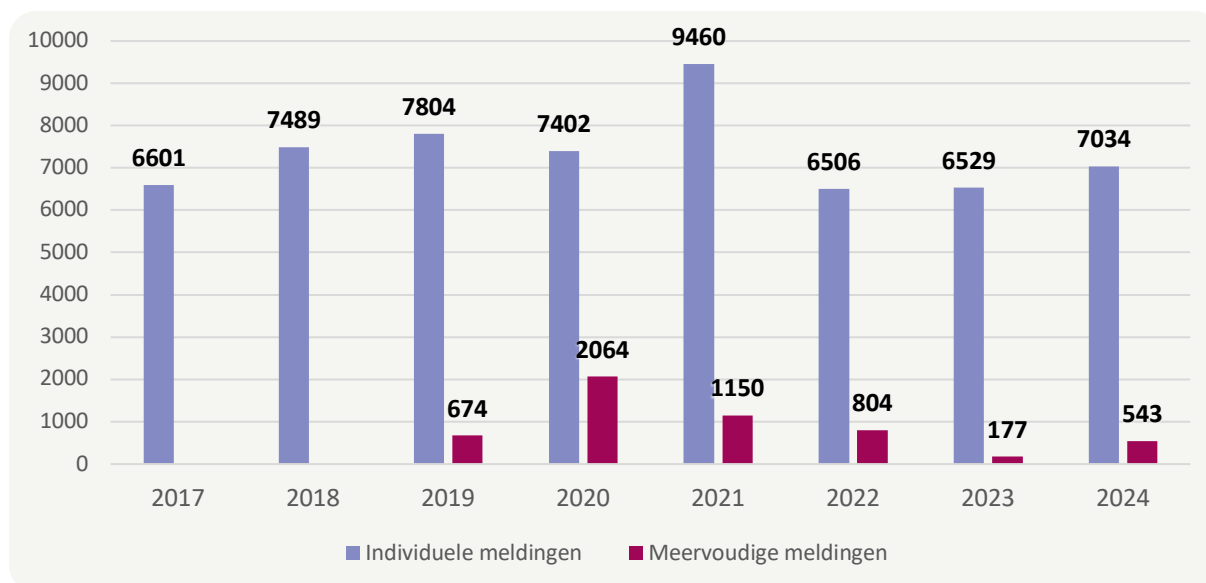
- In 2024 ontving Unia **7577 meldingen**. Op basis daarvan werden **1831 dossiers** geopend. 24% van de meldingen werd dus omgezet in een dossier. Dat loopt gelijk met de afgelopen 5 jaar, waar de gemiddelde omzettingsgraad ook steeds rond dit percentage ligt.
- We zien een stijgende trend in de ontvangen meldingen van 2010 tot 2021, met een absolute piek in 2021, en een terugval na 2021. Het aantal ontvangen meldingen in 2024 ligt terug op een niveau vergelijkbaar met de periode voor 2019.
- Het is niet altijd eenvoudig om opvallende stijgingen of dalingen te koppelen aan specifieke oorzaken. Als we de cijfers opsplitsen per domein zien we vooral een opvallende stijging van meldingen in het domein media op het totaal ontvangen meldingen. Verklaring: ‘meervoudige meldingen’ sinds 2019. Dit fenomeen kende een absolute piek in 2020 en 2021 en nam nadien terug af. In 2024 ontvingen we nog een 543-tal **meervoudige meldingen** (zie [Grafiek 3](#)).
- Ook de impact van de Covid-pandemie is in de periode 2020 tot 2022 duidelijk te zien in het totaal ontvangen meldingen. Zowel de ‘meervoudige meldingen’ als een groot deel van de Covid-gerelateerde meldingen zijn terug te vinden in het domein ‘media’. In [Grafiek 2](#) maken we de impact van deze verschillende factoren visueel door het totaal aantal meldingen te corrigeren. **Dit geeft een genuanceerder beeld van de algemene evolutie in de ontvangen meldingen en vlakt de stijgingen en dalingen in de cijfers duidelijk uit.**
- De **cijfers m.b.t. de dossiers geven een nog relevanter beeld**, omdat ze niet vertekend worden door ‘meervoudige meldingen’, meldingen waarvoor we niet bevoegd zijn, meldingen waar de melder geen concreet advies of een tussenkomst van ons verwacht (eenvoudige melding) enzovoort.
- Omdat we dossiers openen op basis van de ontvangen meldingen varieert het aantal geopende dossiers uiteraard mee met de tendens in de meldingen. Niettemin is het **opvallend dat ondanks de schommelingen in de ontvangen meldingen het aantal geopende dossiers relatief constant blijft**.

Grafiek 1: Overzicht ontvangen meldingen en geopende dossiers – lange termijn evolutie

Grafiek 2 : Langetermijnevolutie van de ontvangen meldingen – gecorrigeerd beeld

Grafiek 3 : Overzicht ontvangen meldingen gecorrigeerd voor meervoudige meldingen³

Meervoudige meldingen in 2024

- Het grootste aandeel (357 meldingen) ging over bepaalde uitspraken van politicus Georges-Louis Bouchez op radio Judaica in de context van het Israëliisch-Palestijns conflict.
- In dezelfde context ontvingen we ook een 82 meldingen over de veelbesproken column op www.humo.be van schrijver Herman Brusselmans. Ook ontvingen we 43 meldingen van mensen die ontevreden waren dat Unia voor deze feiten een dossier opende.
- We ontvingen meervoudige meldingen over vermeende moslimhatelijke uitspraken in een filmpje gepubliceerd door het Centre Jean-Gol en op sociale media door Vlaams Belang politica Britt Huybrechts.
- We ontvingen ook meervoudige meldingen over het thema 'digitale kloof', meer specifiek rond de LIDL-plus-klantenkaart en de NMBS-meerrittenkaart die enkel digitaal te verkrijgen zijn.

³ Al enkele jaren zien we dat meerdere, soms tientallen tot honderden personen, eenzelfde feit melden bij Unia. Aanleiding zijn oproepen op sociale media, of reacties op een sociale media video waarvan de inhoud vragen oproept. Als we tien of meer individuele meldingen voor een enkel feit hebben genoteerd, dan beschouwen we dit als meervoudige melding. Alle meervoudige meldingen worden gebundeld onder één hoofddossier

3 Analyse van de meldingen

3.1 Maatschappelijke domeinen

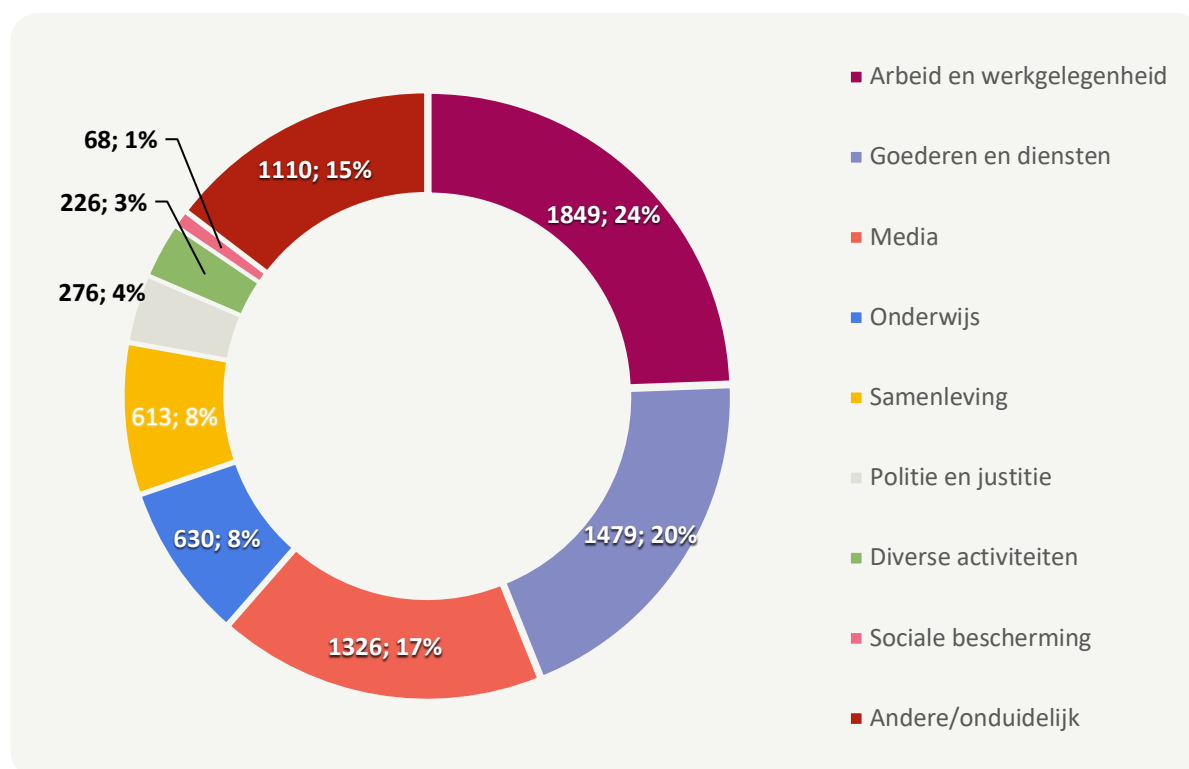
Wat verstaan we onder de maatschappelijke domeinen?

We brengen onze meldingen onder in een aantal grote maatschappelijke domeinen. De meeste domeinen zoals arbeid (alle vormen van arbeidsbetrekkingen) en onderwijs spreken voor zich. De algemene term goederen en diensten gaat over onder meer huisvesting, gezondheidszorg, transport, banken, verzekeringen en horeca.

Het domein diverse activiteiten gaat onder meer over socio-culturele en sportactiviteiten. Het domein samenleving heeft betrekking op alles wat gebeurt in de publieke ruimte, burenruzies etc.

In de analyse van de dossiers gaan we per maatschappelijk domein verder in op de details en onderliggende subdomeinen.

Grafiek 4: ontvangen meldingen 2024 – per domein (n=7577)

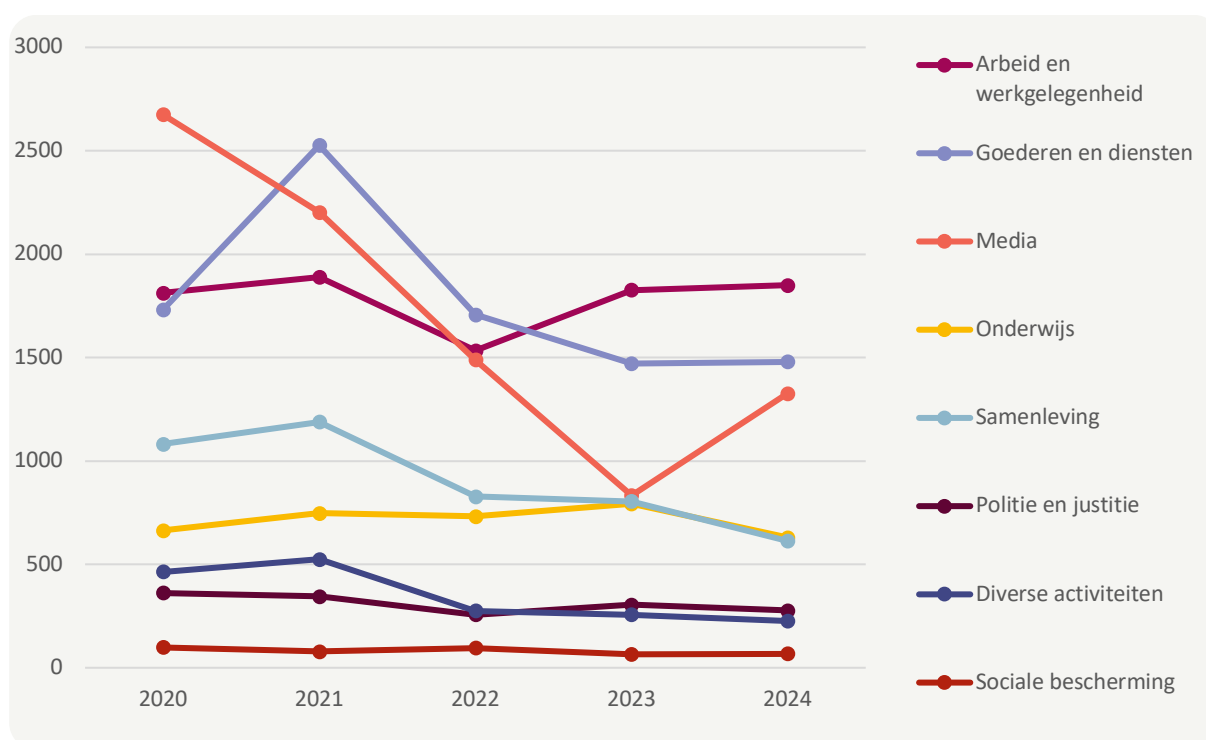

Opvallendste inzichten – meldingen in de verschillende domeinen

- De klassieke top drie van discriminatiedomeinen blijft de afgelopen 5 jaar bestaan uit de domeinen arbeid, goederen en diensten en media.
- Het domein werk vormt in 2024 het grootste aandeel, goed voor 1849 meldingen (24%), het domein goederen en diensten volgt met 1479 meldingen (20%) en het domein media sluit de top drie af met 1326 meldingen (17%).

Grafiek 5: evolutie ontvangen meldingen per domein – afgelopen 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	1812	1889	1534	1826	1849
Goederen en diensten	1731	2526	1707	1471	1479
Media	2674	2202	1488	833	1326
Onderwijs	664	747	731	793	630
Samenleving	1082	1188	828	805	613
Politie en justitie	361	345	256	304	276
Diverse activiteiten	464	525	275	256	226
Sociale bescherming	98	78	95	65	68

Opvallendste inzichten – evoluties in de maatschappelijke domeinen

Arbeid en werkgelegenheid

- Sinds de Covid-crisis is dit opnieuw het grootste domein in meldingen. De cijfers bleven over het algemeen stabiel, met een lichte stijging in 2024 tegenover 2023.

Goederen en diensten

- Dit domein kende een piek tijdens de Covid-periode (2020-2021). Sinds 2023 zijn de cijfers iets gedaald, vooral in het subdomein huisvesting.

Media

- Sinds 2020 is het aantal meldingen in dit domein sterk gedaald. Dit verklaren we deels door de piek in 'meervoudige meldingen' (zie Grafiek 3), die sindsdien is afgenomen. Veel van deze meldingen gaan over haatspraak op het internet. Overige redenen voor de daling blijven onduidelijk.
- Studies tonen aan dat online haatspraak, onder meer op sociale media, de laatste jaren sterk is toegenomen. Dat meldingen en dossier net hier afnemen heeft mogelijk te maken met een verschuiving in wat de publieke opinie acceptabel vindt, of dat mensen simpelweg het nut van melden niet meer inzien.
- Sinds 2021 hanteert Unia ook een ander beleid voor de individuele opvolging van de media meldingen (daarover meer informatie in de paragraaf Media/internet.) Maar het effect daarvan zouden we vooral moeten zien in het aantal geopende dossiers en niet in de ontvangen meldingen.

Overige domeinen

- De meldingen vertonen schommelingen door de jaren heen, zonder duidelijke tendensen. Het domein samenleving kende een piek tijdens de Covid-periode, maar viel daarna terug op een lager niveau.

Impact van VMRI

- Sinds de oprichting van het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI) op 15 maart 2023, is Unia niet langer bevoegd voor Vlaamse bevoegdheden zoals Nederlandstalig onderwijs, de Vlaamse huurmarkt of de publieke dienstverlening van De Lijn.
- De impact van dit bevoegdheidsverlies op onze meldingen en dossiers komt doorheen het cijferverslag verder aan bod en heeft dus vooral invloed op de meldingen in de domeinen goederen en diensten (in het bijzonder huisvesting) en onderwijs.

3.2 Beschermd criteria

Wat zijn de beschermde criteria?

Dit zijn de door de antidiscriminatiewetgeving (federale wetten, decreten en ordonnanties...) beschermde criteria.

Volgens artikel 3 van het samenwerkingsakkoord gaan de wettelijke opdrachten van Unia over al die beschermde criteria. En ook over de rechten van personen met een handicap zoals bepaald in het VN-verdrag van 13 december 2006.

Uitzonderingen zijn gender en aanverwante criteria. Daar is het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen voor bevoegd. Voor Vlaamse materies is dat het Vlaams Mensenrechteninstituut. Voor taal werd nog geen bevoegde overheidsinstantie aangewezen.

De zogenaamde 'beschermde' criteria zijn nationaliteit, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, zogenaamd ras, handicap, seksuele oriëntatie, leeftijd, vermogen, gezondheidstoestand, geloof of levensbeschouwing, geboorte, fysiek of genetisch kenmerk, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, burgerlijke staat, sociale toestand en criteria gelinkt aan gezinssituatie (samenstelling van het gezin, gezinsverantwoordelijkheden)

De discriminatiegronden huidskleur, afkomst, nationaliteit en nationale of etnische afstamming en zogenaamd ras nemen we in dit verslag op onder de algemene term 'raciale' criteria.

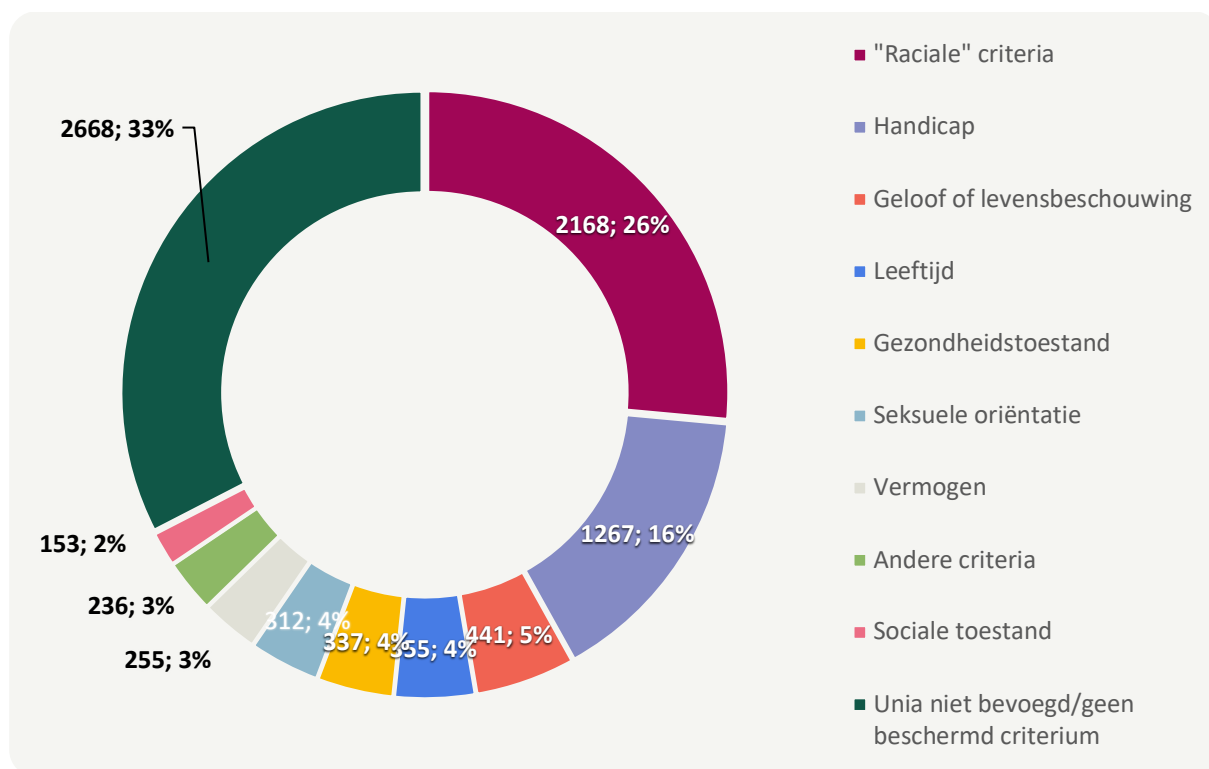
Andere criteria?

Onder de categorie 'andere criteria' in onze grafieken groeperen we de beschermde criteria waarvoor Unia bevoegd is, maar die minder vaak voorkomen. Het gaat over:

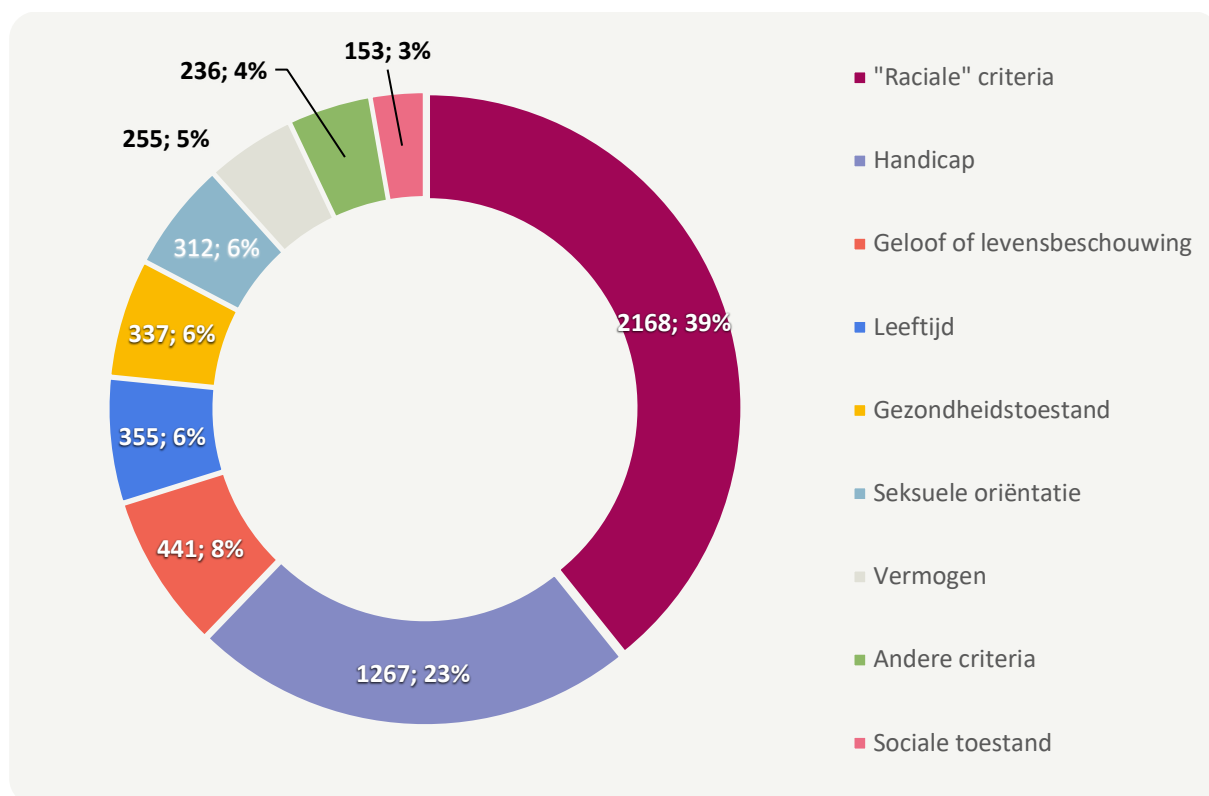
- burgerlijke staat
- fysieke eigenschap
- geboorte
- genetische eigenschap
- politieke overtuiging
- syndicale overtuiging
- criteria gelinkt aan gezinssituatie

We gebruiken in dit cijferverslag de benamingen van de criteria zoals opgenomen in de recentste federale antidiscriminatiewetgeving. Meer informatie en de exacte omschrijvingen van de verschillende discriminatiecriteria vind je terug op de website van Unia via

Grafiek 6: ontvangen meldingen 2024 – per beschermd criterium (n= 8192)

Grafiek 7 : ontvangen meldingen 2024 – per beschermd criterium waarvoor Unia bevoegd is (n= 5524)

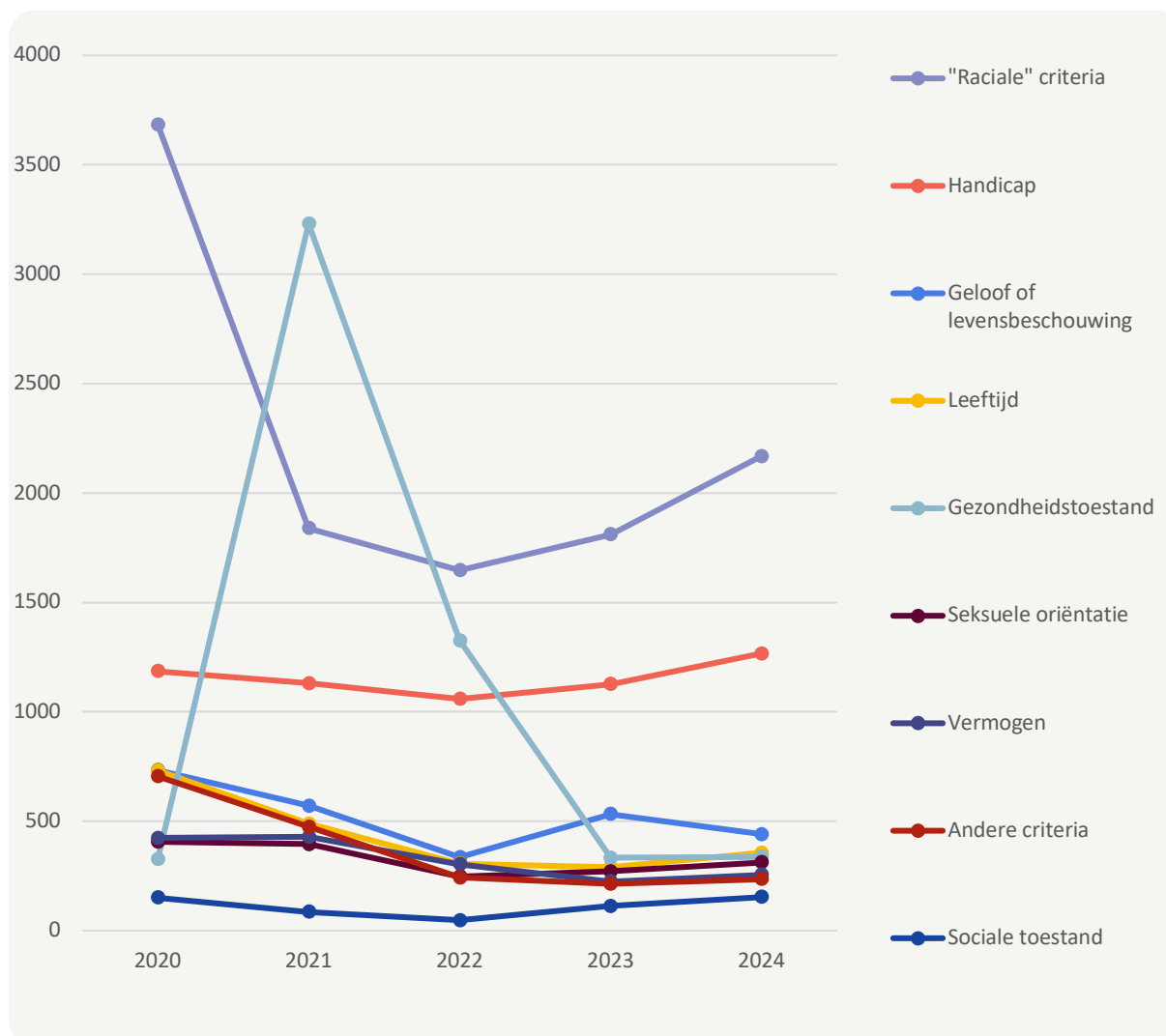

Opvallendste inzichten – meldingen over criteria waarvoor Unia bevoegd is

- De meeste meldingen uit 2024 gingen over 'raciale criteria' (39%), handicap (23%) of geloof en levensbeschouwing (8%). Met uitzondering van de Covid-periode, waar we een piek in het criterium gezondheidstoestand zagen, is dit een terugkerende tendens sinds 2020.
- In 2024 werd Unia in 33% van de meldingen gecontacteerd voor situaties waar geen beschermd criterium van toepassing is, of voor een criterium waar we niet voor bevoegd zijn. Meer details hierover lees je in de paragraaf [Bevoegdheid van Unia](#).
- Het aantal meldingen voor de overige criteria varieert van jaar tot jaar, maar blijft relatief stabiel.

Grafiek 8: evolutie ontvangen meldingen per beschermd criterium – afgelopen 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
"Raciale" criteria	3684	1839	1647	1811	2168
Handicap	1185	1131	1059	1127	1267
Geloof of levensbeschouwing	733	571	336	532	441
Leeftijd	732	489	306	290	355
Gezondheidstoestand	326	3231	1326	333	337
Seksuele oriëntatie	406	395	247	271	312
Vermogen	424	429	304	224	255
Andere criteria	705	474	243	214	236
Sociale toestand	150	86	48	113	153

3.3 Plaats van de gemelde feiten

Methodologische opmerking: statistieken over lokalisering

Deze statistieken bevatten enkel de meldingen waarvan een lokalisering gekend is. Het domein media laten we hier buiten beschouwing (zie ook [Methodologische opmerkingen](#))

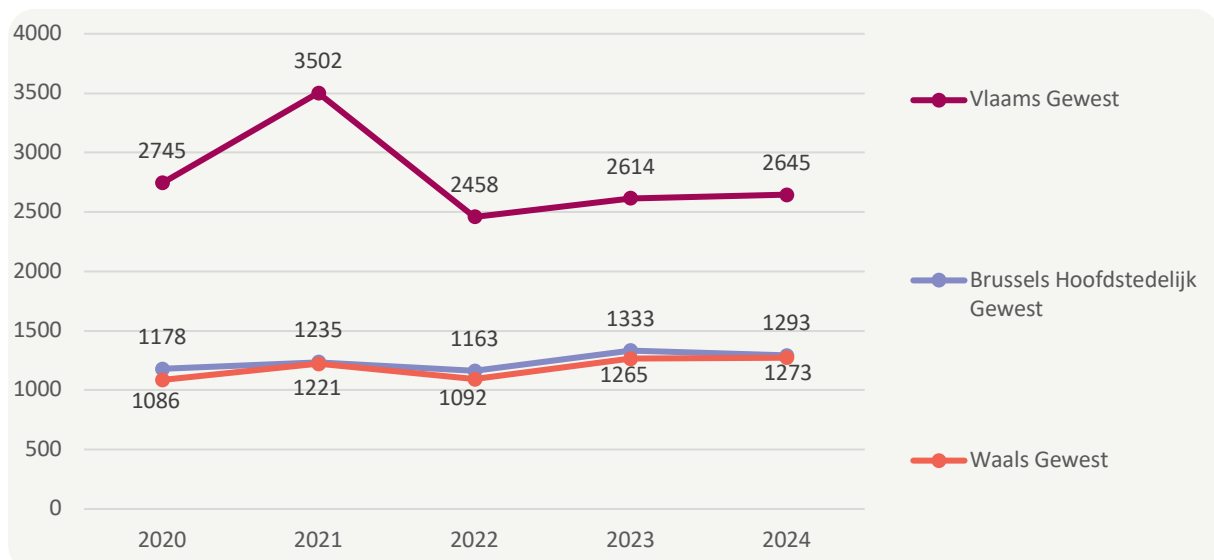
Het gaat steeds over de lokalisering van de plaats van de vermeende feiten, en dus niet over de lokalisering van de melder, het slachtoffer of de vermeende aansprakelijke.

We beperken ons tot cijfers per gewest en per provincie. Tot slot komen ook enkele specifieke cijfers over meldingen uit de Duitstalige gemeenschap.

Cijfers op niveau van de gemeentes zijn op aanvraag beschikbaar.

3.3.1 Meldingen per gewest

Grafiek 9: evolutie ontvangen meldingen per gewest – afgelopen 5 jaar

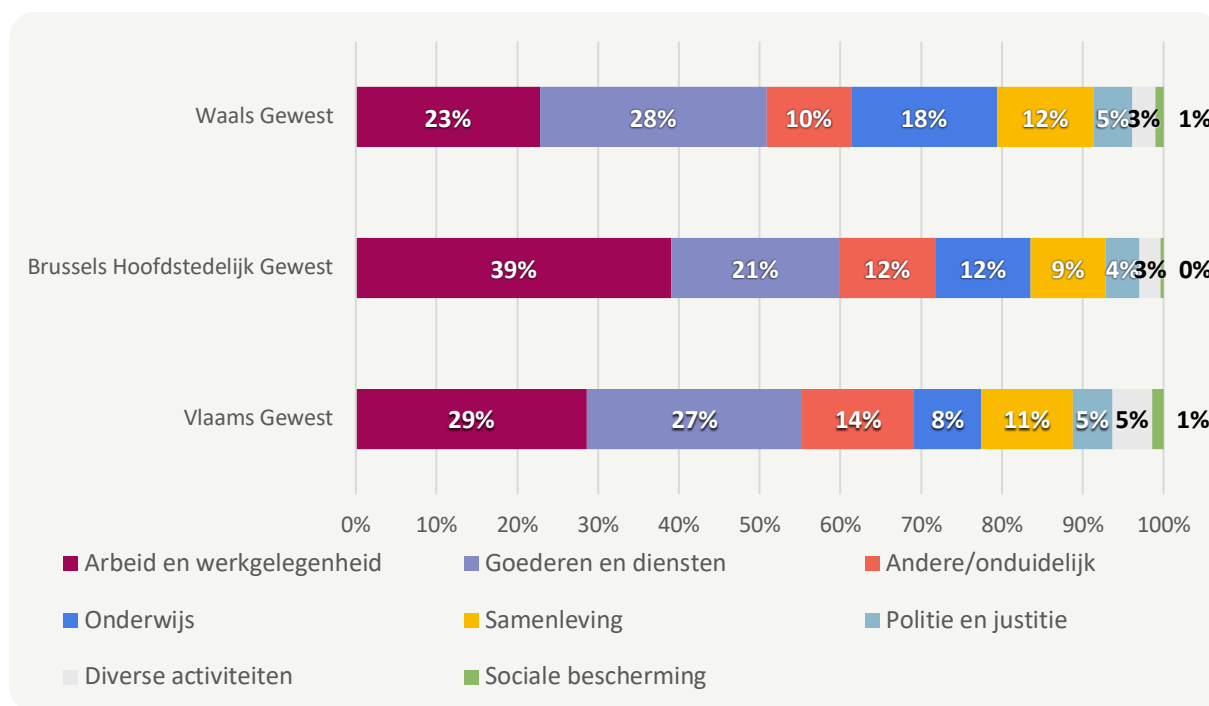

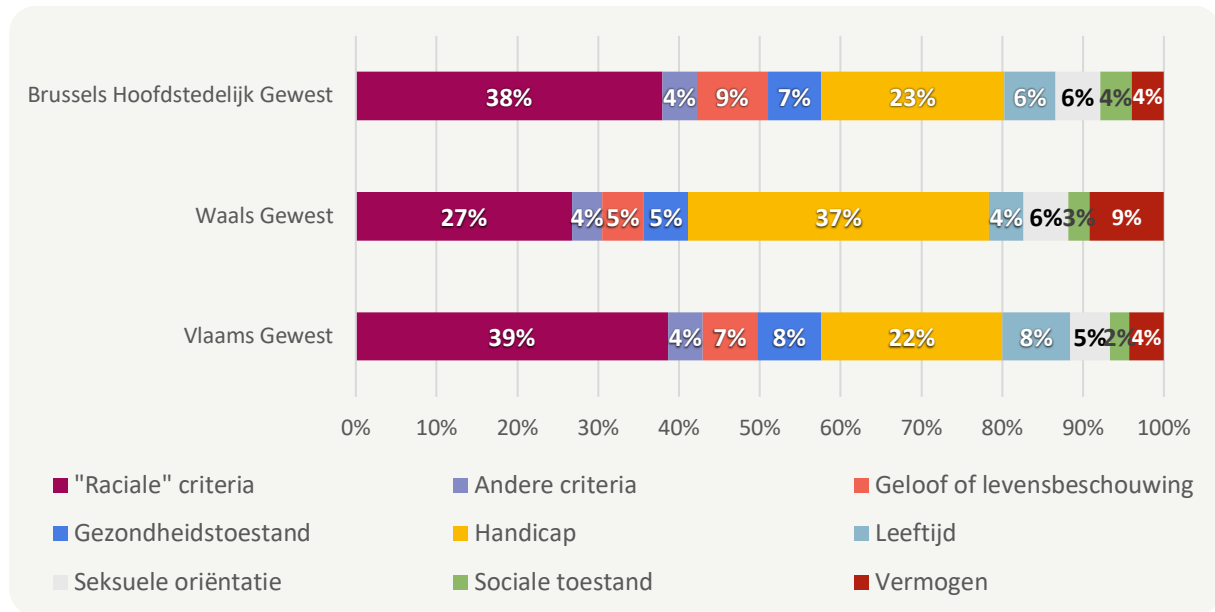

Opvallendste inzichten – de lokalisering van onze meldingen per gewest

- Ook na de oprichting van het Vlaams mensenrechteninstituut (VMRI) in maart 2023, komen de meeste meldingen uit Vlaanderen. Daarna volgen meldingen uit het Brussels hoofdstedelijk gewest en het Waalse gewest. We bekijken de cijfers over lokalisering ook in functie van de bevolking per regio. We houden er ook rekening mee dat de bekendheid en zichtbaarheid van Unia per regio kan verschillen.
- We concluderen dat - ondanks het verlies van Vlaamse bevoegdheden - het grootste deel van onze meldingen uit Vlaanderen komt. Het merendeel daarvan gaat over bevoegdheden die niet tot het Vlaamse niveau behoort, zoals bijvoorbeeld arbeid (zie ook: bevoegdheid van Unia)
Het valt ook op dat de piek aan meldingen tijdens de Covid-periode vooral meldingen uit het Vlaamse gewest waren.
- We zien de laatste vijf jaar een licht stijgende tendens van meldingen uit het Waalse en Brusselse gewest. Verder zijn er geen opvallende uitschieters.
- Voor het Waalse gewest kregen we in 2024 - 31 meldingen uit gemeenten van de Duitstalige Gemeenschap.

Grafiek 10: ontvangen meldingen 2024 per gewest en per maatschappelijk domein

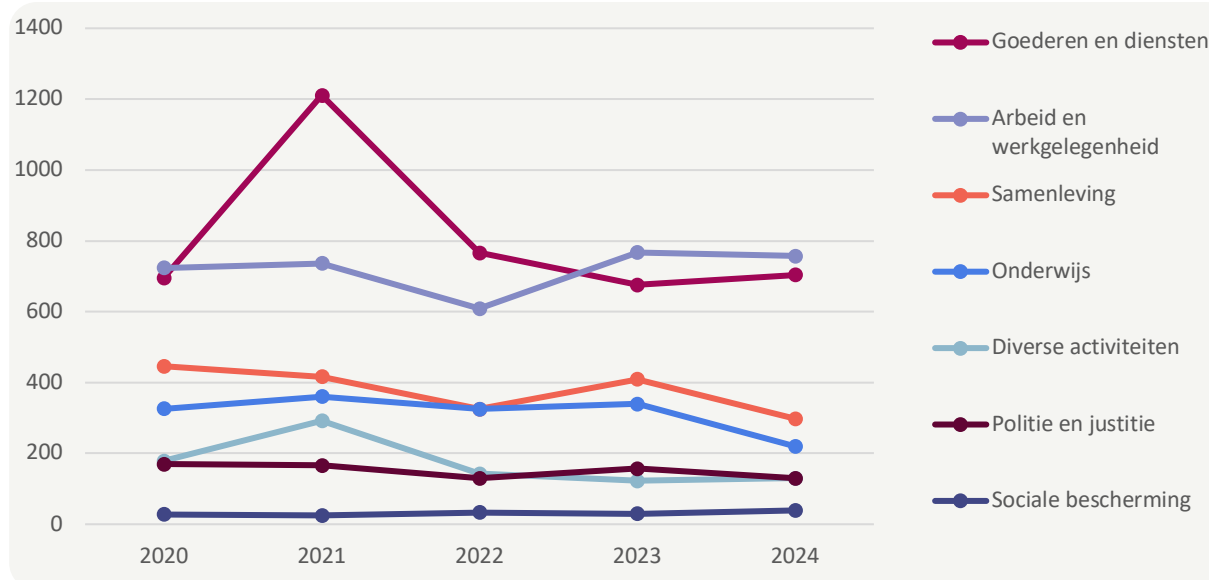
Grafiek 11: ontvangen meldingen 2024 per gewest en per beschermd criterium

Opvallendste inzichten: domeinen in de verschillende gewesten

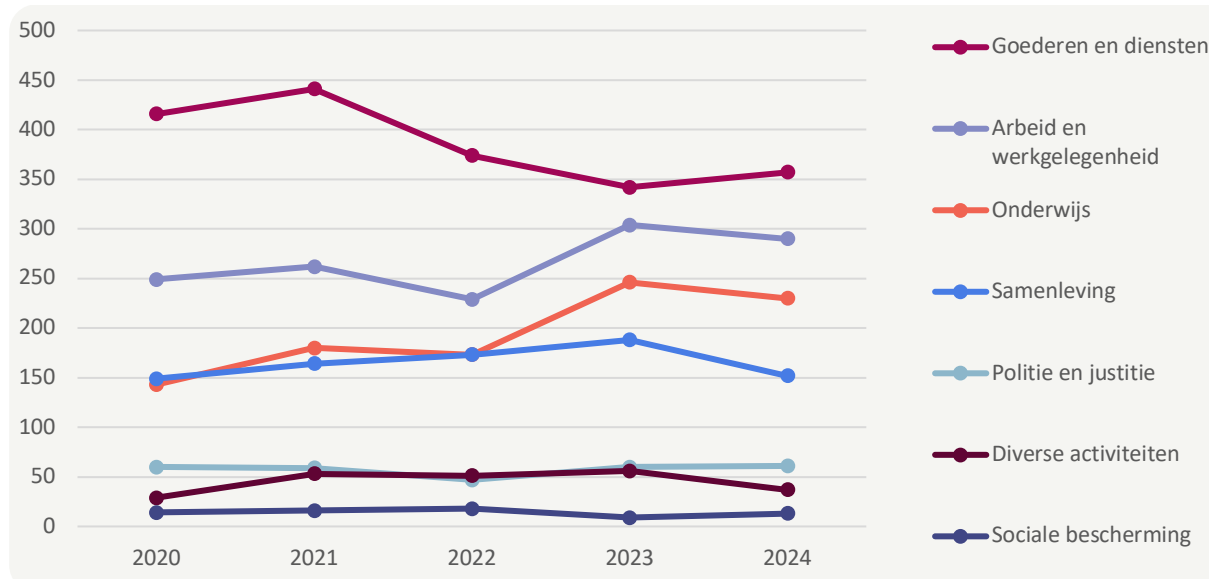
- In alle gewesten heeft het grootste aantal meldingen betrekking tot de domeinen arbeid en werkgelegenheid, en goederen en diensten. We zien enkele verschillen per gewest, en die gaan vooral over arbeid, goederen en diensten en onderwijs. In de overige domeinen zijn de verschillen minder uitgesproken.
- In Brussel hebben meldingen binnen het domein arbeid en werkgelegenheid een opvallend groot aandeel, vergeleken met de andere gewesten.
- In Wallonië zijn meldingen binnen het domein goederen en diensten het grootste, terwijl dit in de andere gewesten het domein arbeid is.
- In Wallonië zijn meldingen binnen het domein onderwijs het grootste, gevolgd door Brussel en Vlaanderen (waar Unia niet meer bevoegd is).

Opvallendste inzichten: criteria in de verschillende gewesten

- De 'raciale criteria' en handicap hebben overal het grootste aandeel. Maar ook hier zien we verschillen tussen de gewesten.
- Het aandeel meldingen over 'raciale criteria' zijn vergelijkbaar in Vlaanderen en Brussel, maar opvallend lager in Wallonië.
- Het aandeel meldingen over handicap daarentegen is relatief groot in Wallonië, gevolgd door Brussel en Vlaanderen.
- Geloof of levensbeschouwing heeft het hoogste aandeel meldingen in Brussel, gevolgd door Vlaanderen en Wallonië. Niet geheel onlogisch gezien de grote religieuze diversiteit in onze hoofdstad.
- Ook het aandeel van meldingen over vermogen in Wallonië valt op in vergelijking met Vlaanderen en Brussel.

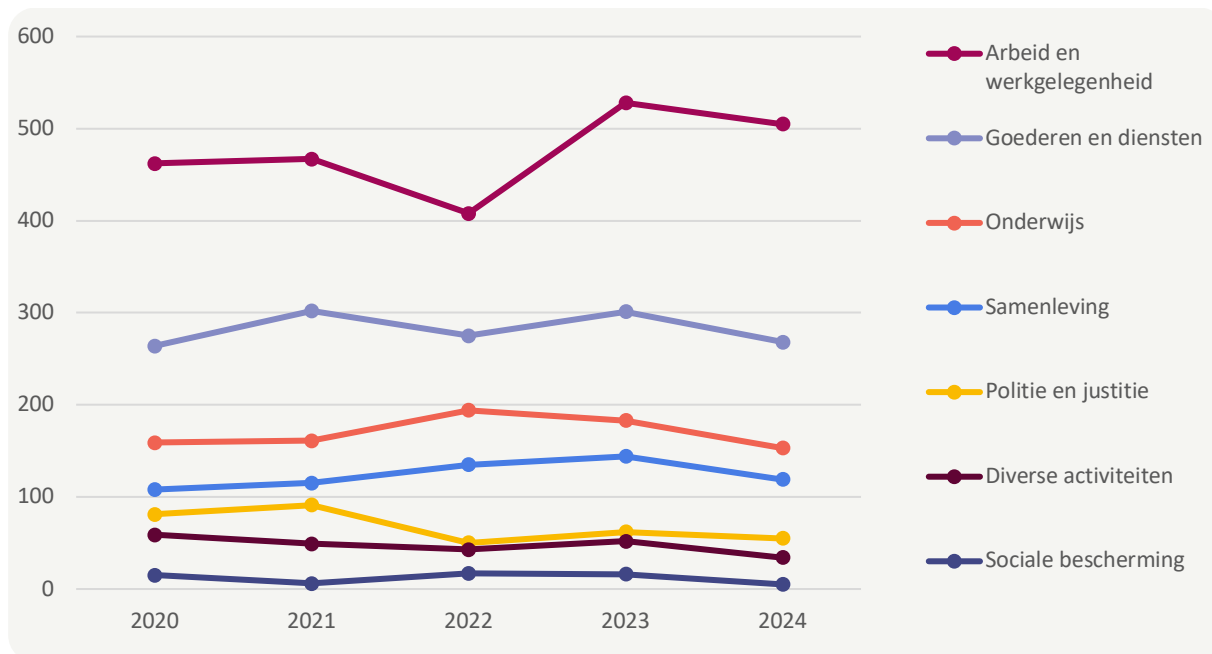
Grafiek 12: evolutie ontvangen meldingen per domein in het Vlaamse gewest – afgelopen 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Goederen en diensten	696	1211	766	676	704
Arbeid en werkgelegenheid	724	736	609	767	757
Samenleving	446	416	325	409	298
Onderwijs	326	360	325	340	220
Diverse activiteiten	179	292	143	123	130
Politie en justitie	170	166	130	157	130
Sociale bescherming	28	25	33	30	39

Grafiek 13: evolutie ontvangen meldingen per domein voor het Waalse gewest – afgelopen 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Goederen en diensten	416	441	374	342	357
Arbeid en werkgelegenheid	249	262	229	304	290
Onderwijs	143	180	173	246	230
Samenleving	149	164	173	188	152
Politie en justitie	60	59	47	60	61
Diverse activiteiten	29	53	51	56	37
Sociale bescherming	14	16	18	9	13

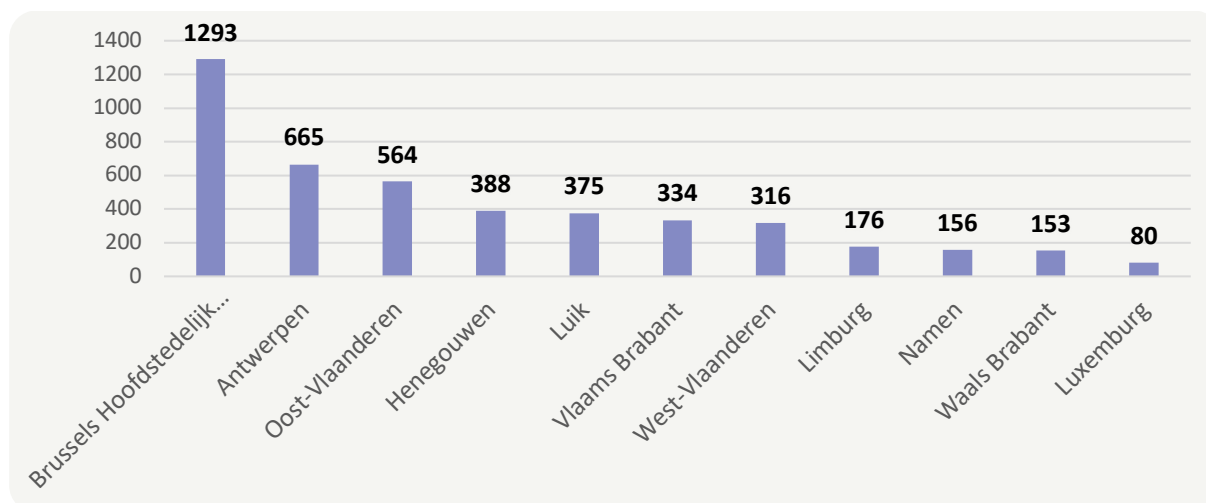
Grafiek 14: evolutie ontvangen meldingen per domein voor het Brusselse gewest – afgelopen 5 jaar

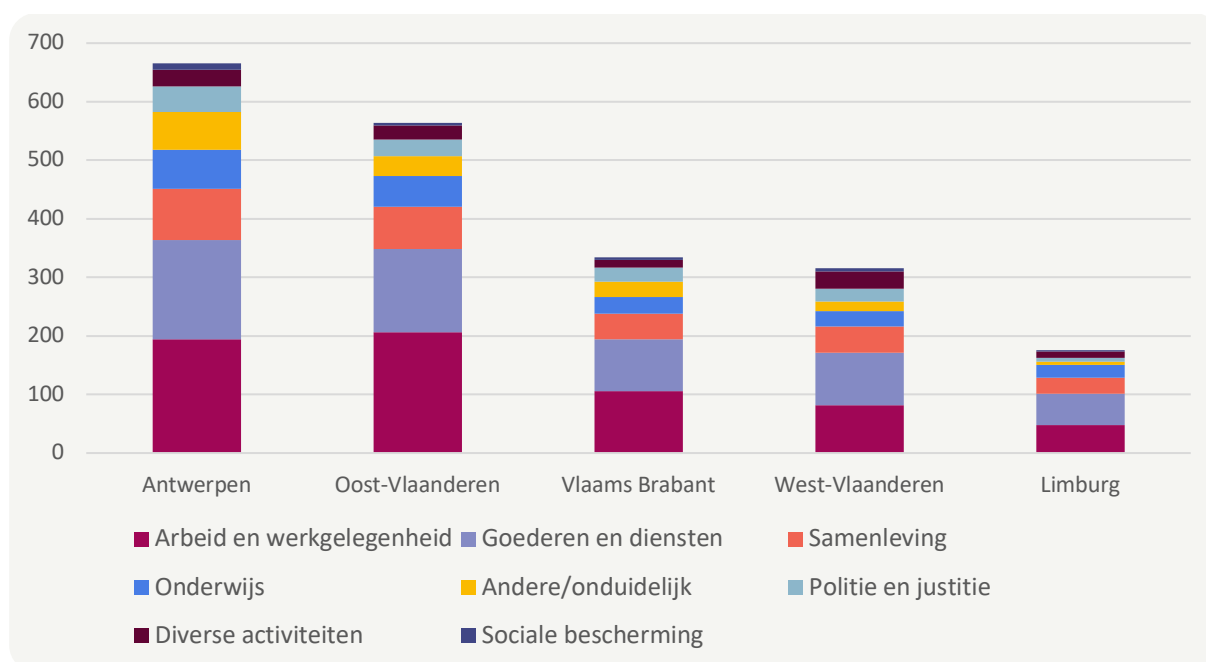
	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	462	467	408	528	505
Goederen en diensten	264	302	275	301	268
Onderwijs	159	161	194	183	153
Samenleving	108	115	135	144	119
Politie en justitie	81	91	50	62	55
Diverse activiteiten	59	49	43	52	34
Sociale bescherming	15	6	17	16	5

3.3.2 Meldingen per provincie

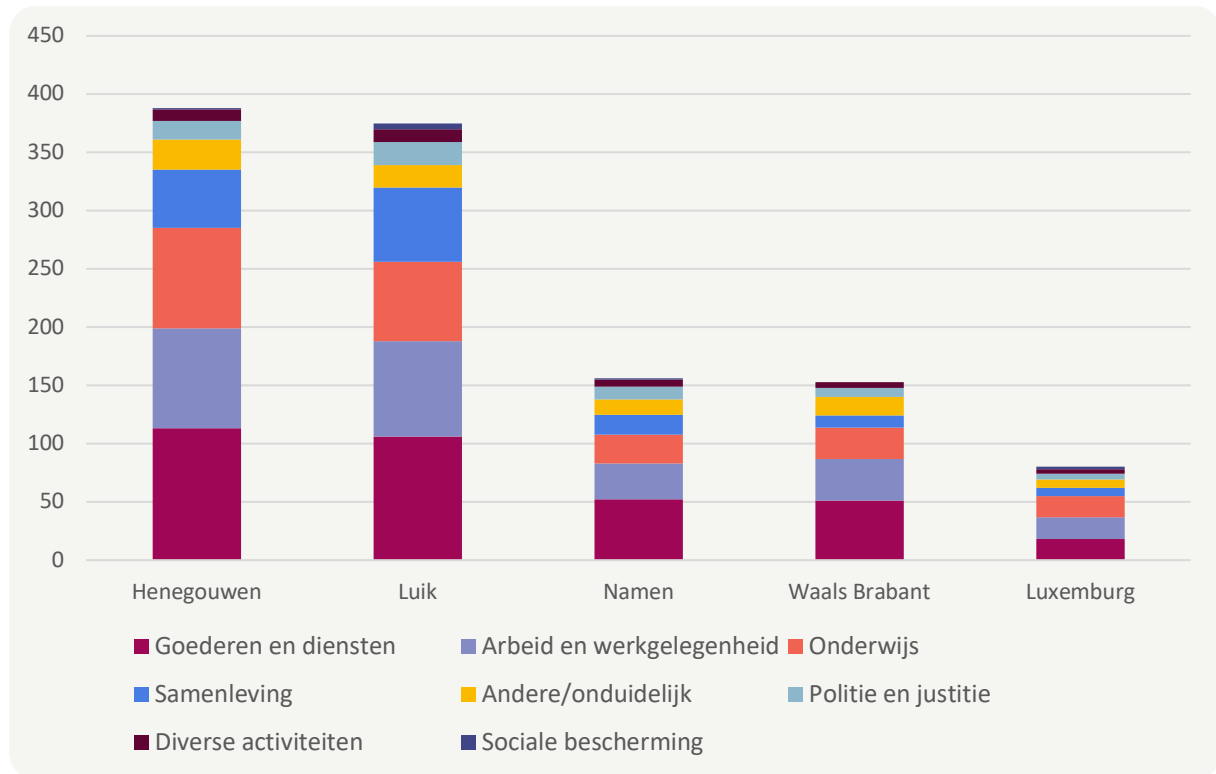
Grafiek 15 : Ontvangen meldingen 2024 – per provincie

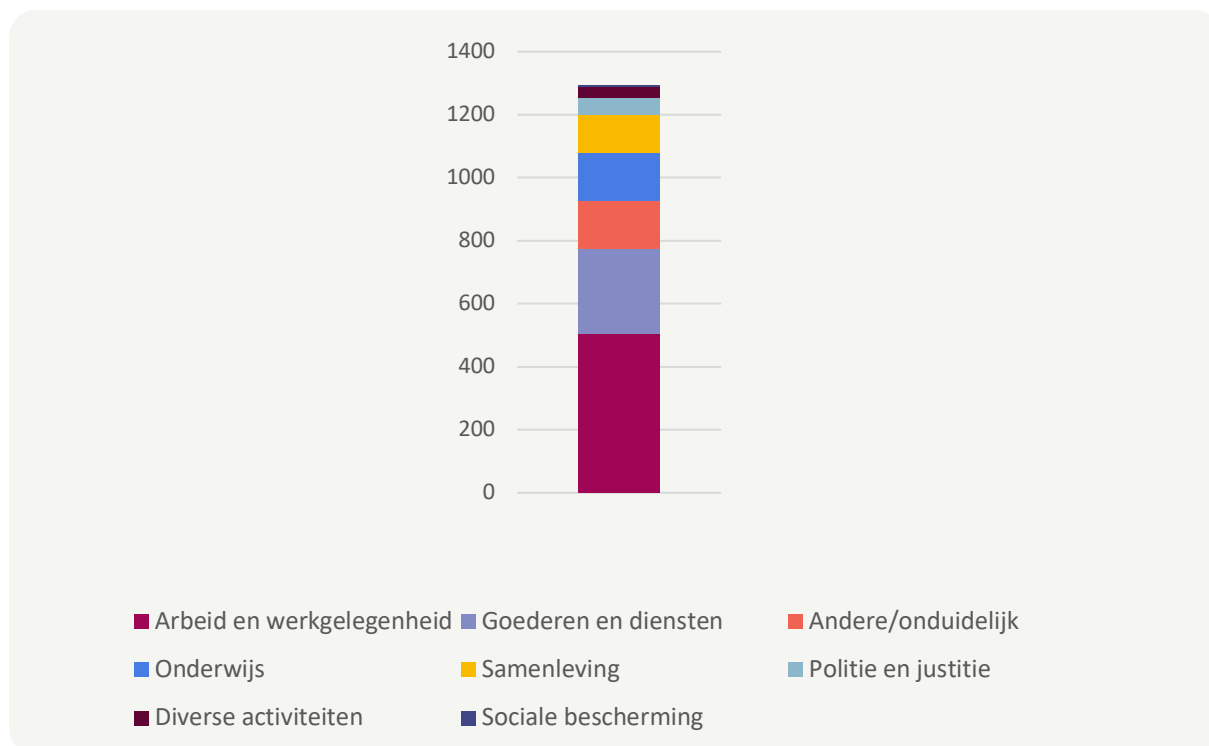
Grafiek 16: Ontvangen meldingen 2024 per provincie in Vlaanderen en per domein

	Antwerpen	Oost-Vlaanderen	Vlaams Brabant	West-Vlaanderen	Limburg
Arbeid en werkgelegenheid	194	206	106	82	48
Goederen en diensten	170	143	88	89	53
Samenleving	87	72	44	45	28
Onderwijs	67	52	28	26	22
Andere/onduidelijk	64	34	27	17	5
Politie en justitie	44	28	24	22	7
Diverse activiteiten	29	25	13	29	11
Sociale bescherming	10	4	4	6	2

Grafiek 17: Ontvangen meldingen 2024 per provincie in Wallonië en per domein

	Henegouw en	Luik	Namen	Waals Brabant	Luxemburg
Goederen en diensten	113	106	52	51	18
Arbeid en werkgelegenheid	86	82	31	36	19
Onderwijs	86	68	25	27	18
Samenleving	50	64	17	10	7
Andere/onduidelijk	26	19	13	16	7
Politie en justitie	16	20	11	8	5
Diverse activiteiten	10	11	6	5	4
Sociale bescherming	1	5	1		2

Grafiek 18: Ontvangen meldingen 2024 voor het Brussels hoofdstedelijk gewest per domein

Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
Arbeid en werkgelegenheid	505
Goederen en diensten	268
Andere/onduidelijk	154
Onderwijs	153
Samenleving	119
Politie en justitie	55
Diverse activiteiten	34
Sociale bescherming	5

Focus op De Duitstalige gemeenschap

Unia ontving in 2024 in totaal 31 meldingen die gelokaliseerd konden worden in de gemeenten van de Duitstalige gemeenschap. Hieronder worden deze cijfers weergegeven per maatschappelijk domein en per criterium.

Grafiek 19: Ontvangen meldingen 2024 op het grondgebied van de Duitstalige gemeenschap – per domein (n= 31)

Duitstalige gemeenschap	
Goederen en diensten	8
Samenleving	6
Arbeid en werkgelegenheid	4
Onderwijs	4
Andere/onduidelijk	3
Politie en justitie	3
Diverse activiteiten	2
Sociale bescherming	1

Grafiek 20: Ontvangen meldingen 2024 op het grondgebied van de Duitstalige gemeenschap – per beschermd criterium

Duitstalige gemeenschap	
Handicap	8
"Raciale" criteria	7
Unia niet bevoegd voor beschermd criterium	5
Geloof of levensbeschouwing	4
Gezondheidstoestand	2
Vermogen	2
Sociale toestand	2
Seksuele oriëntatie	1
Andere criteria	1
Leeftijd	0

3.4 Bevoegdheid van Unia

Wanneer is Unia bevoegd?

Iedereen kan contact opnemen met Unia voor een melding, een vraag naar bijstand of een informatievraag.

Unia is als publieke instelling bevoegd om deze meldingen op te volgen in de volgende gevallen:

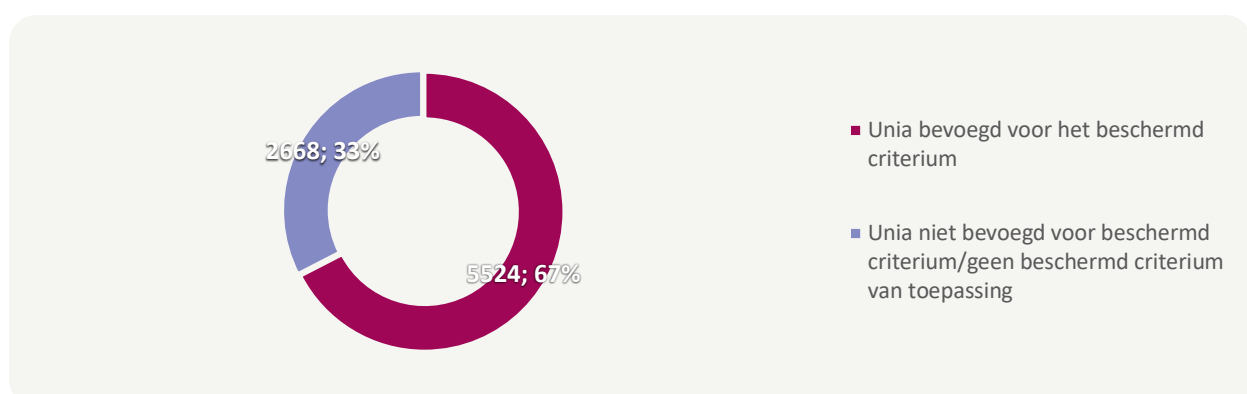
- De feiten hebben te maken met (vermeende) discriminatie, haatboodschappen (ook negationisme) en haatmisdrijven. Ze zijn gelinkt aan een beschermd criterium uit de antidiscriminatiewetgeving, met uitzondering van de criteria geslacht en taal. Deze criteria komen wel in aanmerking: nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, geloof of levensbeschouwing, handicap, leeftijd, seksuele oriëntatie, gezondheidstoestand, vermogen, fysieke kenmerken, burgerlijke staat, gezinssamenstelling, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, geboorte en sociale afkomst of toestand.
- De feiten hebben te maken met grondrechten van personen met een handicap, zoals vastgelegd in het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap (VRPH).
- Unia is interfederaal bevoegd. Dit wil zeggen dat we zowel op federaal, gewestelijk als gemeenschapsniveau bevoegd zijn.

Sinds 15 maart 2023 worden Vlaamse bevoegdheden zoals de Vlaamse huurmarkt, het Nederlandstalig onderwijs of de publieke dienstverlening van De Lijn opgevolgd door het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI).

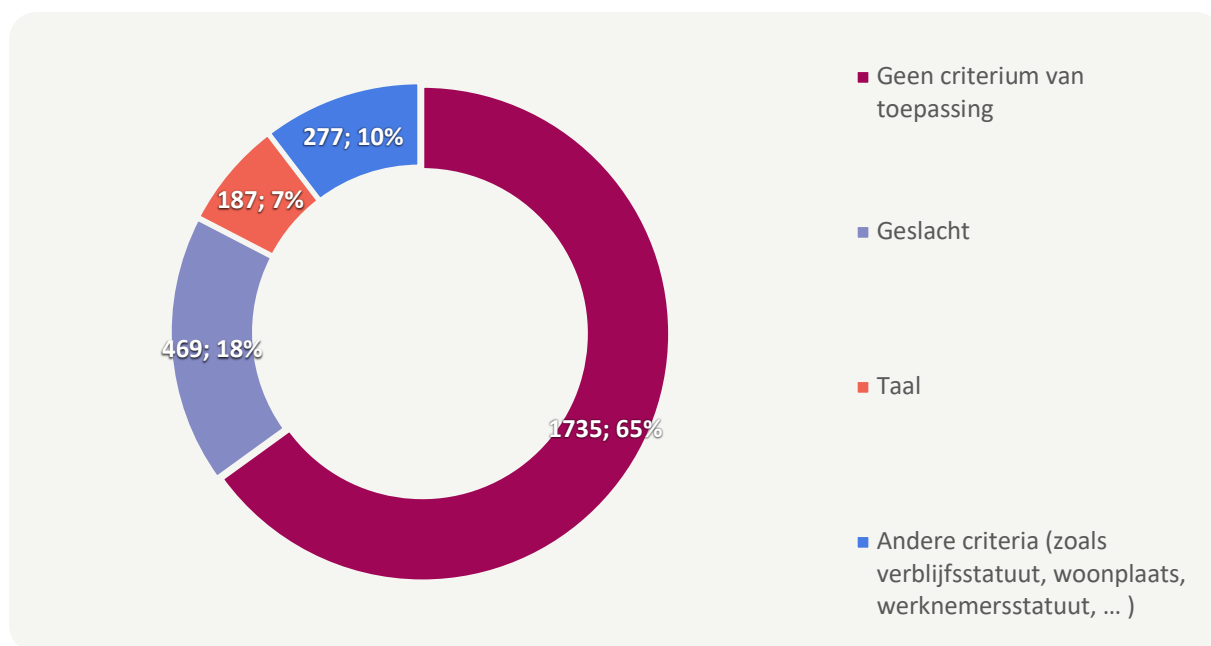
Unia blijft weliswaar in Vlaanderen bevoegd voor alle federale bevoegdheden. Denk aan haatspraak en haatmisdrijven, discriminatie op de werkvloer, horeca, commerciële activiteiten, banken en verzekeringen, consumentenrechten, rechten van patiënten, volksgezondheid, openbaar vervoer (NMBS), defensie, politie en justitie...

Of Unia een melding al dan niet opvolgt, hangt dus af van de beschermde criteria waarvoor we als instelling bevoegd zijn (grafiek 20 en grafiek 21). Sinds 2023 zijn we ook afhankelijk van de 'bevoegdheid voor de materie'. Dat is de bevoegdheid die we ontleen aan situaties gelinkt aan de bevoegdheden van de verschillende bestuursniveaus in België, met uitzondering van het Vlaamse niveau.

Grafiek 21: ontvangen meldingen 2024 – volgens bevoegdheid voor het beschermd criterium (n= 8192)

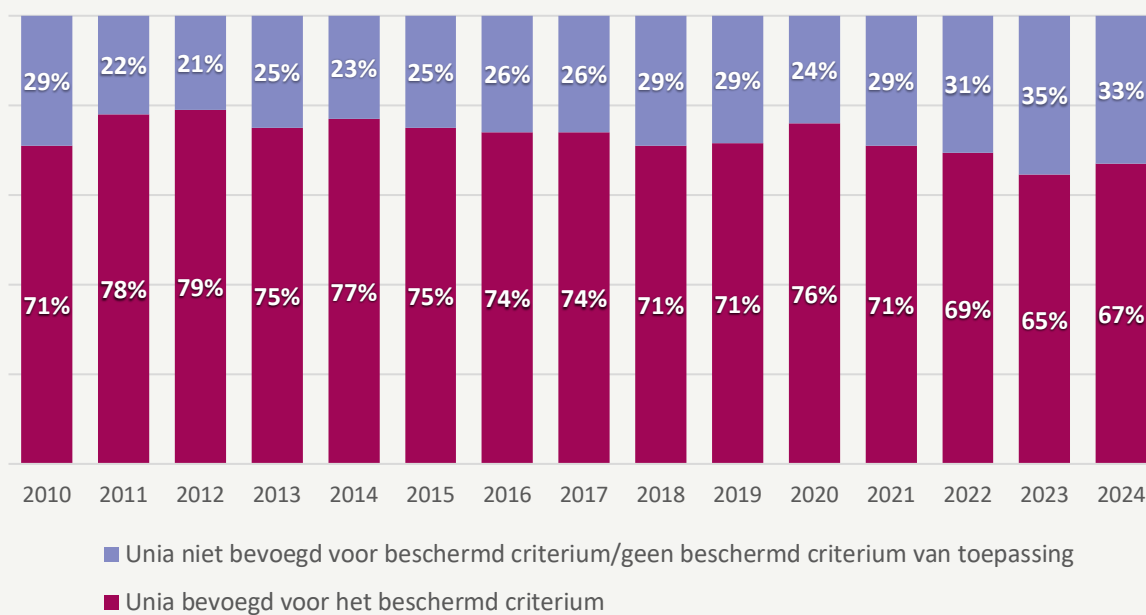
Grafiek 22: detail van de meldingen waarvoor Unia niet bevoegd is op basis van het beschermd criterium (n= 2668)

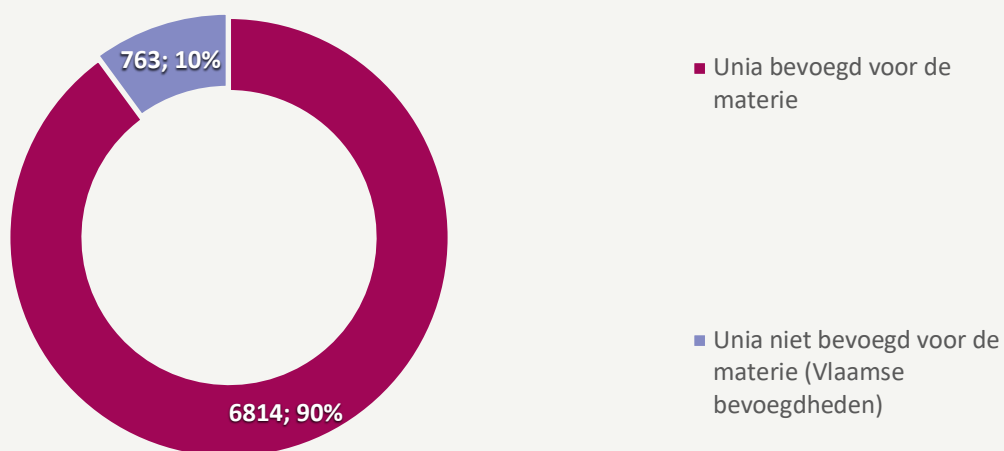
Opvallendste inzichten over de bevoegdheid van Unia – bevoegdheid op basis van de beschermde criteria

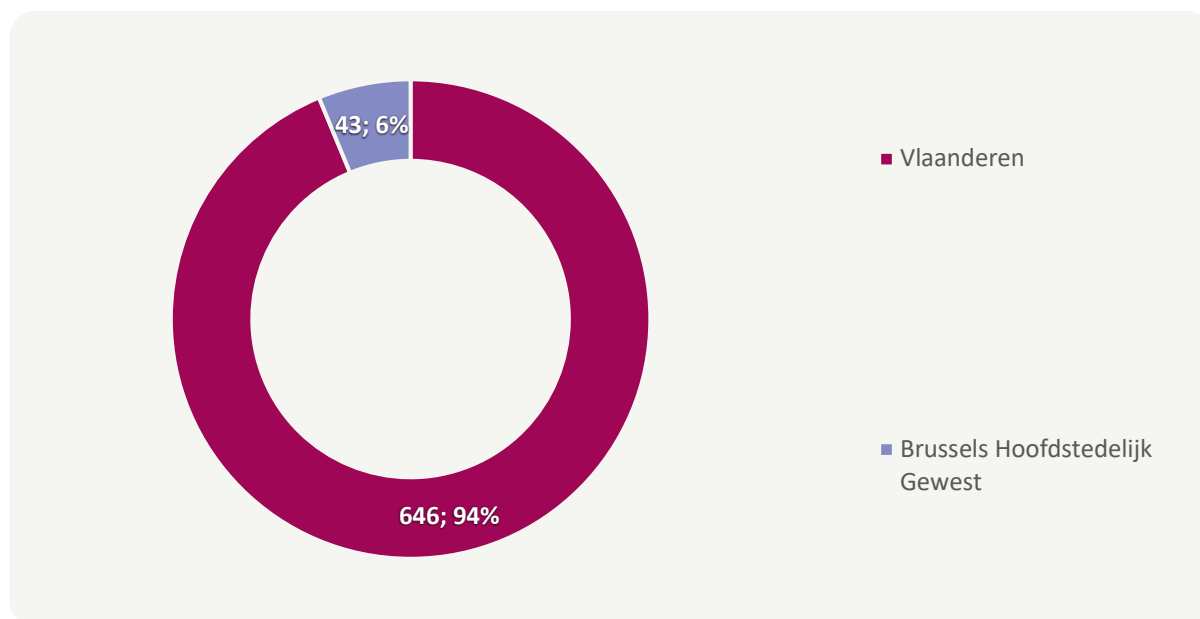
- Als Unia niet bevoegd was op basis van een beschermd criterium, ging het in de meeste gevallen (65%) over een situatie waarin geen beschermd criterium aan te pas kwam. Denk aan situaties waar sprake is van een ongelijke behandeling, maar zonder een duidelijke link met de in de antidiscriminatiewetgeving opgenomen criteria.
- Als Unia in andere gevallen niet bevoegd was voor het beschermd criterium, ging het vooral over het criterium geslacht of andere criteria zoals verblijfsstatuut. We verwijzen steeds gepast door naar de instelling die wel bevoegd is om de melding op te volgen (zoals het Instituut voor de gelijkheid tussen vrouwen en mannen voor het criterium geslacht of het federaal migratiecentrum Myria voor meldingen over verblijfsstatuut).
- Het aandeel van meldingen waarvoor Unia niet bevoegd is op basis van de beschermde criteria fluctueert doorheen de jaren. In 2024 was het aandeel 33%. We zien de laatste jaren een licht stijgende tendens in het aandeel van dit soort meldingen.

Grafiek 23: ontvangen meldingen volgens bevoegdheid voor het beschermd criterium – langetermijnevolutie

Grafiek 24: Ontvangen meldingen 2024 – aantal meldingen over Vlaamse bevoegdheden (n=7577)

Grafiek 25 : Ontvangen meldingen 2024 over Vlaamse bevoegdheden (n=763) – per gewest

Impact van het verlies van Vlaamse bevoegdheden

Ondanks het verlies van de Vlaamse bevoegdheden in maart 2023 blijven we de meldingen – waar het Vlaams mensenrechteninstituut (VMRI) vandaag voor bevoegd is - wel registreren:

- We verwezen na analyse 763 meldingen door naar het VMRI. In de meeste gevallen hadden deze meldingen betrekking op Nederlandstalig onderwijs en huisvesting in het Vlaams gewest. Het grootste aandeel van deze meldingen kwam uit Vlaanderen, maar er waren ook 43 meldingen over Vlaamse bevoegdheden uit het Brussels hoofdstedelijk gewest.
- Het verlies van de Vlaamse bevoegdheden heeft een impact gehad op de geopende dossiers in Vlaanderen met name in het domein huisvesting (zie paragraaf [Dossiers per gewest](#))

3.5 Aard van de melding

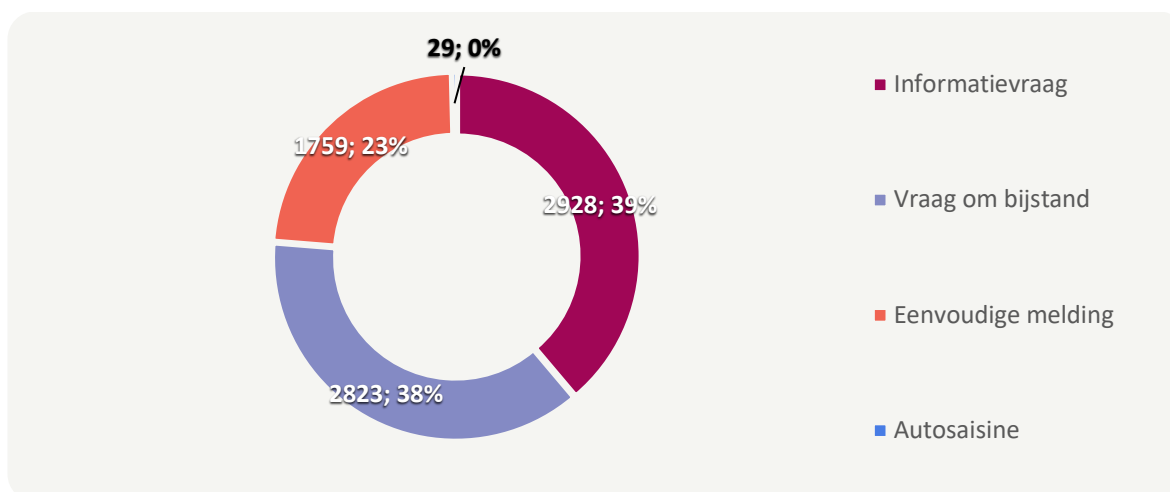

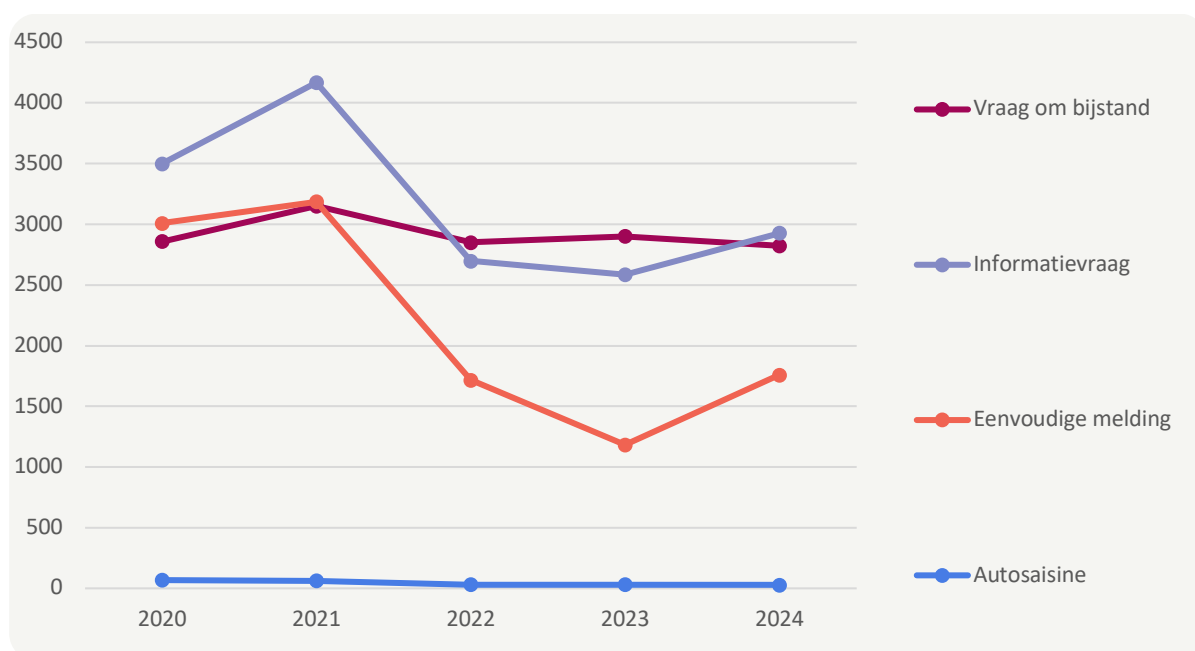
Soorten meldingen bij Unia

Unia deelt de ontvangen meldingen als volgt op:

- Een **vraag naar bijstand** wanneer de melder een actieve tussenkomst van Unia verwacht. Dit type melding vergt de meeste opvolging. De aard en de context van de feiten, eventuele bestaande partnerschappen, de prioriteiten van Unia en de vraag van de melder bepalen de specifieke opvolging. Wanneer er een beschermd criterium van toepassing is waarvoor Unia bevoegd is, dan openen we een dossier.
- Een **informatievraag** wanneer de melder voornamelijk informatie wenst. Dit kan een vraag naar algemene informatie zijn, maar evengoed een individuele analyse van een bepaalde situatie. Met deze informatie kan de melder vaak zelf aan de slag om bepaalde rechten te doen gelden.
Wanneer de vraag naar informatie een uitgebreide individuele juridische analyse vergt en ook betrekking heeft op een beschermd criterium waarvoor Unia bevoegd is, dan opent Unia een dossier.
- Een **eenvoudige melding**: soms willen mensen iets signaleren, zonder meer. We registreren de melding dan in onze databank zonder verdere opvolging, maar zijn wel op de hoogte en dat is zeker nuttig. Zo kan het zijn dat we na verloop van tijd meerdere meldingen over eenzelfde vermeende aansprakelijke of over hetzelfde probleem of fenomeen ontvangen. Die informatie helpt ons om discriminatie en haatboodschappen/haatmisdrijven beter in kaart te brengen en structureel op te volgen.
- In uitzonderlijke gevallen opent Unia op eigen initiatief een melding, een zogenaamde **'autosaisine'**. Dat kan bijvoorbeeld wanneer we via de media kennisnemen van bijzonder ernstige feiten met grote maatschappelijke impact.

Grafiek 26: ontvangen meldingen 2024 – volgens aard van de melding (n=7577)

Grafiek 27: ontvangen meldingen volgens aard van de melding – evolutie laatste 5 jaar

Opvallendste inzichten over het soort meldingen

- Het grootste aandeel van onze meldingen in 2024 zijn vragen naar informatie, gevolgd door vragen om bijstand. Een kleiner aandeel van de meldingen zijn eenvoudige meldingen, waarbij de melder geen verdere opvolging van Unia verwacht.
- De fluctuaties in het totaal aantal ontvangen meldingen zien we over de jaren heen weerspiegeld in deze verdeling. Toch zien we dat het absolute aantal 'vragen om bijstand' door de jaren relatief constant blijft. Deze vragen vereisen een nauwgezette dossieropvolging en zijn het meest arbeidsintensief.
- Proportioneel blijft het aandeel van informatieve vragen doorheen de jaren redelijk stabiel. We zien wel een duidelijke stijging in het aandeel van vragen om bijstand, van 30% in 2020 en 2021 naar 39% in 2022 en 43% in 2023. In 2024 daalt het aandeel terug lichtjes naar 37%.

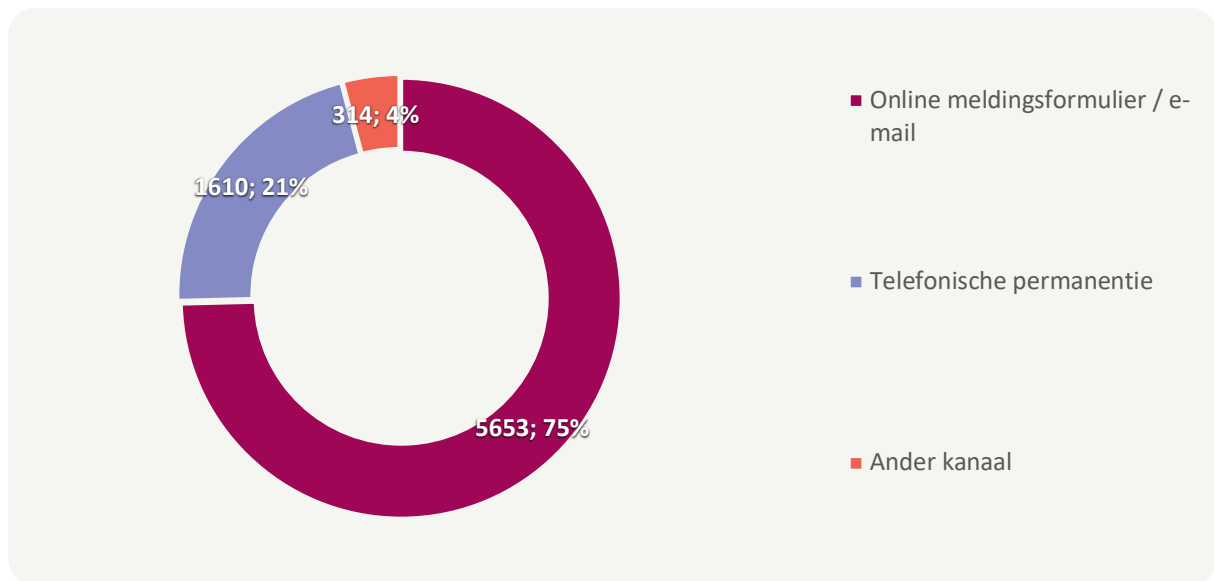
3.6 Meldingskanaal

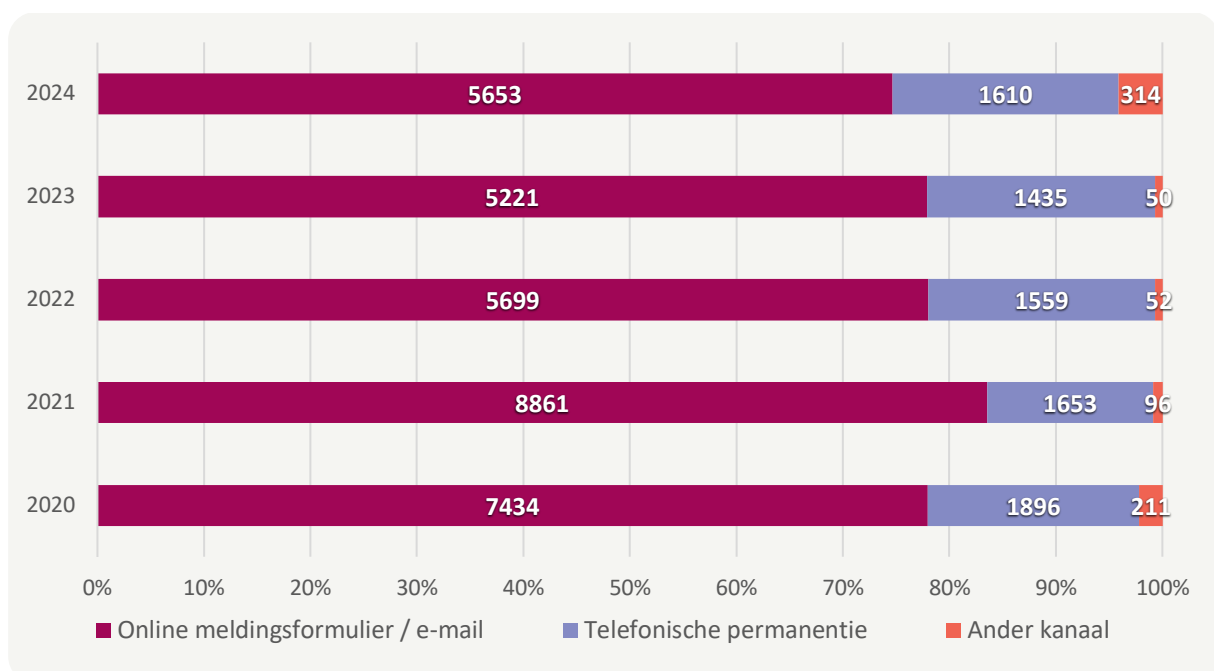
Hoe komen meldingen bij Unia terecht?

- Via het online dynamisch meldingsformulier.
- Via het gratis nummer 0800 12 800 (telefonische permanentie elke werkdag van 9u30 – 13u)
- Andere kanalen zoals brief, sociale media, ...

Grafiek 28: ontvangen meldingen 2024 – volgens meldingskanaal (n=7577)

Grafiek 29: evolutie ontvangen meldingen volgens meldingskanaal – laatste 5 jaar

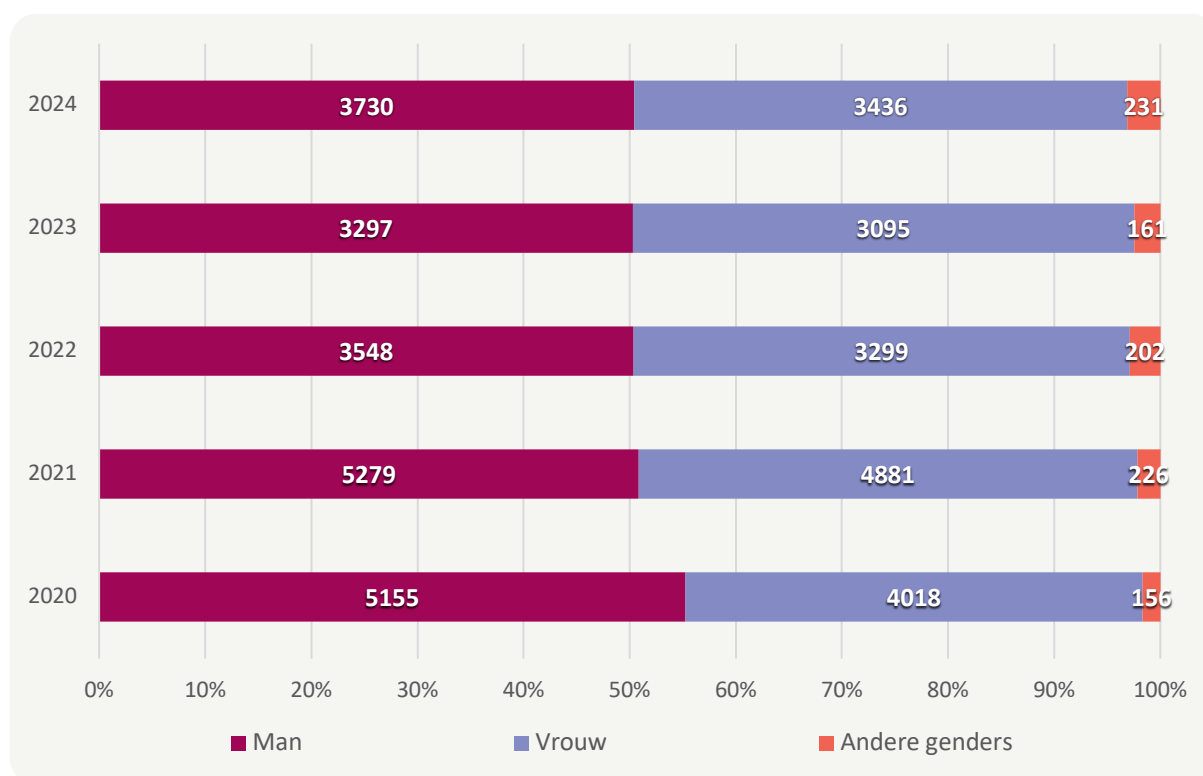

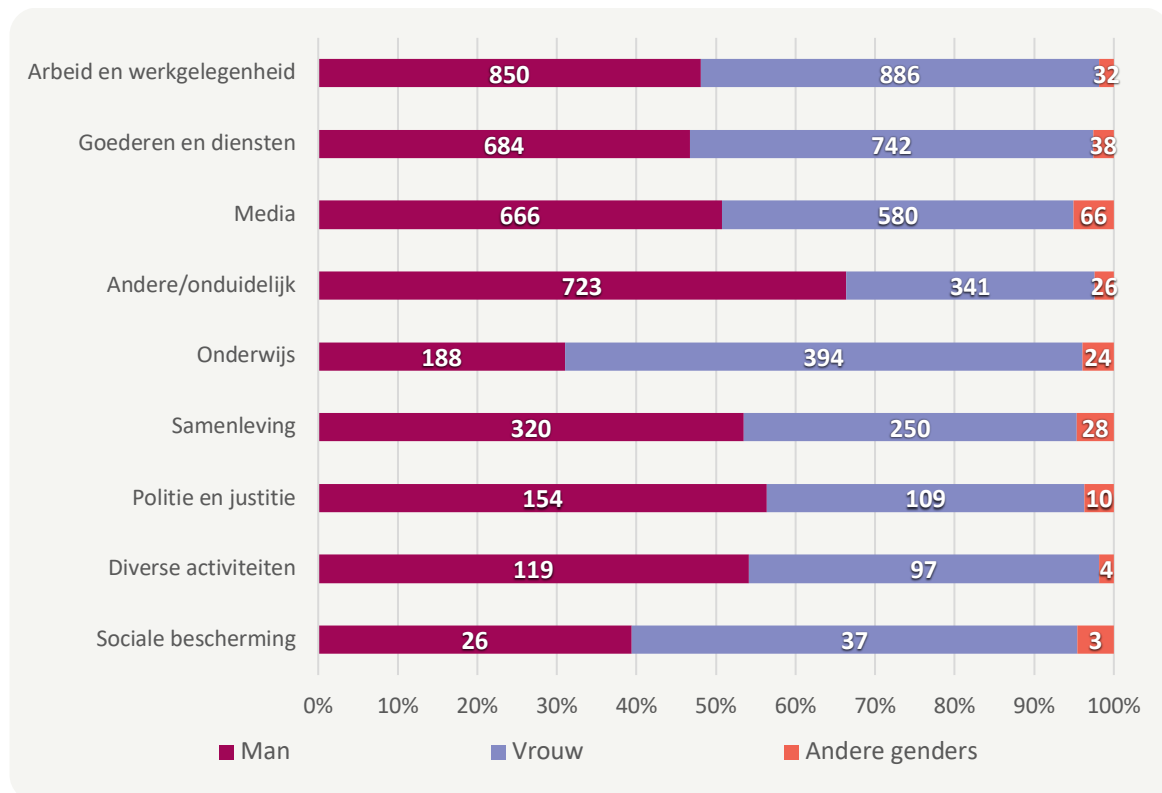
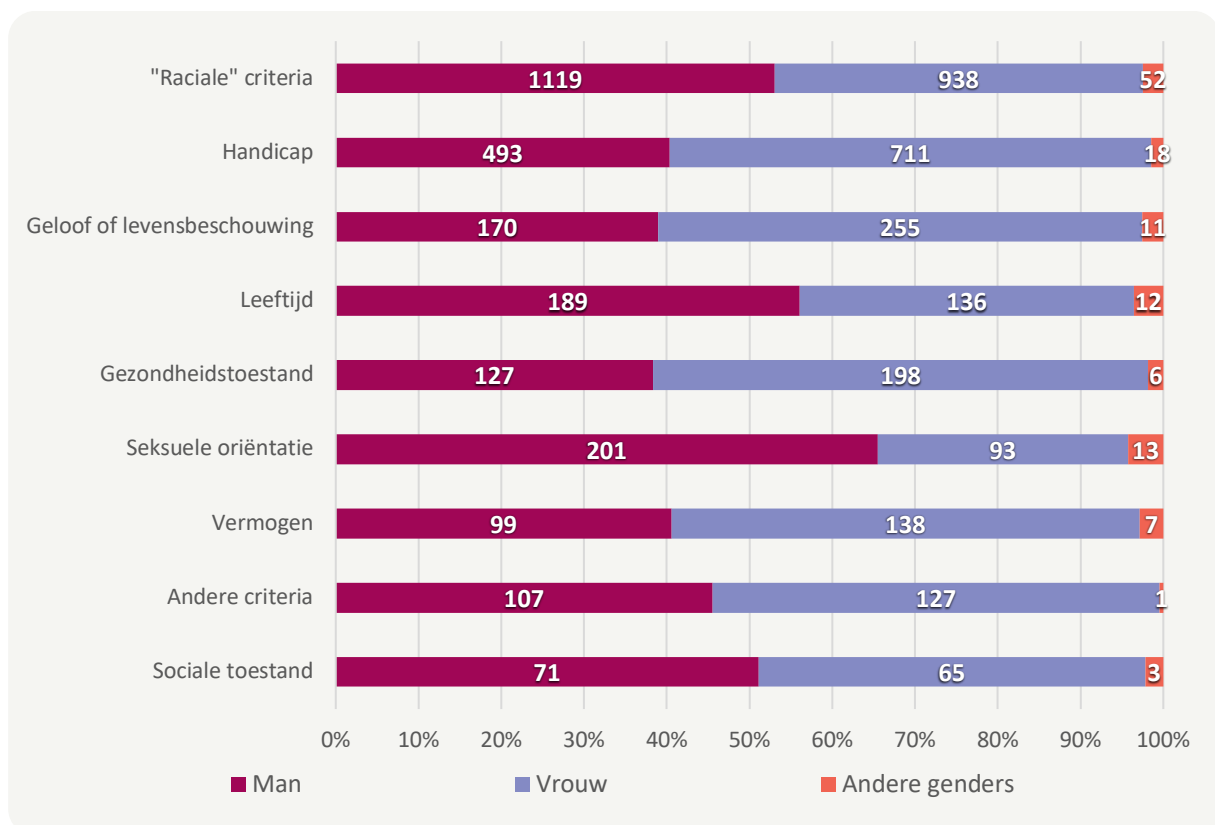
Opvallendste inzichten over de oorsprong van de meldingen

- De verdeling van de meldingen per meldingskanaal is de afgelopen 5 jaar min of meer hetzelfde gebleven. Het grootste aandeel van onze meldingen ontvangen we stevast via het online meldingsformulier.
- Het aandeel telefonische oproepen toont een dalende trend vanaf 2019, met terug een lichte stijging in 2024. Sinds het invoeren van het online meldingsformulier blijven de telefonische oproepen goed voor gemiddeld ongeveer 20% van de meldingen. Daarom vindt Unia het belangrijk om ook langs deze weg bereikbaar te blijven.

3.7 Details van de melders

Grafiek 30: evolutie ontvangen meldingen volgens gender van de melder – laatste 5 jaar

Grafiek 31: Ontvangen meldingen 2024 per domein en per gender van de melder**Grafiek 32: Ontvangen meldingen 2024 per criterium en per gender van de melder**

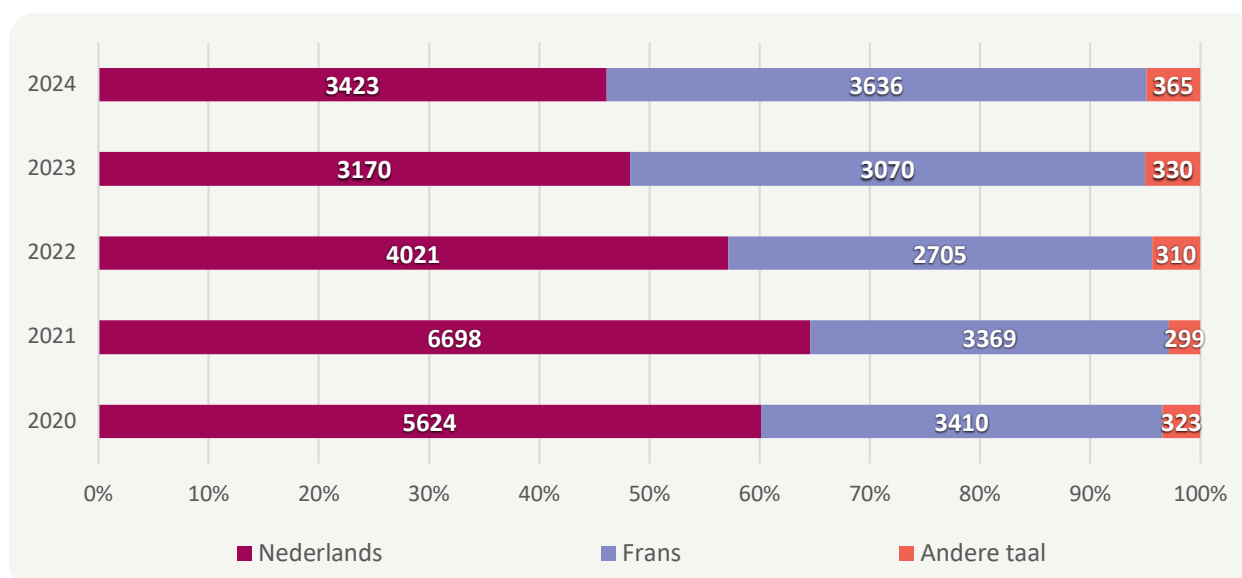
Opvallendste inzichten over gender van de melders

- De globale verdeling van meldingen volgens gender van de melder blijft door de jaren heen ongeveer gelijk. Het gemiddelde aandeel in onze meldingen sinds 2020 bedraagt 50% mannen en 45% vrouwen. Onder 'andere genders' bedoelen we melders die zichzelf niet identificeren als vrouw, of man.
- In de meeste domeinen is er een bijna evenwicht tussen mannelijke en vrouwelijke melders, behalve enkele opvallende uitschieters voor de domeinen onderwijs, sociale bescherming, en meldingen in andere domeinen of waarin het domein onduidelijk is.
- In het domein onderwijs wordt het merendeel van de meldingen gedaan door vrouwelijke melders (65%). Met enige voorzichtigheid zien we hierin een bevestiging van het klassieke rollenpatroon waarbij de vrouw voornamelijk de zorg voor kinderen opneemt. We zagen hetzelfde patroon terugkeren de afgelopen jaren.
- Seksuele oriëntatie: Het aandeel meldingen van mannen is aanzienlijk hoger dan dat van vrouwen, eveneens een tendens die we jaarlijks terugzien.
- Gezondheidstoestand en handicap: Het aandeel meldingen van vrouwen is aanzienlijk hoger dan dat van mannen.
- Geloof of levensbeschouwing: Het aandeel meldingen van vrouwen is aanzienlijk hoger dan dat van mannen. We zien verder in de analyse van de dossiers de weerspiegeling van een groot aandeel dossiers rond veruiterlijking van geloof. Denk bijvoorbeeld aan de hoofddoek. Dit toont het intersectionele karakter van de problematiek aan.

Opvallendste inzichten over de taal van de melders

- In absolute waarden ontvingen we voor de eerste keer sinds 2020 meer Franstalige dan Nederlandstalige meldingen. Sinds 2023 is de proportie Franstalige meldingen groter dan de Nederlandstalige. De proportie Franstalige melders is in 2024 groter dan ooit (48%).

Grafiek 33: evolutie ontvangen meldingen volgens taal van de melder

4 Analyse van de dossiers

Een diepgaandere focus op onze dossiers

In dit hoofdstuk focussen we op de geopende en afgesloten dossiers bij Unia. Aangezien de dossiers op basis van onze ontvangen meldingen geopend worden, zien we voor een stuk gelijkaardige tendensen als de analyse op meldingsniveau.

Soms zijn er ook opvallende verschillen. Denk aan meldingen die een vertekend beeld opleveren, omdat ze 'meervoudige meldingen' bevatten. Of bijvoorbeeld meldingen waarvoor we niet bevoegd zijn, meldingen waar de melder geen concreet advies of een tussenkomst van ons verwacht (eenvoudige melding) enzovoort.

Unia opent een dossier wanneer (1) de melding verwijst naar een discriminatiecriterium waarvoor Unia bevoegd is of dat betrekking heeft op de rechten van personen met een handicap en wanneer (2) de melder een 'vraag naar bijstand' heeft onder de vorm van een concreet advies of een andere tussenkomst van Unia.

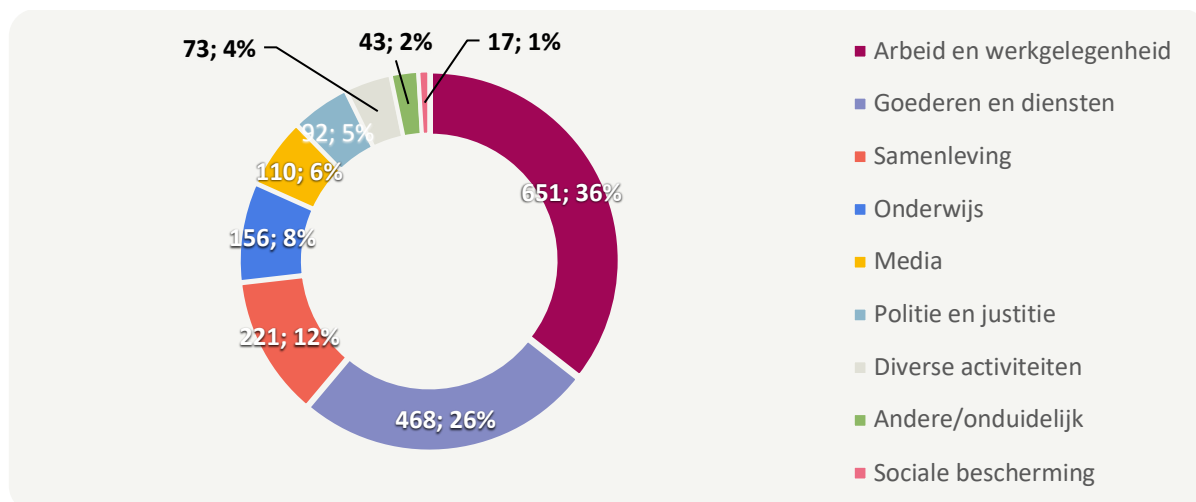
We openen ook een dossier wanneer er een vraag naar informatie is, die een individuele juridische analyse vereist. Het begrip 'dossier' houdt dus niet noodzakelijk verband met de ernst en de al dan niet bewezen aard of gegrondheid van de feiten. Verschillende meldingen over dezelfde feiten worden in principe in eenzelfde dossier gebundeld.

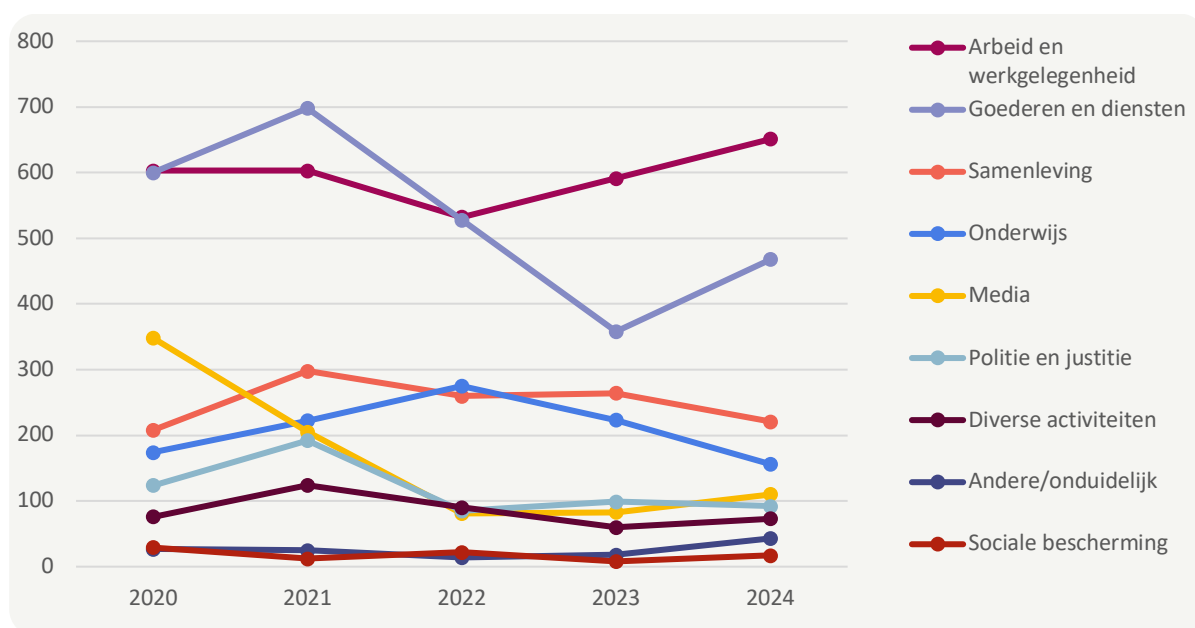
Op dossierniveau registreren we heel wat bijkomende informatie. We kunnen bijvoorbeeld focussen op het type verboden gedraging (discriminatie, haatspraak of haatmisdrijven), specifieke problematieken, details van de beschermde criteria, kijken naar de gegrondheid en

4.1 Maatschappelijke domeinen

4.1.1 Overzicht van de voornaamste tendensen

Grafiek 34: geopende dossiers 2024 – per domein (n= 1831)

Grafiek 35: evolutie geopende dossiers per domein – afgelopen 5 jaar

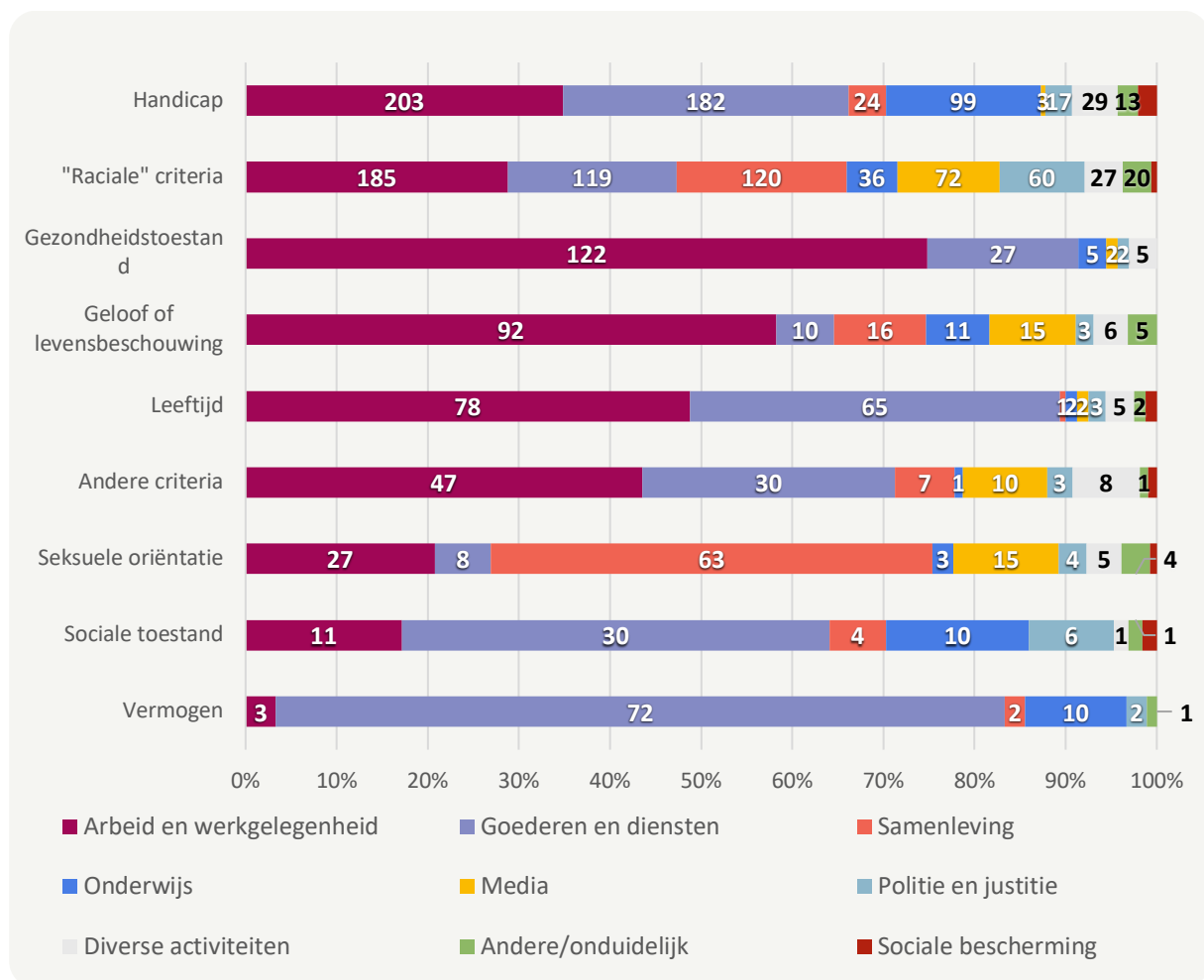
	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	603	603	532	591	651
Goederen en diensten	600	698	528	358	468
Samenleving	208	298	260	264	221
Onderwijs	174	222	275	223	156
Media	348	205	81	83	110
Politie en justitie	124	192	85	99	92
Diverse activiteiten	76	124	90	60	73
Andere/onduidelijk	27	25	14	18	43
Sociale bescherming	29	12	22	8	17

Opvallendste inzichten – overzicht van de domeinen in de dossiers

- Het grote aandeel ontvangen meldingen in de domeinen arbeid en goederen en diensten vertaalt zich in het aantal geopende dossiers in deze domeinen. Beide domeinen steken er qua aantal dossiers duidelijk uit t.a.v. de andere domeinen. De top 3 aanwezige domeinen wordt net zoals vorig jaar aangevuld door het domein samenleving.
- Hoewel we relatief veel meldingen in het domein media ontvangen (1326) vertaalt zich dit niet in het aantal geopende dossiers (slechts 110). We zien een duidelijke **impact van de aangepaste methodologie** die Unia sinds 2021 hanteert. We openen in principe enkel nog een dossier wanneer er een individueel slachtoffer is en/of wanneer de uitspraken/feiten (mogelijk) strafbaar zijn. Meer info hierover is terug te vinden in de paragraaf media/internet.
- Eenzelfde analyse kunnen we maken voor de meldingen onderwijs. We ontvingen 630 meldingen, maar openen slechts 156 dossiers. Zoals we verderop zien (Dossiers per gewest) is er vooral een serieuze terugval in de dossiers gelokaliseerd in Vlaanderen. Dit valt te verklaren door het **verlies van de Vlaamse bevoegdheden** rond onderwijs.

Grafiek 36: geopende dossiers 2024 per domein en per beschermd criterium

	"Raciale" criteria	Handicap	Gezondheids toestand	Leeftijd	Geloof of levensbeschouwing	Seksuele oriëntatie	Andere criteria	Vermogen	Sociale toestand
Arbeid en werkgelegenheid	185	203	122	78	92	27	47	3	11
Goederen en diensten	119	182	27	65	10	8	30	72	30
Samenleving	120	24		1	16	63	7	2	4
Onderwijs	36	99	5	2	11	3	1	10	10
Media	72	3	2	2	15	15	10		
Politie en justitie	60	17	2	3	3	4	3	2	6
Diverse activiteiten	27	29	5	5	6	5	8		1
Andere/onduidelijk	20	13		2	5	4	1	1	1
Sociale bescherming	4	12		2		1	1		1

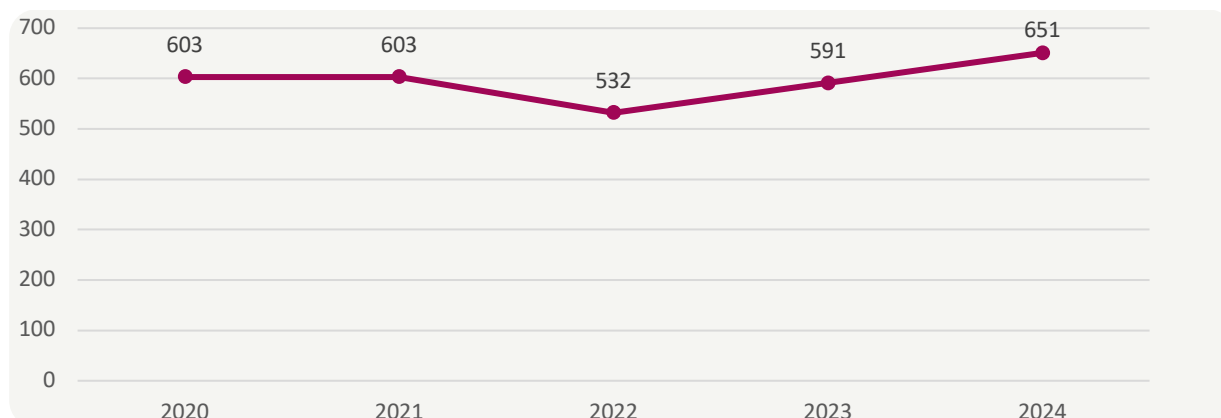

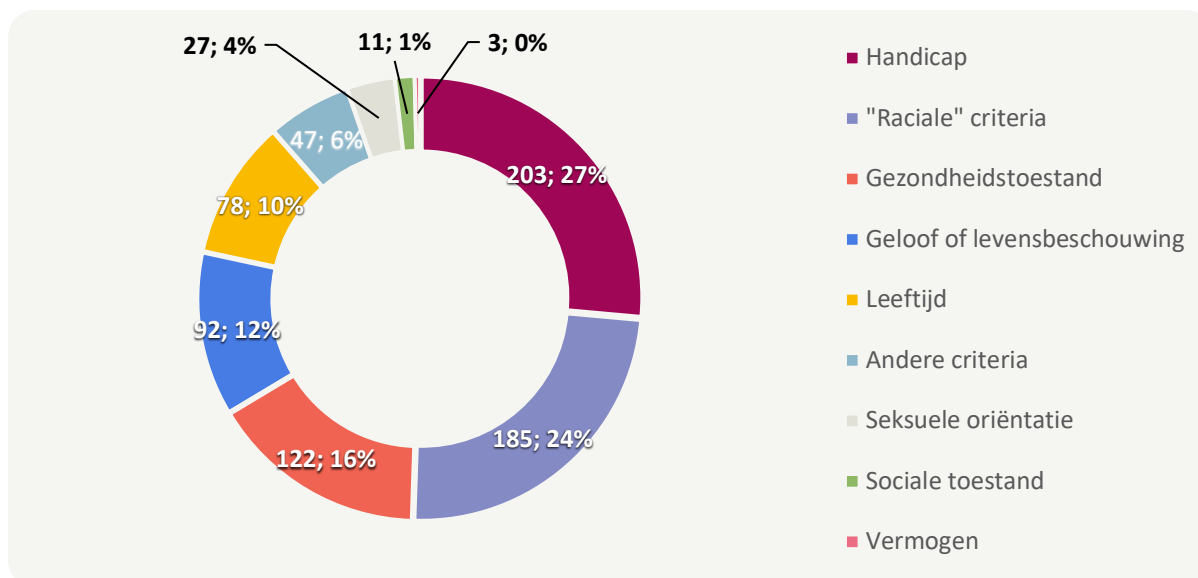
Opvallendste inzichten – welke criteria komen in bepaalde domeinen het vaakst voor?

- We zien enkele opvallende verschillen in de beschermde criteria afhankelijk van het maatschappelijke domein.
- Over alle domeinen heen komen de 'raciale' criteria en handicap het vaakste voor in onze dossiers van 2024. Met uitzondering van het domein samenleving waar naast de 'raciale criteria' vooral een grote proportie dossiers over seksuele oriëntatie terug te zien is. Ook in het domein media is handicap minder prominent, daar worden de 'raciale' criteria gevolgd door geloof of levensbeschouwing.
- Voor de domeinen goederen en diensten, onderwijs, sociale bescherming en diverse activiteiten zien we vooral een groot aandeel van dossiers inzake het criterium handicap.
- De details en de evolutie van de beschermde criteria per domein komen in de detail analyse van de verschillende maatschappelijke domeinen verder aan bod.

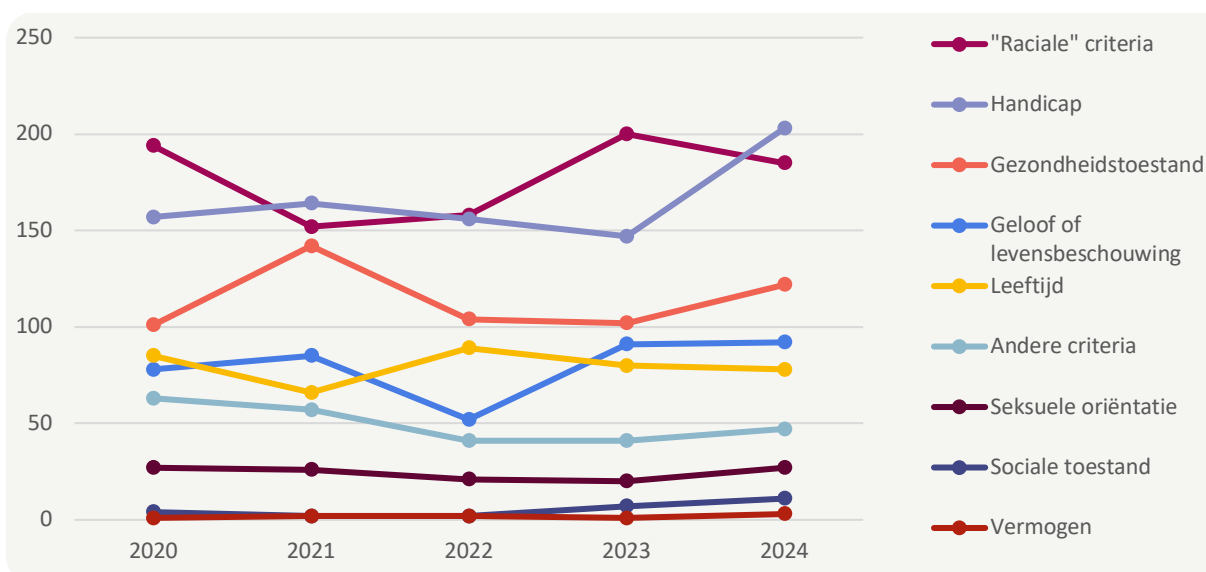
4.1.2 Werk

Grafiek 37: evolutie van het aantal geopende dossiers in het domein werk

Grafiek 38: geopende dossiers in het domein werk 2024 – per beschermd criterium (n= 768)**Opvallendste inzichten – dossiers werk**

- Unia opende 651 dossiers in het domein werk. De meest daarvan hadden te maken met 'raciale' criteria, handicap en gezondheidstoestand.
- In de evolutie sinds 2020 zien we een licht stijgende tendens in de geopende dossiers voor dit domein. Als we kijken naar de criteria zit de stijging van het aantal dossiers vooral in de criteria handicap en gezondheidstoestand verrat.
- We verwijzen hier ook naar de verboden gedragingen per domein: [Grafiek 119](#) (afgesloten dossiers 2024 per domein en per type verboden gedraging). Het gaat vooral over dossiers inzake discriminatie.

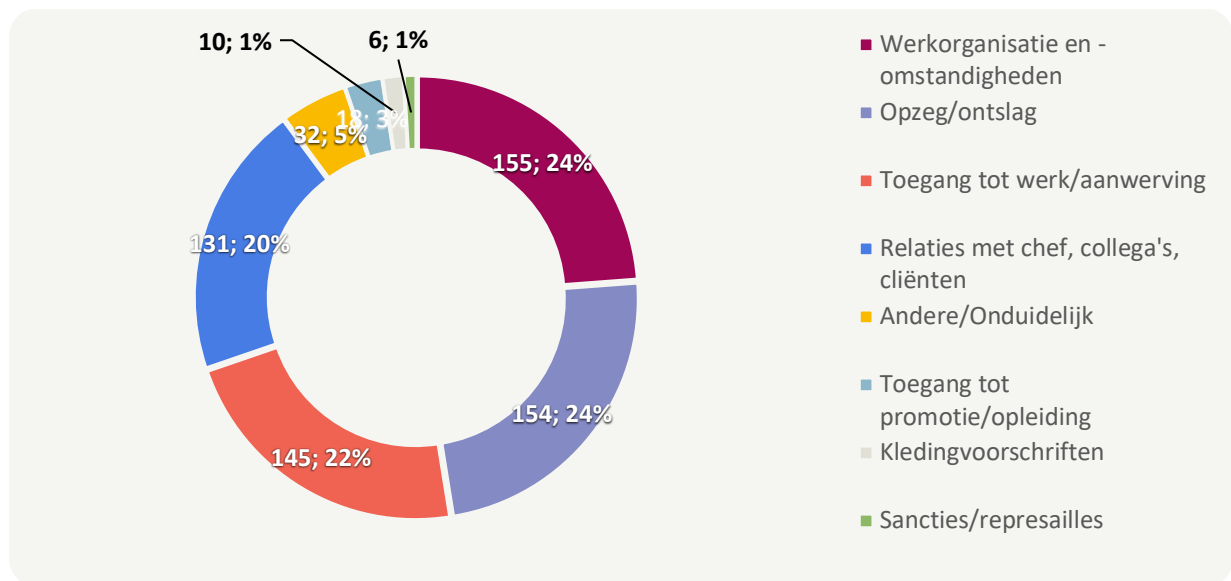
Grafiek 39: geopende dossiers in het domein werk per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
"Raciale" criteria	194	152	158	200	185
Handicap	157	164	156	147	203
Gezondheidstoestand	101	142	104	102	122
Geloof of levensbeschouwing	78	85	52	91	92
Leeftijd	85	66	89	80	78
Andere criteria	63	57	41	41	47
Seksuele oriëntatie	27	26	21	20	27
Sociale toestand	4	2	2	7	11
Vermogen	1	2	2	1	3

Grafiek 40: dossiers werk 2024 - top 10 geregistreerde sectoren (indeling volgens NACE-benaming⁴)

Sector	Aantal dossiers
Openbaar bestuur en defensie, verplichte sociale verzekeringen	121
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	89
Groot- en detailhandel, reparatie van auto's en motorfietsen	58
Vervoer en opslag	50
Onderwijs	46
Administratieve en ondersteunende diensten	35
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	29
Industrie	28
Informatie en communicatie	24
Overige diensten	20

⁴ De NACE-code is een code die door de Europese Unie en haar lidstaten wordt toegekend aan specifieke klassen van commerciële of niet-commerciële economische activiteiten. Het staat voor Algemene Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschap, ook wel bekend als 'Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes'. Deze code is een officiële Europese lijst van activiteitsomschrijvingen

Grafiek 41: geopende dossiers werk 2024 – per problematiek

Vaak voorkomende problematieken in de dossiers werk

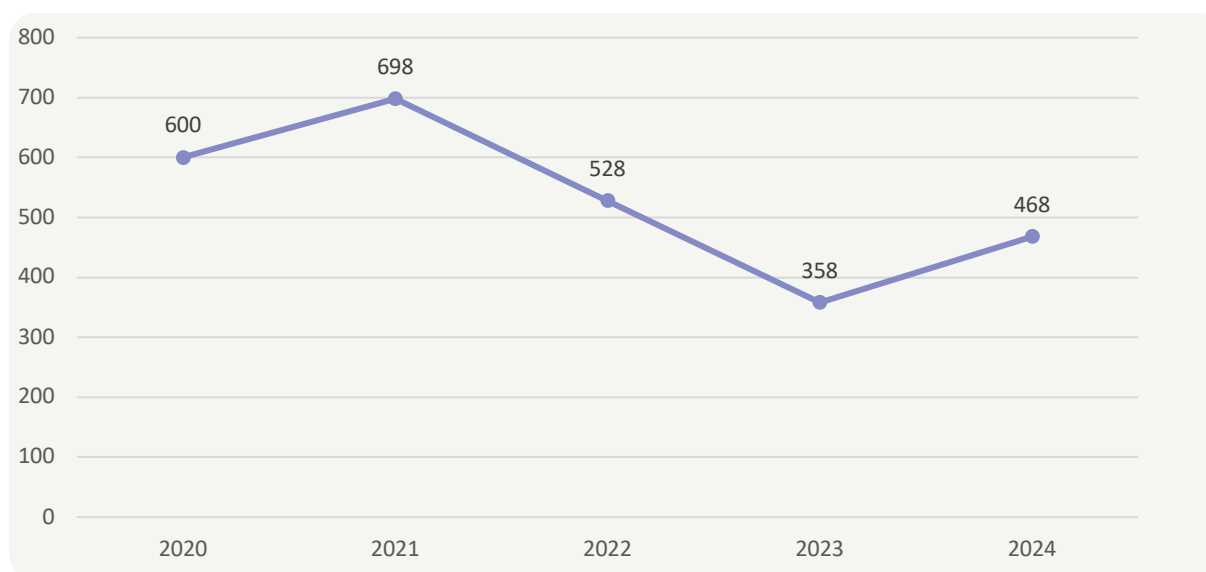
- In de meerderheid van de dossiers gaat het over problemen m.b.t. de werkorganisatie en omstandigheden, opzeg/ontslag, toegang tot werk (aanwerving) of relaties op het werk.
- De specifieke problematiek varieert afhankelijk van het beschermd criterium. Meer details daarover vind je terug in onderstaande tabel.
- Voor de 'raciale' criteria zien we vooral dossiers rond werkrelaties.
- De problematiek van werkorganisatie is duidelijk gelinkt aan het criterium handicap en de weigering van redelijke aanpassingen.
- Voor gezondheidstoestand gaat het vaak over problemen rond opzeg/ontslag (ontslag na langdurige afwezigheid wegens ziekte).
- Bij het criterium handicap gaat het vooral over werkomstandigheden, zoals bijvoorbeeld de weigering van redelijke aanpassingen.
- Bij leeftijd en geloof of levensbeschouwing zien we voornamelijk problemen met aanwerving.
- Een klassiek thema is de islamitische hoofddoek op de werkvloer. Er werden 92 dossiers geopend inzake het criterium geloof en levensbeschouwing in het domein arbeid. Daarvan hadden er 83 betrekking op de Islam. Van deze 83 dossiers konden we 53 dossiers identificeren die rechtstreeks gelinkt zijn aan het dragen van de hoofddoek.

Grafiek 42: Overzichtstabel van de problematieken in de dossiers arbeid 2024 – aantal dossiers per problematiek voor de voornaamste criteria

Problematiek	Handicap	"Raciale" criteria	Gezondheidstoestand	Geloof of levensbeschouwing	Leeftijd
Opzeg/ontslag	56	31	68	15	15
Werkorganisatie en -omstandigheden	93	21	27	12	10
Toegang tot werk/aanwerving	33	22	11	33	40
Relaties met chef, collega's, cliënten	11	85	10	16	5
Andere/Onduidelijk	7	12	3	4	3
Toegang tot promotie/opleiding	3	8	2	2	5
Kledingvoorschriften		2		9	
Sancties/represailles		4	1	1	

4.1.3 Goederen en diensten

Grafiek 43: evolutie aantal geopende dossiers in het domein goederen en diensten

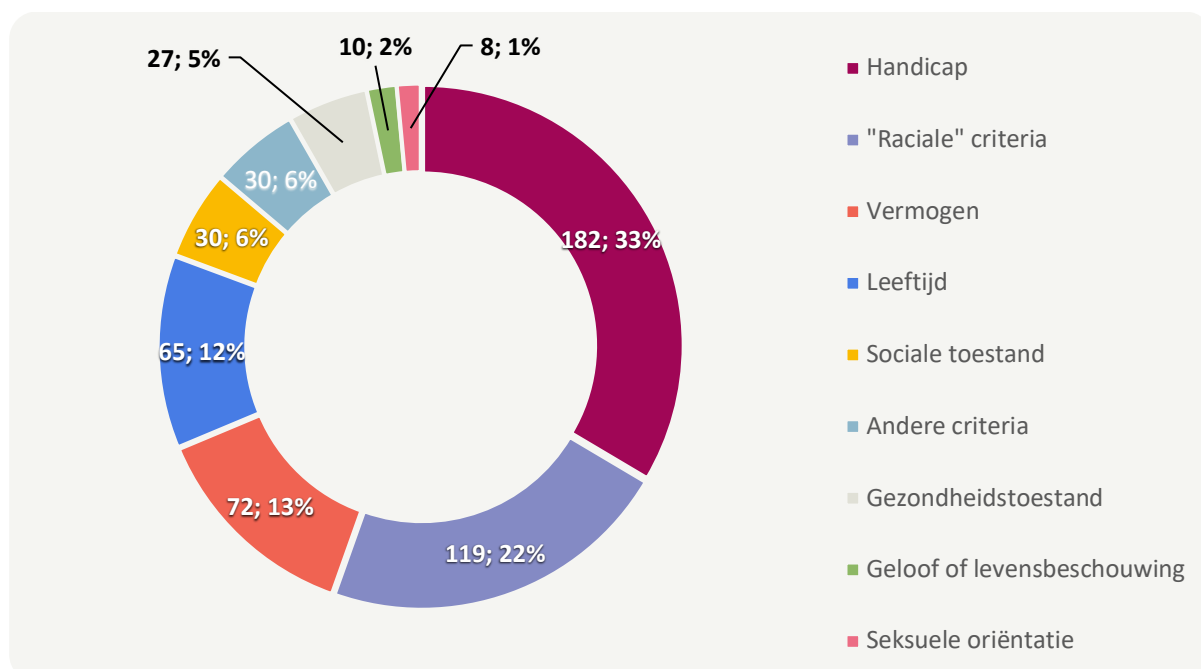

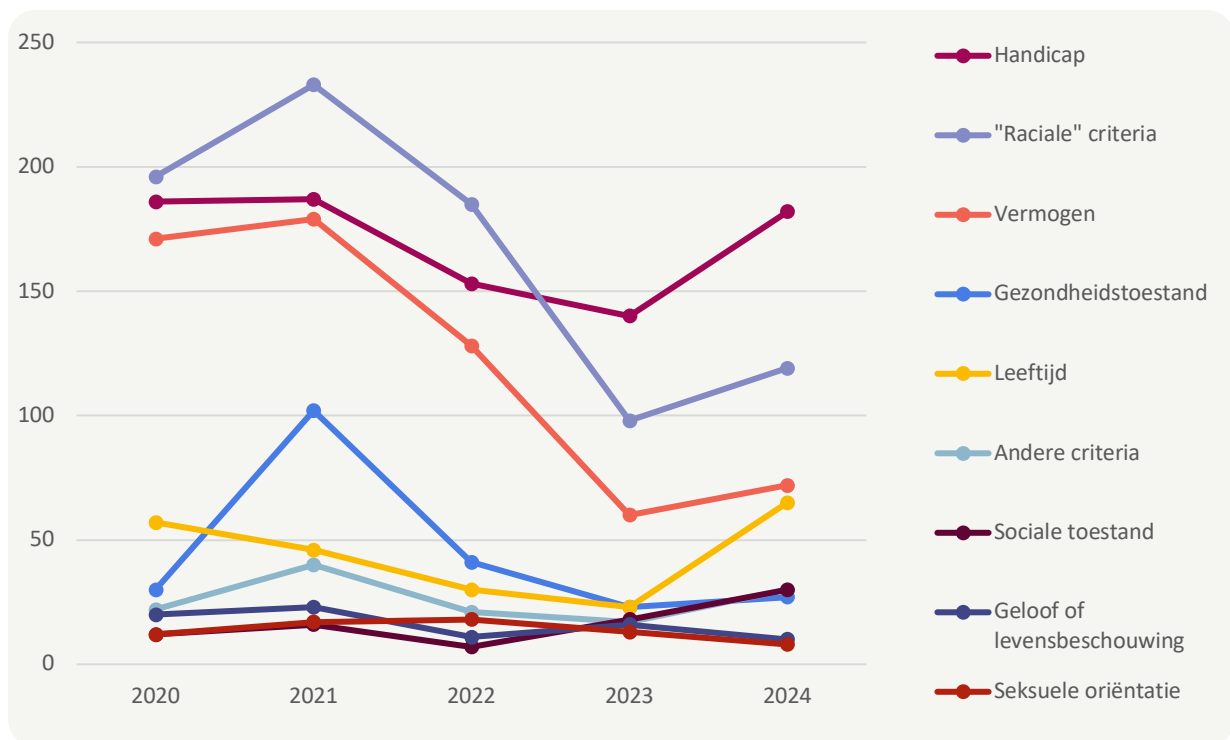
Opvallendste inzichten in de dossiers goederen en diensten

- Unia opende 468 dossiers in het domein goederen en diensten. Het gaat vooral over dossiers m.b.t. huisvesting, financiële diensten (bank en verzekeringen) en gezondheidszorg.
- Als we kijken naar [Grafiek 47: geopende dossiers goederen en diensten per subdomein – evolutie laatste 5 jaar](#)) valt vooral de dalende tendens van de dossiers in huisvesting op sinds 2020. We zien ook een opvallende stijging voor financiële diensten (het hoogste aantal sinds 2020) en voor gezondheidszorg (de Covid-piek van 2021 buiten beschouwing gelaten).
- De vaakst voorkomende criteria in dit domein zijn handicap, 'raciale' criteria en vermogen. De evolutie van de criteria volgt de dalende tendens van het aantal geopende dossiers. Opvallend in 2024 is de stijging in de dossiers over leeftijd. Dit verklaren we onder meer door de aandacht die er was rond de digitale discriminatie in het aanbod van goederen en diensten. Denk bijvoorbeeld aan diensten die enkele toegankelijk zijn via een smartphone met geïnstalleerde app. Het resulteerde in 34 dossiers. De problematiek van de digitale ongelijkheden zien we het vaakst terug bij het criterium leeftijd en sociale toestand.
- We verwijzen ook naar de verboden gedragingen per domein: [Grafiek 119](#) (afgesloten dossiers 2024 per domein en per type verboden gedraging). Het gaat in dit domein in hoofdzaak over dossiers m.b.t discriminatie.

Grafiek 44: geopende dossiers goederen en diensten 2024 – per criterium (n=543)

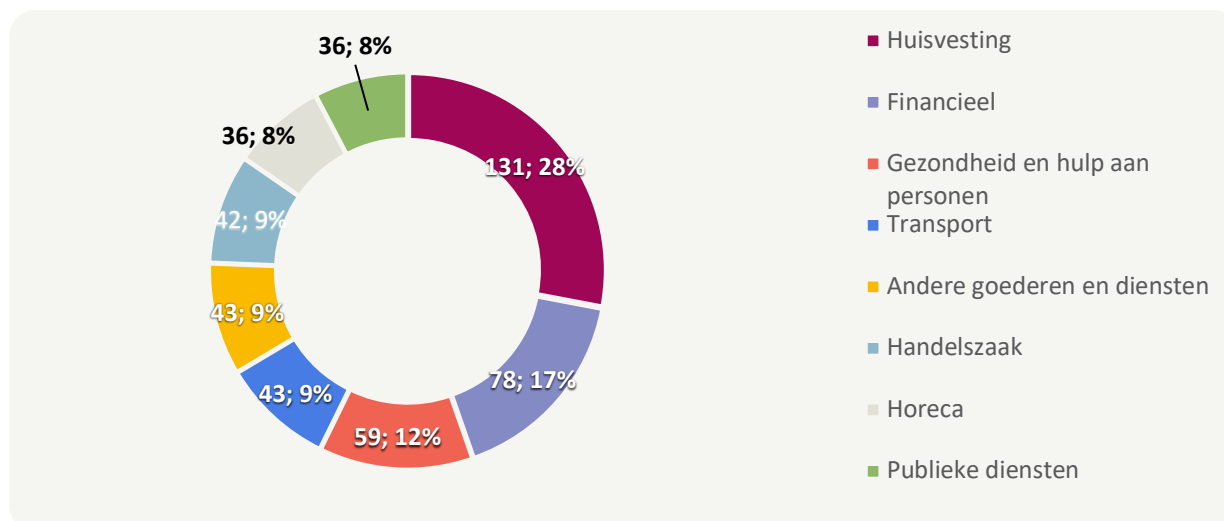

Grafiek 45: geopende dossiers goederen en diensten per beschermd criterium – evolutie laatste 5 jaar

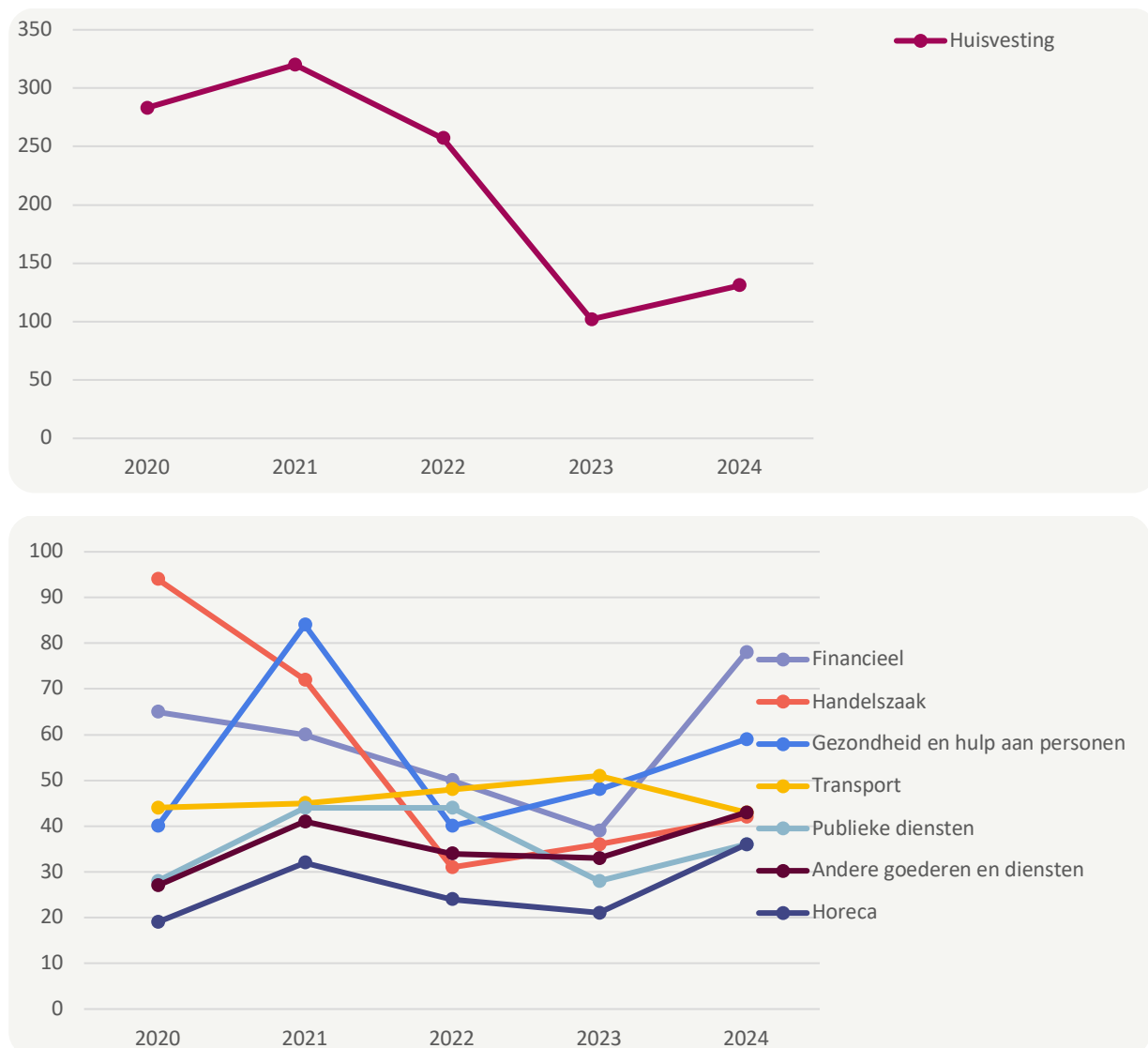

	2020	2021	2022	2023	2024
Handicap	186	187	153	140	182
"Raciale" criteria	196	233	185	98	119
Vermogen	171	179	128	60	72
Gezondheidstoestand	30	102	41	23	27
Leeftijd	57	46	30	23	65
Andere criteria	22	40	21	17	30
Sociale toestand	12	16	7	18	30
Geloof of levensbeschouwing	20	23	11	16	10
Seksuele oriëntatie	12	17	18	13	8

Grafiek 46: geopende dossiers goederen en diensten 2024 – per subdomein (n=468)

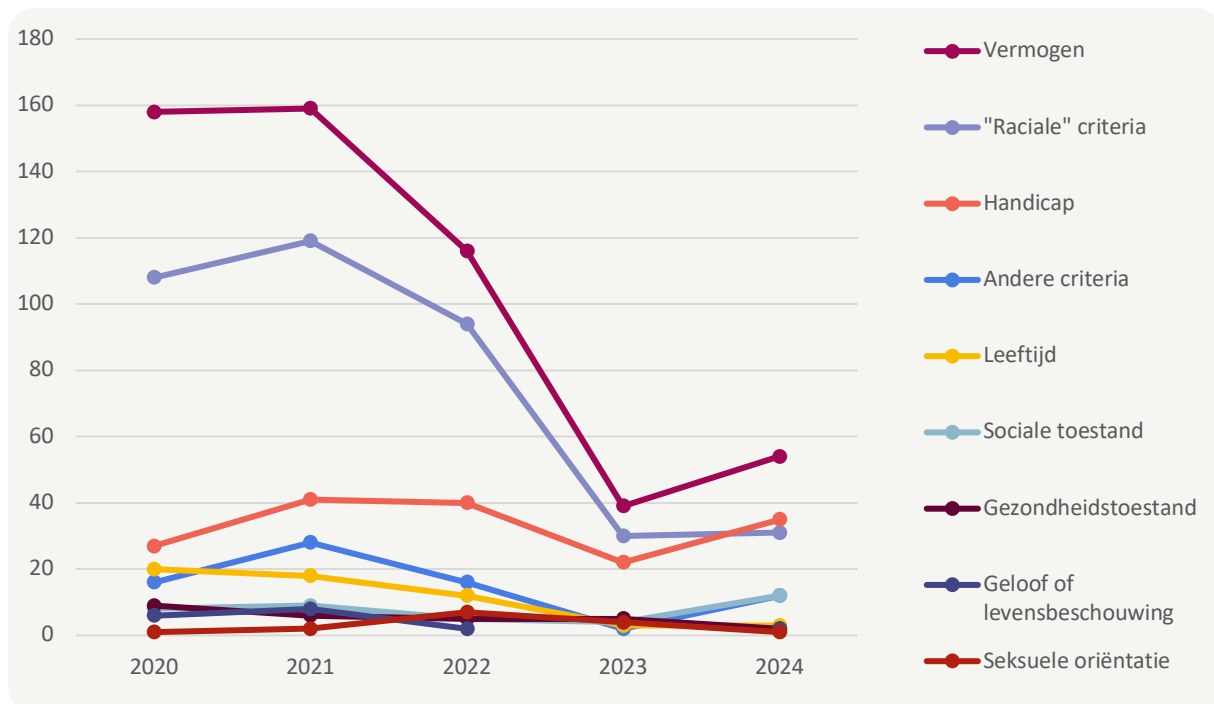

Grafiek 47: geopende dossiers goederen en diensten per subdomein – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Huisvesting	283	320	257	102	131
Financieel	65	60	50	39	78
Handelszaak	94	72	31	36	42
Gezondheid en hulp aan personen	40	84	40	48	59
Transport	44	45	48	51	43
Publieke diensten	28	44	44	28	36
Andere goederen en diensten	27	41	34	33	43
Horeca	19	32	24	21	36

Grafiek 48: geopende dossiers huisvesting per beschermd criterium – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Vermogen	158	159	116	39	54
"Raciale" criteria	108	119	94	30	31
Handicap	27	41	40	22	35
Andere criteria	16	28	16	2	12
Leeftijd	20	18	12	3	3
Sociale toestand	8	9	5	4	12
Gezondheidstoestand	9	6	5	5	2
Geloof of levensbeschouwing	6	8	2		2
Seksuele oriëntatie	1	2	7	4	1

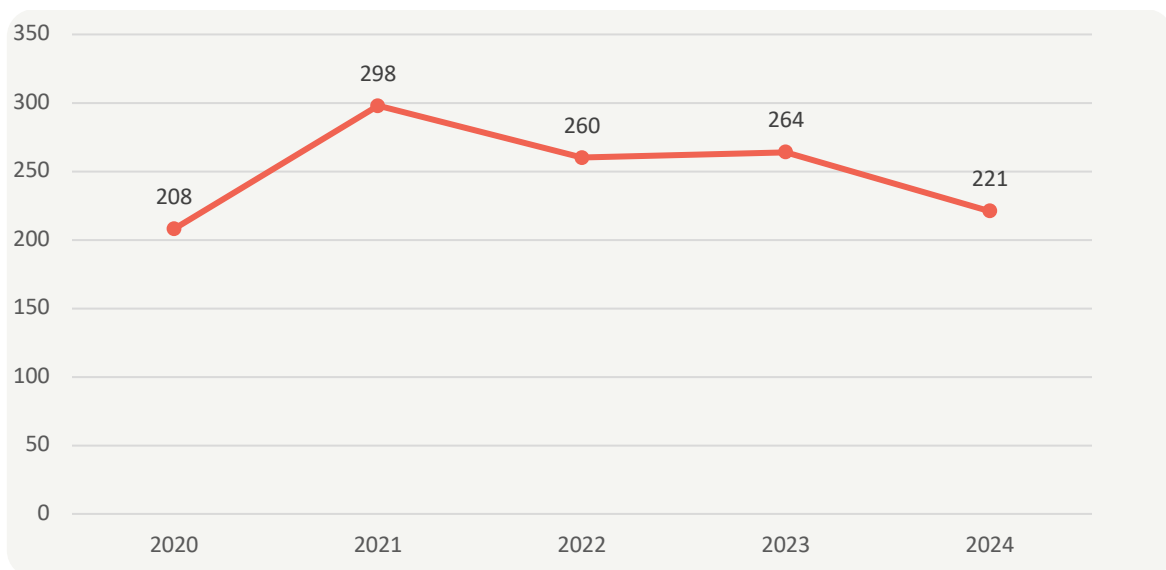

Focus op huisvesting

- Unia opende 131 dossiers rond huisvesting. Ze gaan vooral over de private woningmarkt met of zonder tussenkomst van een vastgoedmakelaar (93 dossiers).
- Het gaat vooral over dossiers inzake vermogen (54), handicap (35) en 'raciale' criteria (31)
- In de praktijk gaat het vooral over weigering van een plaatsbezoek of weigering om te verhuren (44 dossiers) of het gedrag van de verhuurder (24 dossiers).
- We zien in de evolutie sinds 2020 een sterke daling in het aantal dossiers. Dit heeft deels te maken met het verlies van de Vlaamse bevoegdheden rond huisvesting, maar we zien de terugval ook in het Waalse gewest (zie [Grafiek 110](#)). Een mogelijke verklaring ligt hierin de meldingsbereidheid. Heel vaak is de discriminatie moeilijk te bewijzen, tenzij via het uitvoeren van een zogenaamde praktijktest.

4.1.4 Samenleving

Grafiek 49: evolutie van het aantal geopende dossiers in het domein samenleving

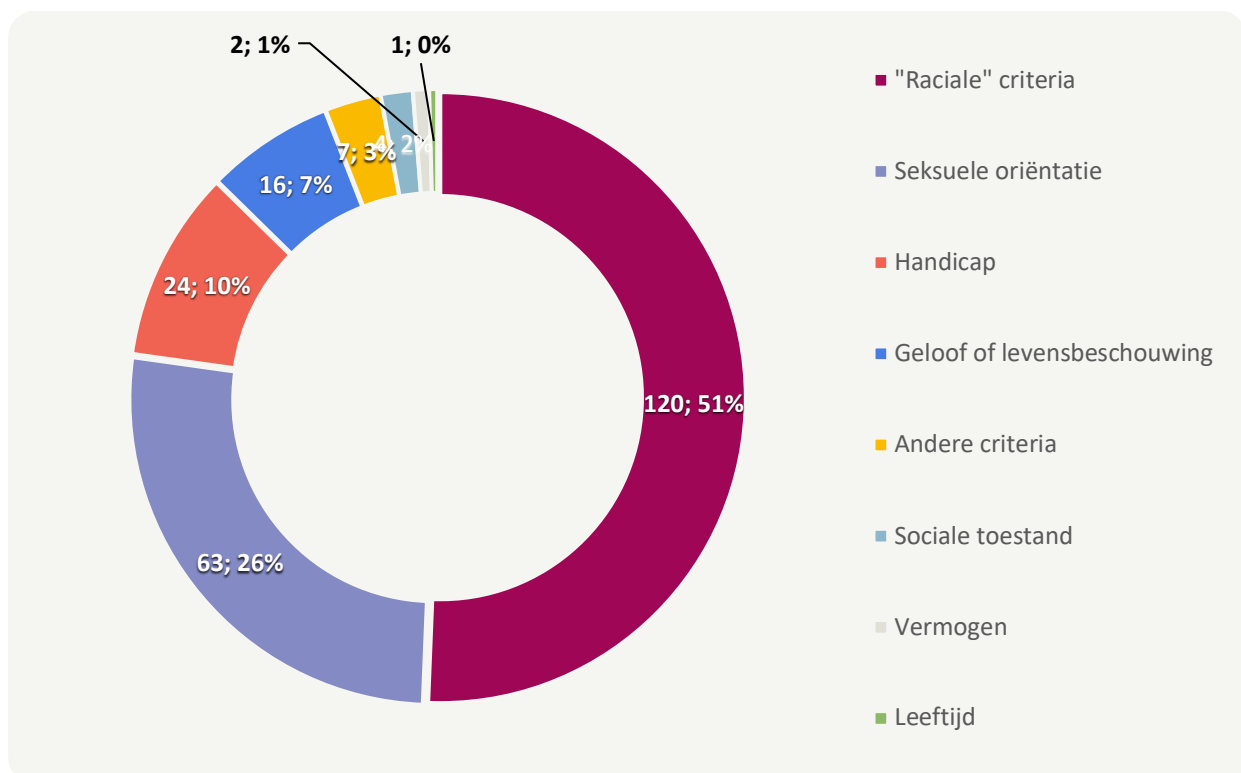

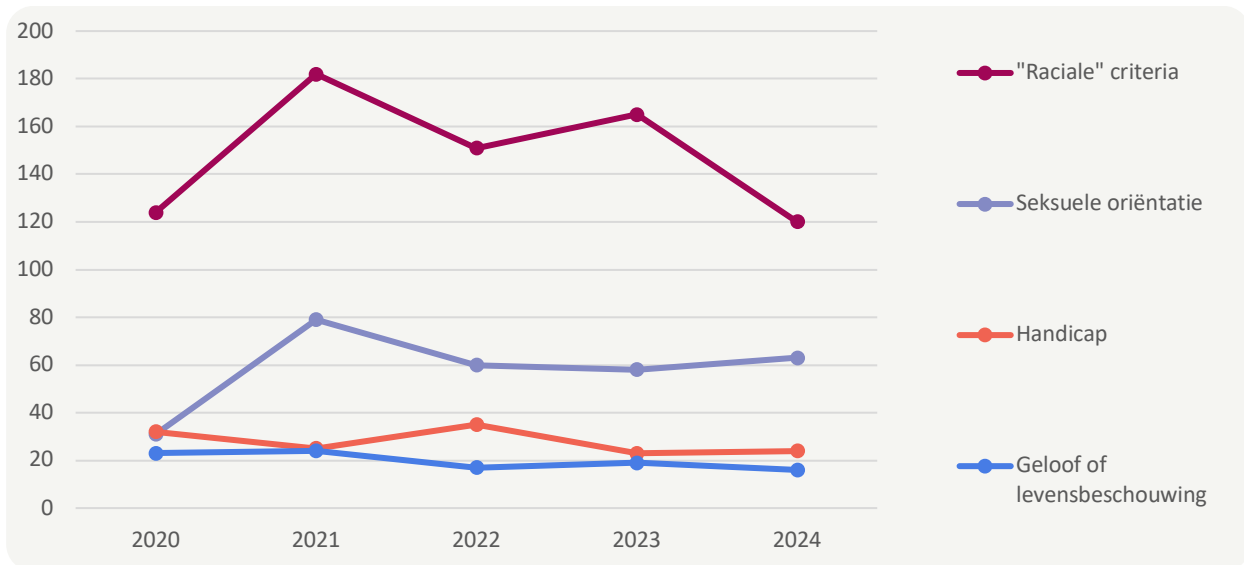
Opvallendste inzichten in de dossiers samenleving

- Unia opende het afgelopen jaar 221 dossiers in het domein samenleving. We verwijzen hier naar de verboden gedragingen per domein: [Grafiek 119](#) (afgesloten dossiers 2024 per domein en per type verboden gedraging). Daar zien we dat de dossiers in het domein samenleving vooral betrekking hebben op haatmisdrijven en haatspraak.
- Het kan gaan over dossiers over feiten van haatspraak of haatmisdrijven in de publieke ruimte, op andere plaatsen of tijdens manifestaties. Een deel van de dossiers gaat over samenlevingsproblemen in een buurt of privésfeer (bijvoorbeeld burenc conflicten).
- Het vaakst voorkomende criterium in dit domein is met klem de 'raciale' criteria, gevolgd door seksuele oriëntatie.
- Sinds 2020 kent het aantal geopende dossiers een licht stijgende tendens. We openden iets minder dossiers m.b.t. 'raciale' criteria, terwijl de dossiers voor het criterium seksuele oriëntatie relatief stabiel bleven.

Grafiek 50: geopende dossiers samenleving 2024 – per criterium (n=237)

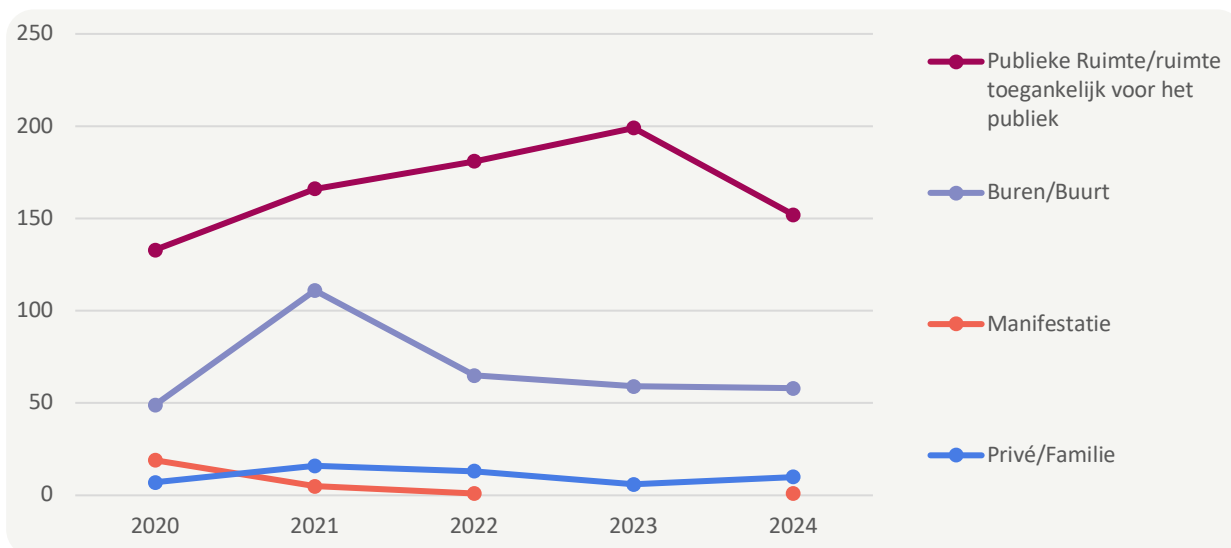

Grafiek 51: geopende dossiers samenleving per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
"Raciale" criteria	124	182	151	165	120
Seksuele oriëntatie	31	79	60	58	63
Handicap	32	25	35	23	24
Geloof of levensbeschouwing	23	24	17	19	16

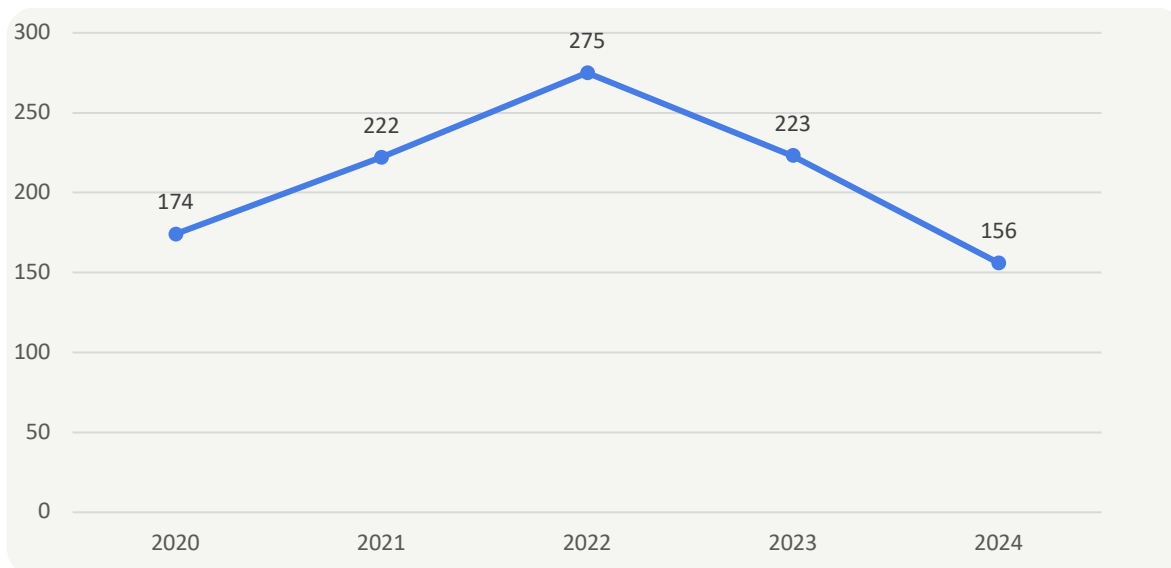
Grafiek 52: geopende dossiers samenleving per subdomein – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Publieke Ruimte/ruimte toegankelijk voor het publiek	133	166	181	199	152
Buren/Buurt	49	111	65	59	58
Manifestatie	19	5	1		1
Privé/Familie	7	16	13	6	10

4.1.5 Onderwijs

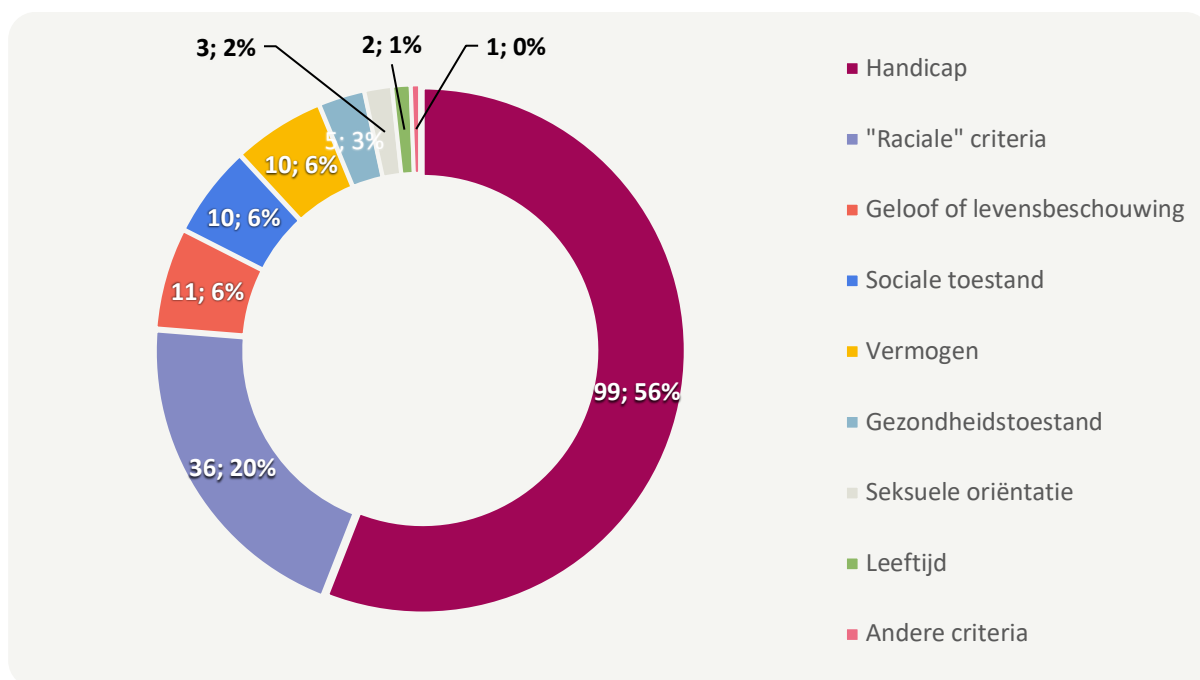
Grafiek 53: evolutie aantal geopende dossiers in het domein onderwijs

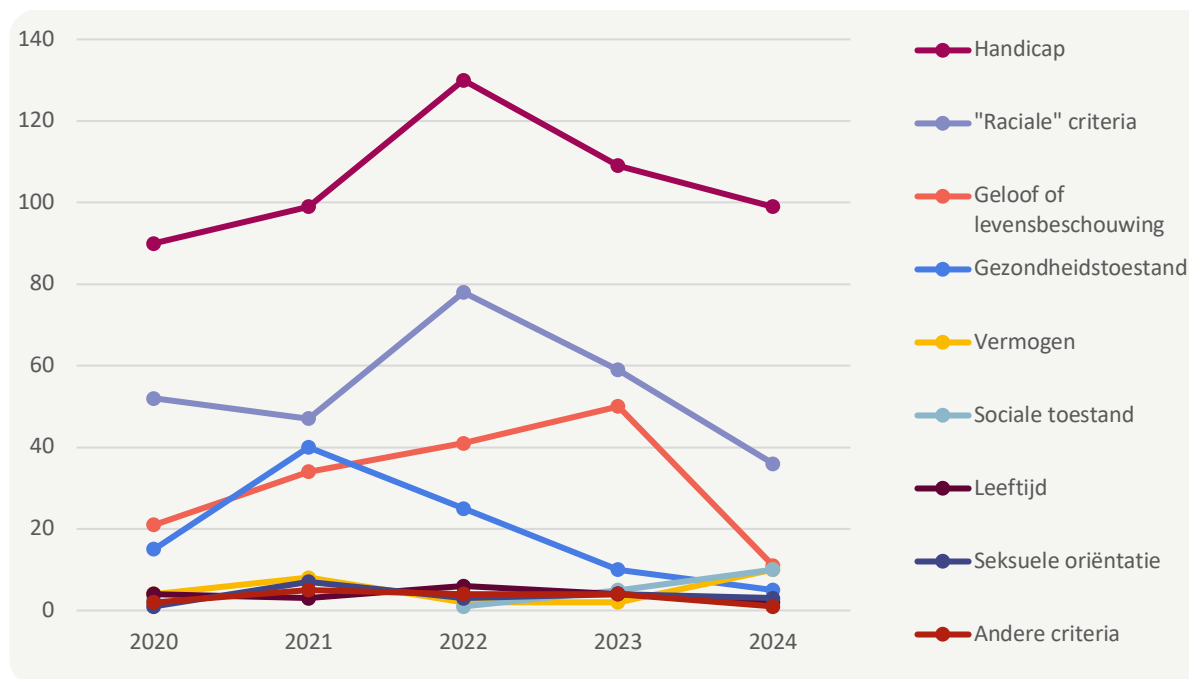
Opvallendste inzichten in de dossiers onderwijs

- Unia opende het afgelopen jaar 156 dossiers in het domein onderwijs. Het gaat vooral over dossiers in het basisonderwijs (56 dossiers), het secundair onderwijs (39 dossiers) en het hoger onderwijs (29 dossiers)
- Het vaakst voorkomende criterium in dit domein is de afgelopen 5 jaar onveranderd handicap, gevolgd door de 'raciale' criteria en geloof of levensbeschouwing.
- In de evolutie valt vooral de sterke terugval in de dossiers uit het secundair onderwijs en de daling in de dossiers m.b.t. het criterium levensbeschouwing op. Levensbeschouwing gaat in de praktijk vaak over het dragen van religieuze symbolen. Een mogelijke verklaring voor de afname van dit type dossiers ligt mogelijk in het afhaken van melders door recente rechtspraak waarin bevestigd wordt dat een verbod onder bepaalde strikte voorwaarden wel kan.
- Als we de evolutie van de geopende dossiers sinds 2020 bekijken zien we een dalende tendens. Er zijn wel verschillen per gewest. Voor het Vlaamse gewest is er zoals te verwachten een drastische daling te wijten aan het bevoegdheidsverlies van Unia voor dit domein (zie [Dossiers per gewest](#))
- We verwijzen ook naar de verboden gedragingen per domein: [Grafiek 119](#) (afgesloten dossiers 2024 per domein en per type verboden gedraging). Daar zien we dat de dossiers over onderwijs vooral betrekking hebben op discriminatie, directe of indirecte discriminatie en weigering van redelijke aanpassingen.

Grafiek 54: geopende dossiers onderwijs 2024 – per beschermd criterium (n= 177)

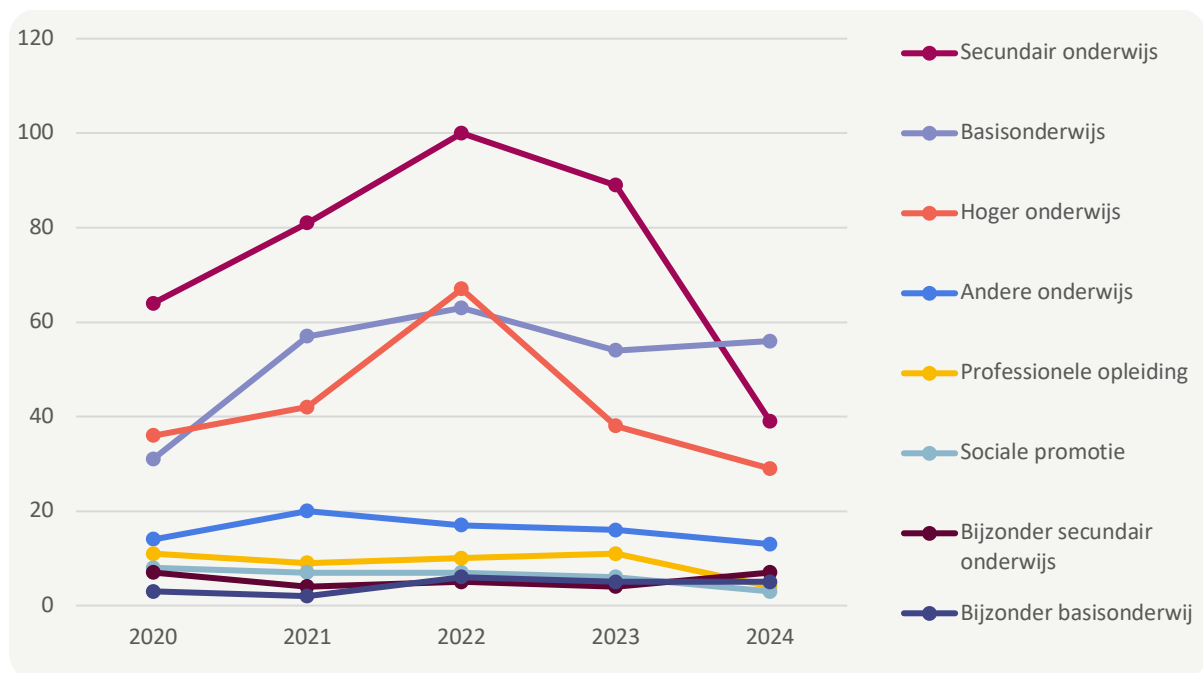

Grafiek 55: geopende dossiers onderwijs per beschermd criterium – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Handicap	90	99	130	109	99
"Raciale" criteria	52	47	78	59	36
Geloof of levensbeschouwing	21	34	41	50	11
Gezondheidstoestand	15	40	25	10	5
Vermogen	4	8	2	2	10
Sociale toestand	3		1	5	10
Leeftijd	4	3	6	4	2
Seksuele oriëntatie	1	7	3	4	3
Andere criteria	2	5	4	4	1

Grafiek 56: geopende dossiers onderwijs 2024 – per type onderwijs

	2020	2021	2022	2023	2024
Secundair onderwijs	64	81	100	89	39
Basisonderwijs	31	57	63	54	56
Hoger onderwijs	36	42	67	38	29
Andere onderwijs	14	20	17	16	13
Professionele opleiding	11	9	10	11	4
Sociale promotie	8	7	7	6	3
Bijzonder secundair onderwijs	7	4	5	4	7
Bijzonder basisonderwijs	3	2	6	5	5

Vaak voorkomende problematieken in de dossiers onderwijs

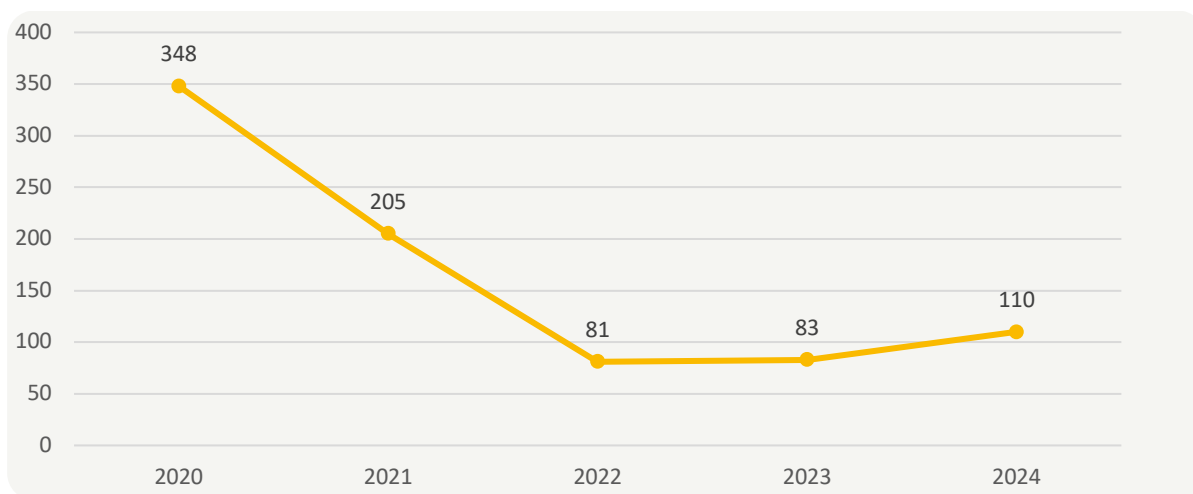
- De feiten in de dossiers onderwijs kunnen we vaak linken aan een aantal vaak voorkomende problematieken. Dit hangt meestal samen met een specifiek beschermd criterium.
- Voor het criterium handicap zien we vooral problemen rond (aangepaste) pedagogie en ondersteuning in het kader van redelijke aanpassingen. De vaakst voorkomende handicaps in de dossiers zijn leerstoornissen, AD(H)D en autismespectrumstoornis (ASS). Zie ook [Grafiek 88: Overzichtstabel aantal dossiers per type handicap voor de belangrijkste domeinen](#)
- Als het gaat over 'raciale' criteria zien we het vaakst problemen in de relatie tussen leerlingen onderling of in de relatie tussen leerlingen en schoolpersoneel.
- Bij geloof of levensbeschouwing gaat het vooral over de relatie tussen leerlingen en schoolpersoneel. Het thema van de hoofddoek bij leerlingen in het onderwijs is slechts heel beperkt aanwezig in de dossiers van 2024. Slechts 11 dossiers hadden betrekking op het criterium geloof, hiervan konden 4 dossiers gelinkt worden aan de Islamitische hoofddoek. Zoals eerder aangehaald heeft recente rechtspraak waarin bevestigd wordt dat een verbod onder bepaalde strikte voorwaarden wel kan, mogelijk een invloed op deze cijfers.

Grafiek 57: Overzichtstabel van de problematieken in de dossiers onderwijs – aantal dossiers per problematiek voor de voornaamste criteria

	Handicap	"Raciale" criteria	Geloof of levensbeschouwing
Pedagogie en ondersteuning	41	6	1
Relatie leerlingen-school	12	8	4
Andere/Onduidelijk	12	7	2
Examens/resultaten	14	2	
Relatie tussen leerlingen	2	10	2
Uitsluiting	9	1	
Inschrijving	5	2	
Toegankelijkheid gebouwen	2		
Kledingvoorschriften	0	0	2
Reizen en uitstappen	1		
Regelgeving	1		

4.1.6 Media/internet

Grafiek 58 : evolutie aantal geopende dossiers in het domein media/internet

Een aparte methodologie voor de dossiers media/internet sinds 2021

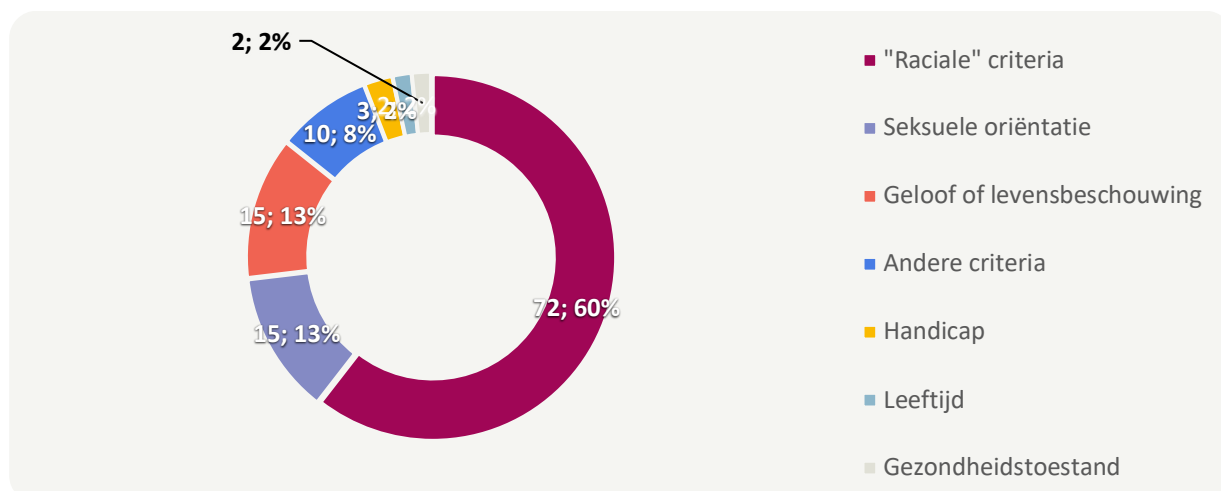
Omdat we zeer veel meldingen over uitlatingen op sociale media ontvingen, hanteert Unia sinds 2021 een strikter beleid voor de individuele opvolging van al deze meldingen.

Door de enorme instroom aan meldingen focussen we bij individuele opvolging en bij het openen van dossiers vooral op melders die zelf slachtoffer zijn, op daders die in herhaling vallen, en op zeer ernstige feiten.

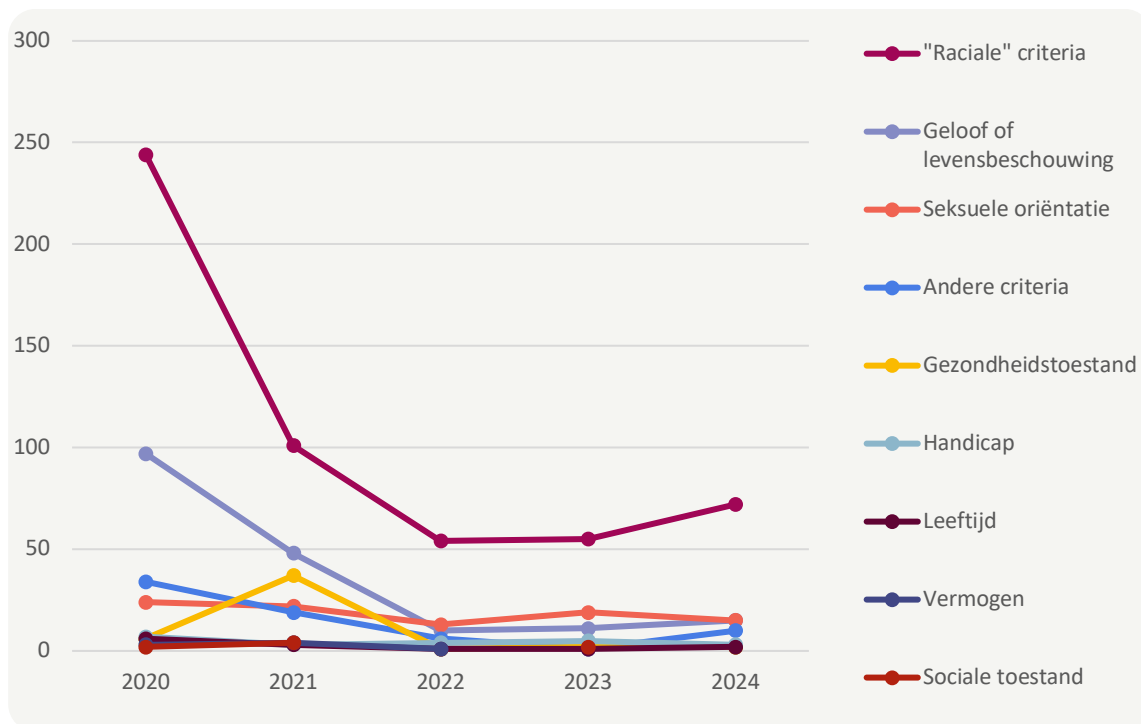
We openen in principe enkel nog een dossier wanneer er een individueel slachtoffer is en/of wanneer de uitspraken/feiten (mogelijk) strafbaar zijn.

Deze nieuwe aanpak weerspiegelt zich in de verschillende statistieken die betrekking hebben op het domein media.

Grafiek 59: geopende dossiers media 2024 – per beschermd criterium (n= 119)

Grafiek 60: geopende dossiers media per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar

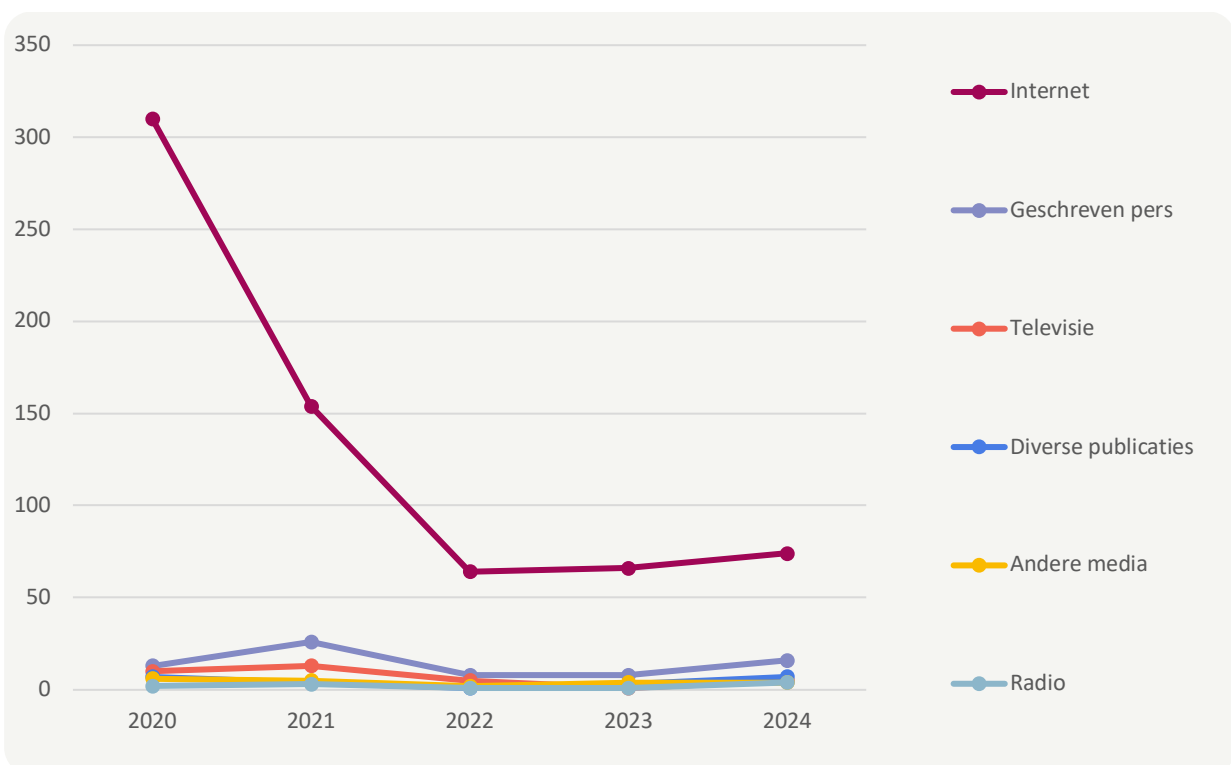
	2020	2021	2022	2023	2024
"Raciale" criteria	244	101	54	55	72
Geloof of levensbeschouwing	97	48	10	11	15
Seksuele oriëntatie	24	22	13	19	15
Andere criteria	34	19	6	1	10
Gezondheidstoestand	6	37	1	2	2
Handicap	7	3	4	5	3
Leeftijd	6	3	1	1	2
Vermogen	3	4	1		
Sociale toestand	2	4		2	

Opvallendste inzichten in de dossiers media

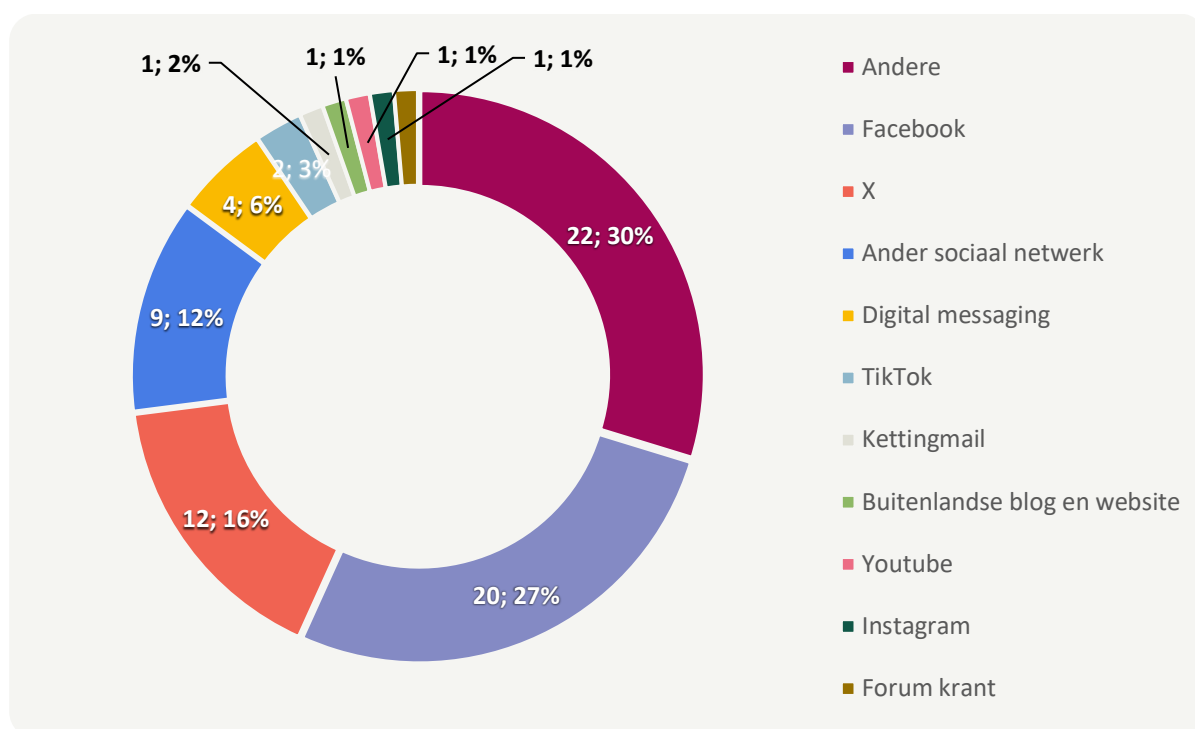
- Unia opende het afgelopen jaar 110 dossiers in het domein media. In de praktijk gaat het vooral over dossiers inzake internet en meer specifiek vermeende haatspraak op sociale media.
- De evolutie van de criteria volgt de dalende tendens van het aantal geopende dossiers. Niettemin blijven de dossiers met betrekking tot 'raciale' criteria sinds 2020 heel duidelijk het grootste aandeel van de dossiers uitmaken. Daarna volgen geloof of levensovertuiging en seksuele oriëntatie.
- De spectaculaire daling in het aantal dossiers wijten we, zoals eerder vermeld, aan de nieuwe methodologie die Unia sinds 2021 specifiek voor deze dossiers hanteert. Maar het is dat niet alleen. We zien ook een afname in het aantal ontvangen meldingen, het is gissen naar een verklaring hiervoor. Studies tonen aan dat online haatspraak, meer specifiek op sociale media, de laatste jaren sterk is toegenomen. De afname zou ook te maken kunnen hebben met een verschuiving van wat als acceptabel wordt beschouwd, of dat mensen het nut van melden niet meer inzien.
- We verwijzen ook naar de verboden gedragingen per domein: [Grafiek 119](#) (afgesloten dossiers 2024 per domein en per type verboden gedraging). Zo goed als alle dossiers in het domein media hebben betrekking op haatspraak.

Grafiek 61: geopende dossiers media per medium – evolutie laatste 5 jaar

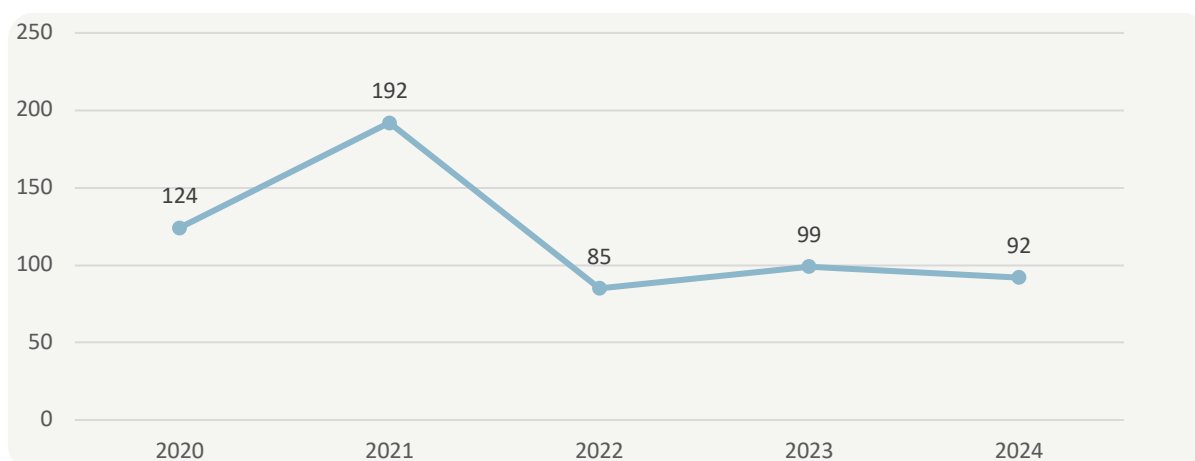
	2020	2021	2022	2023	2024
Internet	310	154	64	66	74
Geschreven pers	13	26	8	8	16
Televisie	10	13	5	1	5
Diverse publicaties	7	4	1	3	7
Andere media	6	5	2	4	4
Radio	2	3	1	1	4

Grafiek 62: geopende dossiers medium internet 2024 – detail

4.1.7 Politie en justitie

Grafiek 63: evolutie aantal geopende dossiers in het domein politie en justitie

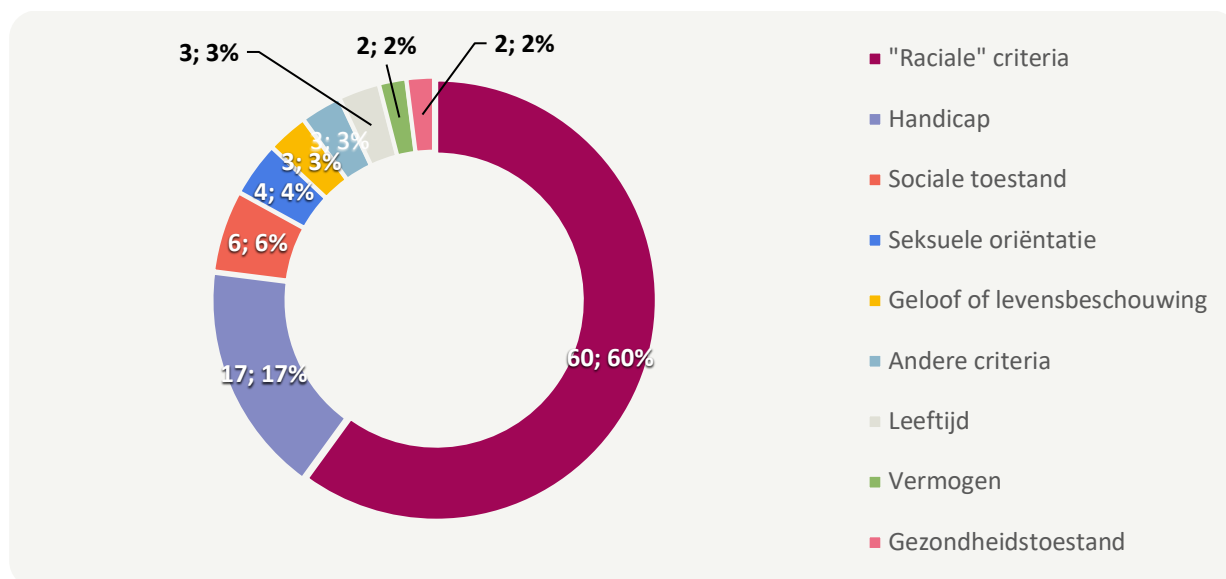

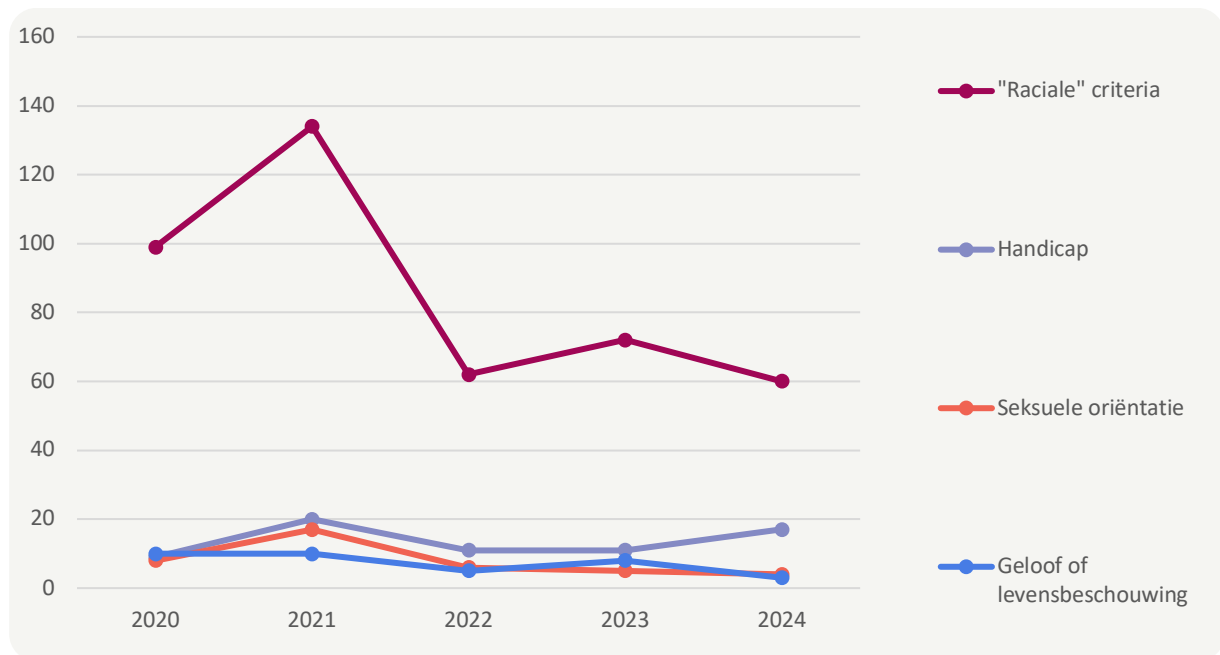
Opvallendste inzichten in de dossier politie en justitie

- Unia opende het afgelopen jaar 92 dossiers in het domein politie en justitie. Het gaat vooral over dossiers inzake de lokale/federale politie en het gerecht.
- De afgelopen 5 jaar had het grootste aandeel van deze dossiers betrekking op de 'raciale' criteria, de andere criteria komen opvallend minder voor in dit domein.
- In de meeste dossiers gaat het over feiten die betrekking hebben op controles of tussenkomst van de politie (50 dossiers). In 22 dossiers hadden de feiten betrekking op vermeende etnische profilering en in 18 dossiers was er sprake van mogelijk politiegeweld.
- Als we de evolutie van de geopende dossiers doorheen de verschillende jaren bekijken, zien we een relatief stabiel beeld, met uitzondering van de covidperiode.
- We verwijzen ook naar de verboden gedragingen per domein : [Grafiek 119](#) (afgesloten dossiers 2024 per domein en per type verboden gedraging). Daar zien we dat de dossiers vooral betrekking hebben op discriminatie, gevolgd door haatmisdrijven.

Grafiek 64: geopende dossiers politie en justitie 2024 – per beschermd criterium (n=100)

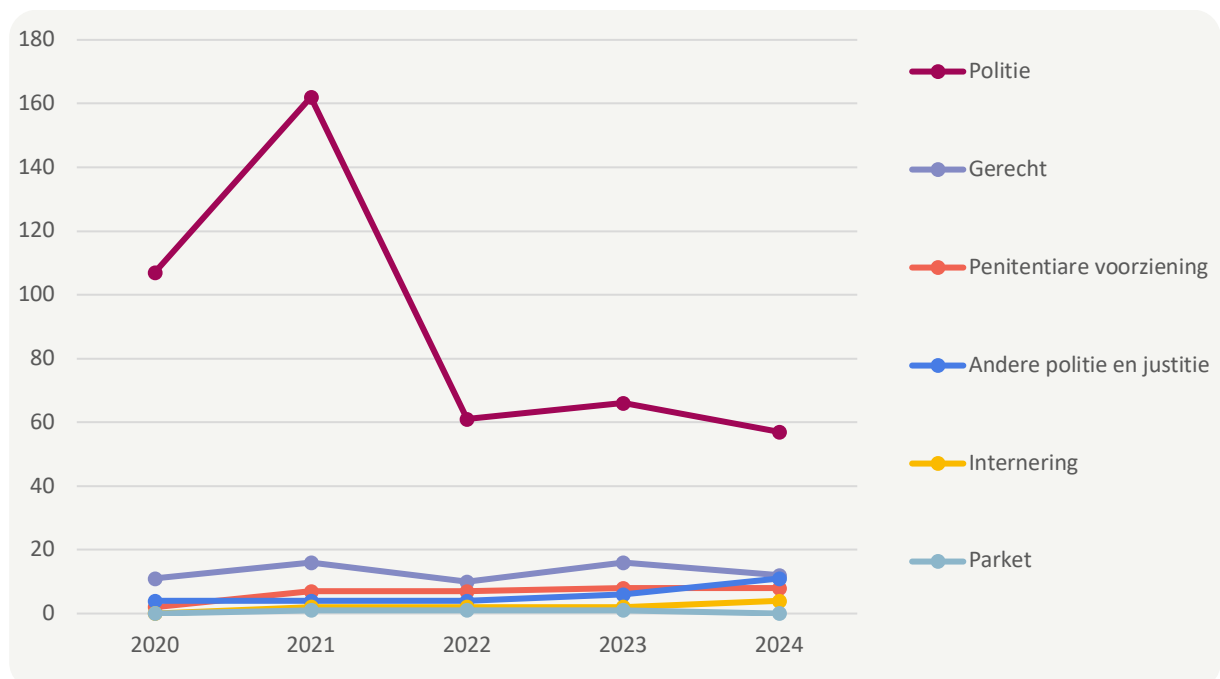

Grafiek 65: geopende dossiers politie en justitie per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
"Raciale" criteria	99	134	62	72	60
Handicap	9	20	11	11	17
Seksuele oriëntatie	8	17	6	5	4
Geloof of levensbeschouwing	10	10	5	8	3

Grafiek 66: geopende dossiers politie en justitie per subdomein – evolutie laatste 5 jaar

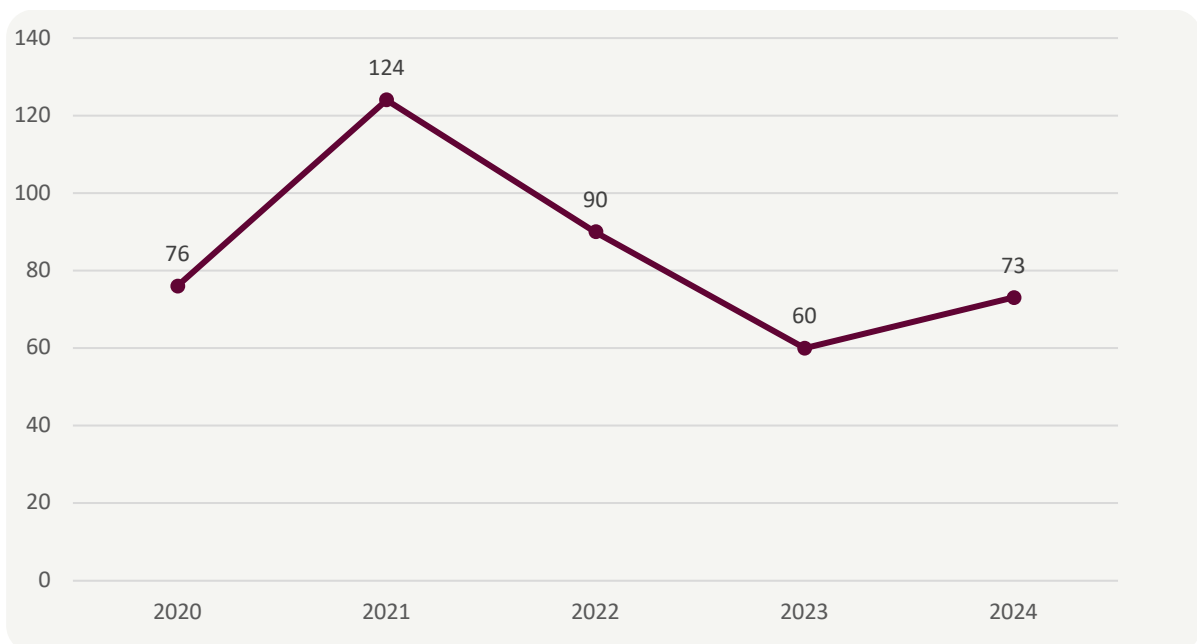
Kolom1	2020	2021	2022	2023	2024
Politie	107	162	61	66	57
Gerecht	11	16	10	16	12
Penitentiare voorziening	2	7	7	8	8
Andere politie en justitie	4	4	4	6	11
Internering	0	2	2	2	4
Parket	0	1	1	1	0

Grafiek 67: Overzichtstabel van specifieke problematieken in het domein politie en justitie

Problematiek	Aantal dossiers
Controles/tussenkomsten	50
Andere/Onduidelijk	22
Detentieomstandigheden	10
Advocaat	6
Gerechtelijke beslissing	3
Neerleggen klacht	1

4.1.8 Diverse activiteiten

Grafiek 68: evolutie aantal geopende dossiers in het domein diverse activiteiten

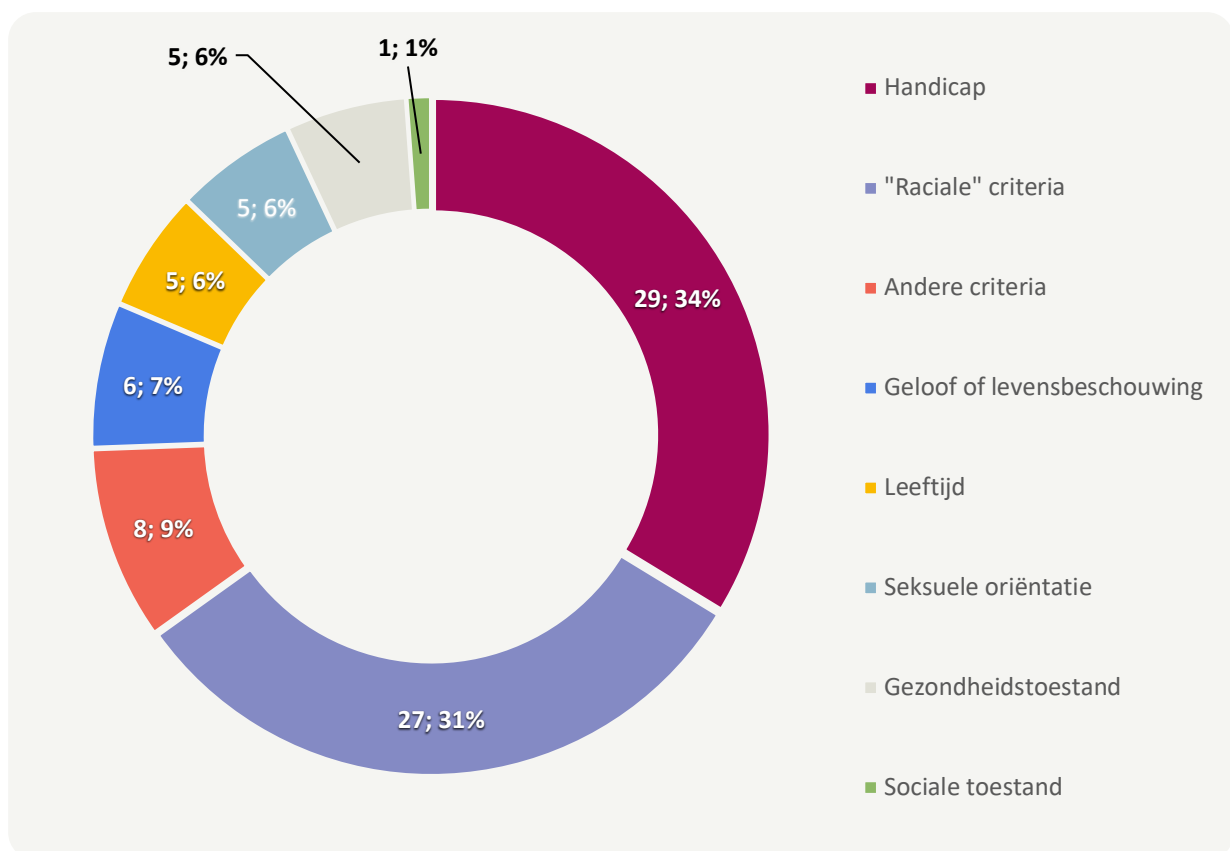

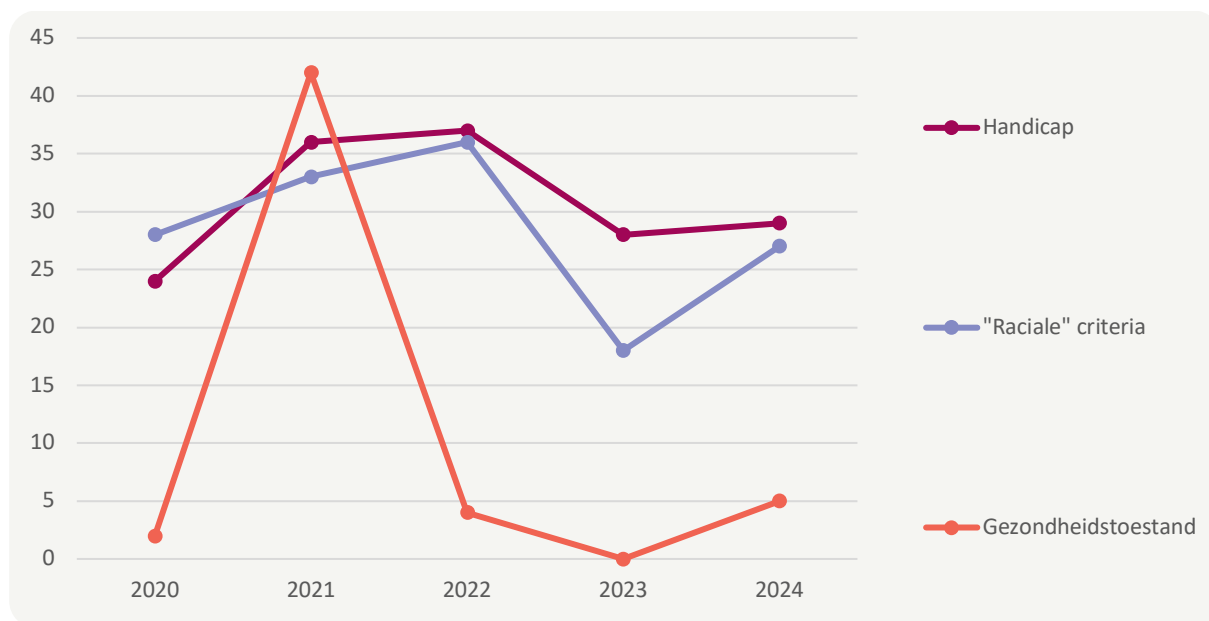
Opvallendste inzichten in de dossiers diverse activiteiten

- Unia opende het afgelopen jaar 73 dossiers in het domein diverse activiteiten. In de praktijk gaat het vooral over dossiers over sport of allerhande socio-culturele activiteiten. We zien ook een toename in dossiers over 'politieke' activiteiten, wat niet onlogisch is gezien het de lokale en Federale verkiezingen afgelopen jaar. Vaak gemelde problemen zijn aanbod/toegang tot deze activiteiten en problemen rond gedrag tijdens deze activiteiten.
- De afgelopen 5 jaar had het grootste aandeel van deze dossiers betrekking op handicap, gevolgd door de 'raciale' criteria. Met uitzondering van de covidperiode, toen veel dossiers geopend werden over gezondheidstoestand.
- We verwijzen ook naar de verboden gedragingen per domein: [Grafiek 119](#) (afgesloten dossiers 2024 per domein en per type verboden gedraging). Daar zien we dat de dossiers vooral betrekking hebben op discriminatie.

Grafiek 69: geopende dossiers diverse activiteiten 2024 – per beschermd criterium (n= 86)

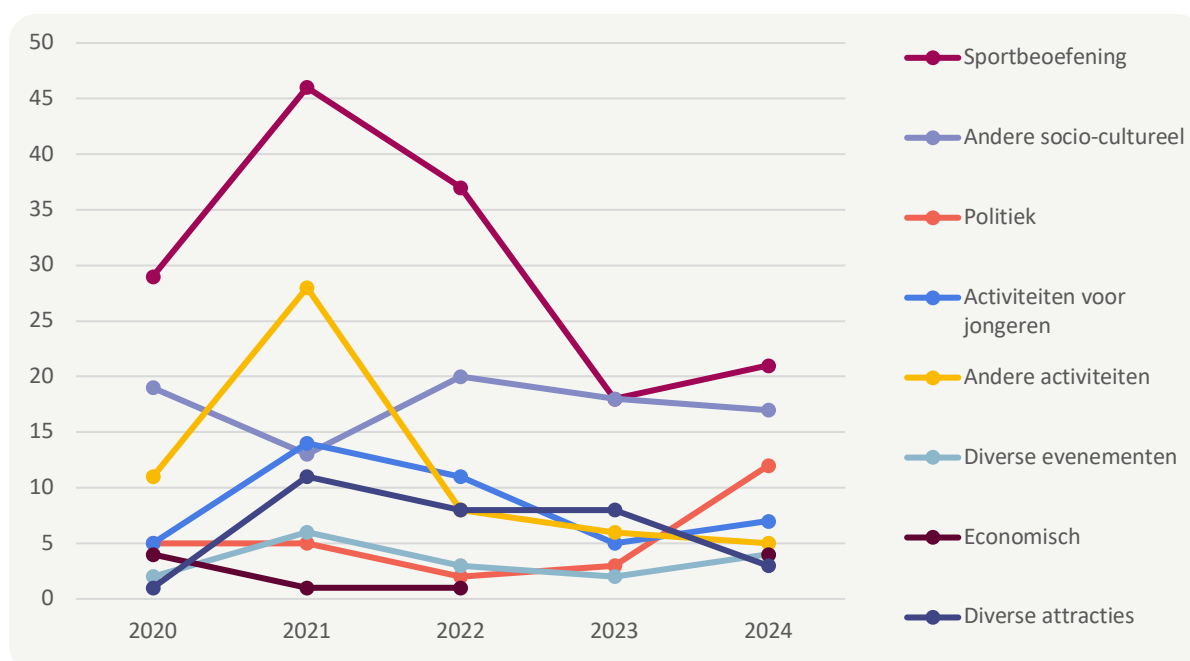

Grafiek 70: geopende dossiers diverse activiteiten per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Handicap	24	36	37	28	29
"Raciale" criteria	28	33	36	18	27
Gezondheidstoestand	2	42	4	0	5

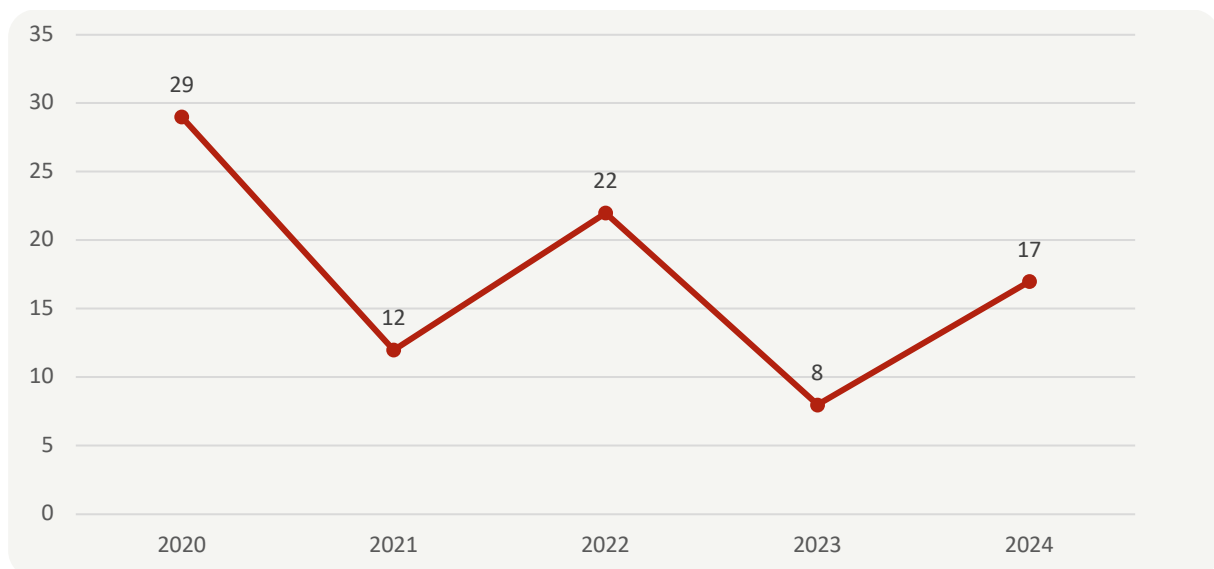
Grafiek 71: geopende dossiers diverse activiteiten per subdomein – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Sportbeoefening	29	46	37	18	21
Andere socio-cultureel	19	13	20	18	17
Politiek	5	5	2	3	12
Activiteiten voor jongeren	5	14	11	5	7
Andere activiteiten	11	28	8	6	5
Diverse evenementen	2	6	3	2	4
Economisch	4	1	1		4
Diverse attracties	1	11	8	8	3

4.1.9 Sociale bescherming

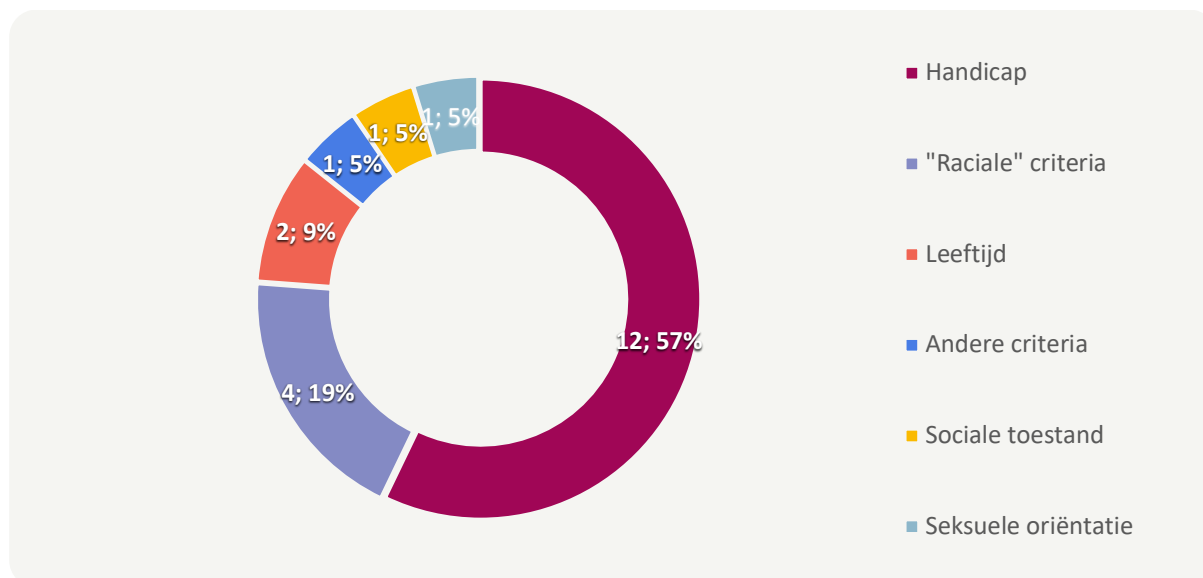
Grafiek 72: evolutie aantal geopende dossiers in het domein sociale bescherming

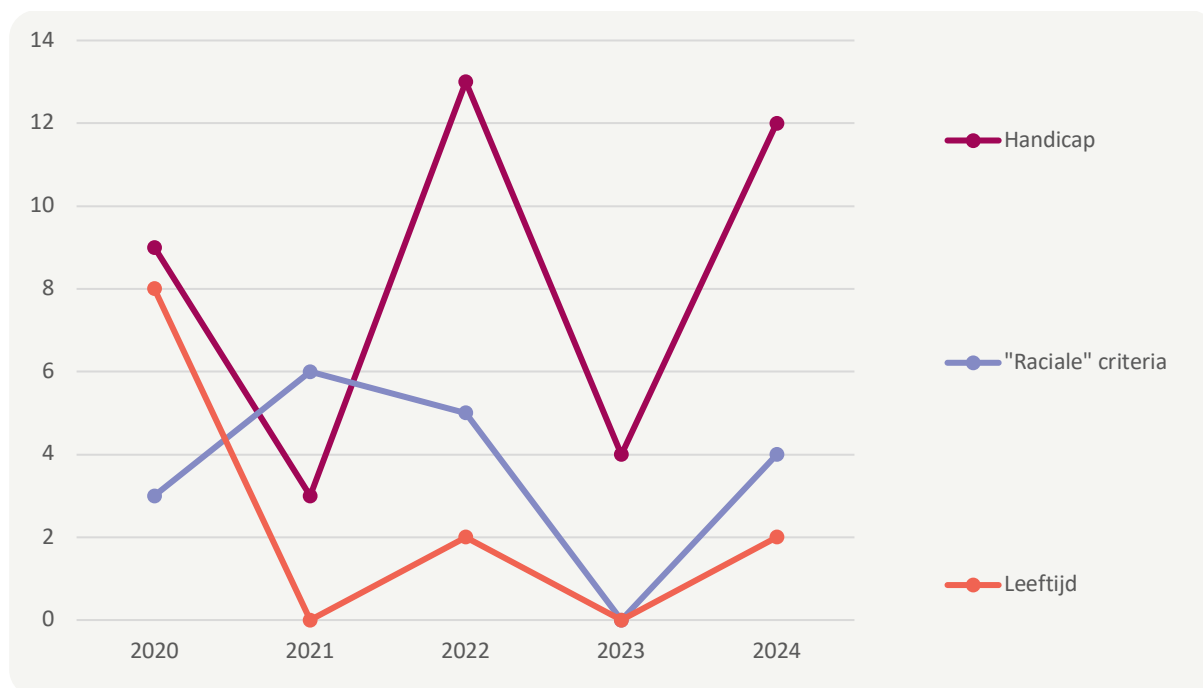
Opvallendste inzichten in de dossiers sociale bescherming

- Unia opende het afgelopen jaar slechts 17 dossiers in het domein sociale bescherming.
- In de beschermde criteria zien we doorheen de jaren voornamelijk het criterium handicap terugkomen, in 2024 gevolgd door de 'raciale criteria' en leeftijd.

Grafiek 73: geopende dossiers sociale bescherming 2024 – per beschermd criterium (n=21)

Grafiek 74: geopende dossiers sociale bescherming per beschermd criterium (belangrijkste criteria) – evolutie laatste 5 jaar

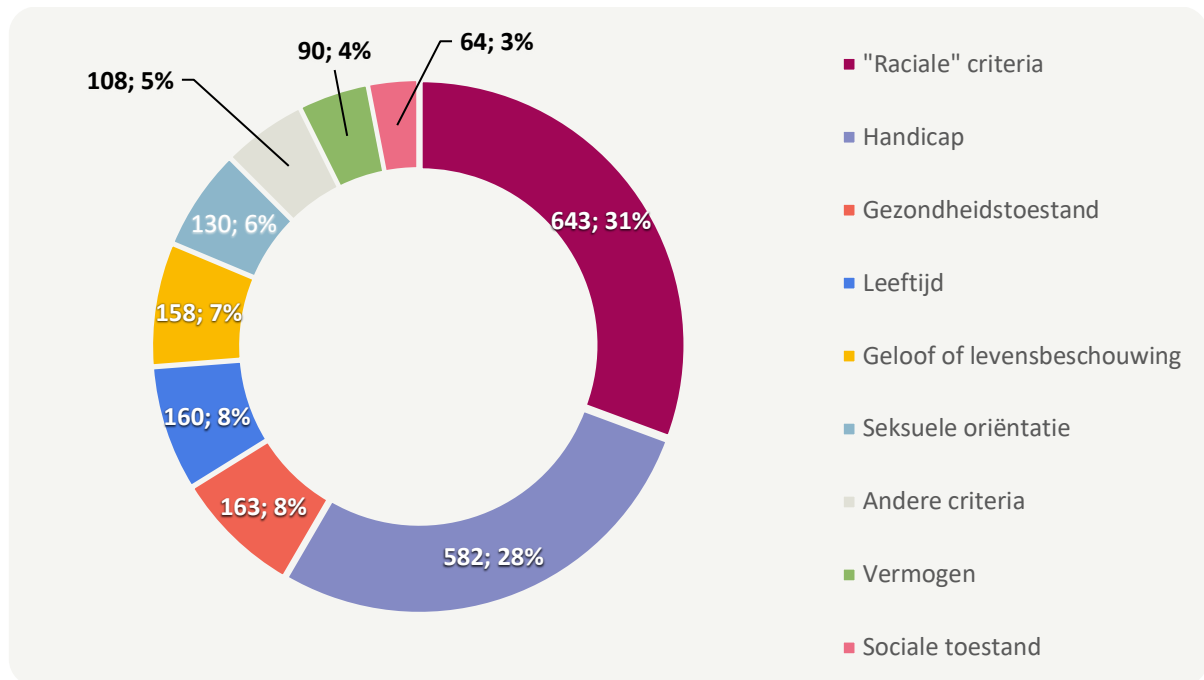

	2020	2021	2022	2023	2024
Handicap	9	3	13	4	12
"Raciale" criteria	3	6	5	0	4
Leeftijd	8	0	2	0	2

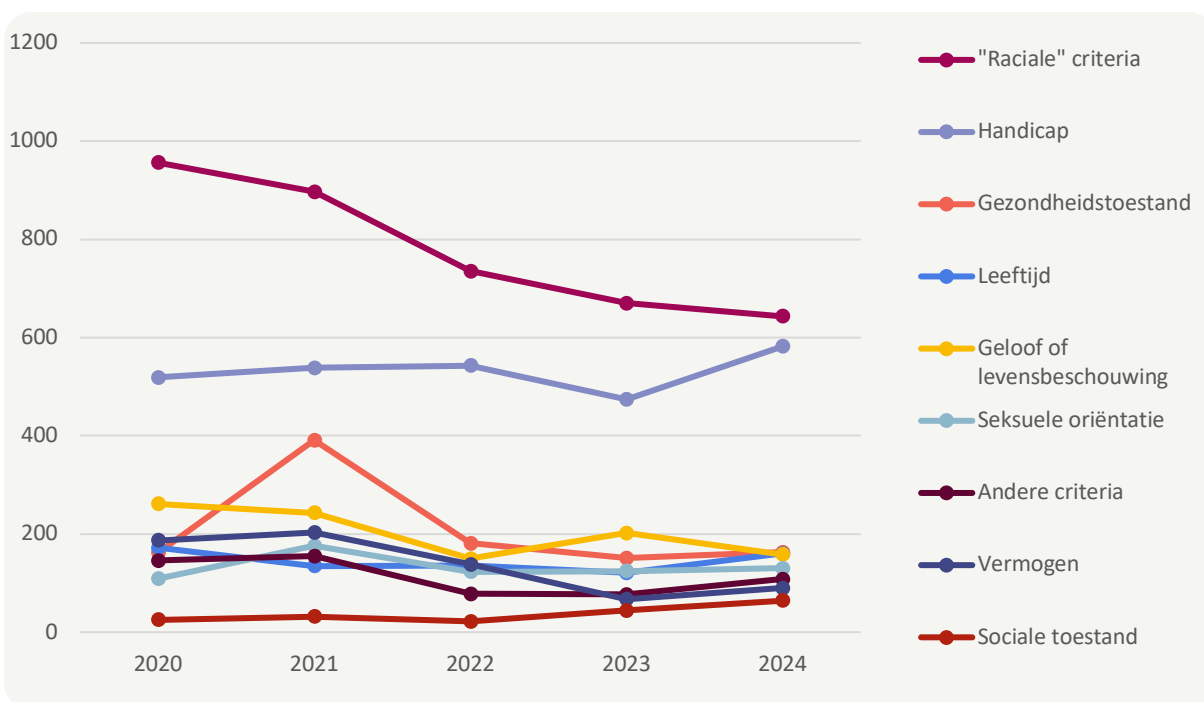
4.2 Beschermde criteria

4.2.1 Overzicht van de voornaamste tendensen

Grafiek 75: geopende dossiers 2024 – per beschermd criterium (n= 2098)

Grafiek 76: evolutie geopende dossiers per beschermd criterium – afgelopen 5 jaar

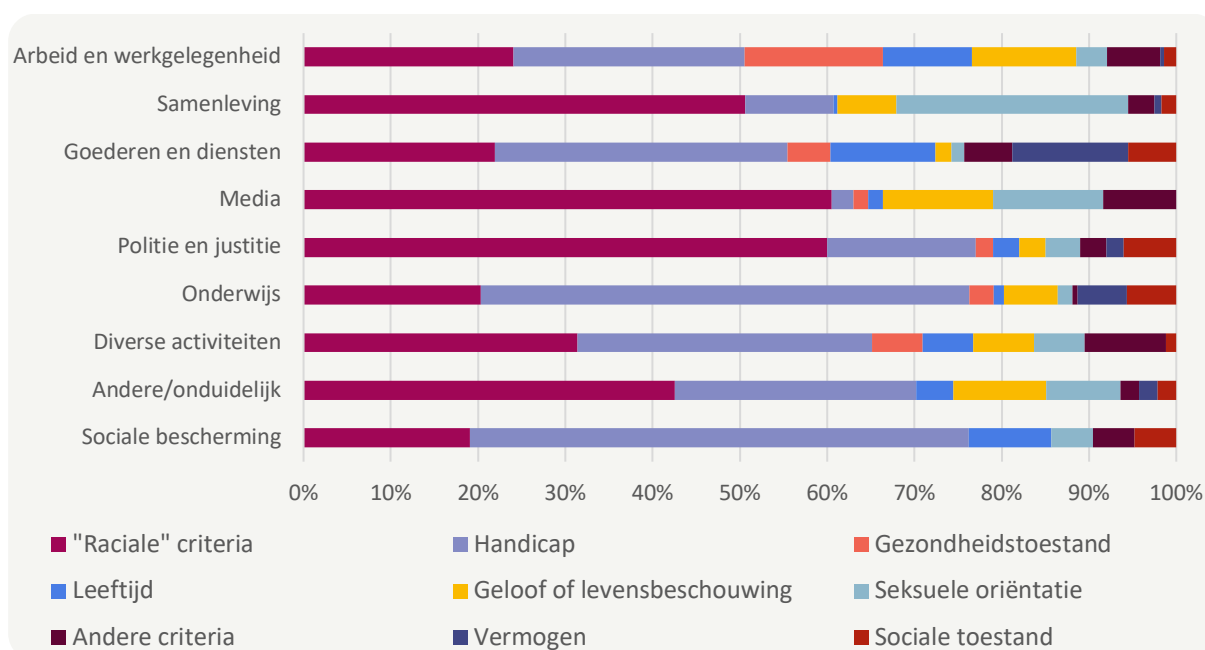

	2020	2021	2022	2023	2024
"Raciale" criteria	956	897	735	670	643
Handicap	519	538	543	474	582
Gezondheidstoestand	162	391	181	151	163
Leeftijd	172	135	136	121	160
Geloof of levensbeschouwing	261	243	150	202	158
Seksuele oriëntatie	109	176	123	124	130
Andere criteria	146	155	78	77	108
Vermogen	187	203	138	67	90
Sociale toestand	25	32	22	44	64

Overzicht van de criteria in de dossiers

- De 'raciale' criteria en handicap zijn in 2024 samen goed voor ruim meer dan de helft van de geopende dossiers. Door de jaren heen blijven deze twee criteria de belangrijkste criteria in onze dossiers. Op de derde plaats zien we in 2024 terug het criterium gezondheidstoestand opduiken.
- Er is doorheen de jaren een licht dalende tendens in het aantal dossiers inzake 'raciale' criteria. De overige criteria blijven relatief constant en tonen een minder uitgesproken tendens. Met uitzondering van gezondheidstoestand, waar we een piek zien rond de Covid-periode.
- De daling in dossiers 'raciale criteria' is deels terug te voeren op een daling in het domein media, maar we zien de dalende tendens ook in de domeinen goederen en diensten en politie en justitie.
- De daling voor gezondheidstoestand is bijna volledig te wijten aan de Covid-piek in 2021, waarna het aantal dossiers zich terug normaliseerde. We zien in 2024 opnieuw een lichte stijging in het aantal dossiers gezondheidstoestand, voornamelijk te linken aan het domein arbeid.

Grafiek 77: geopende dossiers 2024 per criterium en per domein

Sociale toestand Vermogen	Andere criteria Seksuele oriëntatie Geloof of Levensbeschouwing	Leeftijd	Gezondhe- idstoestand Handicap	"Raciale" criteria	
11	47	92	122	185	Arbeid en werkgelegenheid
30	30	10	27	119	Goederen en diensten
4	7	16		120	Samenleving
10	1	11	5	36	Onderwijs
	10	15	2	72	Media
6	3	3	2	60	Politie en justitie
1	8	6	5	27	Diverse activiteiten
1	1	5		20	Andere/onduidelijk
1	1			4	Sociale bescherming

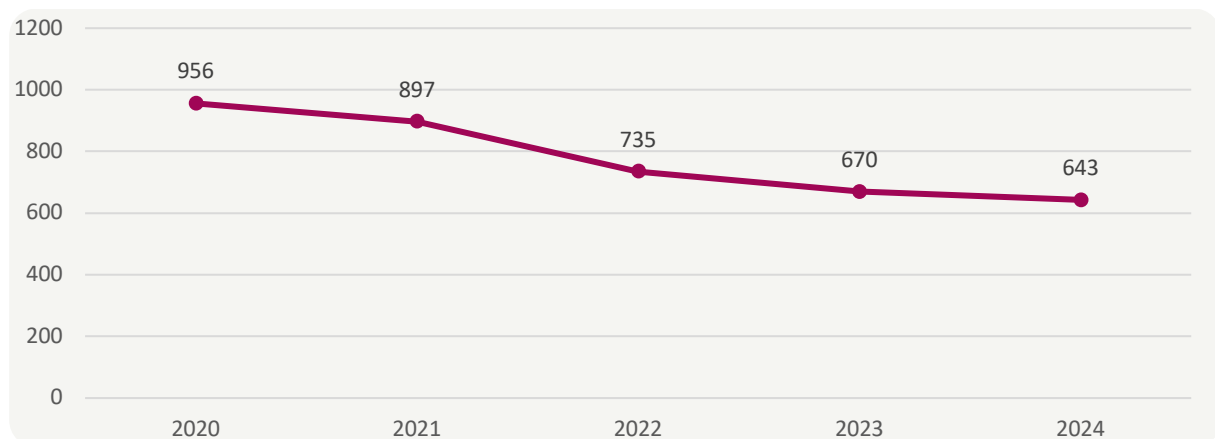

Opvallendste inzichten – welke domeinen vallen op per criterium?

- We zien enkele opvallende verschillen in de verdeling van de dossiers per maatschappelijk domein, afhankelijk van het beschermd criterium.
- De grootste proportie dossiers 'raciale' criteria bevinden zich in de domeinen werk, samenleving en goederen en diensten.
- Voor handicap vallen vooral de domeinen werk, goederen en diensten en onderwijs op.
- De dossiers gezondheidstoestand, leeftijd en geloof of levensbeschouwing zijn hoofdzakelijk terug te vinden in het domein werk.
- Voor de dossiers seksuele oriëntatie valt vooral het domein samenleving op. In de evolutie in [Grafiek 98: geopende dossiers seksuele oriëntatie per domein \(belangrijkste domeinen\) – evolutie laatste 5 jaar](#) zien we sinds 2020 een opvallende evolutie in dit domein. De dossiers blijven sindsdien op een hoger aandeel steken. In onze meldingen stellen we het stijgende fenomeen vast van mannen die via dating-apps in de val worden gelokt en zo slachtoffer worden van gaybashing.
- Voor vermogen valt op dat het bijna exclusief over dossiers goederen en diensten gaat, en dan met name huisvesting.
- Het criterium sociale toestand komt niet vaak voor in onze dossiers. De weinige dossiers zijn vooral terug te vinden onder goederen en diensten.
- Verdere details en de evolutie van domeinen per beschermd criterium komen in de analyse van de verschillende criteria verder aan bod.

4.2.2 'Raciale' criteria

Grafiek 78: evolutie aantal geopende dossiers 'raciale' criteria

Wat verstaan we onder 'raciale' criteria?

In dit verslag groeperen we de criteria huidskleur, (Joodse) afkomst, nationaliteit, nationale of etnische afstamming en 'zogenaamd ras' onder de algemene term 'raciale' criteria.

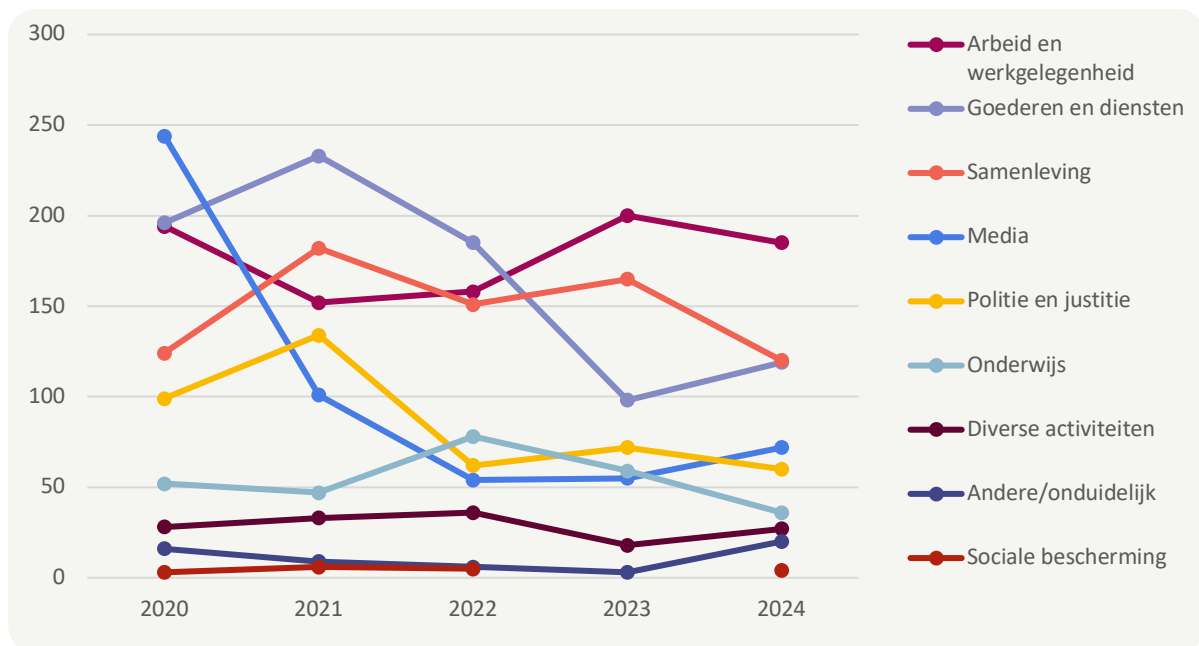
Unia gebruikt de termen 'ras' en 'raciale' steeds tussen aanhalingstekens. Volgens genetici behoort de mensheid immers maar tot één menselijke soort. 'Ras' is een sociaal construct; in het verleden hebben bepaalde ideologieën echter individuen geclassificeerd op basis van hun fysieke verschijning, bijvoorbeeld huidskleur (blanke ras, zwarte ras...) of schedelvorm, gekoppeld aan een hiërarchische rangorde. In de wet heeft de Belgische wetgever de term 'ras' behouden met toevoeging van "zogenaamd".

Opvallendste inzichten – dossiers 'raciale' criteria

- We openden het afgelopen jaar 643 dossiers over zogenaamde 'raciale' criteria. Opnieuw minder dan de voorgaande jaren.
- Een groot deel van de dossiers betreft het domein arbeid. We zoomen in de analyse van het domein werk in op enkele specifieke problematieken (zie In [Grafiek 42](#)).
- We zien verder veel dossiers met betrekking tot feiten in de samenleving (publieke ruimte, burenruzies...). In de praktijk gaat het hier vaak over dossiers haatspraak/haatmisdrijven.
- In de domeinen goederen en diensten en media zien we na een terugval opnieuw een licht stijgende tendens. De forse daling in het domein media sinds 2021 valt ook hier te linken aan de nieuwe methodologie die Unia sinds 2021 specifiek voor deze dossiers hanteert. Meer info daarover in het hoofdstuk over domein media.
- We verwijzen ook door naar het hoofdstuk over de [Aard van de verboden gedragingen](#), waar ook meer details terug te vinden zijn voor verschillende verboden gedragingen m.b.t. de 'raciale' criteria.

Grafiek 79: geopende dossiers 'raciale' criteria per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar

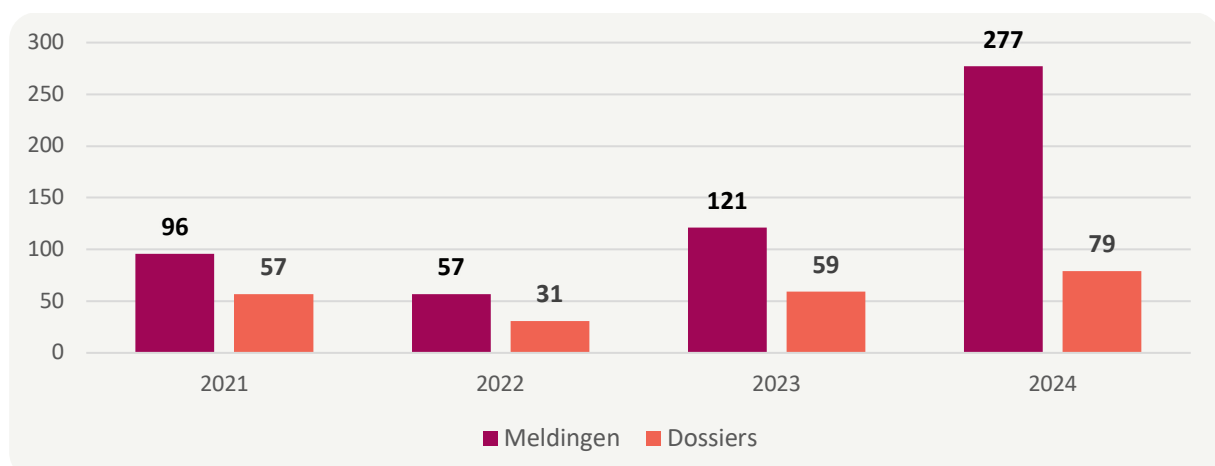
	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	194	152	158	200	185
Goederen en diensten	196	233	185	98	119
Samenleving	124	182	151	165	120
Media	244	101	54	55	72
Politie en justitie	99	134	62	72	60
Onderwijs	52	47	78	59	36
Diverse activiteiten	28	33	36	18	27
Andere/onduidelijk	16	9	6	3	20
Sociale bescherming	3	6	5		4

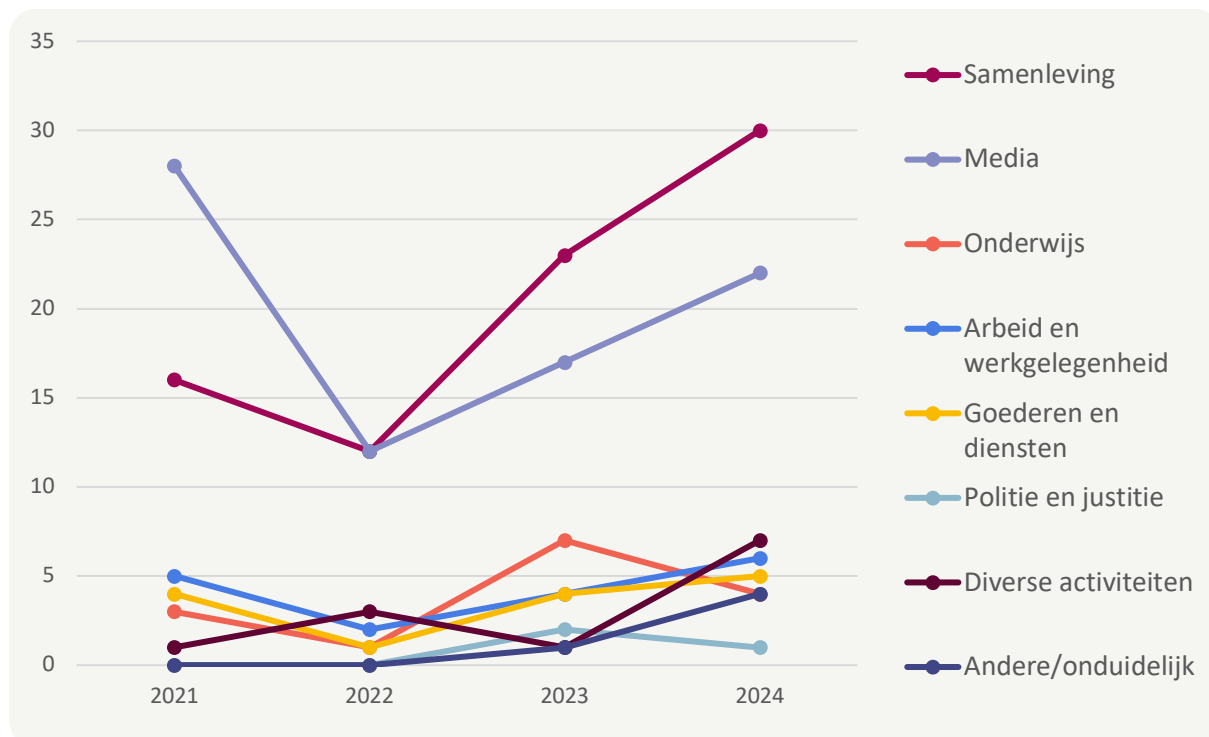

Focus antisemitisme en negationisme

- In 2024 ontvingen we in totaal 277 meldingen van vermeende feiten van antisemitisme en negationisme. Daarvan openden we 79 dossiers.
De opvallende stijging in de meldingen is bijna volledig te wijten aan de vele meldingen die Unia ontving over de veelbesproken column van schrijver Herman Brusselmans. De gewelddadige beeldspraak werd door velen als haatdragend tegenover de Joodse gemeenschap beschouwd. Ook in de context van het Israëlisch-Palestijns conflict ontving Unia afgelopen jaar meer meldingen m.b.t. vermeende antisemitische uitlatingen.
We verwijzen voor meer details naar het focuskader over de meervoudige meldingen die Unia in dit kader ontving (zie: [Overzicht meldingen en dossiers](#)).
- Uit de analyse van de 79 dossiers stellen we vast dat het vooral om dossiers in het domein samenleving (38%, vooral feiten in de publieke ruimte), gevolgd door media (28%, vooral internet) gaat.
- Als we kijken naar de effectief geopende dossiers van de laatste 5 jaar zien we het afgelopen jaar opnieuw een stijging (met name in de domeinen samenleving en media). De stijging voor 2024 hangt uiteraard deels samen met de hierboven vermeldde context en incidenten.
- Als we kijken naar de verboden gedragingen in de afgesloten dossiers 2024 (n=116) vormt het grootste aandeel dossiers haatspraak (53%) gevolgd door haatmisdrijven, en negationisme. Negationisme valt weliswaar onder de dossiers haatspraak, maar wordt hier bewust als aparte categorie vermeld.
- Doorheen de jaren blijft haatspraak het grootste aandeel in de dossiers hebben.
- Unia beschouwde 66 van de 116 afgesloten dossiers (of 57%) als gegrond of er was een sterk vermoeden van een schending van de wetgeving.
- Het aandeel discriminatiedossiers is zeer beperkt. Dit is een opvallend verschil met de 'raciale' criteria in het geheel.
- Voor een uitgebreide analyse van de meldingen en dossiers doorheen de jaren (tot 2022) verwijzen we door naar het rapport: [Antisemitisme: rapport met analyse en aanbevelingen \(2024\)](#)

Grafiek 80: ontvangen meldingen en geopende dossiers antisemitisme en negationisme- evolutie laatste 4 jaar

Grafiek 81: geopende dossiers antisemitisme en negationisme per domein – evolutie laatste 4 jaar

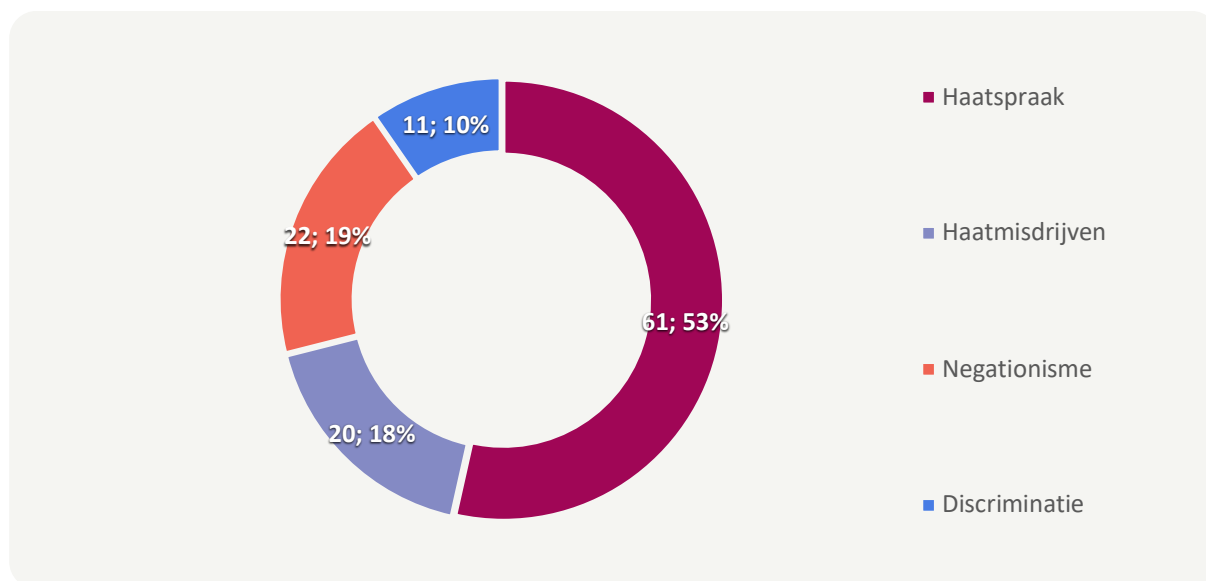
	2021	2022	2023	2024
Samenleving	16	12	23	30
Media	28	12	17	22
Onderwijs	3	1	7	4
Arbeid en werkgelegenheid	5	2	4	6
Goederen en diensten	4	1	4	5
Politie en justitie	0	0	2	1
Diverse activiteiten	1	3	1	7
Andere/onduidelijk	0	0	1	4

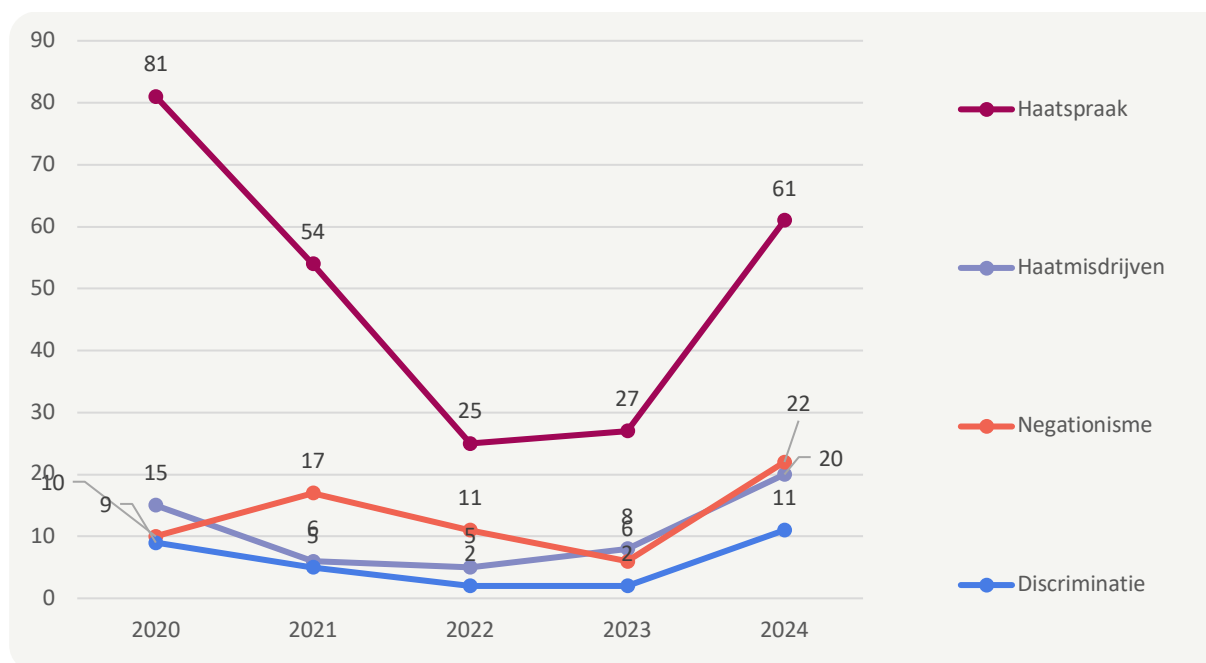
Wat verstaan we onder antisemitisme en negationisme?

We stellen de statistieken m.b.t. antisemitisme en negationisme samen door te kijken naar de meldingen en dossiers waarvan de feiten gaan over de criteria Joodse afkomst of geloof. En waar een link is met het jodendom en situaties die te maken hebben met negationistische uitlatingen of boodschappen.

Grafiek 82: afgesloten dossiers antisemitisme en negationisme 2024 – per verboden gedraging (n=116)

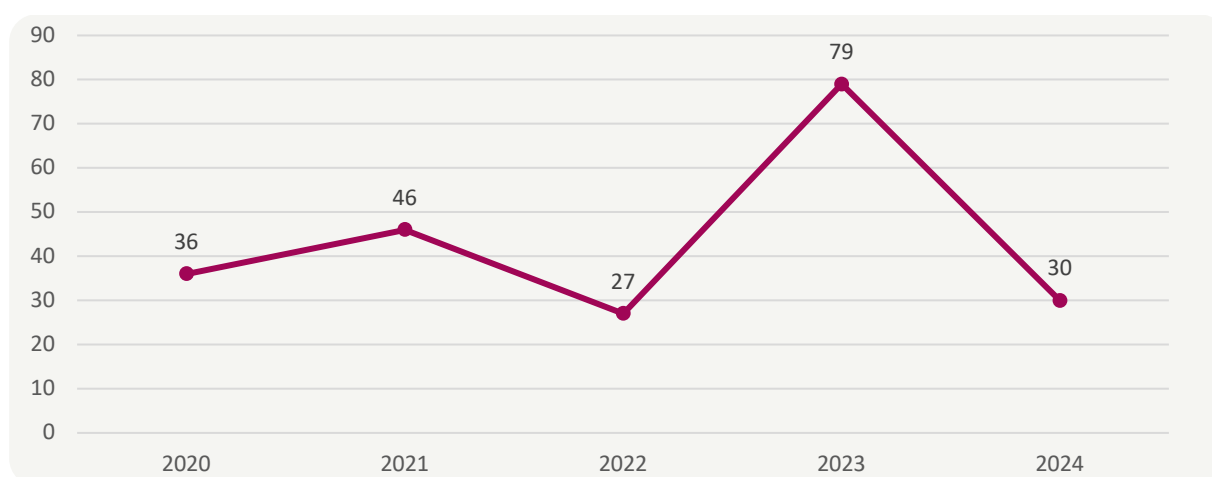
Grafiek 83: afgesloten dossiers antisemitisme en negationisme per verboden gedraging – evolutie laatste 5 jaar

Focus Roma en woonwagenbewoners

- In 2024 ontvingen we 30 meldingen die gelinkt konden worden aan Roma of woonwagenbewoners. Hiervan werden slechts 6 dossiers geopend. Omdat we bewust zijn van de onderrapportage van discriminatie en geweld tegen Roma, geven we in onderstaande statistieken het aantal meldingen i.p.v. dossiers mee.
- In 2024 komen deze meldingen terug uit op een niveau vergelijkbaar met de afgelopen jaren. De opvallende stijging in 2023 is te wijten aan de vermeende racistische uitspraken van politicus Conner Rousseau over Roma in september 2023.

Grafiek 84: ontvangen meldingen inzake Roma en woonwagenbewoners – evolutie laatste 5 jaar

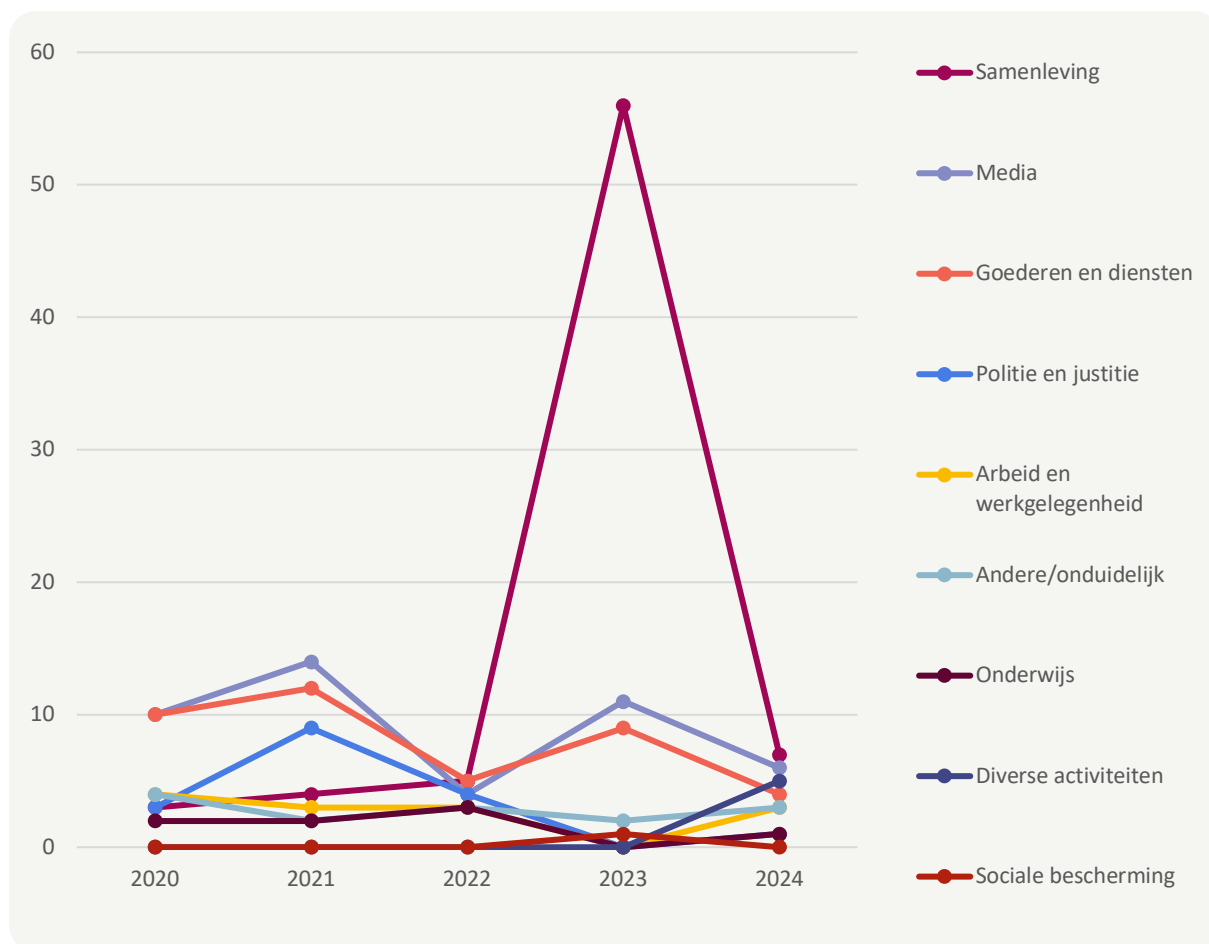
Roma en woonwagenbewoners, een onderbelichte problematiek?

In deze en de volgende grafiek stellen we de cijfers voor van alle meldingen die we bij Unia ontvingen en niet enkel de dossiers.

Door het lage aantal geopende dossiers over Roma en woonwagenbewoners zou de vergelijking van de absolute cijfers van het ene jaar met het andere statistisch gezien weinig betekenisvol zijn.

We weten bovendien dat onze cijfers een onderschatting zijn van de reële discriminatie waarmee dit deel van de bevolking te maken krijgt. Uit studies blijkt dat maar heel weinig Roma en woonwagenbewoners feiten van discriminatie die ze meemaken, melden aan de autoriteiten of bevoegde instanties (European Union Agency for Fundamental Rights, 2020).

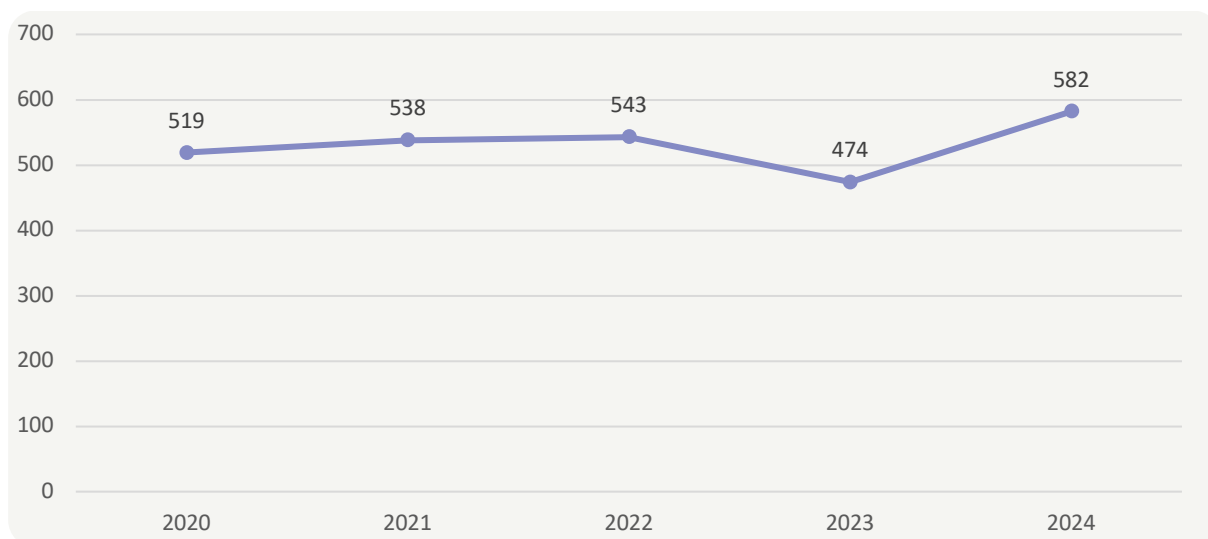
Grafiek 85: ontvangen meldingen inzake Roma en woonwagenbewoners per domein (belangrijkste domeinen)– evolutie laatste 5 jaar

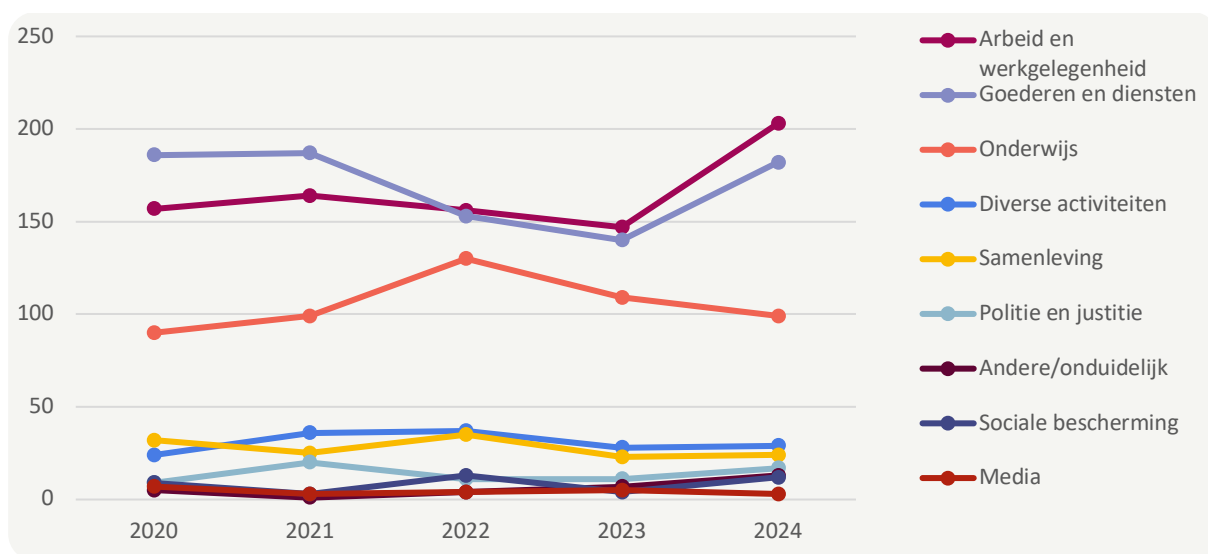
	2020	2021	2022	2023	2024
Samenleving	3	4	5	56	7
Media	10	14	4	11	6
Goederen en diensten	10	12	5	9	4
Politie en justitie	3	9	4	0	1
Arbeid en werkgelegenheid	4	3	3	0	3
Andere/onduidelijk	4	2	3	2	3
Onderwijs	2	2	3	0	1
Diverse activiteiten	0	0	0	0	5
Sociale bescherming	0	0	0	1	0

4.2.3 Handicap

Grafiek 86: evolutie aantal geopende dossiers handicap

Grafiek 87: geopende dossiers handicap per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	157	164	156	147	203
Goederen en diensten	186	187	153	140	182
Onderwijs	90	99	130	109	99
Diverse activiteiten	24	36	37	28	29
Samenleving	32	25	35	23	24
Politie en justitie	9	20	11	11	17
Andere/onduidelijk	5	1	4	7	13
Sociale bescherming	9	3	13	4	12
Media	7	3	4	5	3

Opvallendste inzichten – dossiers handicap

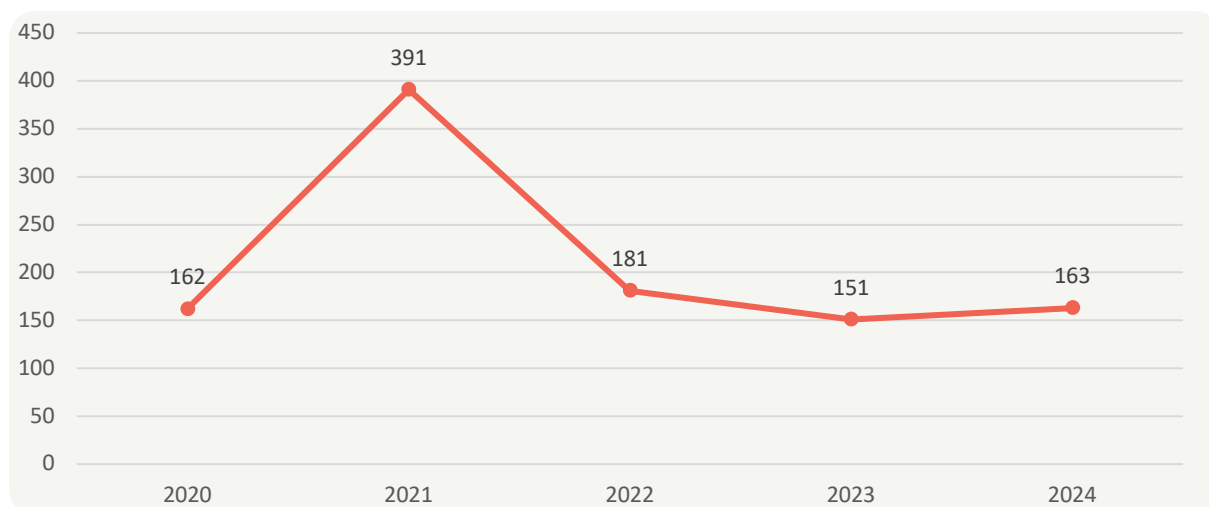
- In 2024 openden we 582 dossiers over het criterium handicap, opnieuw een stijging in vergelijking met vorige jaren. De stijging vind je vooral terug in de dossiers arbeid en goederen en diensten. In de hoofdstukken over de respectievelijke domeinen vind je meer details terug over specifieke problematieken.
- In onderstaande tabel vind je meer informatie over de vaakst voorkomende types handicap voor de belangrijkste domeinen. Op het totaal van de geopende dossiers zien we vooral lichamelijke handicaps terugkomen, gevolgd door autismespectrumstoornis (ASS).
- We verwijzen ook door naar het hoofdstuk over de verboden gedragingen, waar je telkens meer details terugvindt over de handicap. In [Grafiek 121](#) zien we dat het voornamelijk over discriminatiedossiers gaat, en met name weigering van redelijke aanpassingen.

Grafiek 88: Overzichtstabel aantal dossiers per type handicap voor de belangrijkste domeinen

Type handicap	Arbeid en werkgelegenheid	Goederen en diensten	Onderwijs
Lichamelijk	42	33	3
Autismespectrumstoornis (ASS)	32	15	13
Chronische ziekte	23	9	7
Sensorieel / visueel	10	19	4
Sensorieel / auditief	11	16	3
Lichamelijk / rolstoelgebruiker		29	
Leerstoornissen / DYS	3	1	22
Meervoudige handicap	6	10	6
AD(H)D	2	3	17
Psychisch	12	5	3
Chronisch / degeneratieve ziekte	8	1	1
Chronisch / kanker	5	5	
Verstandelijk		4	4
Chronisch / diabetes	3	4	1
Chronisch / HIV	1	2	
Sensorieel	2		

4.2.4 Gezondheidstoestand

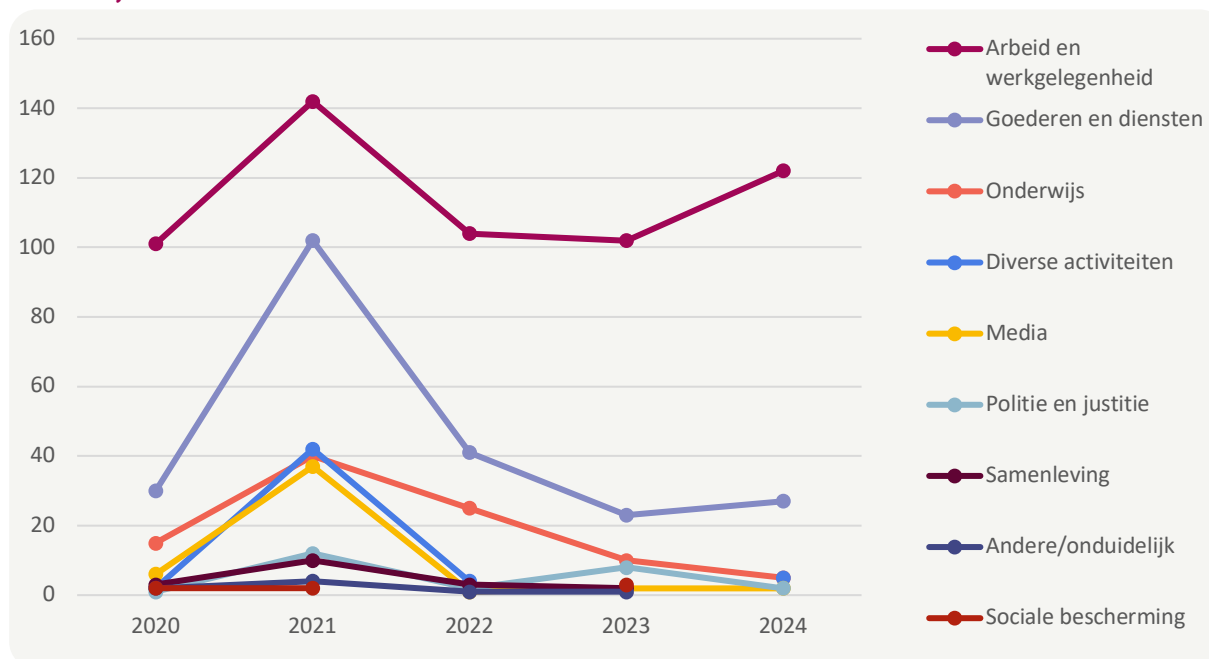
Grafiek 89 : evolutie geopende dossiers criterium gezondheidstoestand

Opvallendste inzichten – dossiers gezondheidstoestand

- In 2024 openden we 163 dossiers over het criterium gezondheidstoestand.
- Na de 'covidpiek' is het aantal dossiers terug vergelijkbaar met de jaren voordien. We zien de dossiers hoofdzakelijk terug in het domein arbeid en stellen daar ook een lichte stijging vast. In [Grafiek 42](#) vind je meer details terug over de specifieke problematieken. Het gaat in de praktijk vooral over ontslag/opzeg omwille van (langdurige) afwezigheid wegens ziekte.

Grafiek 90: geopende dossiers gezondheidstoestand per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	101	142	104	102	122
Goederen en diensten	30	102	41	23	27
Onderwijs	15	40	25	10	5
Diverse activiteiten	2	42	4		5
Media	6	37	1	2	2
Politie en justitie	1	12	2	8	2
Samenleving	3	10	3	2	
Andere/onduidelijk	2	4	1	1	
Sociale bescherming	2	2		3	

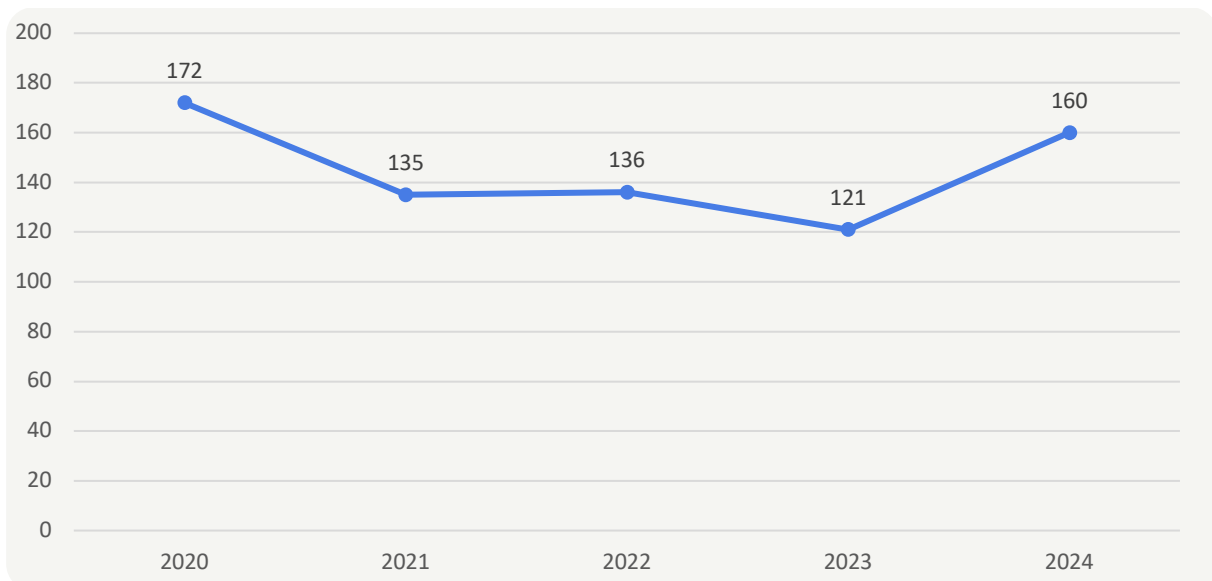
4.2.5 Leeftijd

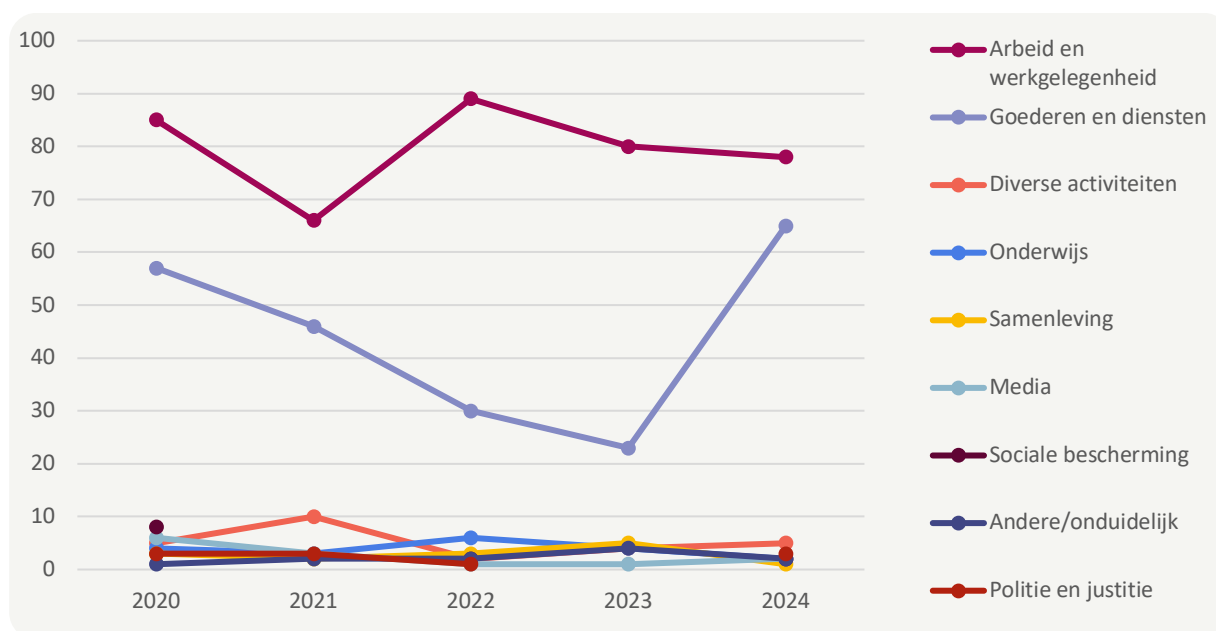
Opvallendste inzichten – dossiers leeftijd

- In 2024 openen we 160 dossiers over het criterium leeftijd. De leeftijdscategorieën die het vaakst voorkomen zijn 55+ en 65+.
- We zien de dossiers hoofdzakelijk terug in het domein arbeid. Meer details vind je terug in [Grafiek 42](#). Het gaat voornamelijk over toegang tot werk/aanwerving.
- Opvallend in 2024 is de stijging in de dossiers goederen en diensten. Dit is te linken aan de aandacht die er was rond de digitale ongelijkheid in het aanbod van goederen en diensten, wat resulteerde in 34 dossiers. We verwijzen o.a. naar het promobeleid van bepaalde supermarkten, waar sommige kortingen exclusief gelden voor klanten die de betreffende app installeerden op hun smartphone. Ook het feit dat de toegang tot bepaalde deelfietsen voortaan uitsluitend via smartphone verloopt, werd meermaals bij Unia aangeklaagd.

Grafiek 91 : evolutie aantal geopende dossiers criterium leeftijd

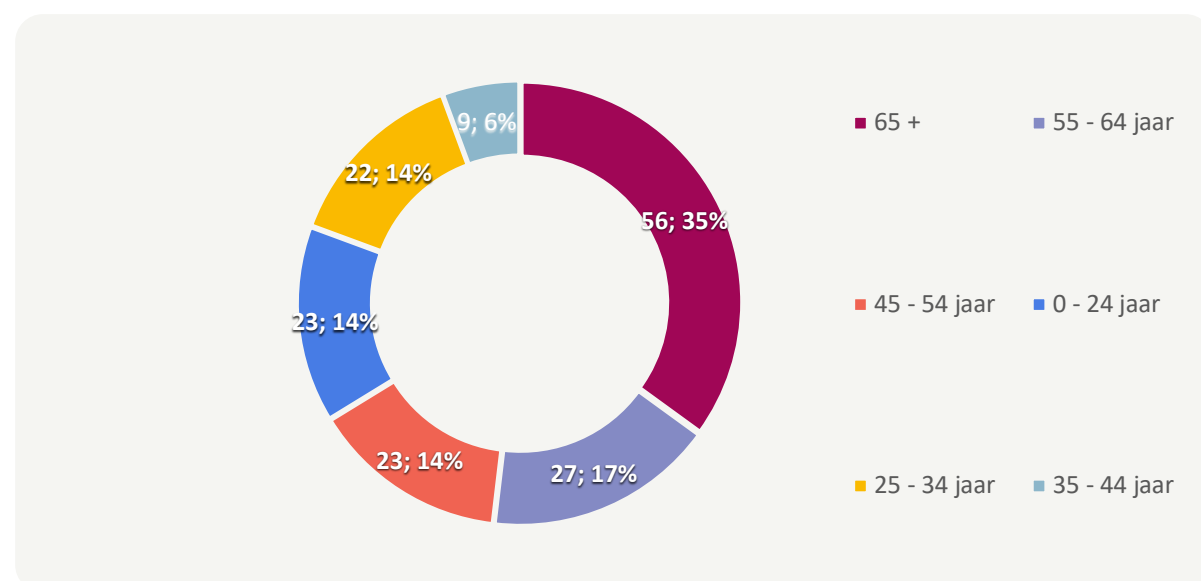

Grafiek 92: geopende dossiers leeftijd per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar

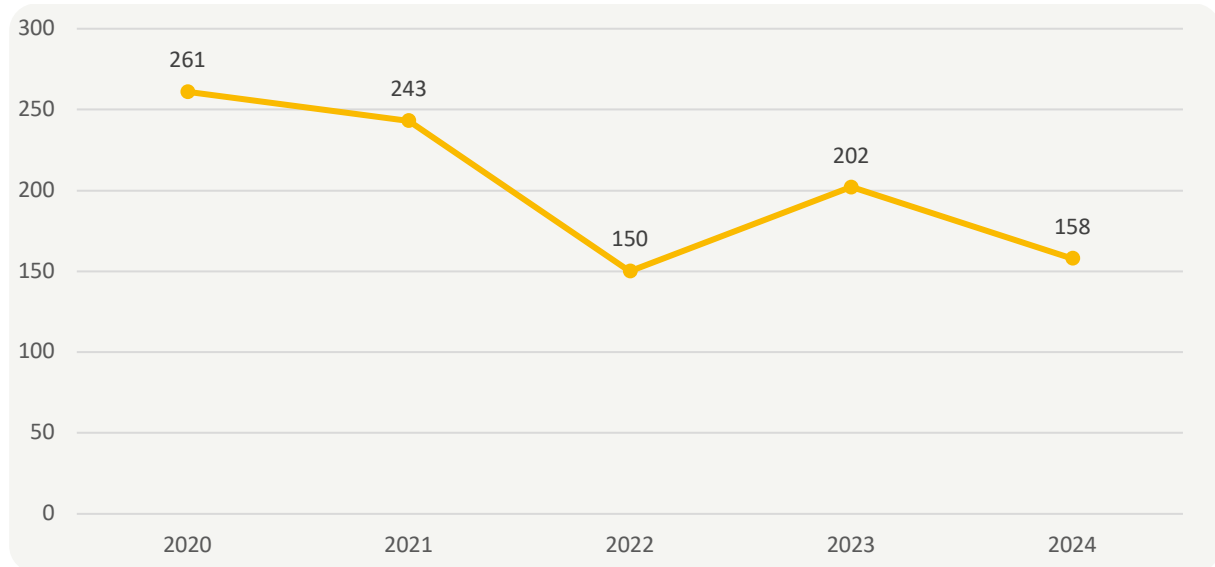
	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	85	66	89	80	78
Goederen en diensten	57	46	30	23	65
Diverse activiteiten	5	10	2	4	5
Onderwijs	4	3	6	4	2
Samenleving	3	2	3	5	1
Media	6	3	1	1	2
Sociale bescherming	8		2		2
Andere/onduidelijk	1	2	2	4	2
Politie en justitie	3	3	1		3

Grafiek 93: geopende dossiers leeftijd 2024 – per leeftijdscategorie

4.2.6 Geloof of levensbeschouwing

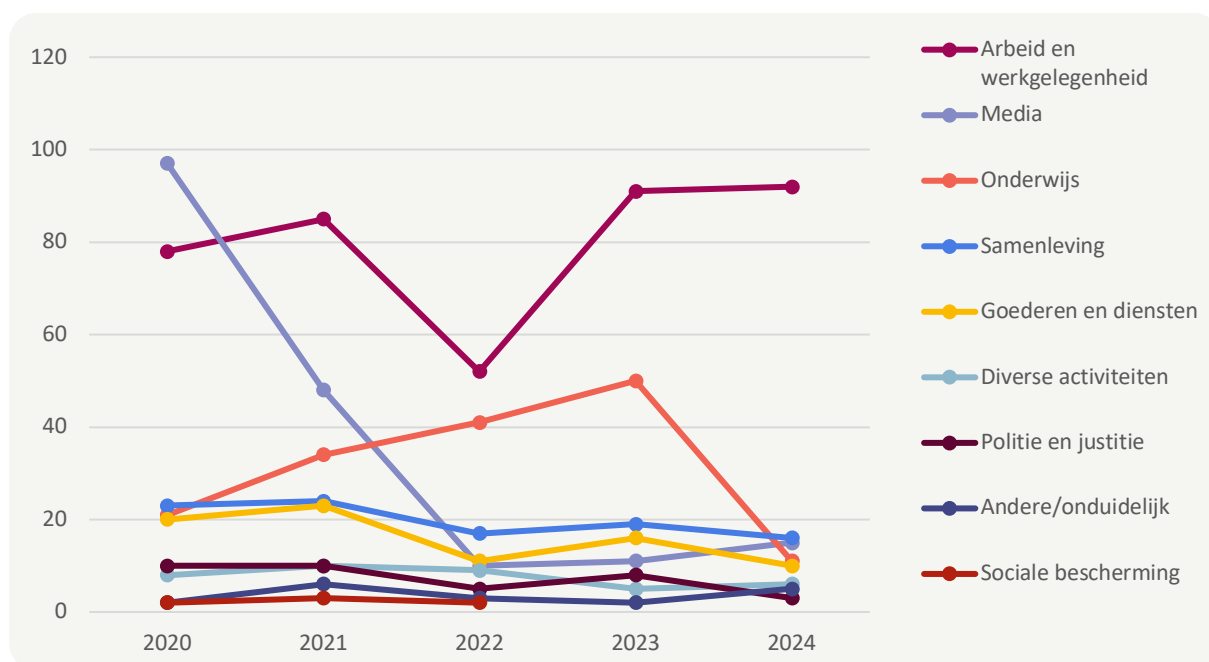
Grafiek 94 : evolutie aantal geopende dossiers geloof of levensbeschouwing

Opvallendste inzichten – dossiers geloof of levensovertuiging

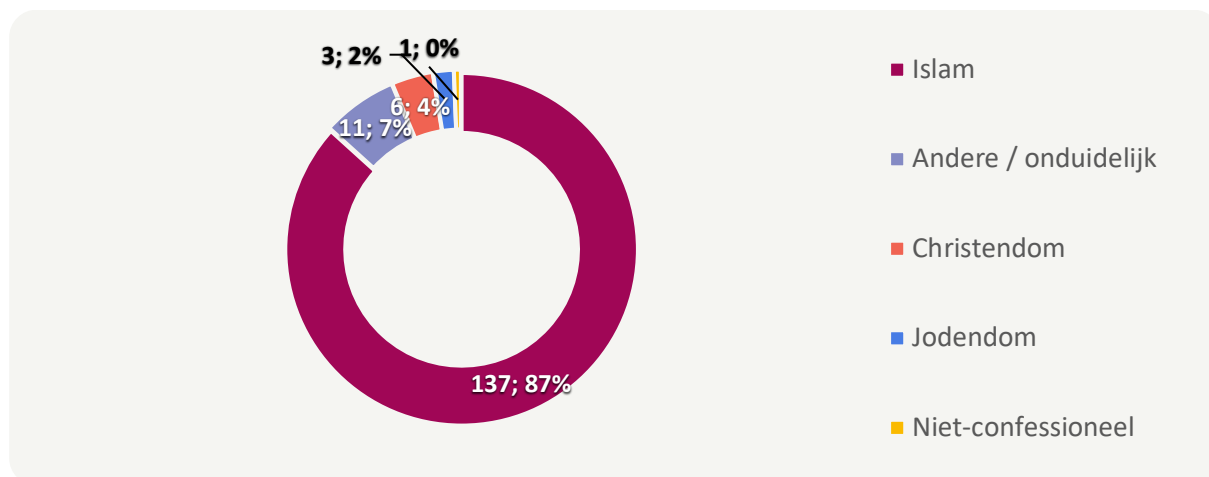
- In 2024 openden we 158 dossiers over het criterium geloof of levensovertuiging, vooral aanwezig binnen de domeinen arbeid en onderwijs. Voor onderwijs zien we een opvallende daling in de dossiers. Levensbeschouwing gaat in de praktijk vaak over het dragen van religieuze symbolen. Een mogelijke verklaring voor de afname van dit type dossiers, is mogelijk de recente rechtspraak waarin bevestigd wordt dat een verbod onder bepaalde voorwaarden wel degelijk kan.
- In [Grafiek 42](#) en [Grafiek 57](#) vind je meer details terug over de vaakste voorkomende problematieken rond geloof of levensovertuiging in de domeinen arbeid en onderwijs.
- De overgrote meerderheid (137 dossiers of 87%) gaat over de Islam. Van de 137 dossiers over de Islam gaan 80 over feiten over veruiterlijking van geloof onder de vorm van symbolen (het dragen van de hoofddoek). 19 dossiers gaan over praktijken (gebed, voeding, ...)
- In [Grafiek 32](#) stelden we ook al het opvallend groot aandeel vrouwelijke melders over het criterium geloof of levensovertuiging vast, wat het intersectioneel karakter van de problematiek illustreert.
- In arbeid gaat het vooral over toegang tot werk/aanwerving zoals een weigering omwille van de hoofddoek. Voor onderwijs zien we voornamelijk problemen rond kledingvoorschriften, meer specifiek de hoofddoek.
- De afname in het aantal dossiers media sinds 2021 is ook hier te wijten aan de nieuwe aanpak in deze dossiers sinds 2021, zie [Media/internet](#)
- Lees het hoofdstuk [Aard van de verboden gedragingen](#) voor meer details over de verboden gedragingen in de dossiers. Directe en indirecte discriminatie zijn de meest voorkomende discriminatievormen.

Grafiek 95: geopende dossiers geloof of levensbeschouwing per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar

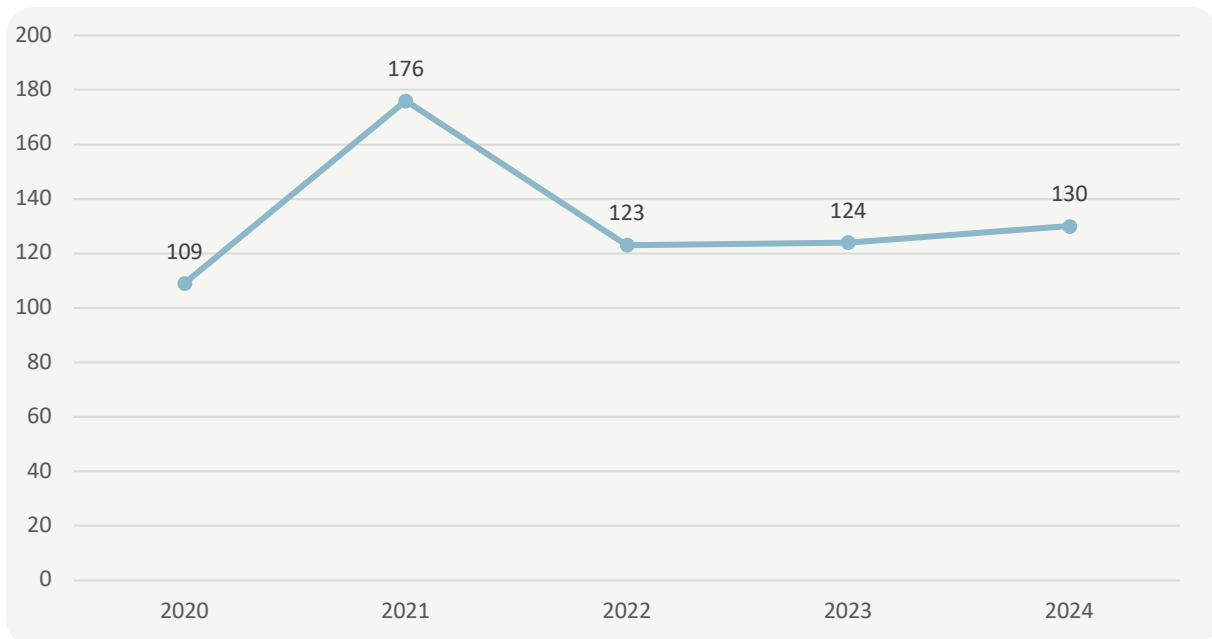
	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	78	85	52	91	92
Media	97	48	10	11	15
Onderwijs	21	34	41	50	11
Samenleving	23	24	17	19	16
Goederen en diensten	20	23	11	16	10
Diverse activiteiten	8	10	9	5	6
Politie en justitie	10	10	5	8	3
Andere/onduidelijk	2	6	3	2	5
Sociale bescherming	2	3	2		

Grafiek 96: geopende dossiers 2024 geloof of levensbeschouwing – detail (n = 158)

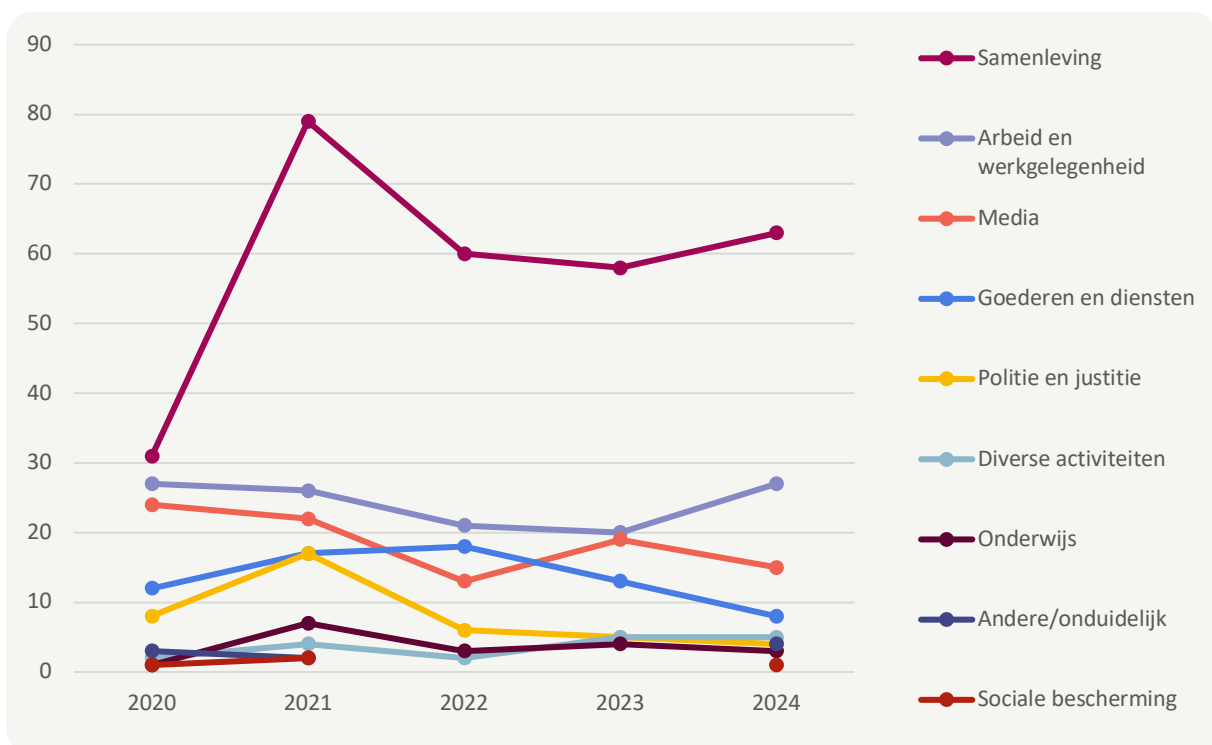

4.2.7 Seksuele oriëntatie

Grafiek 97 : evolutie geopende dossiers seksuele oriëntatie

Grafiek 98: geopende dossiers seksuele oriëntatie per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Samenleving	31	79	60	58	63
Arbeid en werkgelegenheid	27	26	21	20	27
Media	24	22	13	19	15
Goederen en diensten	12	17	18	13	8
Politie en justitie	8	17	6	5	4
Diverse activiteiten	2	4	2	5	5
Onderwijs	1	7	3	4	3
Andere/onduidelijk	3	2			4
Sociale bescherming	1	2			1

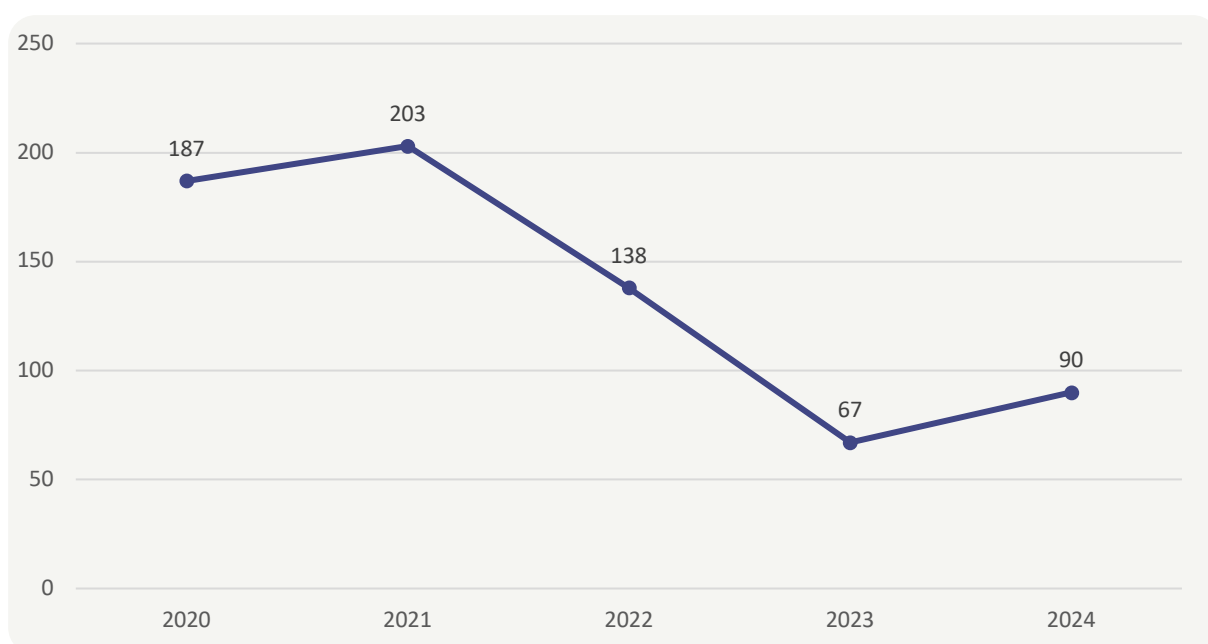

Opvallendste inzichten – dossiers seksuele oriëntatie

- In 2024 openden we 130 dossiers inzake het criterium seksuele oriëntatie.
- We zien de dossiers hoofdzakelijk terug in het domein samenleving, er is een opvallende stijging in dit domein sinds 2021.
- We verwijzen ook naar [Grafiek 118](#) over de verboden gedragingen in de dossiers. Het grote aandeel haatmisdrijven voor de dossiers seksuele oriëntatie valt op. Meer details vind je terug in de details bij de verschillende verboden gedragingen in het hoofdstuk [Aard van de verboden gedragingen](#)
- In [Grafiek 32](#) tonen we ook al het opvallend groot aandeel mannelijke melderders inzake het criterium.

4.2.8 Vermogen

Grafiek 99 : evolutie aantal geopende dossiers vermogen

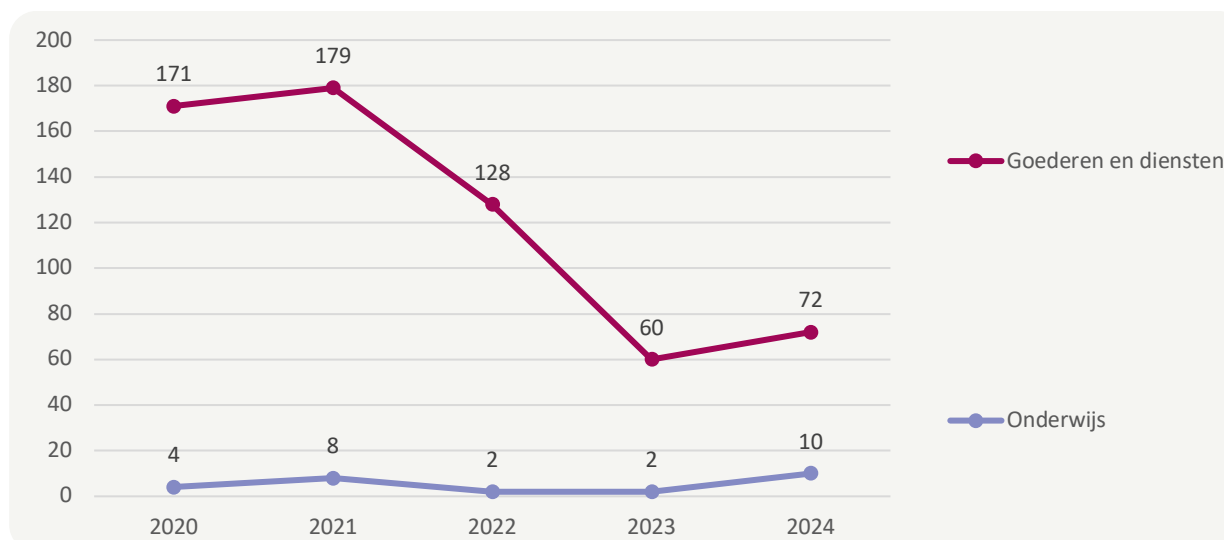

Opvallendste inzichten – dossiers vermogen

- In 2024 openden we 90 dossiers over het criterium vermogen. Een duidelijke afname tegenover 2022 en voorgaande jaren, te linken aan de daling in het aantal geopende dossiers goederen en diensten – huisvesting.
- De meeste dossiers kunnen gelinkt worden aan de aard van de inkomsten zoals bijvoorbeeld OCMW-uitkeringen, werkloosheid of invaliditeit.
- Voor meer details zie [Grafiek 48: geopende dossiers huisvesting per beschermd criterium – evolutie laatste 5 jaar](#). 54 van de 90 dossiers (of 60%) m.b.t. vermogen gaan over huisvesting. Het gaat voornamelijk over weigering van een plaatsbezoek of weigering om te verhuren.

Grafiek 100: geopende dossiers vermogen per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar

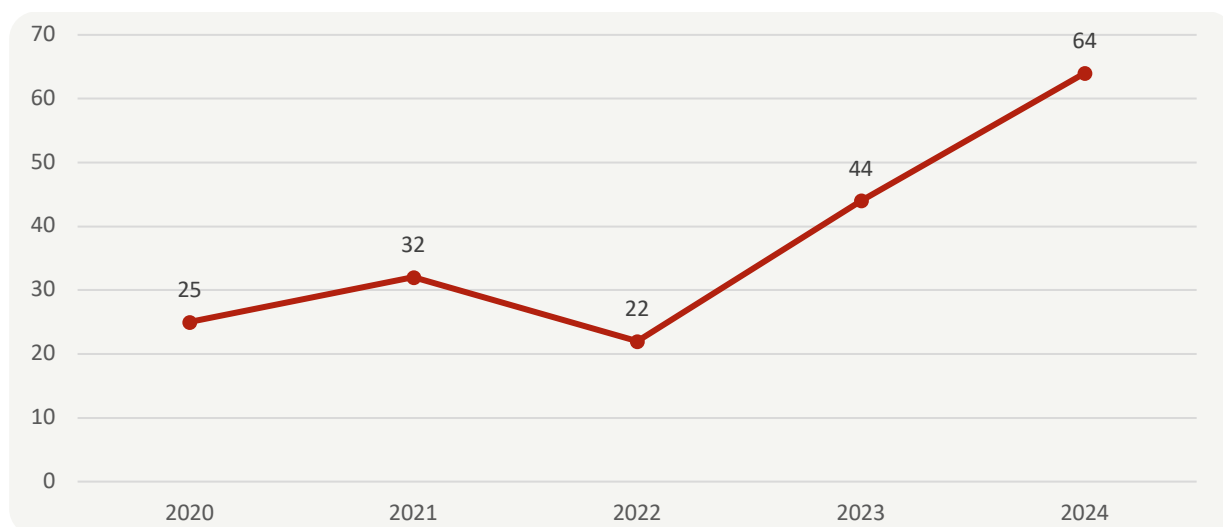
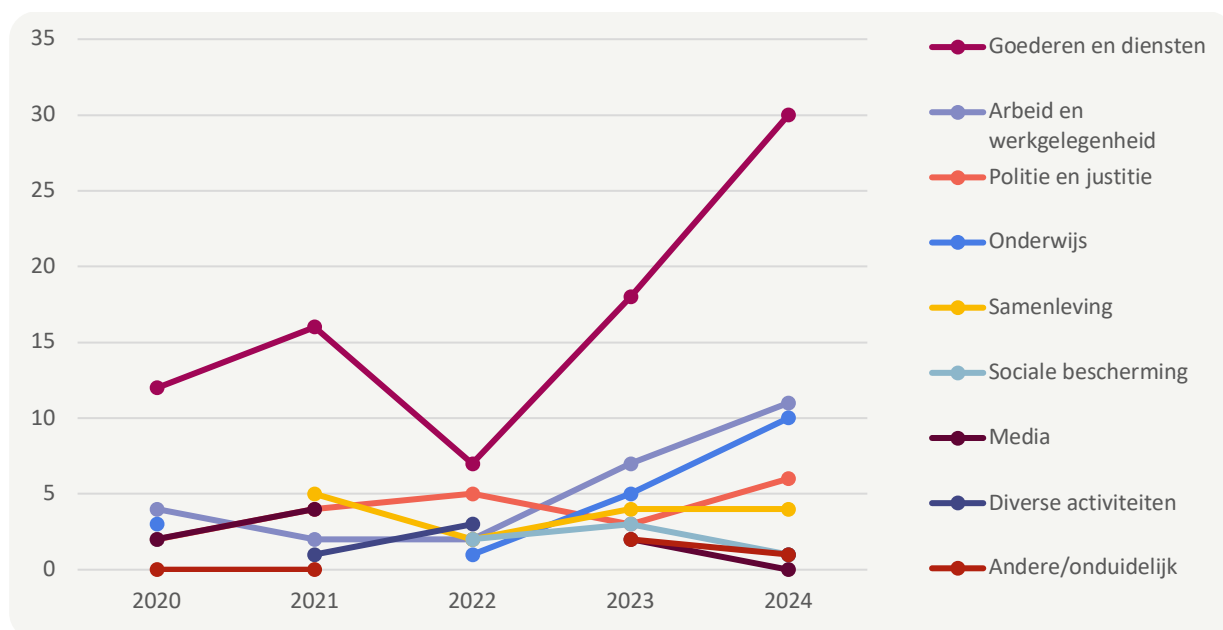

4.2.9 Sociale toestand

Opvallendste inzichten – dossiers sociale toestand

- In 2024 openden we 64 dossiers over het criterium sociale toestand, veelal m.b.t. personen die zich in slechte socio-economische omstandigheden bevinden. We zien een opvallende toename sinds 2022.
- De dossiers zijn voornamelijk terug te vinden in het domein goederen en diensten en met name huisvesting. Een deel van deze dossiers heeft ook betrekking op de 'digitale ongelijkheid'. Denk bijvoorbeeld aan het niet aanvaarden van cash betalingen door een aanbieder van goederen en diensten. De aandacht voor dit thema verklaart voor een deel de toename in dossiers m.b.t. dit criterium.

Grafiek 101 : evolutie aantal geopende dossiers sociale toestand**Grafiek 102 : geopende dossiers sociale toestand per domein (belangrijkste domeinen) – evolutie laatste 5 jaar**

	2020	2021	2022	2023	2024
Goederen en diensten	12	16	7	18	30
Arbeid en werkgelegenheid	4	2	2	7	11
Politie en justitie	2	4	5	3	6
Onderwijs	3		1	5	10
Samenleving		5	2	4	4
Sociale bescherming	2		2	3	1
Media	2	4		2	0
Diverse activiteiten		1	3		1
Andere/onduidelijk	0	0		2	1

4.2.10 Overige beschermde criteria

Grafiek 103: Overzichtstabel – aantal dossiers voor de overige criteria in 2024 per domein

Criterium/domein	Aantal dossiers
Fysieke eigenschap	29
Arbeid en werkgelegenheid	16
Goederen en diensten	6
Media	3
Diverse activiteiten	2
Politie en justitie	1
Andere/onduidelijk	1
Politieke overtuiging	28
Arbeid en werkgelegenheid	7
Media	7
Samenleving	6
Diverse activiteiten	5
Politie en justitie	1
Goederen en diensten	1
Onderwijs	1
Syndicale overtuiging	18
Arbeid en werkgelegenheid	17
Samenleving	1
Burgerlijke staat	18
Goederen en diensten	11
Arbeid en werkgelegenheid	4
Diverse activiteiten	1
Sociale bescherming	1
Politie en justitie	1
Gelinkt aan gezinssituatie (gezinsverantwoordelijkheden of gezinssamenstelling)	12
Goederen en diensten	11
Arbeid en werkgelegenheid	1
Geboorte	3
Arbeid en werkgelegenheid	2
Goederen en diensten	1

4.3 Plaats van de gemelde feiten

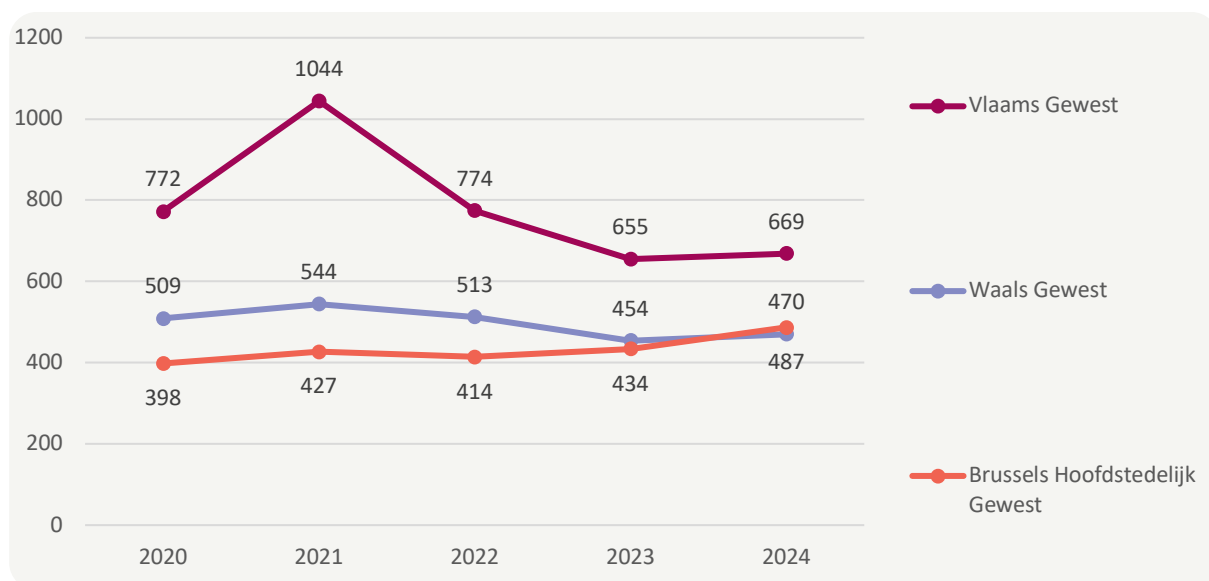
4.3.1 Dossiers per gewest

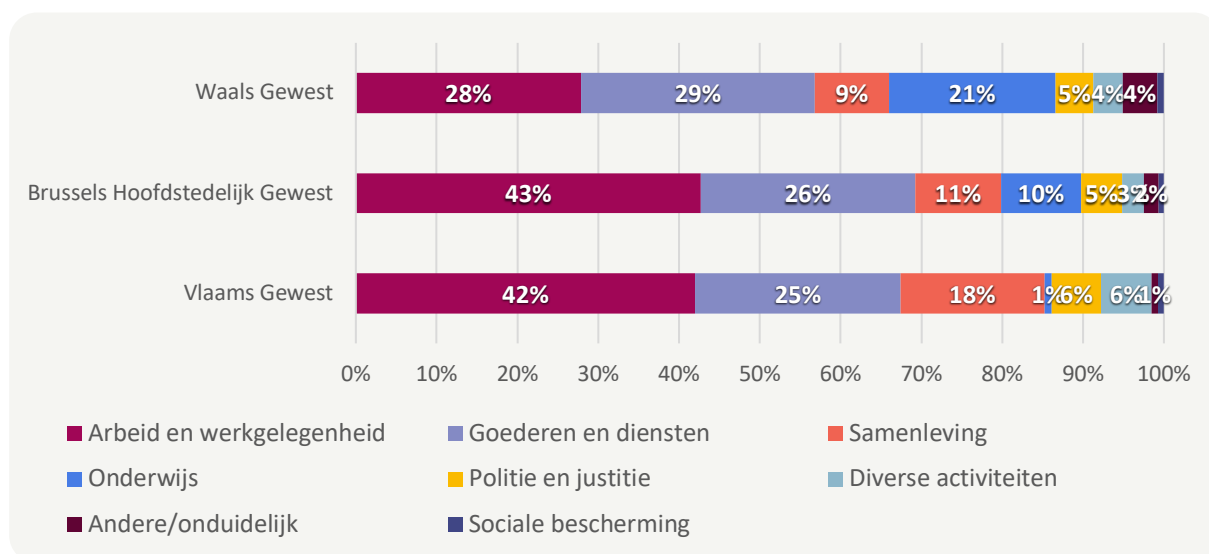

Opvallendste inzichten – de lokalisering van onze dossiers

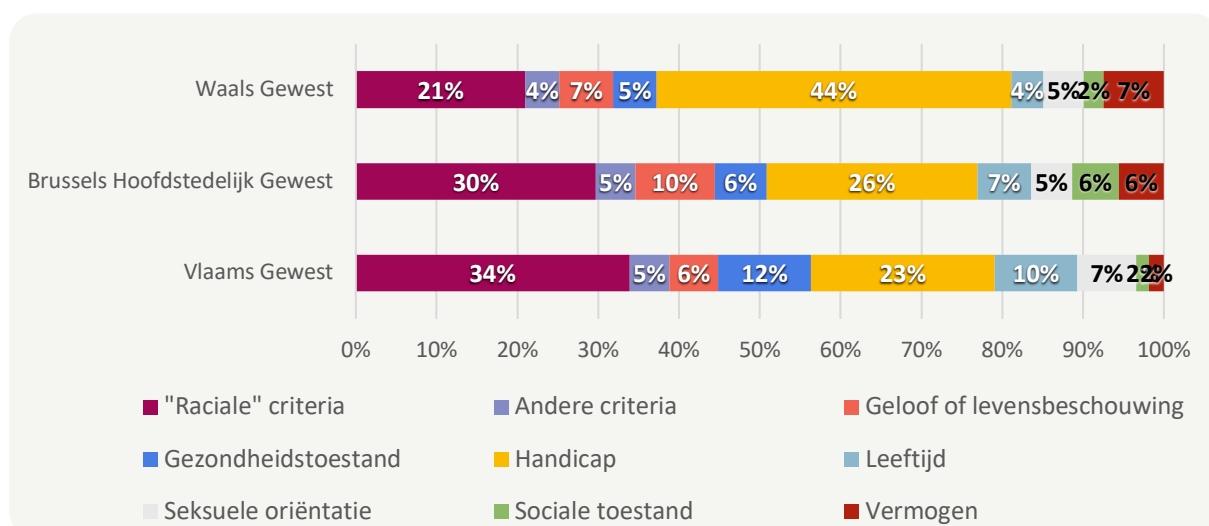
- Het grootste aandeel dossiers blijft uit Vlaanderen komen. We zien niettemin vanaf 2022 (covidpiek buiten beschouwing gelaten), een afname die deels te wijten valt aan het verlies van de Vlaamse bevoegdheden. De daling doet zich immers vooral voor binnen het domein goederen en diensten – huisvesting en onderwijs, domeinen die niet meer tot de bevoegdheid van Unia behoren.
- Voor de overige gewesten blijft het aantal dossiers constanter. Het aantal geopende dossiers in het Brusselse gewest kent wel een gestaag opwaartse tendens, voornamelijk terug te voeren op een stijging in de dossiers arbeid.
- Voor het Waalse gewest lokaliseren we 10 dossiers in 2024 in de gemeenten van de Duitstalige gemeenschap.

Grafiek 104: evolutie van de geopende dossiers per gewest – laatste 5 jaar

Grafiek 105: geopende dossiers 2024 per gewest en per maatschappelijk domein

	Vlaams Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Waals Gewest
Arbeid en werkgelegenheid	281	208	131
Goederen en diensten	170	129	136
Samenleving	119	52	43
Onderwijs	6	48	97
Politie en justitie	41	25	22
Diverse activiteiten	42	13	17
Andere/onduidelijk	5	9	20
Sociale bescherming	5	3	4

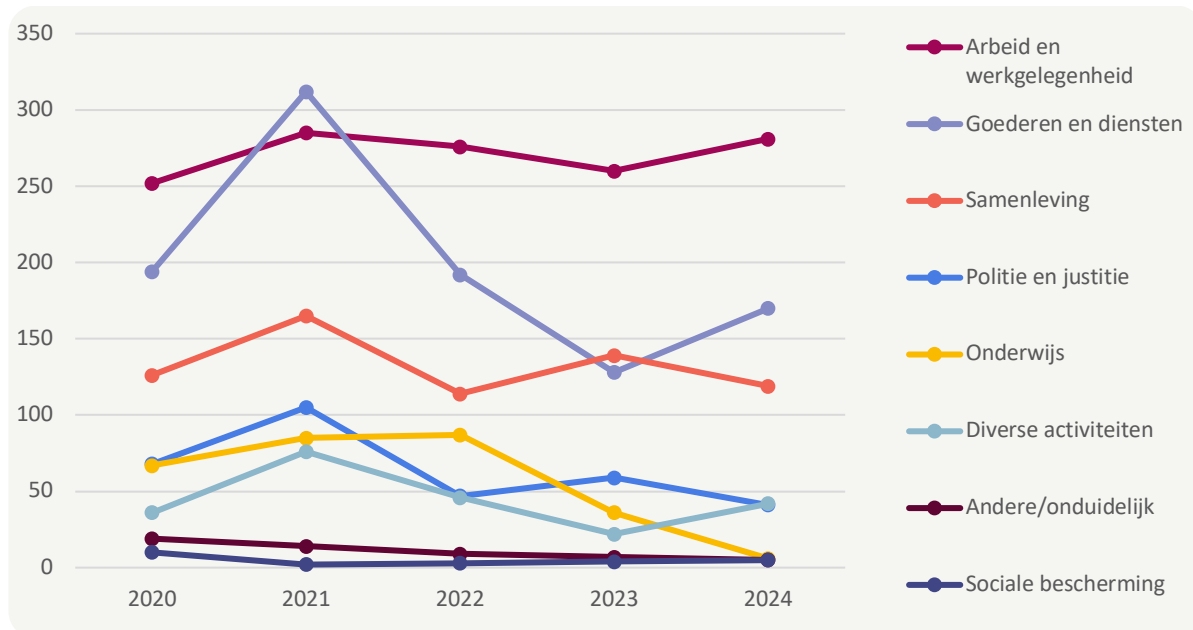
Grafiek 106: geopende dossiers 2024 per gewest en per beschermd criterium

	Vlaams Gewest	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Waals Gewest
"Raciale" criteria	259	170	110
Andere criteria	38	28	22
Geloof of levensbeschouwing	46	56	35
Gezondheidstoestand	88	37	28
Handicap	174	149	230
Leeftijd	78	38	21
Seksuele oriëntatie	56	29	26
Sociale toestand	12	33	13
Vermogen	14	32	39

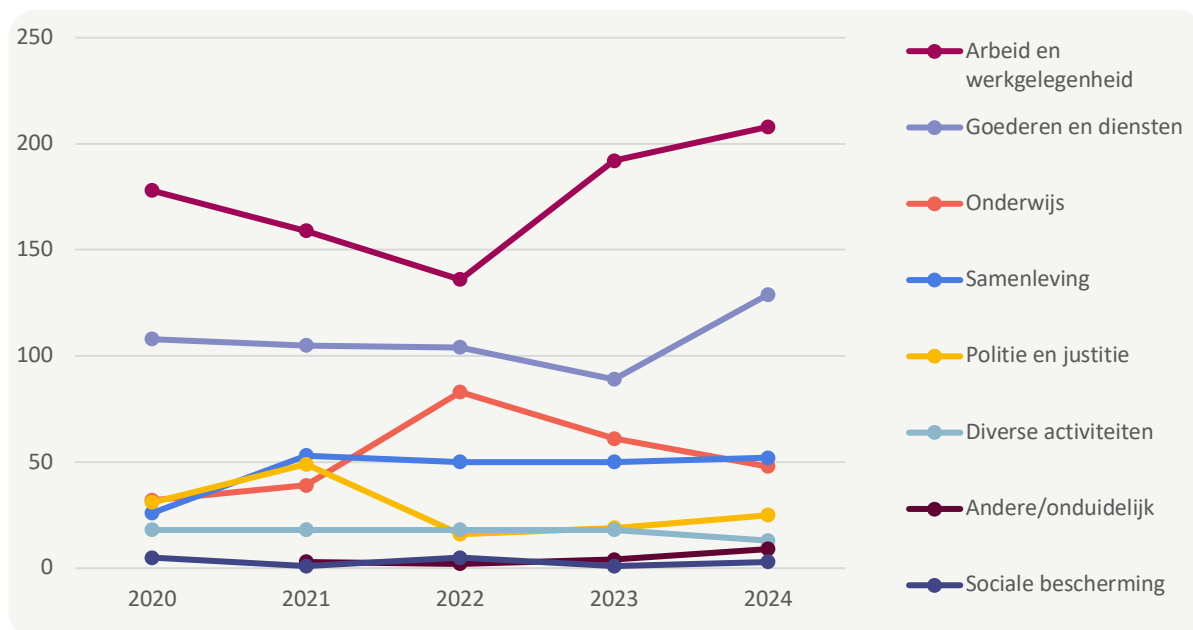

Opvallendste inzichten: domeinen en criteria in de verschillende gewesten

- In het Vlaamse en Brusselse gewest bestaat de top drie domeinen uit werk, goederen en diensten en samenleving. In Wallonië zien we dezelfde tendens, maar vallen de dossiers onderwijs op de derde plaats op.
- Het aandeel dossiers in het domein werk valt vooral in Brussel en Vlaanderen op. In Wallonië zien we vooral een grotere proportie onderwijsdossiers in vergelijking met de andere gewesten. In Vlaanderen is het aandeel onderwijsdossiers bijna volledig weggevallen, te wijten aan het verlies van de Vlaamse bevoegdheden. In Vlaanderen valt voorts het grotere aandeel dossiers in domein samenleving op, vergeleken met de andere gewesten.
- De 'raciale' criteria en handicap vormen in alle gewesten de grootste proportie dossiers.
- In Wallonië valt de grote proportie dossiers handicap meteen op (44% van de dossiers), voor Vlaanderen is het aandeel dossiers 'raciale criteria' met 34% relatief groot.
- In het Brusselse gewest zien we het grootste aandeel (zowel in absolute cijfers als in proportie) van dossiers geloof of levensbeschouwing, niet geheel onlogisch gezien de religieuze diversiteit in onze hoofdstad.
- In Wallonië heeft het criterium vermogen een relatief groot aandeel in de dossiers in vergelijking met de andere gewesten.
- Als we kijken naar de evolutie van de domeinen in de verschillende gewesten valt vooral de daling op in het aantal dossiers goederen en diensten in Wallonië en Vlaanderen. In Grafiek 110 lees je dat de daling voornamelijk terug te vinden is in de dossiers huisvesting. Een mogelijke verklaring ligt hier in de meldingsbereidheid. Heel vaak is de discriminatie moeilijk te bewijzen, tenzij via het uitvoeren van een zogenaamde praktijktest. Voor Vlaanderen valt de daling volledig te linken aan het verlies van de Vlaamse bevoegdheden rond huisvesting.
- In Brussel zien we sinds 2022 opnieuw een toename in de dossiers arbeid en goederen en diensten.

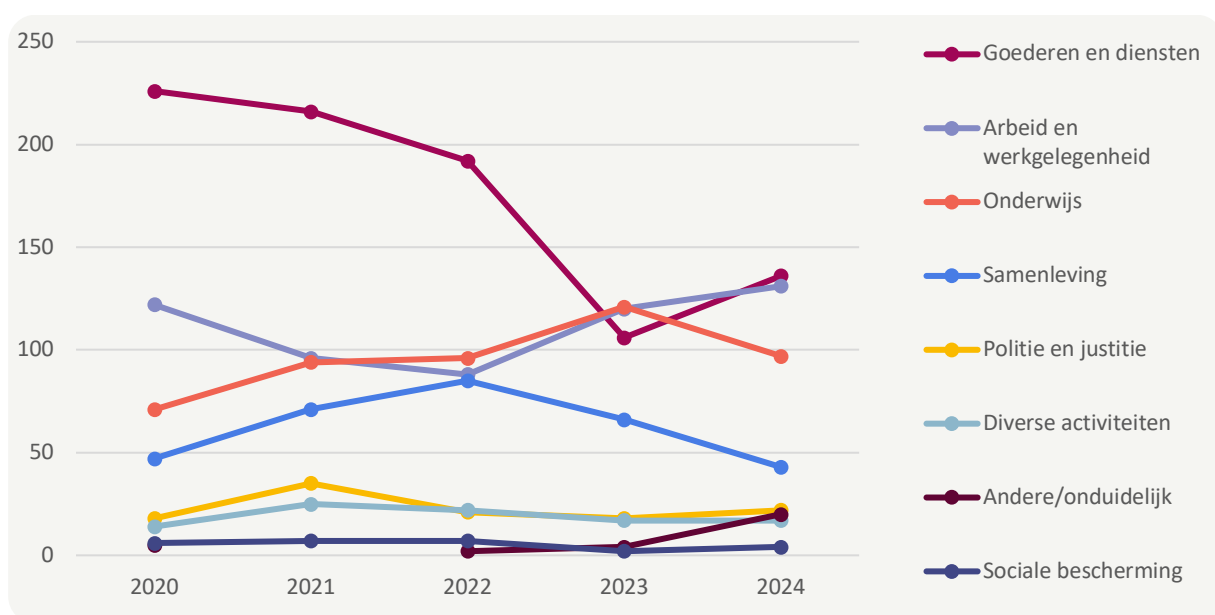
Grafiek 107: evolutie geopende dossiers per domein voor het Vlaamse gewest – afgelopen 5 jaar

	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	252	285	276	260	281
Goederen en diensten	194	312	192	128	170
Samenleving	126	165	114	139	119
Politie en justitie	68	105	47	59	41
Onderwijs	67	85	87	36	6
Diverse activiteiten	36	76	46	22	42
Andere/ongeduidelijk	19	14	9	7	5
Sociale bescherming	10	2	3	4	5

Grafiek 108: evolutie geopende dossiers per domein voor het Brusselse gewest – afgelopen 5 jaar

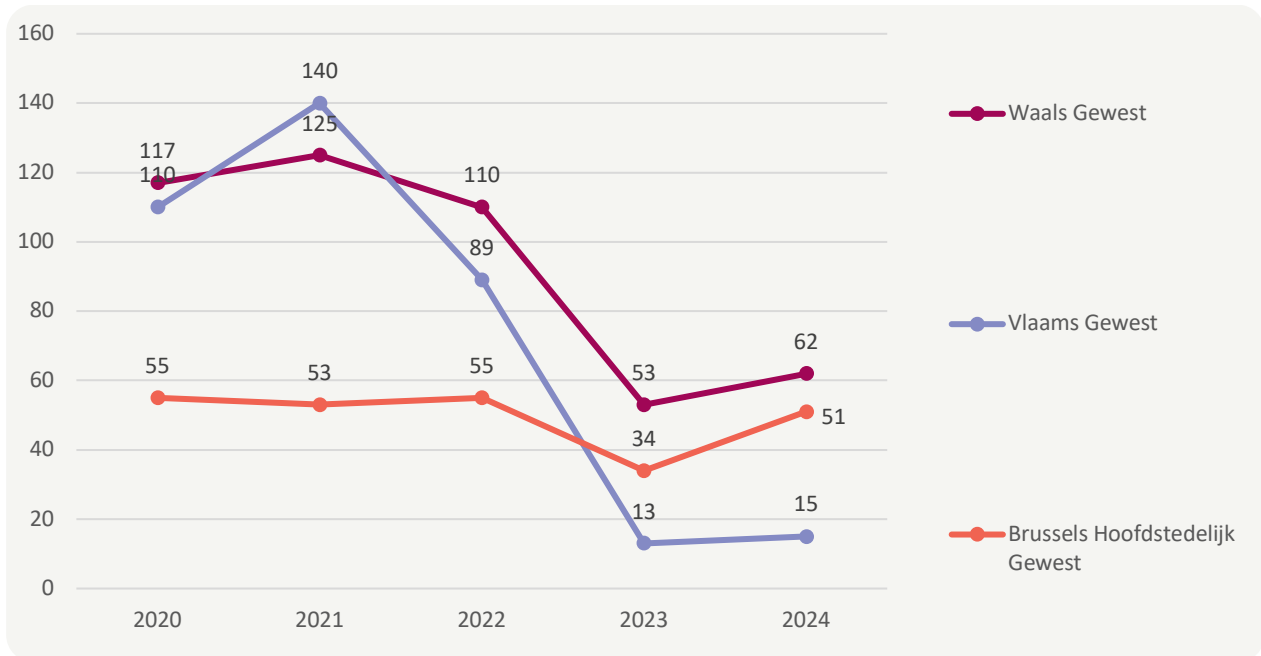
	2020	2021	2022	2023	2024
Arbeid en werkgelegenheid	178	159	136	192	208
Goederen en diensten	108	105	104	89	129
Onderwijs	32	39	83	61	48
Samenleving	26	53	50	50	52
Politie en justitie	31	49	16	19	25
Diverse activiteiten	18	18	18	18	13
Andere/onduidelijk	3	2	4	9	
Sociale bescherming	5	1	5	1	3

Grafiek 109: evolutie geopende dossiers per domein voor het Waalse gewest – afgelopen 5 jaar

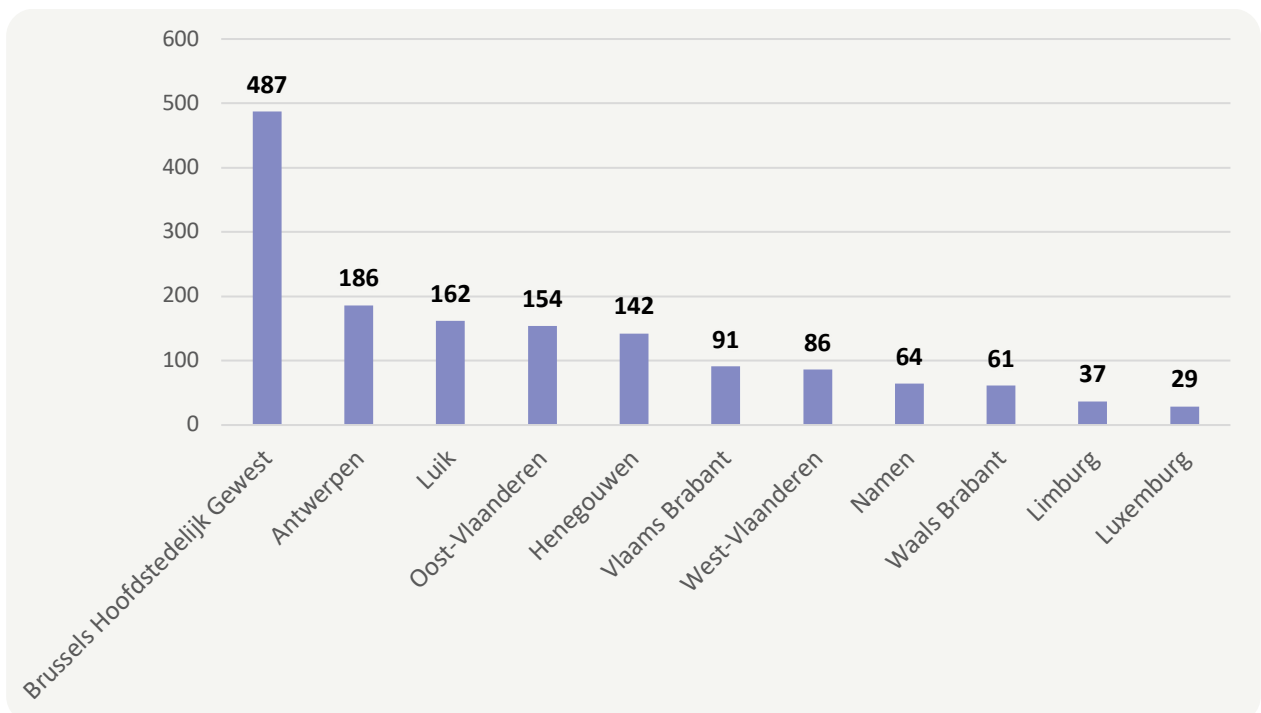
	2020	2021	2022	2023	2024
Goederen en diensten	226	216	192	106	136
Arbeid en werkgelegenheid	122	96	88	120	131
Onderwijs	71	94	96	121	97
Samenleving	47	71	85	66	43
Politie en justitie	18	35	21	18	22
Diverse activiteiten	14	25	22	17	17
Andere/onduidelijk	5		2	4	20
Sociale bescherming	6	7	7	2	4

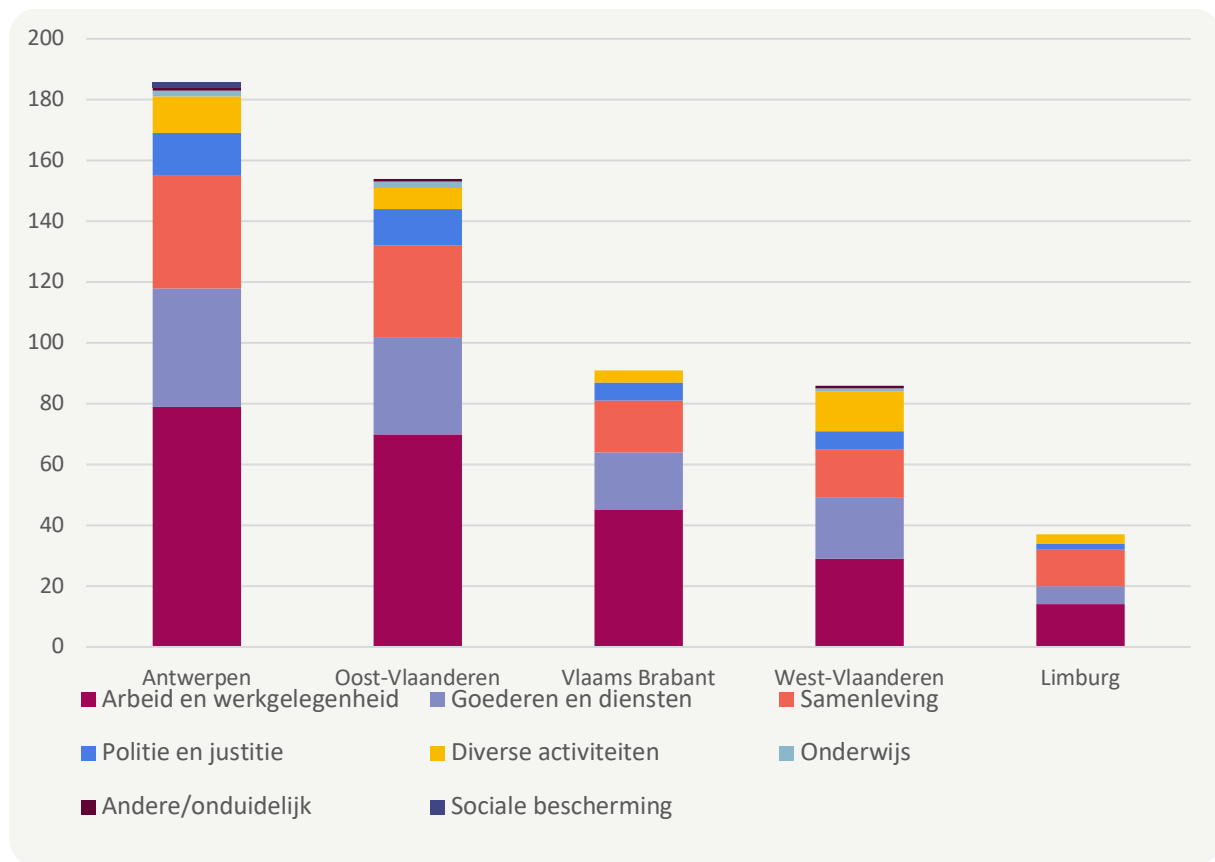
Grafiek 110: evolutie geopende dossiers huisvesting in de verschillende gewesten – afgelopen 5 jaar.

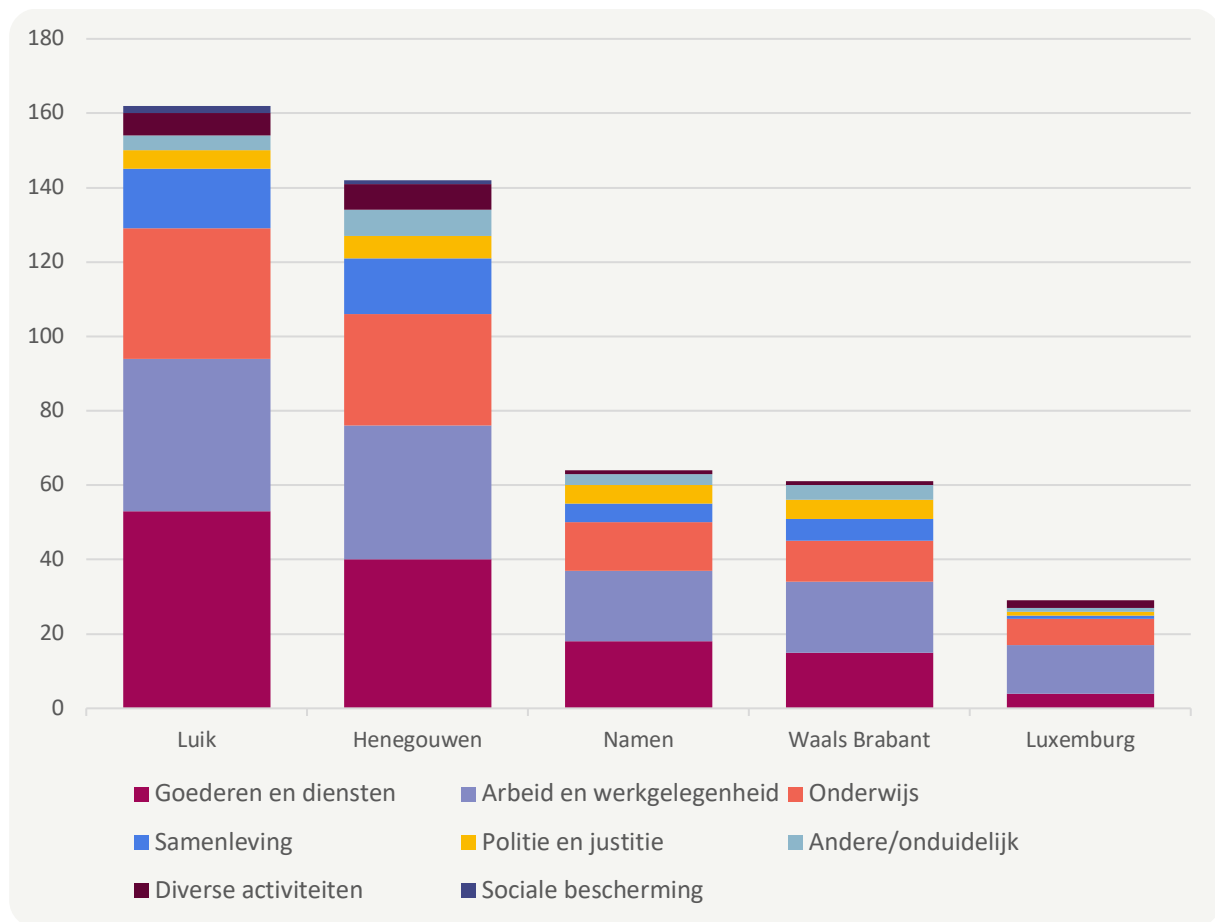
4.3.2 Dossiers per provincie

Grafiek 111 : geopende dossiers 2024 – per provincie

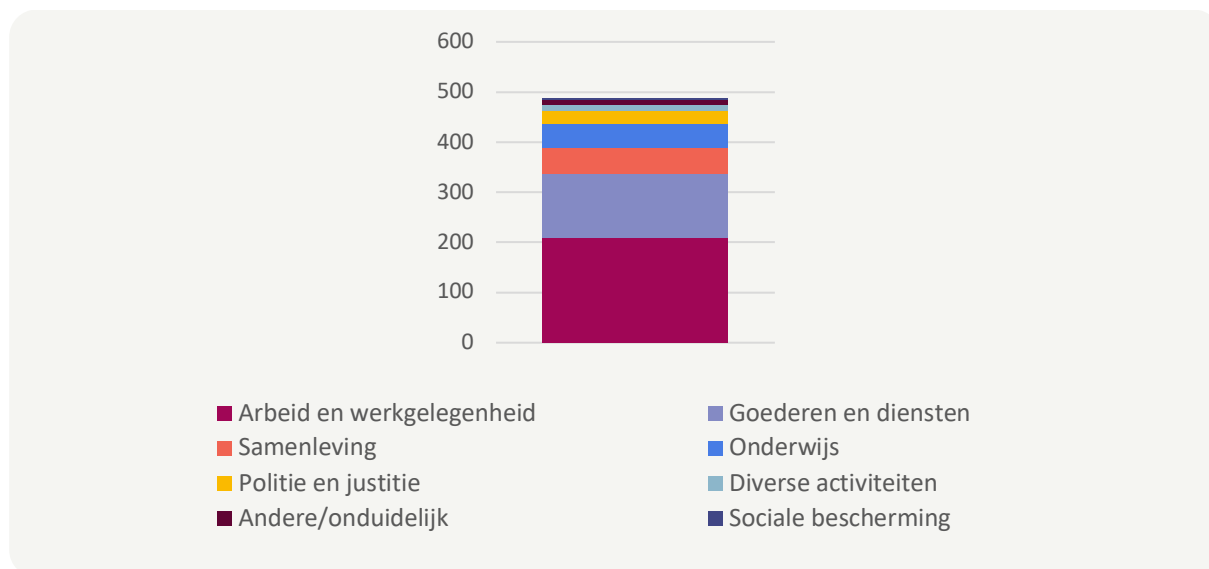

Grafiek 112: geopende dossiers 2024 per provincie in Vlaanderen en per domein

	Antwerpen	Oost-Vlaanderen	Vlaams Brabant	West-Vlaanderen	Limburg
Arbeid en werkgelegenheid	79	70	45	29	14
Goederen en diensten	39	32	19	20	6
Samenleving	37	30	17	16	12
Politie en justitie	14	12	6	6	2
Diverse activiteiten	12	7	4	13	3
Onderwijs	2	2		1	
Andere/onduidelijk	1	1		1	
Sociale bescherming	2				

Grafiek 113: geopende dossiers 2024 per provincie in Wallonië en per domein

	Luik	Henegouwen	Namen	Waals Brabant	Luxemburg
Goederen en diensten	53	40	18	15	4
Arbeid en werkgelegenheid	41	36	19	19	13
Onderwijs	35	30	13	11	7
Samenleving	16	15	5	6	1
Politie en justitie	5	6	5	5	1
Andere/onduidelijk	4	7	3	4	1
Diverse activiteiten	6	7	1	1	2
Sociale bescherming	2	1			

Grafiek 114: geopende dossiers 2024 in het Brussels hoofdstedelijk gewest per domein

Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
Arbeid en werkgelegenheid	208
Goederen en diensten	129
Samenleving	52
Onderwijs	48
Politie en justitie	25
Diverse activiteiten	13
Andere/onduidelijk	9
Sociale bescherming	3

Focus op dossiers in de Duitstalige gemeenschap

Unia opende in 2024 in totaal 10 dossiers die gelokaliseerd konden worden in de gemeenten van de Duitstalige gemeenschap. Hieronder weergegeven per maatschappelijk domein en per criterium.

Grafiek 115: geopende dossiers 2024 op het grondgebied van de Duitstalige gemeenschap – per domein

Duitstalige Gemeenschap	
Goederen en diensten	5
Samenleving	2
Politie en justitie	1
Diverse activiteiten	1
Onderwijs	1
Eindtotaal	10

Grafiek 116: geopende dossiers 2024 op het grondgebied van de Duitstalige gemeenschap – per beschermd criterium

Duitstalige gemeenschap	
Handicap	7
"Raciale" criteria	2
Vermogen	1
Totaal	10

4.4 Aard van de verboden gedragingen

Wat zijn de verboden gedragingen?

Discriminatie

Deze term omvat directe en indirecte discriminatie, opdracht tot discriminatie, pesterijen en het weigeren van redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap. De antidiscriminatiewetgevingen verbieden deze vormen van gedrag. De verschillende discriminatievormen kunnen 'meervoudig' zijn, nl. cumulatief of intersectioneel (zie verder).

Een redelijke aanpassing is een concrete maatregel die negatieve effecten neutraliseert van een onaangepaste omgeving op de deelname van een persoon met een handicap aan het maatschappelijke leven.

Op 22 juni 2023 keurde het federale parlement een wetsontwerp goed om de antidiscriminatiewetgeving te versterken. Hierin werden ook twee vormen van 'meervoudige discriminatie' opgenomen, namelijk cumulatieve en intersectionele discriminatie. Meer uitleg vind je op onze webpagina: <https://www.unia.be/nl/actua/nieuwe-wet-bescherming-bij-discriminatie>. De cumulatieve en intersectionele discriminatie kunnen van toepassing zijn op de reeds bestaande discriminatievorm. Een directe discriminatie kan bijvoorbeeld tegelijkertijd een cumulatief of intersectioneel karakter hebben.

Haatmisdrijven

Haatmisdrijven zijn misdrijven of wandaden waarvoor een strafverzwaring mogelijk is als een van de drijfveren haat, misprijzen of vijandigheid tegenover een persoon is wegens een van de beschermde criteria.

Het kan bijvoorbeeld gaan over moord, intimidatie, slagen en verwondingen, graffiti en beschadiging van roerende en onroerende goederen, aantasting van de vrijheid en de onschendbaarheid van de woning, misbruik van gezag ...

Haatboodschappen

Unia groepeerde hieronder alle uitlatingen die aanzetten tot discriminatie, haat, geweld of segregatie tegenover een persoon of een groep wegens een van de beschermde criteria. Het gaat bijvoorbeeld over aanzetten tot haat, discriminatie of geweld, verbale en non-verbale beledigingen, dreigementen, negationisme, laster, misbruik van communicatiemiddelen ...

Het kan dus onder andere gaan om racistische, islamofobe, homofobe, antisemitische of negationistische uitlatingen die strafbaar zijn volgens de wet. Het gaat niet om uitlatingen die, ondanks hun schokkende of kwetsende aard, onder de vrijheid van meningsuiting vallen.

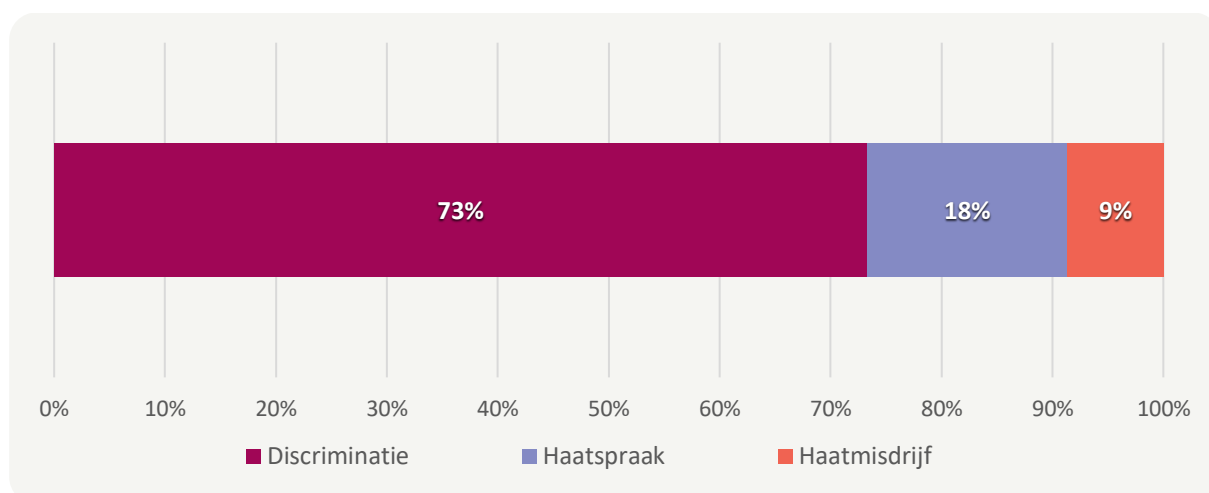
4.4.1 Overzicht van de verschillende verboden gedragingen in de dossiers

Opvallendste inzichten – de verboden gedragingen in onze afgesloten dossiers

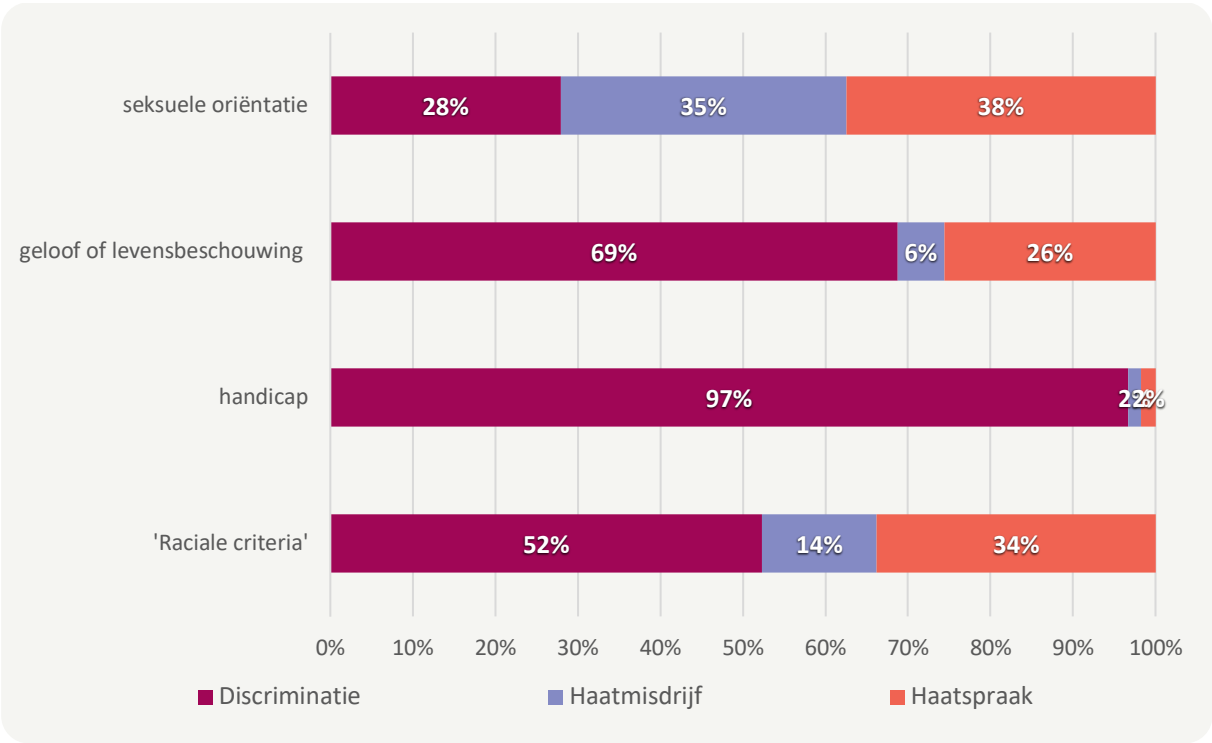
- Het overgrote deel van de dossiers gaat over discriminatie gevolgd door haatmisdrijven en haatspraak.
- Als we inzoomen op de beschermde criteria in combinatie met de verboden gedragingen zien we enkele opvallende verschillen. [Grafiek 118](#) laat zien dat de dossiers handicap bijna in alle gevallen gaan over discriminatie. Voor het criterium seksuele geaardheid zijn de proporties voor dossiers haatspraak en haatmisdrijven opvallend groot. Met name de proportie haatmisdrijven steekt ver uit in vergelijking met de andere criteria.
- Als we inzoomen op de domeinen in combinatie met de verboden gedragingen zien we in [Grafiek 119](#) dat haatspraak dossiers bijna volledig terug te vinden zijn in de domeinen media en samenleving. De domeinen arbeid en goederen en diensten hebben bijna exclusief betrekking op discriminatie.
- In de analyse van de domeinen en criteria van de dossiers wordt waar relevant verder in detail naar onderstaande statistieken verwezen.
- **Opgelet!** Zoals vermeld in de methodologische opmerkingen kijken we bij de analyse van de verboden gedragingen naar de afgesloten dossiers. We maken in de meeste grafieken geen onderscheid in de gegrondheid van de verboden gedragingen. Dit is in de meerderheid van de dossiers immers een beoordeling van Unia en niet van een rechter. De cijfers in dit hoofdstuk zijn dus vooral indicatief voor het type dossier en de aard van de feiten. In de tabel bij [Grafiek 117](#) wordt het aandeel dossiers, die door Unia als gegrond of vermoeden werden beschouwd, wel aangegeven. In het hoofdstuk [Gegrondheid en resultaten](#) bespreken we de gegrondheid voor het geheel van de afgesloten dossiers in meer detail. Ongeacht de verboden gedragingen beschouwt Unia de dossiers in meer dan de helft van de gevallen als gegrond, of oordeelt Unia dat er sprake is van een vermoeden van inbreuk op de wetgeving.

Grafiek 117: aantal afgesloten dossiers 2024 per type verboden gedraging

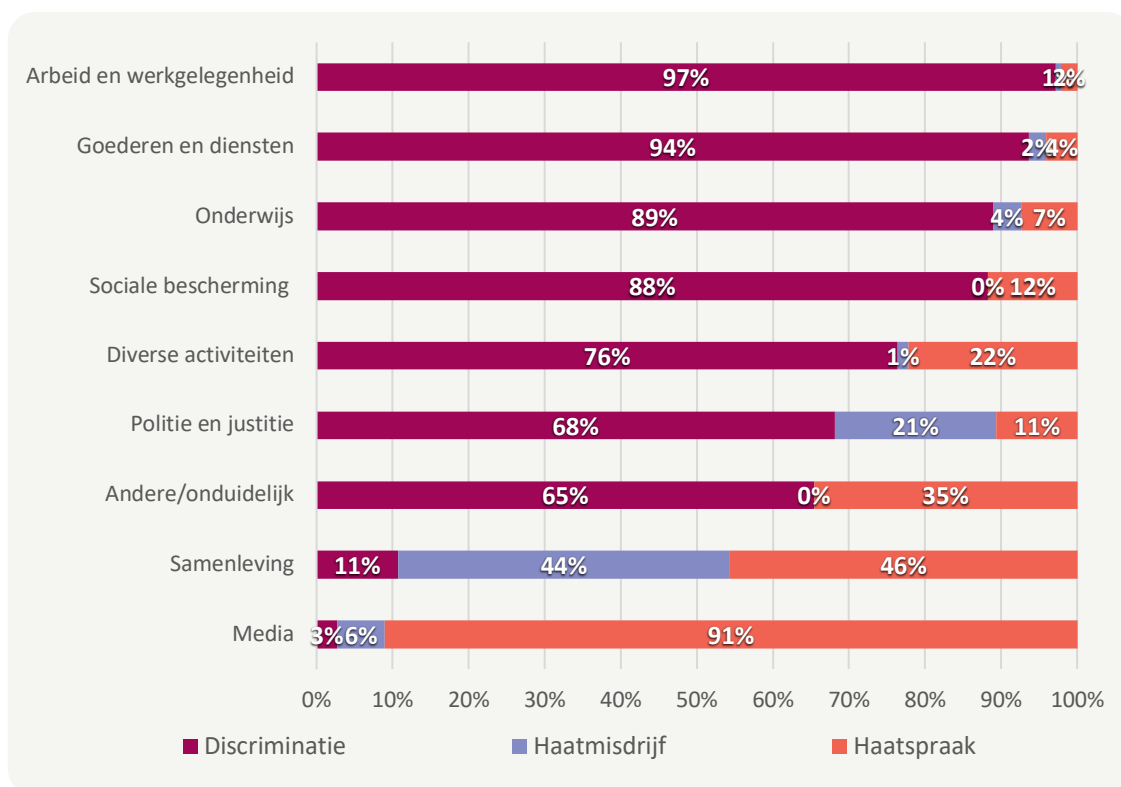

Verboden gedraging	Aantal dossiers	Waarvan geground of vermoeden	Onvoldoende elementen	Niet geground
Discriminatie	1314	53%	32%	14%
Haatspraak	323	58%	27%	13%
Haatmisdrijf	156	68%	27%	4%

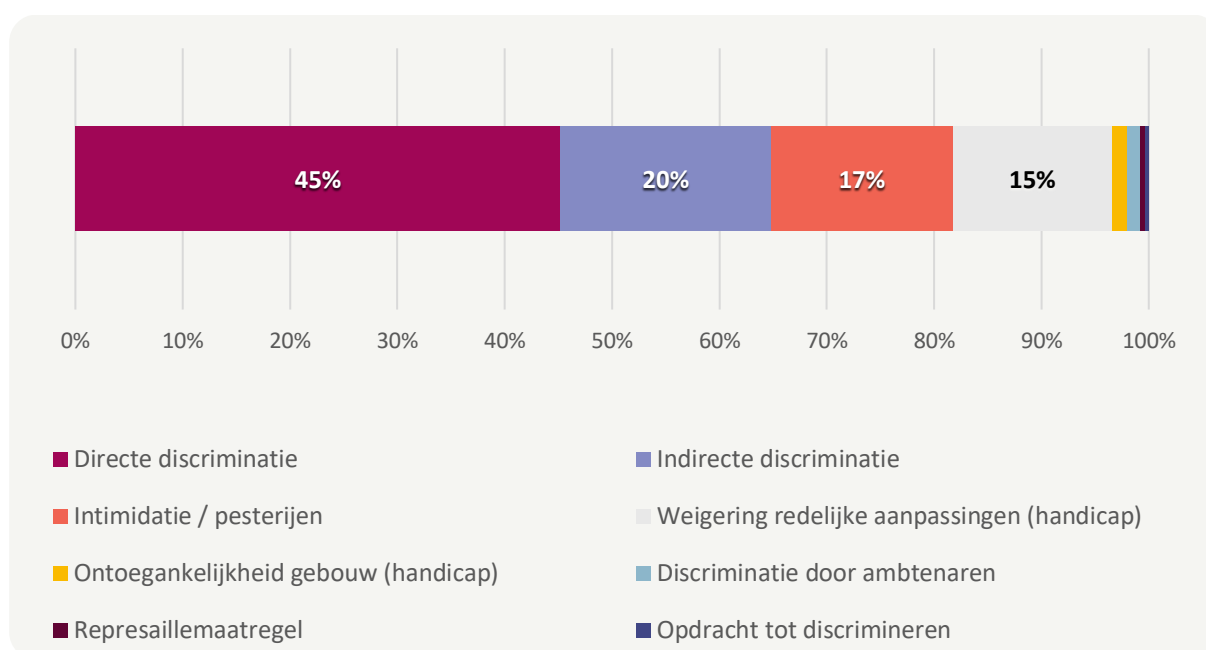
Grafiek 118: afgesloten dossiers 2024 per beschermd criterium (belangrijkste criteria) en per type verboden gedraging

	“Raciale criteria”	Handicap	Geloof of levens - beschouwing	Seksuele oriëntatie
Discriminatie	373	484	134	38
Haatmisdrijf	99	8	11	47
Haatspraak	241	9	50	51

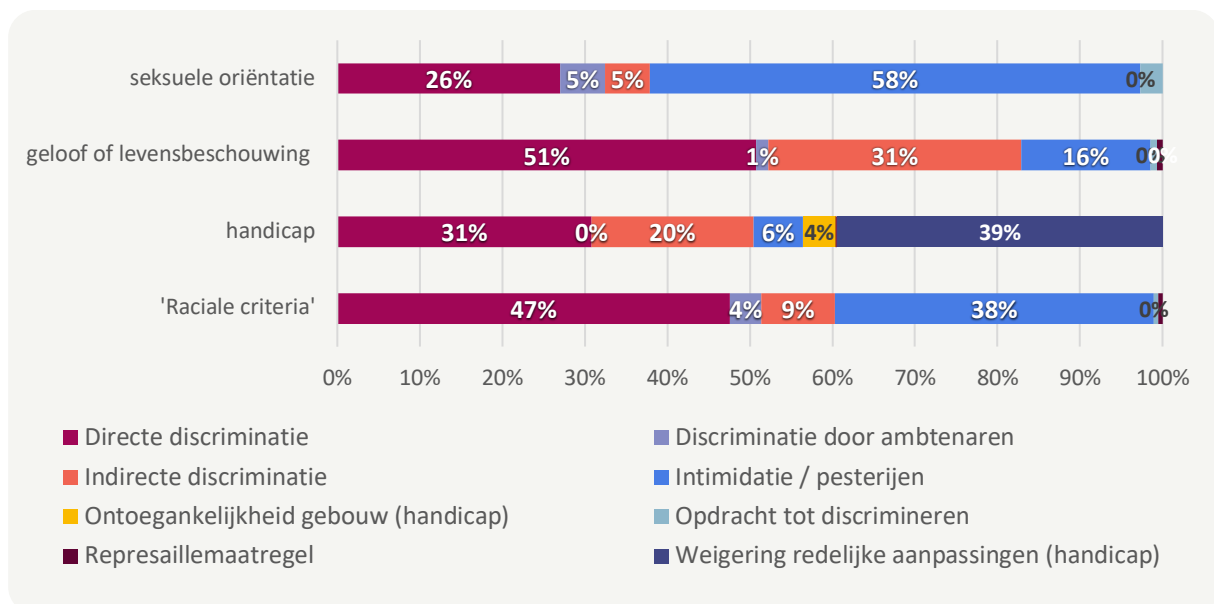
Grafiek 119: afgesloten dossiers 2024 per domein en per type verboden gedraging

4.4.2 Dossiers discriminatie

Grafiek 120: afgesloten dossiers discriminatie 2024 – detail van het type discriminatie

	Aantal dossiers	%
Directe discriminatie	594	45%
Indirecte discriminatie	257	20%
Intimidatie / pesterijen	223	17%
Weigering redelijke aanpassingen (handicap)	194	15%
Ontoegankelijkheid gebouw (handicap)	19	1%
Discriminatie door ambtenaren	16	1%
Represaillemaatregel	6	0%
Opdracht tot discrimineren	5	0%

Grafiek 121: afgesloten dossiers discriminatie 2024 per beschermd criterium en per detail van het type discriminatie

	'Raciale criteria'	Handicap	Geloof of levensbeschouwing	Seksuele oriëntatie
Directe discriminatie	47%	31%	51%	26%
Discriminatie door ambtenaren	4%	0%	1%	5%
Indirecte discriminatie	9%	20%	31%	5%
Intimidatie/ pesterijen	38%	6%	16%	58%
Ontoegankelijkheid gebouw (handicap)	0%	4%	0%	0%
Opdracht tot discrimineren	1%	0%	1%	3%
Represaillemaatregel	1%	0%	1%	0%
Weigering redelijke aanpassingen (handicap)		39%	0%	

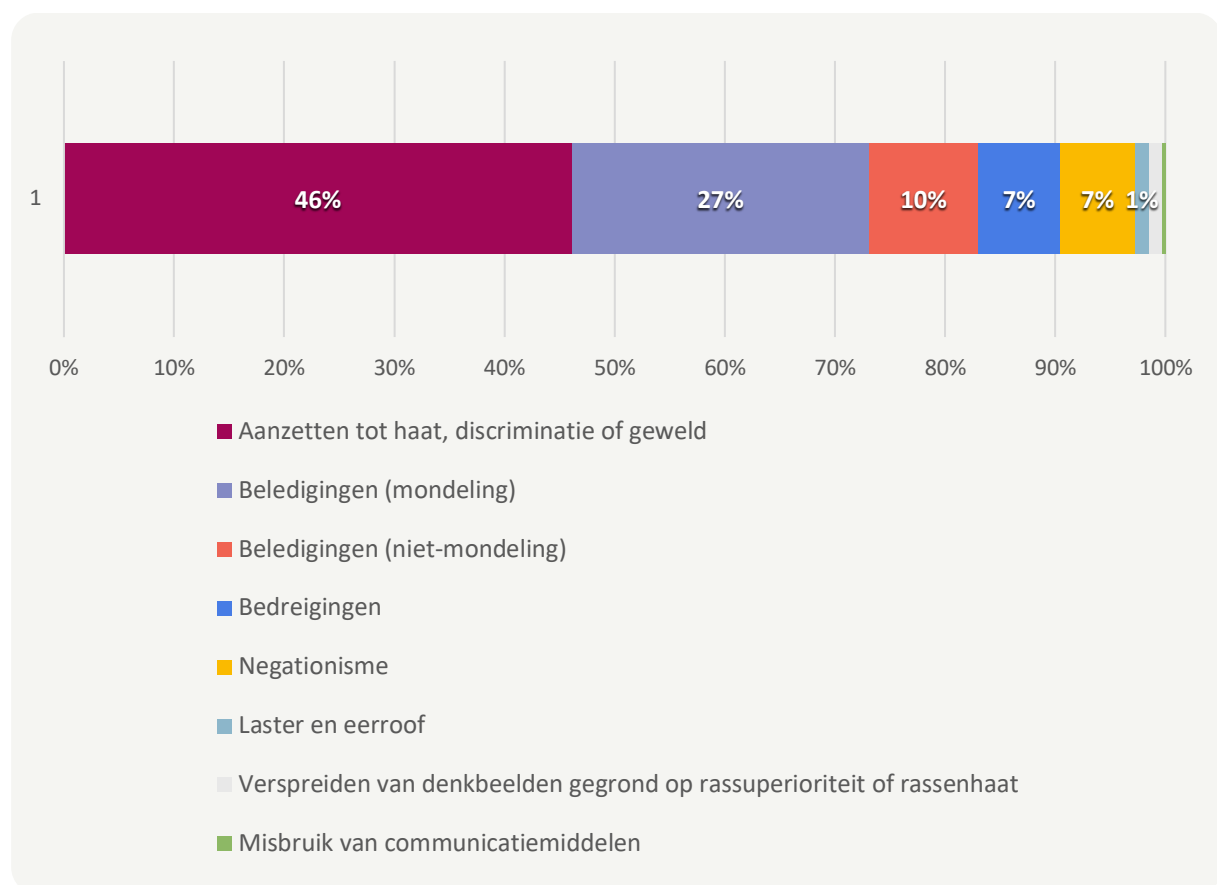

Opvallendste inzichten – discriminatievormen voor de verschillende criteria

- De proportie voor discriminatoire intimidatie/pesterijen is opvallend groot bij de criteria seksuele geaardheid en de 'raciale criteria'. Voor seksuele geaardheid is dit de vaakst voorkomende discriminatievorm.
- Voor het criterium handicap zien we vooral een weigering van redelijke aanpassingen.
- Voor het criterium geloof of levensbeschouwing valt de indirecte discriminatie op in vergelijking met de andere criteria. Deze discriminatievorm komt vaak voor bij discriminatie die te maken heeft met veruiterlijking van geloof. Bijvoorbeeld bij verboden op het dragen van religieuze symbolen in het bijzonder een hoofddoek.
- Sinds 2024 registreren we ook meervoudige discriminatie onder de nieuwe discriminatievormen: cumulatieve en intersectionele discriminatie. Van de 1314 discriminatievormen in de dossiers herkent Unia in 36 gevallen een intersectionele discriminatie en in 16 gevallen een meervoudige discriminatie. Deze discriminatievormen zijn nieuwe concepten en soms moeilijk identificeerbaar.

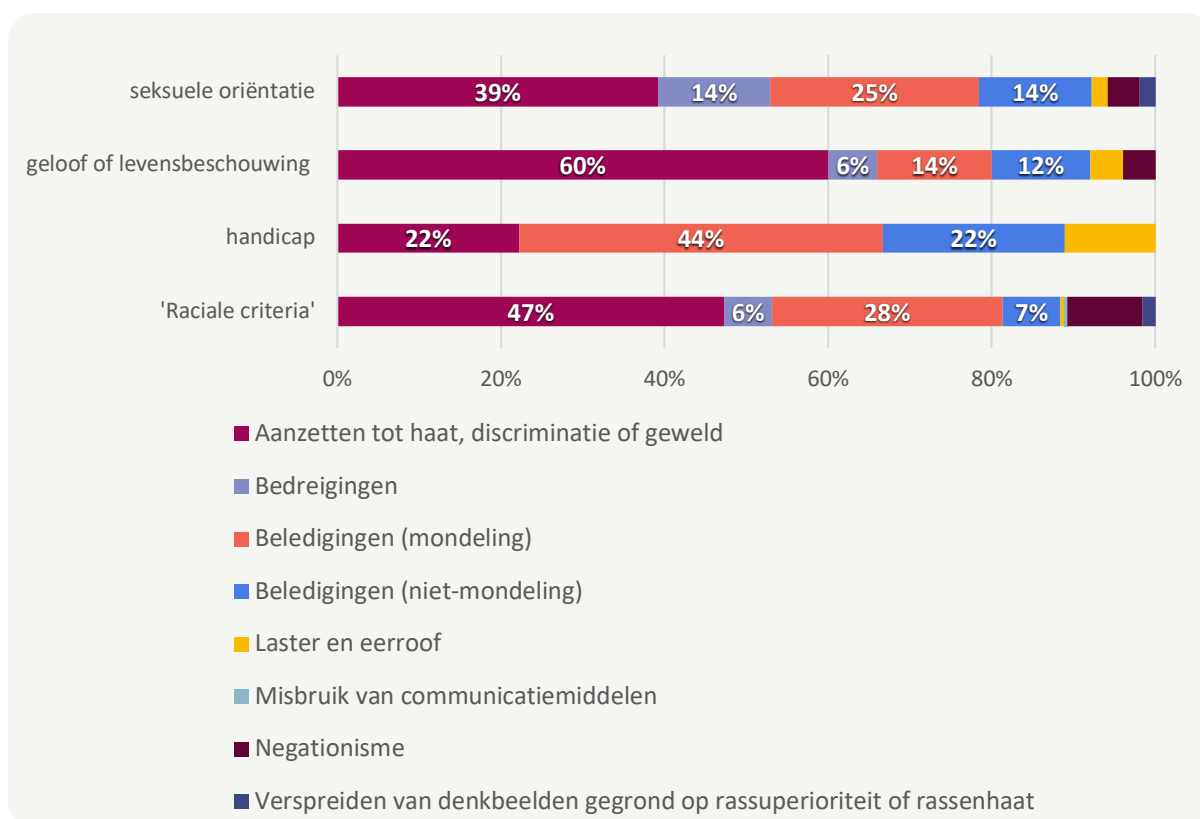
4.4.3 Dossiers haatspraak

Grafiek 122: afgesloten dossiers haatspraak 2024 – detail van het misdrijf

	Aantal dossiers	%
Aanzetten tot haat, discriminatie of geweld	149	46%
Beledigingen (mondeling)	87	27%
Beledigingen (niet-mondeling)	32	10%
Bedreigingen	24	7%
Negationisme	22	7%
Laster en eerroof	4	1%
Verspreiden van denkbeelden gegrond op rassuperioriteit of rassenhaat	4	1%
Misbruik van communicatiemiddelen	1	0%

Grafiek 123: afgesloten dossiers haatspraak 2024 per criterium en per detail van het misdrijf

	'Raciale criteria'	Handicap	Geloof of levensbeschouwing	Seksuele oriëntatie
Aanzetten tot haat, discriminatie of geweld	47%	22%	60%	39%
Bedreigingen	6%		6%	14%
Beledigingen (mondeling)	28%	44%	14%	25%
Beledigingen (niet-mondeling)	7%	22%	12%	14%
Laster en eerroof	0%	11%	4%	2%
Misbruik van communicatiemiddelen	0%			
Negationisme	9%		4%	4%
Verspreiden van denkbeelden gegrond op rassuperioriteit of rassenhaat	2%			2%

Opvallendste inzichten – haatspraak voor de verschillende criteria

- Voor alle criteria (uitgezonderd handicap) zien we meestal het misdrijf ‘aanzetten tot haat, discriminatie of geweld’ terugkomen. De proportie is extra opvallend voor het criterium geloof of levensbeschouwing (60%)
- Personen met een handicap krijgen het vaakst te maken met mondelinge beledigingen.
- In combinatie met het grote aandeel discriminatoire intimidatie/pesterijen voor het criterium seksuele oriëntatie valt hier ook de proportie ‘bedreigingen’ op in vergelijking met andere criteria.

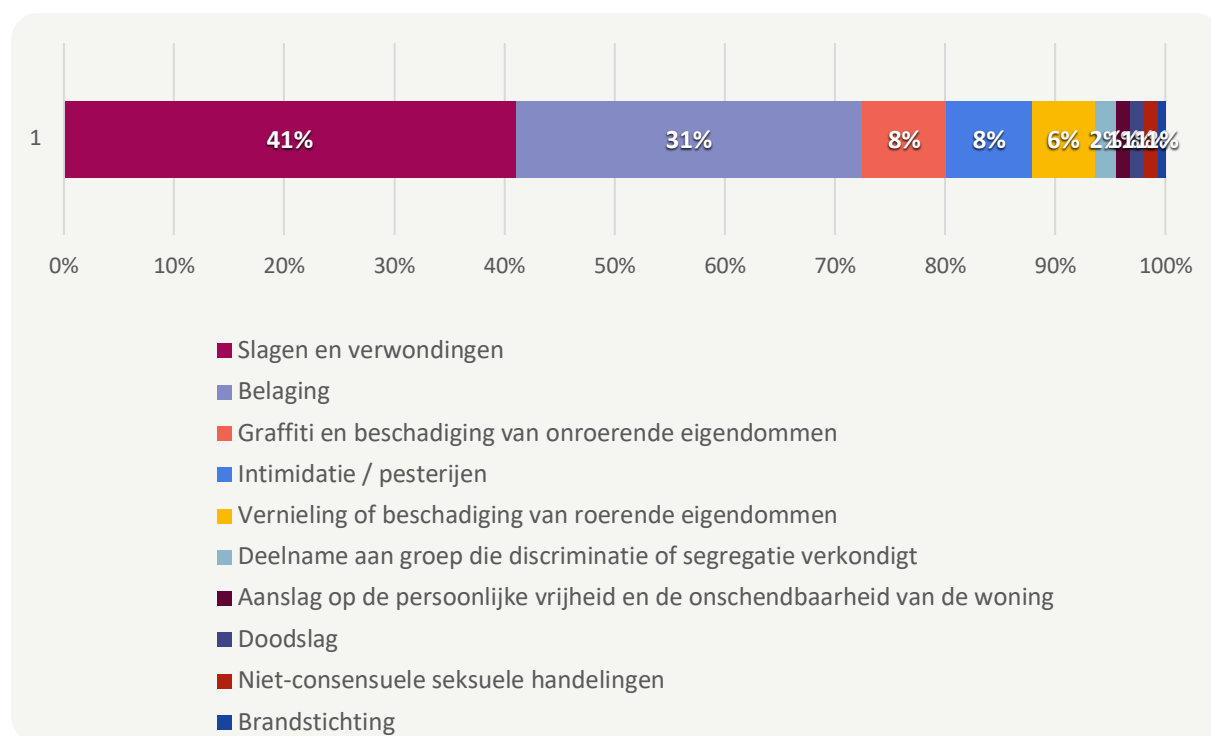
4.4.4 Dossiers haatmisdrijven

Opvallendste inzichten – haatmisdrijven voor de verschillende criteria

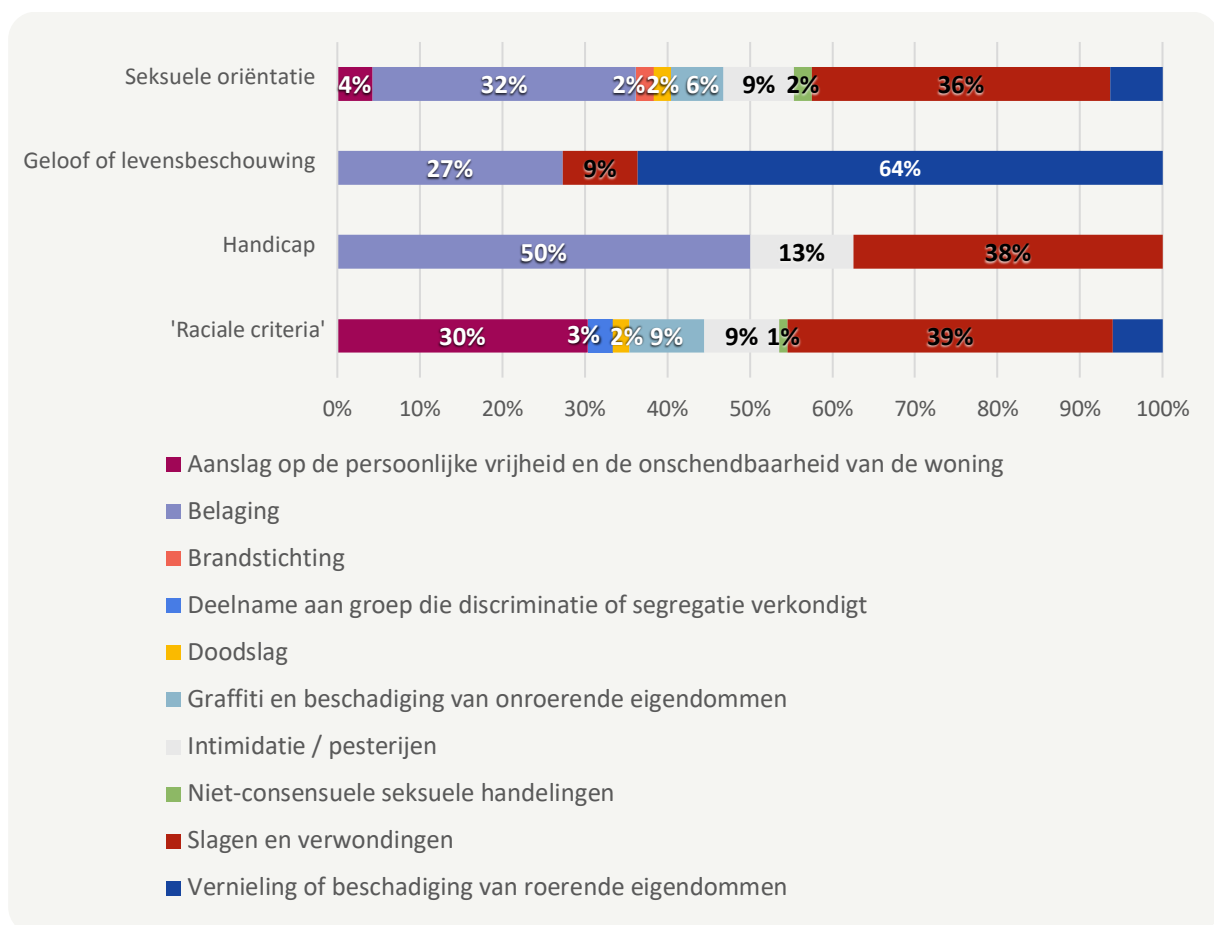
- Op het geheel van de dossiers zien we slagen en verwondingen het vaakste terugkomen.
- Voor het criterium geloof valt het aandeel vernielen van onroerende eigendommen sterk op (64% van de dossiers haatmisdrijven).
- Belaging komt het vaakst voor bij personen met een handicap. Ook voor seksuele geaardheid valt dit misdrijf op.

Grafiek 124: afgesloten dossiers haatmisdrijven 2024 – detail van het misdrijf

	Aantal dossiers	%
Slagen en verwondingen	64	41%
Belaging	49	31%
Graffiti en beschadiging van onroerende eigendommen	12	8%
Intimidatie / pesterijen	12	8%
Vernieling of beschadiging van roerende eigendommen	9	6%
Deelname aan groep die discriminatie of segregatie verkondigt	3	2%
Aanslag op de persoonlijke vrijheid en de onschendbaarheid van de woning	2	1%
Doodslag	2	1%
Niet-consensuele seksuele handelingen	2	1%
Brandstichting	1	1%

Grafiek 125: afgesloten dossiers haatmisdrijven 2024 per criterium en per detail van het misdrijf

	'Raciale criteria'	Handicap	Geloof of levensbeschouwing	Seksuele oriëntatie
Aanslag op de persoonlijke vrijheid en de onschendbaarheid van de woning	30%			4%
Belaging	0%	50%	27%	32%
Brandstichting	0%			2%
Deelname aan groep die discriminatie of segregatie verkondigt	3%			
Doodslag	2%			2%
Graffiti en beschadiging van onroerende eigendommen	9%			6%
Intimidatie / pesterijen	9%	13%		9%
Niet-consensuele seksuele handelingen	1%			2%
Slagen en verwondingen	39%	38%	9%	36%
Vernieling of beschadiging van roerende eigendommen	6%		64%	6%

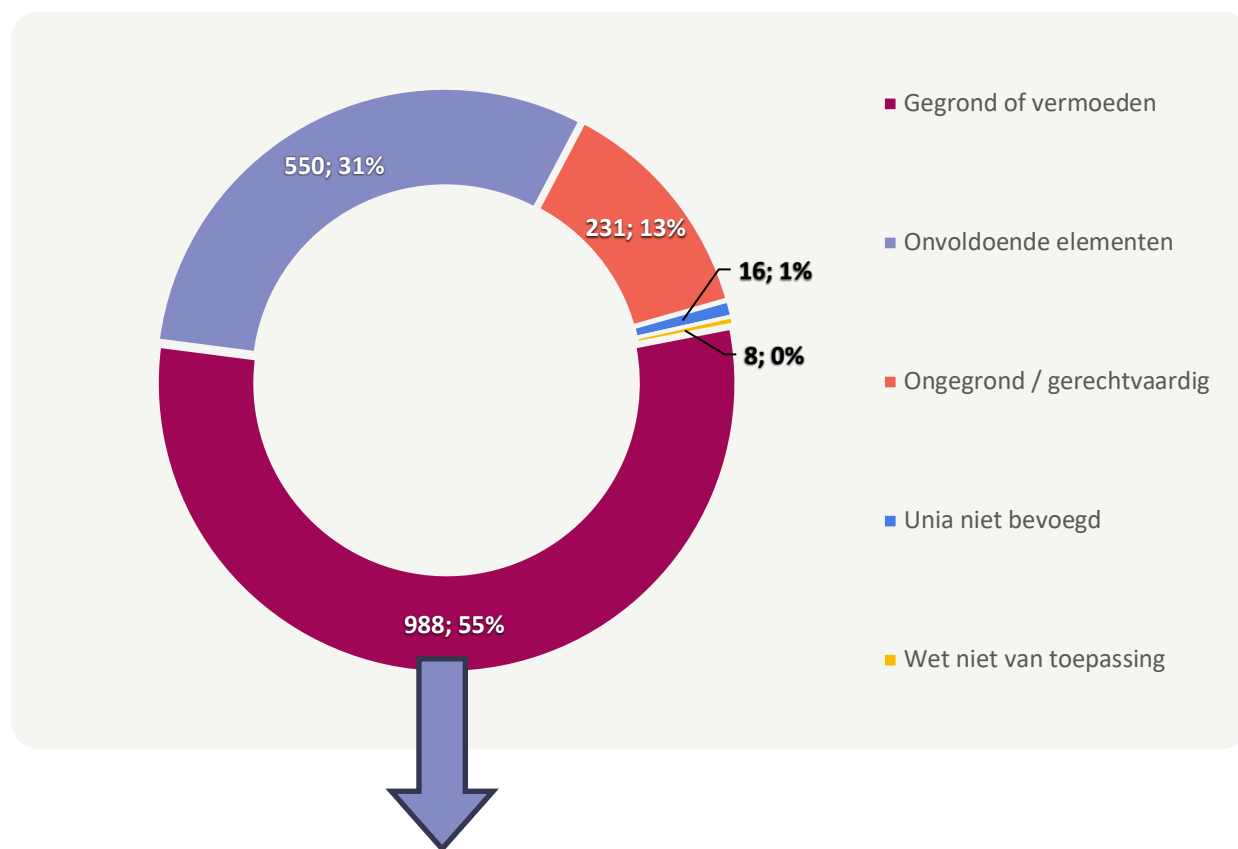
4.5 Gegrondheid en resultaten

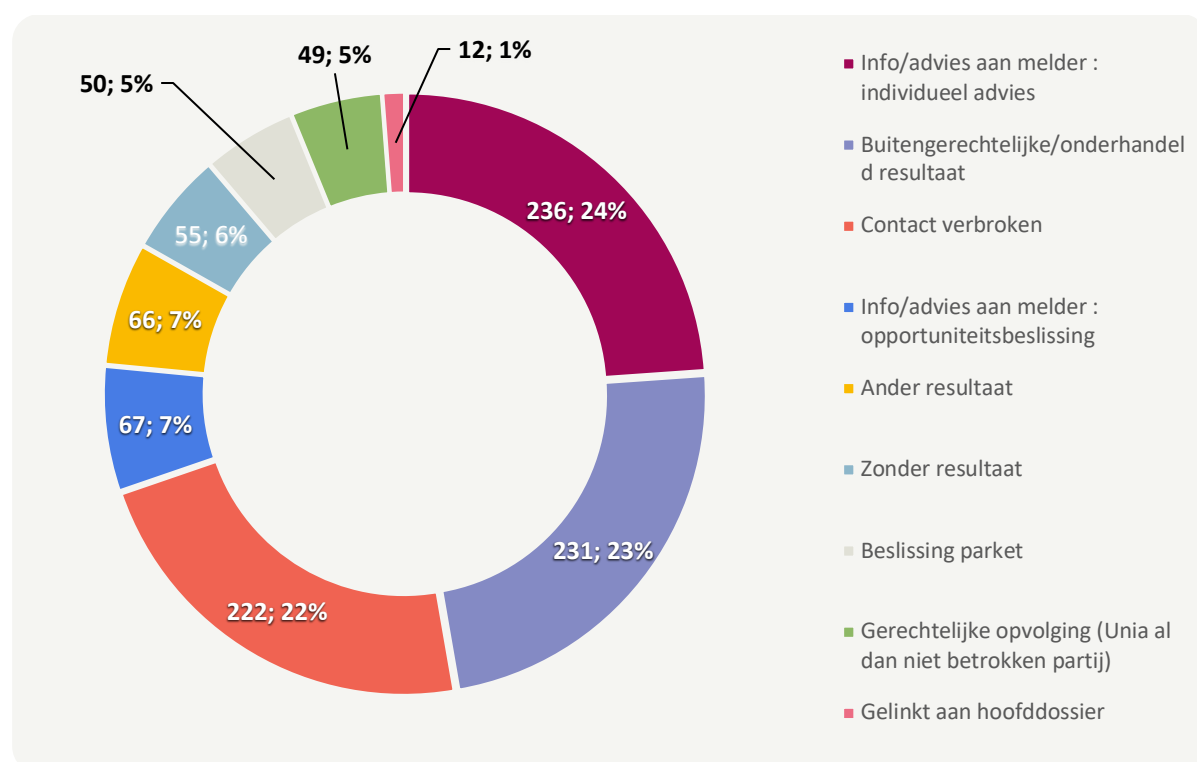
Opvallendste inzichten – de gegrondheid en resultaten van de afgesloten dossiers

- In 2024 sloot Unia 1793 individuele dossiers af. We beschouwden meer dan de helft (55%) daarvan als gegrond volgens de wetgeving of er was een sterk vermoeden van inbreuk op de wetgeving. In een aanzienlijk aandeel (31%) van de dossiers waren er te weinig elementen om de gegrondheid te kunnen beoordelen, wat de problematiek van de bewijslast illustreert. In de minderheid van de dossiers bleek na analyse dat de feiten niet gegrond waren of dat het verschil in behandeling gerechtvaardigd kon worden. Het kan namelijk dat een verschil in behandeling is vastgelegd door een wet, of een legitiem doel nastreeft waarvoor de gebruikte middelen proportioneel en noodzakelijk zijn. In dat geval is er geen sprake van discriminatie.
- Voor de gegronde dossiers vond Unia in 23% van de gevallen een buitengerechtelijke oplossing of onderhandeld resultaat. In 24% van de dossiers werd de melder verder geholpen met een individuele analyse en advies. Samen zijn beide resultaten goed voor bijna de helft van de afgesloten dossiers.
- Slechts 5% van de dossiers werd uiteindelijk naar de rechtbank getrokken. In het jaarverslag vind je een overzicht van de zaken waarbij Unia betrokken was.
- Voor 5% van de dossiers was er een betrokkenheid van het parket.
- In 7% van de dossiers besliste Unia om het dossier niet individueel op te volgen (opportuniteitsbeslissing), maar ontving de melder wel algemene informatie.
- In enkele dossiers (7%) werd het dossier afgesloten op verzoek van de melder, werd het dossier spontaan opgelost zonder verdere tussenkomst van Unia of was er sprake van een tuchtmaatregel door een externe instantie.
- Tot slot is het opvallend dat in 22% van de dossiers de melder geen verder gevolg meer geeft aan de eerste contacten. Daardoor kan Unia geen verdere analyse maken of een oplossing bekomen. 6% van de dossiers bleef uiteindelijk ook zonder resultaat omdat de melder werd doorverwezen naar een andere organisatie.

Grafiek 126: afgesloten dossiers 2024 – evaluatie van de verboden gedraging in de dossiers (n=1793)

Grafiek 127 : afgesloten dossiers 2024 geground of vermoeden (n=988) – afsluitresultaten

Wat betekenen de afsluitresultaten?

- **Buitengerechtelijk/onderhandeld resultaat:** Unia bekomt een erkenning of herstel van de discriminatie en/of dwingt bepaalde structurele maatregelen af. Het kan hier ook gaan over dossiers waarbij Unia een advies, aanbeveling of herinnering aan de wet voor de vermeende aansprakelijke formuleert.
- **Info/advies aan melder – individueel advies:** Unia sluit het dossier af na een uitgebreide en individuele juridische analyse van de feiten. De melder kan met deze informatie vaak zelf verdere stappen zetten t.a.v. een vermeende aansprakelijke.
- **Contact verbroken:** Unia verbreekt het contact met de melder en/of vermeende aansprakelijke waardoor verdere opvolging niet mogelijk is.
- **Info/advies aan melder – opportuniteitsbeslissing:** Unia beslist om het dossier niet verder individueel op te volgen. Voor sommige dossiers kiest Unia bijvoorbeeld bewust om de problematiek op structureel niveau op te volgen. De melder ontvangt algemene informatie en wordt geïnformeerd over alternatieve opvolgingsmogelijkheden.
- **Gerechtelijke opvolging (Unia al dan niet betrokken partij):** Unia maakt het dossier over aan de bevoegde rechtbank met een vonnis of arrest tot gevolg.
- **Zonder resultaat:** Unia sluit het dossier af zonder resultaat, bijvoorbeeld omdat het werd doorverwezen naar een andere organisatie.
- **Beslissing parket:** Unia maakt het dossier over aan het parket en dat resulteerde in een schikking/bemiddeling of seponering door het parket.
- **Gelinkt aan hoofddossier:** Unia linkt het dossier aan één hoofddossier (dossier over dezelfde feiten)
- **Ander resultaat:** Unia sluit het dossier af op verzoek van de melder. Het dossier is spontaan opgelost zonder verdere tussenkomst van Unia of er is sprake van een tuchtmaatregel door externe instantie.

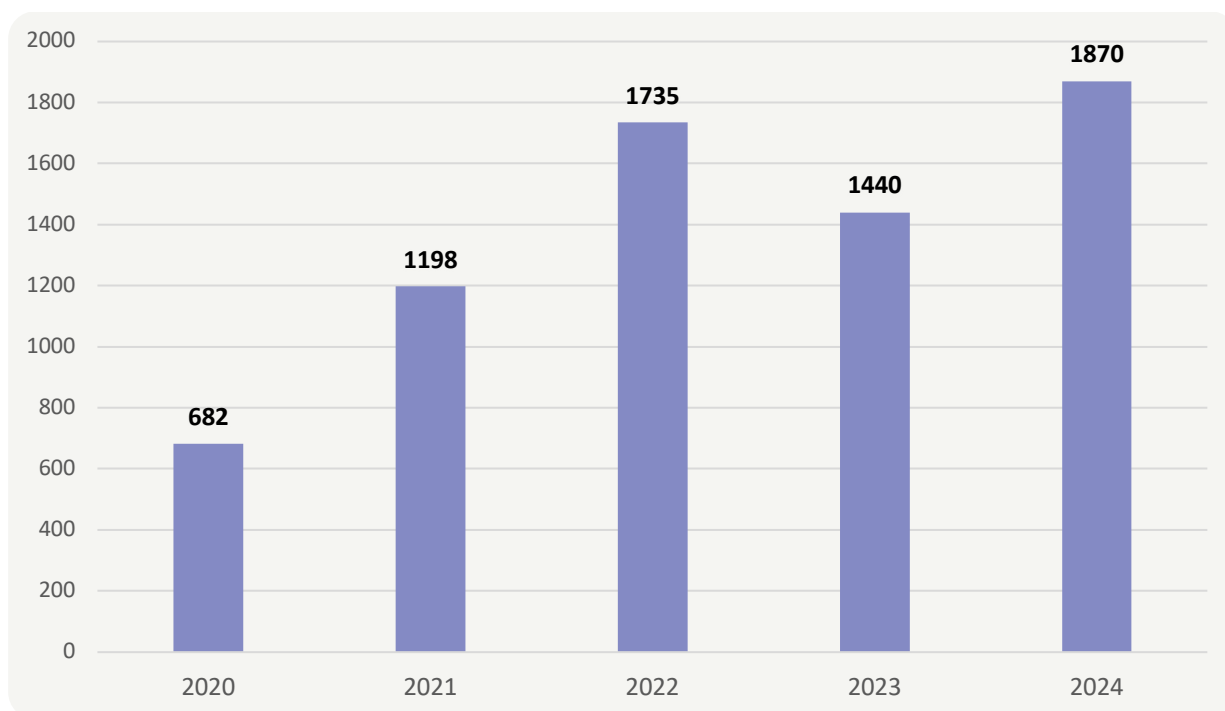
5 Cijfers over de sensibiliseringsacties en opleidingen in 2024

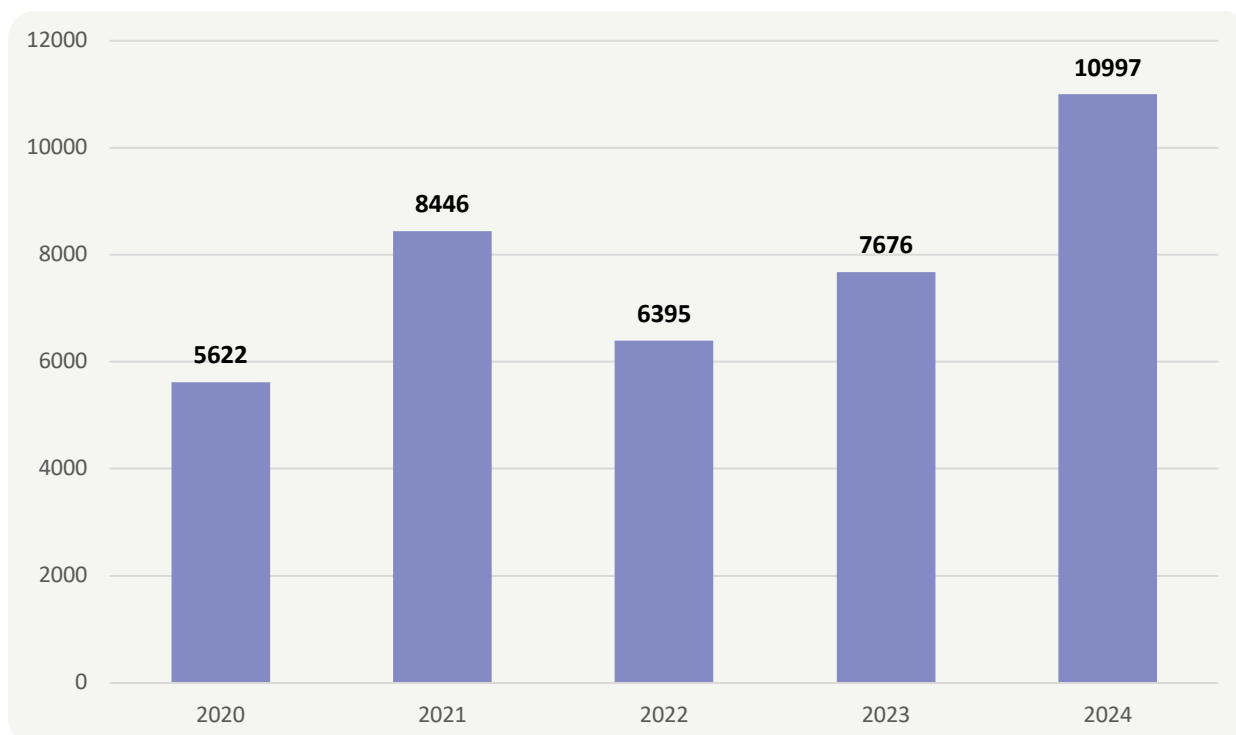
Globale cijfers – een aanzienlijke stijging

- Aantal gegeven opleidingsuren: 1870 uur (1440 in 2023)
- ofwel 246 dagen (190 in 2023)
- Aantal deelnemers: 10 997 (7676 in 2023)

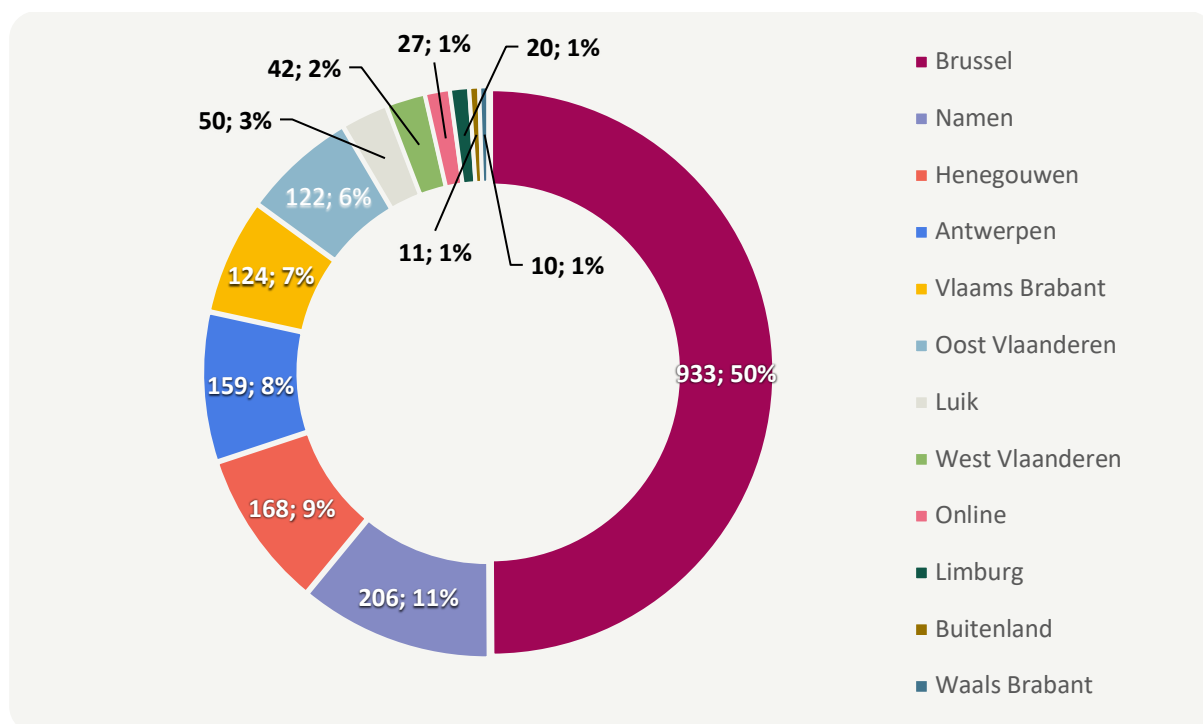
Grafiek 1: Evolutie van het aantal uren besteed aan bewustmakings- en opleidingsacties tussen 2020 en 2024

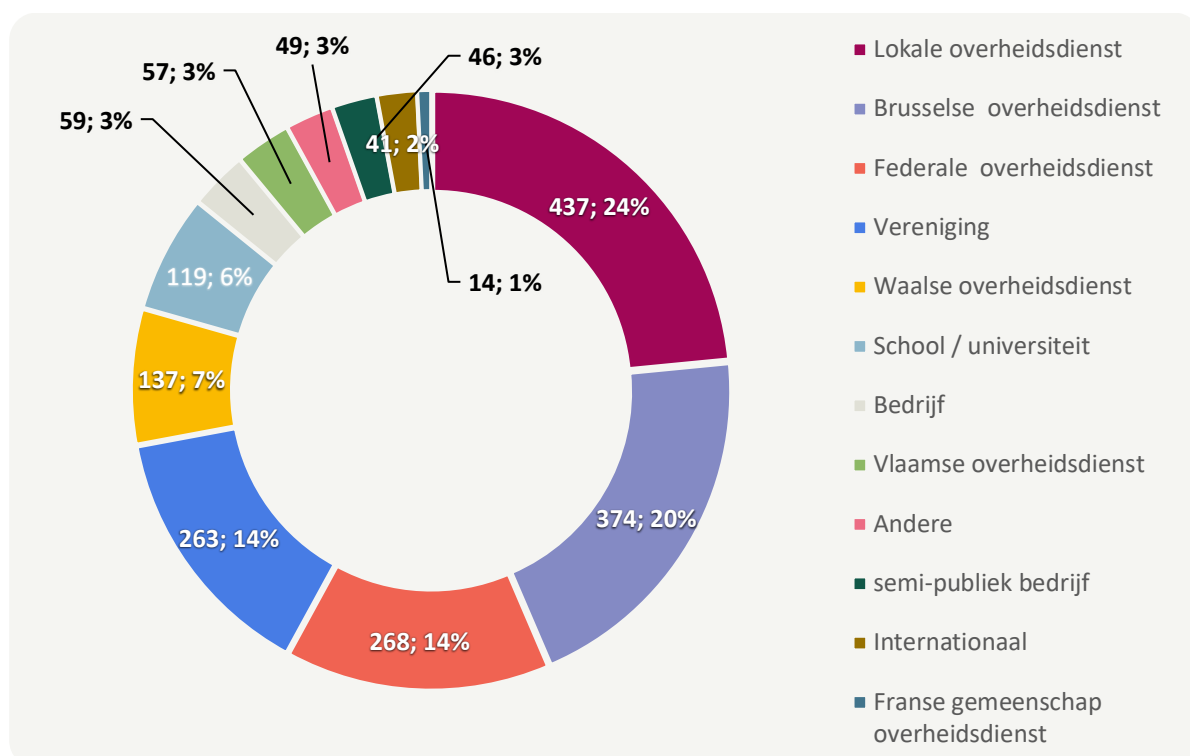
Grafiek 2: Evolutie van het aantal deelnemers dat bereikt werd door bewustmakings- en opleidingsacties tussen 2020 en 2024

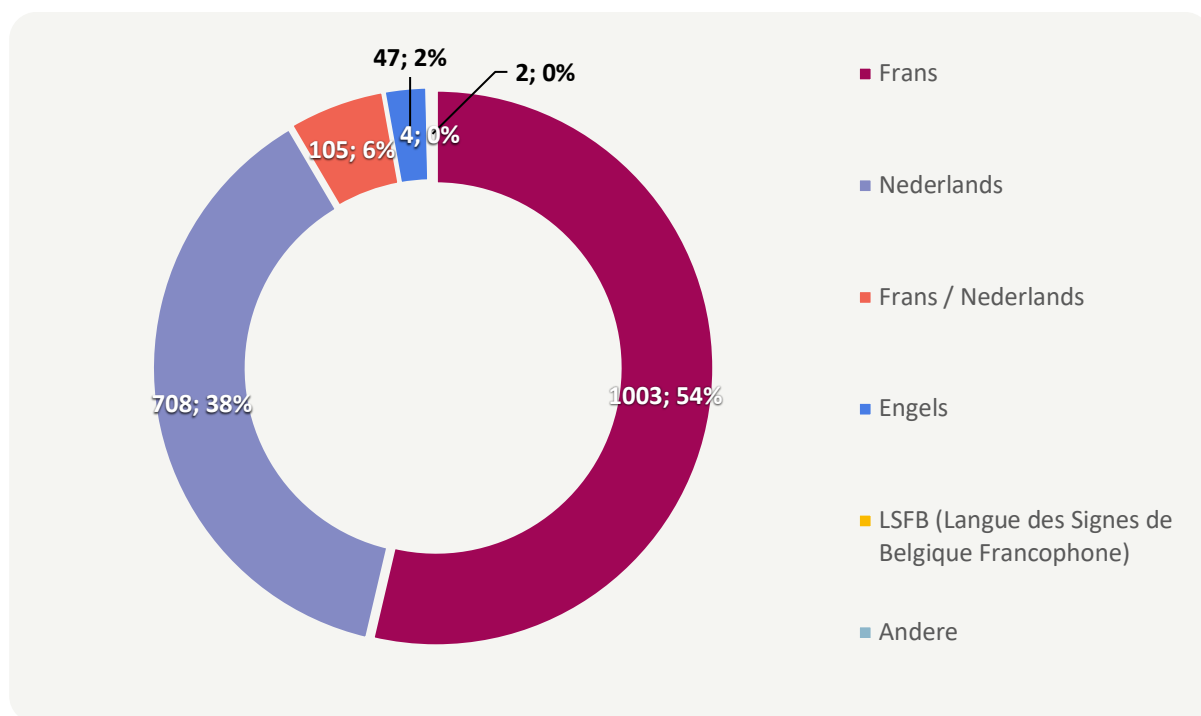
Grafiek 3: Geografische spreiding van de bewustmakings- en opleidingslocaties in 2024

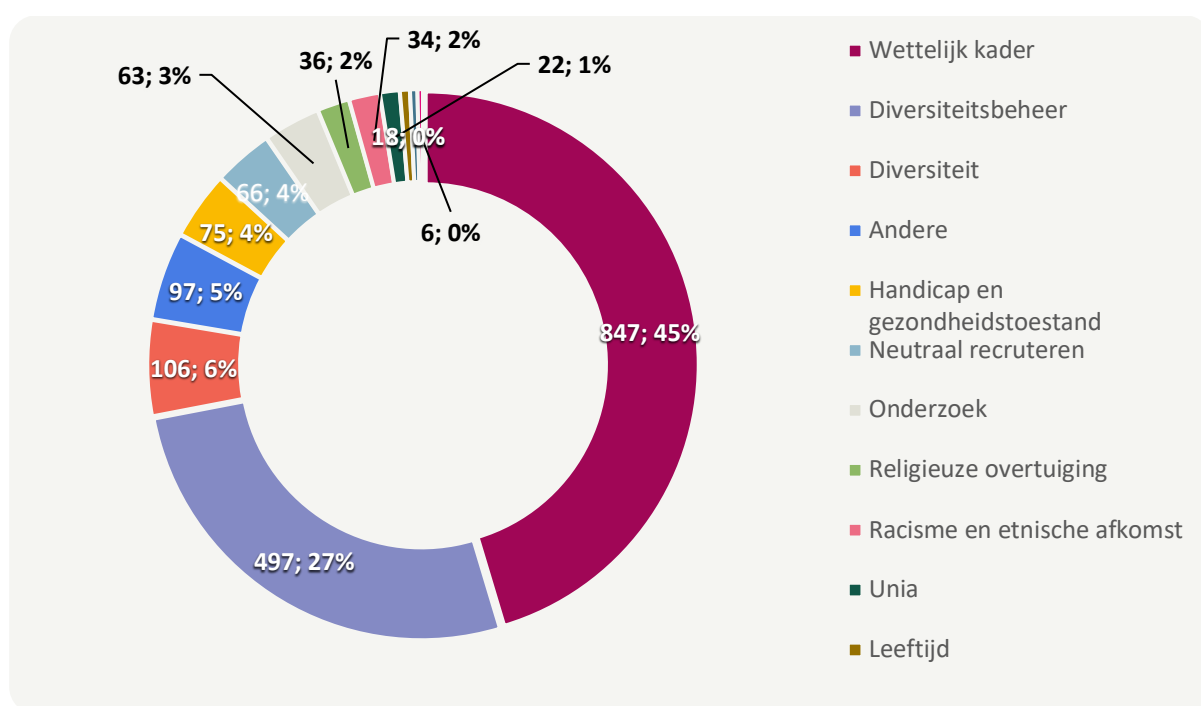
Grafiek 4: Type organisatie dat in 2024 door de acties wordt bereikt

Grafiek 5: Taalverdeling van de bewustmakings- en opleidingsacties in 2024

Grafiek 7: Belangrijkste thema's die aan bod komen tijdens de bewustmakings- en opleidingsacties in 2024

Interfederaal centrum voor gelijke kansen
en bestrijding van discriminatie en racisme

Victor Hortaplein 40 • 1060 Sint-Gillis
T+32(0)2 212 30 00

www.unia.be

